

„ACEASTĂ POVESTE EXTRAORDINARĂ
DESPRE PRIETENIE ȘI ADEVĂR
VA PRINDE ARIPI, LUÂNDU-ȘI ZBORUL
DIRECT SPRE INIMA TA.”

— LAURIE HALSE ANDERSON
Autoare de bestsellere *NEW YORK TIMES*

nume de
cod:

Verity

Elizabeth Wein

Elizabeth Wein

Nume de cod: Verity

**Traducere din limba engleză și note de
CRISTINAJINGA
Editura Epica**

Nume de cod: Verity, Elizabeth Wein

Bestseller New York Times

Cea mai bună carte pentru tineri și adolescenți din 2012,

Amazon

Cea mai bună carte pentru tineri și adolescenți din 2012,

Barnes&Noble

Premii și nominalizări:

Edgar Award Winner, Best Young Adult, 2013

Michael L. Printz Honor Book, 2013

*New York Times Book Review Notable Children's Book,
2012*

Publishers Weekly Best Books, 2012

Kirkus Reviews Bestteen Books, 2012

NPR Best Book, 2012

*Bulletin of the Center for Children's Books Blue Ribbons
List, 2012*

Boston Globe Horn Book Award Honor Book, 2012

School Library Journal's Best Books, 2012

Booklist Books for Youth Editors' Choice, 2012

Horn Book Fanfare Magazine Best Books, 2012

*Library Journal's Best Books, 2012, YA Literature for
Adults*

Ibookstore Best, 2012, Children and Teens

Goodreads 2012 Choice Awards Finalist (YA Fiction), 2012

Newsday 10 Best Books of 2012 for Young Readers

Book Trust Best Books, 2012

Bookpage Best Childrens Books, 2012

Editor: ANCA EFTIME

Tehnoredactare computerizată: EPICA DTP

Code name Verity, Elizabeth Wein

Copyright © 2012 by Elizabeth Gadand

All rights reserved. First published by Hyperion, an imprint of Disney Book Group. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without written permission from the publisher.

Designed by Whitney Manger

The epigraph quotation from SOE Secret Operations Manual is used with kind permission from Paladin Press.

Toate drepturile asupra acestei ediții în limba română sunt rezervate Editurii EPICA.

ISBN: 978-606-93335-9-4

București, 2013

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
Reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România cont nr. R044 RNCB 5101
0000 0171 0001,
BCR Unirea, București

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WEIN, ELIZABETH

Nume de cod: Verity/Elizabeth Wein; trad.: Cristina Jinga.

București: Epica, 2013

ISBN 978-606-93335-9-4

I. Jinga, Cristina (trad.)

821.111(73)-31 135.1

Pentru Amanda
— *Facem o echipă senzațională -*

Cei care rezistă pasiv trebuie să înțeleagă că
sunt la fel de importanți în rolul lor de
sabotori.

— *SOE Secret Operation Manual*,

„Metode de rezistență pasivă”

Partea 1

Verity

SUNT O LAȘĂ.

Voiam să fiu eroină și mă prefăceam c-aș fi. M-am priceput întotdeauna la prefăcătorie. Mi-am petrecut primii doisprezece ani din viață jucându-mă de-a Bătălia de la Stirling Bridge ¹cu cei cinci frați mai mari ai mei – și, cu toate că sunt fată, ei mă lăsau să fiu William Wallace, despre care se crede că ar fi strămoș de-al nostru, pentru că eu țineam cele mai înflăcărâte cuvântări de bătălie. Doamne, cât m-am străduit săptămâna trecută. Doamne, *cât am încercat*. Dar acum știu că sunt o lașă. După ridicola înțelegere pe care am făcut-o cu Hauptsturmführerul SS von Linden, am înțeles că sunt o lașă. Și o să vă spun tot ce-mi cereți, tot ce-mi pot aminti. *Până în cel mai mic detaliu.*

Iată ce înțelegere am făcut. O notez ca s-o păstrez vie în minte.

— Hai să încercăm așa, mi-a zis Hauptsturmführerul. Cum ai putea fi mituită?

Iar eu i-am spus că-mi voiam hainele înapoi.

Acum pare un fleac. Sunt convinsă că el se așteptase ca

¹ Bătălie (11 septembrie 1297) din Primul război de independență al Scoției, în care răsculații lui Andrew Moray și William Wallace au zdrobit cavaleria forțelor engleze conduse de John de Varenne, conte de Surrey, și Hugh de Cressingham, pe podul dinspre Stirling, semănând panica în restul trupelor și silindu-le să se retragă.

răspunsul meu să fie ceva sfidător – „Dă-mi Libertatea” sau „Victorie” – sau ceva generos, de pildă: „N-o mai hărțui pe nenorocita aia de fată din Rezistența franceză, ci îndură-te și dă-i o moarte demnă”. Sau, cel puțin, ceva mai direct legat de condiția mea din momentul acela, cum ar fi „Te rog, lasă-mă să mă duc la culcare” sau „Dă-mi de mâncare” sau „Scapă-mă de blestematul ăsta de drug de fier pe care mi l-ați ținut legat în spinare în ultimele trei zile”. Dar eu eram gata să continui, fără somn, nemâncată și în picioare încă o bucată de vreme, numai să nu fiu silită s-o fac în lenjerie de corp – foarte murdară și udă, uneori, și atât de UMILITOARE. Căldura și demnitatea fustei mele de flanelă și a puloverului de lână valorau mult mai mult pentru mine, atunci, decât patriotismul sau integritatea.

Și, astfel, von Linden mi-a vândut hainele înapoi, una câte una. Cu excepția fularului și a ciorapilor, firește, care îmi fuseseră luați mai devreme, ca să nu mă spânzur cu ei (fiindcă încercasem). Puloverul m-a costat *patru seturi de coduri de radiotelegrafie* – toată seria de poeme criptate, parole și frecvențe. Von Linden mi-a îngăduit să-mi recapăt puloverul imediat, fără să-mi pună la îndoială informațiile. Mă aștepta în celulă, când m-au dezlegat, în cele din urmă, după acele trei zile îngrozitoare, deși la început am fost incapabilă să îmbrac nenorocitul de pulover; dar numai să-l pun peste mine ca pe un șal a fost o alinare. Acum, odată ce am reușit în sfârșit să-l îmbrac, mă îndoiesc c-o să-l mai dau jos vreodată. Fusta și bluza m-au costat mai puțin decât puloverul, și pentru pantofi n-am dat decât un set de coduri pentru fiecare.

Au fost unsprezece seturi, în total. Cu ultimul ar fi trebuit să-mi răscumpăr furoul. Remarcați cum a aranjat el ca eu să-

mi primesc hainele de la cele exterioare la cele de dedesubt, astfel încât să fiu nevoită să trec prin chinul *dezbrăcării* în fața tuturor de fiecare dată când mi se returna un alt articol. El era singurul care nu se uita – m-a amenințat că mi le ia înapoi pe toate când i-am sugerat că pierdea un spectacol nemaipomenit. Era prima oară când vătămarile acumulate erau într-adevăr expuse și mi-ar fi plăcut ca el să-și fi *privit* capodopera – în special brațele mele – și, de asemenea, prima oară când eram în stare să stau pe picioarele mele un timp și aș fi vrut să mă dau mare. În orice caz, am hotărât să mă descurc fără furou, ceea ce m-a scutit și de neplăcerea de a mă dezbrăca din nou ca să-l iau pe mine și, în schimbul ultimului set de coduri, am căpătat cerneală și hârtie – și un pic de timp.

Von Linden a spus că am două săptămâni și că pot cere oricâtă hârtie vreau. Tot ce trebuie să fac e să dezvălui ce-mi pot aminti despre eforturile de război ale britanicilor. Și am de gând s-o fac. Von Linden seamănă cu Căpitanul Cârlig, în aceea că e un tip de gentleman corect, cu toate că e o brută, iar eu sunt chiar Peter Pan-escă, în ceea ce privește încrederea mea naivă că el va juca după reguli și se va ține de cuvânt. Până acum, s-a ținut. Ca să-mi încep mărturisirea de față, el mi-a dat celula asta drăguță, cu pereți crem și în relief, din Chateau de Bordeaux, mai precis Hotelul Castel Bordeaux, ceea ce obișnuia să fie clădirea. (N-aș fi crezut că un hotel francezesc poate deveni atât de grozav de deprimant, dacă n-aș fi văzut cu ochii mei obloanele ferecate cu drugii și ușile cu lacăte. Dar ai fi putut face întregul oraș Ormaie cel fermecător să arate deprimant.)

E destul de mult în schimbul unui singur cod, dar în plus față de raportul meu trădător i-am promis lui von Linden și

sufletul meu, deși pe-asta nu cred c-o ia în serios. În orice caz, va fi o ușurare să scriu despre *orice* care nu are legătură cu vreun cod. M-am săturat până peste cap să divulg coduri de transmisiuni. Abia când am așternut toată lista pe hârtie mi-am dat seama ce uriașă provizie de coduri aveam, de fapt, în mine.

E absolut uluitor, pe cuvânt.

TÂMPIȚILOR, NAZIȘTI NEMERNICI CE SUNTEȚI.

Sunt pur și simplu pierdută. Sunt cu totul și cu totul pierdută. O să mă împușcați la sfârșit, orice-aș face, pentru că asta faceți voi cu agenții dușmani. Asta facem *noi* cu agenții dușmani. După ce scriu mărturisirea asta, dacă nu mă împușcați *voi* și o să ajung vreodată acasă, o să fiu oricum judecată și împușcată pentru colaboraționism. Dar, dacă mă uit la căile întunecate și întortocheate de dinaintea mea, asta este cea ușoară, cea evidentă. Ce mă așteaptă în viitor – un bidon de kerosen turnat pe gât și un chibrit aprins la buzele mele? Scalpel și acid, ca fetei din Rezistență care nu vrea să vorbească? Scheletul meu încă viu, urcat într-un vagon de vite, alături de alte două sute de disperați, duși Dumnezeu știe unde, ca să murim de sete mai înainte de a ajunge acolo? Nu. Eu n-am să merg pe drumurile alea. Țsta e cel mai ușor. Celelalte sunt prea înspăimântătoare și numai să le contemplu.

O să scriu în engleză. Nu am vocabular de război pentru un raport în franceză și nu pot scrie destul de fluent în germană. Cineva va trebui să traducă pentru Hauptsturmfuhrerul von Linden. O poate face Fraulein Engel. Ea vorbește foarte bine engleză. Ea este cea care mi-a explicat că gazul lampant și kerosenul sunt cam unul și același lucru. Pe la noi i se spune gaz lampant, dar americanii îl numesc kerosen și tot cam așa sună cuvântul și în franceză, și în germană.

(Despre gaz lampant, kerosen, sau ce-o fi. Nu prea cred că aveți un litru de kerosen de risipit pe mine. Sau faceți rost de pe piața neagră? Cum justificați cheltuiala: *1 l Combustibil puternic exploziv pentru execuție spion britanici* Oricum, o să fac tot posibilul să vă scutesc de cheltuială.)

Unul dintre primele lucruri de pe lista asta foarte lungă la care mi-a fost indicat să mă gândesc pentru a-l include în confesiunea mea este Locația aerodromurilor de campanie britanice pentru invazia Europei. Fraulein Engel o să confirme că am izbucnit în râs când am citit asta. Voi chiar credeți că am vreo idee despre unde plănuiesc Aliații să-și lanseze invazia Europei ocupate de naziști? Sunt în Direcția de Operațiuni Speciale² pentru că vorbesc franceza și germana și mă pricep la născocit povești, și mă aflu în cartierul general al Gestapoului din Ormaie pentru că n-am nici pic de simț al orientării. Ținând cont că persoanele care m-au pregătit mi-au încurajat binecuvântata neștiință în privința aerodromurilor tocmai ca să *nu* vă pot dezvălui aceste lucruri în caz că m-ați fi prins și, de asemenea, neuitând că nu mi s-a spus nici măcar numele aerodromului de pe care am decolat când am venit aici, dați-mi voie să vă reamintesc că eram în Franța de mai puțin de 48 de ore, când acel îndatoritor agent al vostru a trebuit să mă salveze să nu fiu călcată de o dubă franțuzească plină cu găini franțuzești, fiindcă eu mă uitasem în direcția greșită înainte de a trece strada. Ceea ce arată cât de isteți sunt

² Special Operations Executive (abr. SOE) – unitate de servicii secrete britanice din timpul celui de Al Doilea Război Mondial, urmărind acțiuni de spionaj, sabotaj și recunoaștere în țările europene ocupate de puterile Axei și organizarea rezistenței locale.

cei din Gestapo. „Persoana pe care am scos-o de sub roțile unei morți sigure se pregătea să traverseze, printre mașini, pe partea stângă a străzii. Prin urmare, de bună seamă că este de origine engleză și foarte probabil parașutată în Franța ocupată de naziști dintr-un avion al Aliaților. O voi aresta, acum, ca spion.”

Așadar, n-am niciun pic de simț al orientării. Pentru unii dintre noi asta e un DEFECT TRAGIC și n-are niciun rost să încercați să mă puneți pe mine să vă îndrum spre Locația Oricărui Aerodrom de Oriunde ar fi. Mai ales când nu mi-a dat cineva coordonatele înainte. Le-aș fi putut născoci, probabil, și vi le-aș fi putut servi convingător, ca să obțin ceva mai mult timp, dar v-ați fi prins în cele din urmă.

Tipurile de aparate de zbor folosite operativ este, de asemenea, un subiect de pe lista lucrurilor pe care trebuie să vi le spun eu. Doamne, nostimă listă. Dacă aș fi știut sau m-ar fi interesat ceva despre tipurile de aparate de zbor, aș fi pilotat avioane pentru unitatea Auxiliară de Transport Aerian, ca Maddie, femeia pilot care m-a parașutat aici, sau aș fi lucrat la asamblare ori ca mecanic. Și n-aș mai fi tremurat de frică divulgând fapte și cifre pentru Gestapo. (N-am să mai pomenesc de lașitatea mea, pentru că începe să mă facă să mă simt indecentă. Și nu vreau să vă plictisesc și să-mi luați hârtia asta frumoasă, ca să mă treceți iar la vârat capul în ligheanul cu apă rece ca gheața până îmi pierd cunoștința.)

Nu, stați puțin, chiar știu niște tipuri de aparate de zbor. O să vă spun toate tipurile de avioane pe care le cunosc, începând cu Puss Moth. Asta a fost primul avion cu care prietena mea Maddie a zburat în viața ei. De fapt, a fost primul în care s-a urcat vreodată și primul de care a putut să se

apropie. Nu cred c-o să înțeleg vreodată cum am ajuns să dețin cartea ei de identitate și licența ei de pilot, în locul propriilor acte de identitate, când m-ați arestat voi, dar dacă vă povestesc despre Maddie, o să înțelegeți de ce am zburat împreună până aici.

TIPURI DE AVIOANE

Maddie este, de fapt, Margaret Brodatt. Aveți cartea ei de identitate, îi știți numele. Brodatt nu este un nume englezesc nordic; este un nume rusesc, cred, pentru că bunicul ei a venit din Rusia. Dar Maddie e o veritabilă nativă din Stockport. Spre deosebire de mine, ea are un excelent simț de orientare. Poate naviga după stele și după calcule deductive fără repere, dar cred că a învățat să-și folosească simțul orientării cum trebuie din cauză că bunicul ei i-a dat o motocicletă cadou la a șaisprezecea aniversare. De atunci Maddie a ieșit din Stockport și-a colindat pe drumurile de țară desfundate de pe platourile mlăștinoase ale dealurilor Pennine. Penninii se pot vedea de jur împrejurul orașului Stockport, verzi și golași, cu fâșii de nori gonind grăbite și cu lumina soarelui alunecând pe deasupra lor ca într-un film de la Technicolor. Știu asta, pentru că am fost într-un weekend pe la Maddie și bunicii ei, iar ea m-a dus cu motocicleta până sus, pe Dark Peak, într-una dintre cele mai frumoase după-amiezi din viața mea. Era iarnă și soarele a ieșit doar pentru vreo cinci minute, dar nici atunci moina nu s-a oprit – tocmai pentru că prognoza meteo era atât de potrivnică zborurilor avusese ea trei zile libere. Dar pentru cinci minute, Cheshire a părut verde și scânteietor. Bunicul lui Maddie are un magazin de motociclete și făcuse rost de

motorină la negru special pentru ea, când am fost eu în vizită. Notez și asta (cu toate că n-are nicio legătură cu tipurile de avioane) pentru că dovedește că știu despre ce vorbesc când descriu ce a însemnat pentru Maddie să fie singură într-al nouălea cer, asurzită de mugetul vântului care bătea din toate părțile și al motorului cu doi cilindri, cu tot platoul Cheshire, cu lanurile sale verzi și hornurile sale roșii, așternut la picioarele ei ca o pătură de tartan pentru picnic.

Maddie avea o prietenă pe nume Beryl, care abandonase școala, iar, în vara lui 1938, Beryl lucra la filatura de bumbac din Ladderall. Le plăcea să iasă la picnicuri, duminica, pe motocicleta lui Maddie, pentru că era singura ocazie când se puteau vedea, în zilele acelea. Beryl își ținea strâns brațele pe după mijlocul lui Maddie, cum făcusem și eu, în vizita mea. Nici Beryl, nici eu nu ne puseseăm ochelari de protecție, deși Maddie avea o pereche pentru ea. Într-o duminică din iunie, au mers pe drumurile de țară dintre zidurile de piatră pe care strămoșii agricultori ai lui Beryl le construiseră și au trecut dincolo de vârful Highdown Rise, stropite de noroi până sus, pe pulpele goale. În ziua aceea s-a dus cea mai bună fustă a lui Beryl, iar tatăl ei a pus-o să-și plătească pentru una nouă din simbriile ei pe săptămânile următoare.

— Îl iubesc pe bunicul tău, i-a strigat Beryl la ureche lui Maddie. Mi-ar fi plăcut să fie al meu. (Și eu mi-aș fi dorit asta!) Îți dai seama, să-ți dăruiești o Silent Superb de ziua ta!

— Nu-i chiar atât de silențioasă, i-a strigat Maddie peste umăr. N-a fost nouă când am primit-o și acum are cinci ani în plus. Trebuie să-i recondiționez motorul, anul ăsta.

— N-o face bunicul tău pentru tine?

— El n-a vrut nici să mi-o dea, până ce nu i-am scos

motorul. Trebuie să-l refac singură sau n-am s-o pot folosi deloc.

— Tot îl iubesc, a strigat Beryl.

Au gonit mai departe pe drumurile platoului înverzit Highdown Rise, urmând făgașele de tractoare, ceea ce era cât pe aci să le arunce de-a berbeleacul peste zidurile de piatră ale câmpurilor, într-un culcuș de noroi, urzici și oi. Îmi amintesc și știu cum trebuie să fi fost. Din când în când, după vreun colț sau în vârful vreunei cocoșe de deal, puteai vedea lanțul Penninilor, golaș și verde, întinzându-se liniștit spre apus, sau furnalele fabricilor din sudul Manchesterului mângălind albastrul cerului, spre miazănoapte, cu fum negru.

— Și așa o să ai o calificare, a răcnit Beryl.

— O ce?

— O *calificare*.

— Reparator de motoare! a urlat Maddie.

— Este o calificare. Mai bine decât încărcător de suveici.

— Măcar tu ești plătită pentru încărcatul suveicilor, a strigat Maddie înapoi. Eu nu primesc un sfanț.

Drumeagul din fața lor era plin de gropi pline cu apă de ploaie. Arăta ca o machetă la scară redusă a lacurilor Scoției. Maddie a încetinit, și în cele din urmă a oprit de tot motocicleta. Și-a lăsat picioarele pe pământul solid, cu fusta suflecată până sus pe coapse, încă simțind hodorogitul motorului prin tot corpul, un hodorogit cu care se obișnuise și îi părea familiar.

— Cine i-ar da unei fete slujba de reparator de motoare? a zis Maddie. Bunica vrea să învâț dactilografie. Cel puțin, tu câștigi o pâine.

Au fost nevoite să se dea jos de pe motocicletă și să meargă

pe lângă ea, de-a lungul drumului brăzdat de șanțuri pline cu apă. Au mai urcat un dâmb și au ajuns la poarta unei ferme așezate între hotarele câmpurilor, iar Maddie a sprijinit motocicleta de un zid de piatră, până și-au mâncat sandvișurile. S-au uitat una la cealaltă și au râs de cât de noroite erau.

— Ce-o să zică taică-tău! a exclamat Maddie.

— Da' bunică-ta!

— S-a obișnuit.

Beryl îi zicea picnicului „trăistărie”, mi-a povestit Maddie. Felii groase cât treptele casei, din pâinea de grâu pe care mătușa lui Beryl o cocea pentru trei familii în fiecare miercuri, și cepe murate mari cât merele. Sandvișurile lui Maddie erau cu pâine de secară de la brutarul din Reddyke, unde o trimețea bunica ei în fiecare vineri. Cepele murate le-au oprit pe Maddie și Beryl să mai sporovăiască, pentru că mestecatul le producea atâta scârțâit în țeste că nu s-ar fi putut auzi vorbind și trebuia să înghită cu grijă ca să nu se asfixieze de vreo țâșnire accidentală de oțet. (Probabil Șef-Asalt-Căpitanul von Linden va găsi cepele murate folositoare ca instrumente de convingere. Iar prizonierii voștri vor fi și hrăniți, în același timp.)

(Fraulein Engel mi-a cerut să notez aici, ca să știe și căpitanul von Linden, când va citi, că am pierdut 20 de minute din timpul acordat, pentru că, odată ajunsă aici cu relatarea, am râs la gluma mea stupidă cu cepele murate și am rupt vârful creionului. Am fost nevoite să așteptăm pe cineva să aducă un cuțit ca să-l ascuțim, întrucât domnișoara Engel nu are voie să mă lase singură. Apoi am mai pierdut alte 5 minute plângând, după ce am rupt noul vârf al creionului, pentru că

domnișoara E. L-a ascuțit foarte aproape de fața mea, aruncându-mi așchiile în ochi, în timp ce Scharfuhnerul SS Thibaut îmi ținea capul nemișcat, ceea ce m-a făcut îngrozitor de agitată. Acum nu mai râd, nici nu mai plâng și o să încerc să nu apăs prea tare pe creion după toate acestea.)

În orice caz, Maddie înainte de război, liberă și acasă, cu gura plină de cepe murate – n-a putut decât să arate cu degetul și să se înece, când un avion pufnind și împrôșcând fum a apărut plutind pe deasupra capetelor lor, rotindu-se pe câmpul de unde priveau ele, cocoțate pe poartă. Avionul era un Puss Moth.

Vă pot spune câte ceva despre avioanele Puss Moth. Sunt monoplane rapide, ușoare – știți, cu numai o pereche de aripi – Tiger Moth e un biplan și are două perechi (un alt tip de care tocmai mi-am amintit). Poți să strângi aripile unui Puss Moth ca să-l transporteți pe drum sau să-l adăpostești. Are o vedere largă din cockpit și poate duce doi pasageri, în afară de pilot. Am fost și eu pasager într-unul, de vreo două ori. Mi se pare că modelul mai nou se numește Leopard Moth (și cu asta, se fac trei avioane pe care le-am numit într-un singur paragraf!).

Puss Moth-ul care se rotea deasupra câmpurilor la Highdown Rise, primul Puss Moth de care a dat Maddie în viața ei, se îneca muribund. Maddie a zis că a fost ca și când ar fi avut un loc lângă arenă, la circ. Cu avionul la o sută cincizeci de metri, ea și Beryl puteau vedea toate detaliile mașinăriei în miniatură: fiecare cablu, fiecare lonjeron al perechii sale de aripi de pânză, fâlfâitul brațelor elicei de lemn care se învârteau ineficient în vânt. Nori mari de fum albastru se revărsau pe țevile de evacuare.

— A luat foc! a țipat Beryl, într-un acces de panică

entuziastă.

— N-a luat foc. Arde uleiul, a zis Maddie, pentru că ea știe lucrurile astea. Dacă are un dram de minte, pilotul o să decupleze motorul și atunci o să se oprească. Pe urmă poate ateriza.

Au privit. Previziunea lui Maddie s-a adeverit: motorul s-a oprit și fumul s-a risipit, iar pilotul evident plănuia să-și aducă aparatul defect la sol, chiar pe câmpul din fața lor. Era un câmp lăsat în pârlă, nearat, necosit, fără vite la pășunat. Aripile de deasupra lor au umbrat soarele o secundă cu alunecarea și întoarcerea în vânt a unui iaht pe mare. Trecerea finală a avionului le-a spulberat toate merindele dintre ele, departe pe câmp, cojile brune de pâine și hârtia cafenie fluturând în fumul albastru ca niște confetti nebune.

Maddie zicea că ar fi fost o aterizare reușită, dacă s-ar fi făcut pe un aerodrom. În câmp, aparatul de zbor rănit s-a izbit nefericit de pământ, săltând prin iarba necosită pe vreo treizeci de metri. Apoi a basculat grațios, proptindu-se în bot.

Maddie a izbucnit în aplauze. Beryl a apucat-o de mâini și a plesnit-o peste una dintre ele.

— Vacă proastă ce ești! Poate că e rănit! Oh, ce să facem?

Maddie nu voise să aplaude. O făcuse fără să se gândească.

Mi-o pot închipui dându-și părul negru și creț la o parte din ochi, împingându-și buza de jos în afară, și apoi sărind jos de pe poartă și luând-o la fugă, peste smocurile de iarbă, spre avionul căzut.

Nu erau flăcări. Maddie s-a cățărat pe botul Puss Moth-ului ca să ajungă la cabină, intrând cu unul dintre bocancii țintuiți prin materialul care acoperea fuzelajul (cred că așa se numește corpul avionului) și pariez că s-a crispat; nici asta nu

intenționase. Era foarte agitată și încordată în clipa în care a deschis ușa, așteptându-se la muștrări din partea proprietarului aeroplanului, și s-a simțit rușinos de ușurată găsindu-l pe pilot atârând cu capul în jos în curelele de protecție pe jumătate desfăcute și evident fără cunoștință. Maddie a aruncat o privire la comenzile mașinării necunoscute. Niciun indicator de presiune a uleiului (ea mi-a spus toate astea). Accelerație, nimic. Moartă. Mai bine. Maddie a descurcat curelele și l-a lăsat pe pilot să alunece la pământ.

Beryl era acolo, pregătită să prindă greutatea trupului desprins al pilotului leșinat. A fost mai ușor pentru Maddie să se dea jos din avion decât îi fusese să se urce, doar o săritură lejeră pe pământ. I-a desfăcut pilotului casceta și ochelarii de protecție; ea și Beryl luaseră amândouă lecții de prim ajutor la Cercetași, la orice-o fi folosind asta, și știau destul cât să se asigure că accidentatul respira.

Beryl a început să râdă.

— Cine-i vaca proastă? a exclamat Maddie.

— E o fată! a râs Beryl. E o fată!

Beryl a rămas cu fata pilot inconștientă, în timp ce Maddie s-a dus cu Silent Superb la fermă, după ajutoare. A găsit doi flăcăi înalți și solizi, de vârsta ei, dând bălegarul la lopată, și pe nevasta fermierului sortând primii cartofi timpurii și boscorodind un cadril de fete care asamblau un puzzle pe lespezile vechi de piatră ale bucătăriei (era duminică, altminteri ar fi fiert rufe). S-a expediat o echipă de salvare. Maddie a fost trimisă ceva mai departe pe drum, cu motocicletă ei, până la poalele dealului, unde era o crâșmă și un telefon public.

— O să aibă nevoie de o ambulanță, știi tu, drăguță, i-a zis

lui Maddie cu blândețe nevasta fermierului. O să aibă nevoie să meargă la spital, dacă a zburat cu un avion.

Cuvintele sale i-au răsunat lui Maddie în cap tot drumul până la telefon. Nu că „O să aibă nevoie să meargă la spital dacă a fost rănită”, ci „O să aibă nevoie să meargă la spital dacă a zburat cu un avion”.

O fată care a zburat! se gândea Maddie. O fată care a zburat cu un avion!

Nu, s-a corectat ea; *nu* o fată care a zburat cu un avion. O fată care a căzut cu un avion într-o pajiște de oi.

Dar a zburat cu el, mai întâi. Trebuia să fi fost în stare să zboare mai întâi cu el pentru a putea ateriza (sau cădea cu el).

Deductia i se părea logică lui Maddie.

Eu n-am căzut niciodată cu motocicletă mea, s-a gândit ea. Aș putea să conduc un avion.

Mai există câteva tipuri de avioane de care știu, dar cel care îmi vine în minte acum este Lysander. Acesta e avionul pe care l-a pilotat Maddie când m-a parașutat pe mine aici. De fapt, ar fi trebuit să aterizeze, nu să mă arunce pe mine din el. Dar s-a tras în noi, pe drum, și pentru o vreme coada a fost în flăcări și ea nu l-a mai putut controla cum trebuie, drept pentru care m-a pus pe mine să sar cu parașuta înainte de a încerca să aterizeze. N-am văzut-o coborând. Însă voi mi-ați arătat fotografiile de la fața locului și de aceea știu că, de acum, are și ea o cădere cu avionul la activ. Totuși nu puteți da vina pe pilot, când avionul a fost lovit de antiaeriană.

UNII BRITANICI SPRIJINĂ ANTISEMITISMUL

Puss Moth s-a prăbușit duminică. Beryl s-a întors la muncă,

la filatura din Ladderal, în ziua următoare. Inima mi se răsucește și mi se strânge de-o invidie atât de întunecată și de dureroasă, încât am stricat deja jumătate din pagina asta cu lacrimi înainte să-mi dau seama că-mi curg, numai gândindu-mă la îndelungata viață a lui Beryl, de încărcat suveici și de crescut prunci mucoși, împreună cu un flăcău ca un urs, într-o suburbie industrială a Manchesterului. Bineînțeles, asta se întâmpla în 1938 și de atunci au fost cu toții bombardați și făcuți fărâme, așa că probabil Beryl și copiii ei sunt deja morți, caz în care lacrimile mele de invidie sunt foarte egoiste. Îmi pare rău pentru hârtie. Domnișoara E. Se uită peste umărul meu în timp ce scriu și îmi spune să nu-mi întrerup relatarea cu alte scuze.

În săptămâna care a urmat, Maddie a aflat povestea fetei pilot, punând cap la cap o mulțime de tăieturi din ziare, cu ferocitatea mentală a unei Lady Macbeth. O chema Dympna Wythenshawe (îmi amintesc numele pentru că e atât de caraghios). Era fiica răsfățată a lui Sir Numaiștiucum Wythenshawe. Vineri fusese un val de indignare în ziarul de seară, pentru că de îndată ce i se dăduse drumul din spital, ea începuse să facă niște cascadorii cu celălalt avion al său (un Dragon Rapide – ce deșteaptă sunt), în timp ce Puss Moth era la reparat. Maddie stătea pe podea, în hambarul bunicului ei, lângă mult iubita ei Silent Superb, care avea nevoie de o mulțime de cârpeli ca să rămână în stare de funcționare pentru plimbările de la sfârșit de săptămână, și se lupta cu ziarul. Erau pagini peste pagini despre iminența războiului dintre Japonia și China, și despre probabilitatea în creștere de război în Europa. Puss Moth-ul prăbușit în câmpul fermierului din Highdown Rise era știre de săptămâna trecută, totuși; vineri,

nu mai era nicio fotografie cu avionul, ci numai una cu fața zâmbăreată a aviatorei, arătând fericită, cu părul fluturând în vânt și mult, mult mai drăguță decât fascistul ăla idiot de Oswald Mosley, a cărui față disprețuitoare o sfida pe Maddie din locul de cinste din capul paginii. Maddie l-a acoperit cu cana ei de cacao și s-a gândit la cea mai rapidă cale de a ajunge la Aerodromul Catton Park. Distanța era considerabilă, însă a doua zi avea să fie din nou sâmbătă.

Maddie a regretat, în dimineața următoare, că nu dăduse mai multă atenție articolului despre Oswald Mosley. Era acolo, chiar în Stockport, vorbind în fața bisericii St. Mary, la marginea pieței de sâmbătă, iar idiștii lui de adepți fasciști organizaseră propriul marș ca să-l întâlnească, începând de la primăria orașului și sfârșind la St. Mary, paralizând traficul și mulțimea. La momentul acela, li se mai domolise un pic antisemitismul, iar mitingul acesta se presupunea c-ar fi în numele păcii, oricât de greu de crezut, încercând să convingă pe toată lumea că ar fi o idee bună să păstreze relații cordiale cu idiștii de fasciști din Germania. Mosleyiștilor nu li se mai permitea să-și poarte simbolicele cămăși negre insipide – se adoptase o lege în privința manifestațiilor publice în uniforme politice, în special pentru a-i împiedica pe Mosleyiști să provoace conflicte, ca acelea pe care le stârniseră cu marșurile lor prin cartierele evreiești din Londra. Dar ei veniseră oricum să-l aclame pe Mosley. Era o mulțime fericită, a admiratorilor lui, și una furioasă, a celor care-l antipatizau. Erau femei cu coșuri, încercând să-și facă totuși cumpărăturile în piața de sâmbătă. Erau polițiști. Erau animale – unii dintre polițiști erau călare pe cai și o turmă de oi fusese mânată prin mulțime, în drum spre piață, și prinsese în mijlocul oilor o căruță care

căra lapte trasă de un cal. Erau și câini. Probabil mai erau și pisici, și iepuri, și găini, și rațe.

Maddie nu putea traversa Stockport Road (nu știu cum îi zice de fapt. Probabil chiar așa se numește, fiindcă e principalul drum dinspre sud. Nu trebuie să vă bizuiți pe niciuna dintre indicațiile mele geografice.) Maddie a așteptat și a tot așteptat la marginea mulțimii clocotind înăbușit, căutând să treacă. După douăzeci de minute a început să se enerveze. Oamenii o împingeau acum și pe ea de la spate. A încercat să întoarcă motocicleta, mergând pe lângă ea și ducând-o de coarne, dar a lovit pe cineva.

— Au! Vezi pe unde mergi cu motocicleta aia!

— Scuze! Maddie și-a ridicat privirile.

Era un grup de derbedei, purtând cămăși negre pentru manifestație deși ar fi putut fi arestați pentru asta, cu părul netezit pe spate cu Brylcreem³, ca o gașcă de piloți. Au măsurat-o pe Maddie din cap până-n picioare cu amuzament, foarte siguri că ar fi o pradă ușoară.

— Faină motocicletă.

— Faine picioare!

Unul dintre ei a pufnit în râs:

— Frumoasă...

A folosit un cuvânt urât, de nerostit, și nu-mi bat capul să-l transcriu, pentru că nu cred că vreunul dintre voi ar ști ce înseamnă în engleză, iar eu cu siguranță nu cunosc echivalentul lui în franceză sau germană. Derbedeul acela l-a folosit intenționat ca s-o ațâțe, și i-a mers. Maddie și-a împins

³ O marcă de briantină, produs cosmetic gras, care servește pentru a da strălucire părului.

motocicleta cu roata din față peste cel în care intrase mai devreme, lovindu-l din nou, iar el a apucat de coarne cu pumnii lui mari între mâinile ei.

Maddie s-a ținut bine. S-au luptat o clipă pe motocicletă. Tânărul a refuzat să-i dea drumul, iar tovarășii lui au râs.

— La ce-i trebuie unei fetișcane ca tine o jucărie mare ca asta? De unde-ai luat-o?

— De la magazinul de motociclete, de unde crezi?

— Magazinul lui Brodatt, a zis unul dintre ei.

Era singurul magazin din partea aceea a orașului.

— Ala vinde motociclete evreilor, asta face.

— Poate că-i motocicleta unui evreu.

Voi probabil nu știți, dar Manchesterul și suburbiile lui pline de fum ajunseseră la o populație evreiască destul de importantă și asta nu deranja pe nimeni. Ei bine, evident că deranja pe unii idioți fasciști, dar cred că înțelegeți ce vreau să spun. Veniseră din Rusia și din Polonia, iar mai târziu din România și din Austria, țări central și est europene, de-a lungul întregului secol al nouăsprezecelea. Magazinul de motociclete de ai cărui clienți era vorba se întâmpla să fie chiar magazinul bunicului lui Maddie, pe care îl deținea de mai bine de treizeci de ani. Se descurcase chiar bine cu el, adică îndeajuns de bine cât s-o țină pe eleganta bunică a lui Maddie în stilul de trai cu care fusese obișnuită, și locuiau într-o casă mare, veche, în Grove Green, la marginea orașului, unde aveau un grădinar și o slujnică pentru menaj. În orice caz, când gașca respectivă a început să scuipe venin la adresa magazinului bunicului ei, Maddie s-a luat nechibzuit la hartă cu ei și le-a zis:

— Întotdeauna e nevoie de trei dintre voi ca să ducă la capăt

o idee? Sau ați putea s-o faceți și fără ajutorul amicilor voștri, dacă ați avea timp să vă gândiți bine la ea înainte?

I-au aruncat motocicleta cât colo. Aceasta a căzut trăgând-o și pe Maddie după ea. Pentru că agresiunea e lucrul la care se pricep cel mai bine idioții fasciști.

Dar atunci s-a ridicat un val de vociferări indignate din partea celorlalți oameni de pe strada aglomerată și ceata de derbedei a râs din nou și și-a văzut de drum. Maddie a mai putut auzi nechezatul nazal distinctiv al unuia dintre flăcăi mult după ce nu l-a mai putut zări.

Mai mulți oameni decât o puseseră la pământ i-au sărit în ajutor, un muncitor și o fată cu un cărucior de copil, un puști și două femei cu coșnițe. Nu se bătuseră sau interveniseră, dar au ajutat-o pe Maddie să se ridice și să se scuture de praf, iar muncitorul și-a plimbat cu admirație mâna peste aripa lui Silent Superb.

— N-ai pățit nimic, domnișoară, nu-i așa?

— Faină motocicletă!

Asta a fost puștiul. Mama lui l-a interpellat, grăbită:

— Oh, tu să taci! pentru că sunase ca și cum i-ar fi imitat pe cei doi tineri cu cămăși negre care o trântiseră pe Maddie.

— E chiar frumoasă, a zis omul.

— A îmbătrânit, a spus Maddie cu modestie, dar încântată.

— Vandali nesimțiți.

— După asta, ar trebui să te duci să vezi de genunchii ăia, iubire, a sfătuit-o una dintre femeile cu coșnițe.

Maddie și-a zis, cu gândul la avioane: Stați că v-arăt eu vouă, fasciști idioți. O să mă duc să-mi iau o jucărie mai mare decât motocicleta asta.

Credința lui Maddie în umanitate a fost restabilită, iar ea și-

a croit drum ieșind din mulțime, pornind-o pe străzile pietruite lăturalnice din Stockport. Pe-acolo nu era nimeni, în afară de copilandrii care jucau fotbal de stradă în grupuri gălăgioase și surori mai mari sâcâite, cu părul legat cu cârpe de praf, scuturând preșuri fără pic de grație și frecând treptele intrărilor, cât erau mamele plecate la cumpărături. Jur că o să plâng de invidie dacă mă mai gândesc la ele, fie spulberate de bombardamente, fie altminteri.

Fraulein Engel s-a uitat peste umărul meu încă o dată și mi-a cerut să încetez să mai scriu „fasciști idioți”, pentru că după părerea ei Hauptsturmfuhrerului von Linden n-o să-i placă. Eu cred că e puțin speriată de Căpt. Von Linden (cine-ar învinovăți-o?) și mai cred că și Scharfuherul Thibaut e speriat de el.

LOCAȚIA AERODROMURILOR ENGLEZE

Nu-mi vine să cred că vreți să vă spun eu că Aerodromul Catton Park e în Portul Ilsmere, pentru că în ultimii zece ani a fost probabil cel mai folosit din nordul Angliei. Acolo se construiesc avioane. Înainte de război, avea un club select de aviație și, de asemenea, a fost ani de-a rândul o bază a Royal Air Force. Escadrila locală din Royal Air Force a lansat bombardiere de pe aerodromul ăla încă din 1936. Intuiția voastră e la fel de bună ca și a mea, ba, probabil mult mai bună, cât privește pentru ce îl folosesc ei acum (nu mă îndoiesc că e înconjurat de baloane de baraj⁴

⁴ Mici baloane ancorate de sol, folosite pentru a ridica în jurul aeroporturilor o îngrăditură împotriva atacurilor aeriene.

Și artilerie antiaeriană). Când Maddie a oprit acolo, în acea duminică dimineață, a stat un moment să se holbeze bovin (termenul ei), mai întâi la parcare ce conținea cea mai mare colecție de mașini scumpe pe care le văzuse ea la un loc odată și apoi la cer, care conținea cea mai mare colecție de avioane. S-a sprijinit cu coatele de gard, să privească. După câteva minute a observat că majoritatea avioanelor păreau să zboare după un anumit grafic, aterizând și decolând pe rând. Trecuse o jumătate de oră și ea încă mai privea cerul, putând să-și dea seama care dintre piloți era începător și că aparatul lui întotdeauna sălta doi metri în sus după ce atingea solul, înainte de a face contact cum trebuia cu pământul, că unul exersa niște manevre acrobatice absolut smintite și că un altul plimba oamenii – o dată în jurul aeroportului, cinci minute în aer și înapoi pe pământ, după care îi dădeai cei doi șilingi ai tăi, și treceai ochelarii de protecție următorului client: *vă rog*.

Era un loc foarte aglomerat în acea vreme de pace nesigură, când piloții militari și civili stăteau la rând să folosească pista, dar Maddie era hotărâtă și a urmat indicatoarele spre clubul aviatic. A găsit persoana pe care o căuta din pură întâmplare – destul de ușor, de fapt, pentru că Dympna Wythenshawe era singurul pilot care stătea degeaba în aeroport, tolănită în voie într-unul din șezlongurile ponosite înșirate în fața sediului clubului aviatorilor. Maddie n-a recunoscut pilotul. Nu semăna deloc nici cu splendida fotografie portret din ziare, nici cu victima accidentului fără cunoștință și cu caschetă care fusese când o întâlnise Maddie, în duminica de mai înainte. Nici Dympna n-a recunoscut-o pe Maddie, dar i-a strigat, jovial:

— Sperai să dai o tură?

Vorbea cu un accent cultivat, al banilor și privilegiilor. Cam ca al meu, fără r-ul velar scoțian. Probabil nu la fel de privilegiat ca al meu, dar cu mai mulți bani. Oricum, pe Maddie a făcut-o să se simtă instantaneu ca o servitoare.

— O caut pe Dympna Wythenshawe, a zis Maddie. Voiam doar să știu cum se mai simte după... după săptămâna trecută.

— E bine.

Eleganta făptură i-a zâmbit binevoitor.

— Eu am găsit-o, a izbucnit Maddie.

— E ca nouă, a repetat Dympna, întinzându-i o mână leneșă, albă ca laptele, care în mod sigur nu schimbase vreodată un filtru de ulei (mâinile mele albe ca laptele au făcut-o, aș vrea să știți, dar numai sub strictă supraveghere). E ca nouă. Eu sunt aceea.

Maddie i-a strâns mâna.

— Ia un loc, a continuat Dympna molatic (închipuiți-vă că ea ar fi eu, crescută într-un castel și educată la un internat elvețian, numai că mult mai înaltă și fără să se smiorcăie tot timpul).

A făcut semn spre șezlongurile goale.

— Sunt locuri destule.

Era îmbrăcată de parcă s-ar fi dus într-un safari și izbutea să fie și strălucitoare, în ținuta aceea. Dădea deopotrivă lecții particulare și făcea plimbări cu avionul. Era singura femeie pilot de pe întreg aerodromul și, cu siguranță, singura femeie instructor.

— Când dragul meu Puss Moth o să iasă de la reparat, o să te iau într-o plimbare, i-a propus ea lui Maddie.

Iar Maddie, care dacă nici ea nu e calculată, apoi nu știu cine mai e, a întrebat-o dacă putea vedea avionul.

Îl demontaseră și îl transportaseră bucăți de pe Highdown Rise, iar acum o echipă de băieți și bărbați îmbrăcați în salopete unsoase se căzneau să-l assembleze la loc într-unul din lungul șir de hangare atelier înalte. Încântătorul motor al lui Puss Moth (așa vorbește Maddie: e puțin sărită) avea doar JUMĂTATE DIN PUTEREA motocicletei lui Maddie. Oamenii îl curățaseră de iarbă cu perii de sârmă. Zăcea întins pe o mușama, într-o mie de piese sclipitoare. Maddie a știut imediat că ajunsese în locul potrivit.

— Oh, pot să mă uit? a zis ea.

Iar Dymrna, care nu-și murdărise niciodată mâinile, putea totuși să numească fiecare cilindru și valvă întinse pe podea, și a lăsat-o pe Maddie să vopsească noua învelitoare (peste fuzelajul în care intrase ea cu piciorul) cu o porcărie de plastic vâscos numit „email”, care mirosea a ceapă murată. A trecut o oră, iar Maddie încă era acolo, întrebând despre toate părțile avionului la ce foloseau și cum erau numite, așa că mecanicii i-au dat până la urmă o perie de sârmă și au lăsat-o să dea o mână de ajutor.

Maddie a zis că s-a simțit mereu în deplină siguranță, după aceea, când a zburat cu Puss Moth-ul lui Dymrna, pentru că ajutase personal la montarea motorului avionului.

— Când mai vii? a întrebat-o Dymrna în timp ce își beau cănila de ceai uleios⁵, patru ore mai târziu.

— E prea departe pentru mine să vin des în vizită, i-a mărturisit Maddie, cu tristețe. Eu locuiesc în Stockport. Îl ajut pe bunicul la birou, în timpul săptămânii, iar el îmi plătește

⁵ Preparat specific asiatic – frunzele de ceai se prăjesc în ulei, apoi se opăresc cu apa.

motorina, dar nu pot să vin aici în toate weekendurile.

— Ești cea mai norocoasă fată din lume, a zis Dympna. De îndată ce Puss Moth o să fie în stare să zboare din nou, o să-mi mut ambele avioane pe noul aerodrom de la Oakway. E chiar lângă Filatura Ladderall, unde lucrează prietena ta, Beryl. Sâmbăta viitoare are loc o mare gală, cu ocazia deschiderii oficiale a aerodromului. O să vin să te iau și o să poți privi toată distracția de la estrada piloților. Poate veni și Beryl.

Iată, v-am dat locațiile a două aerodromuri.

Mă cam ia cu amețea, pentru că nu mi-a dat nimeni să mănânc sau să beau de ieri încoace și scriu de nouă ceasuri.

Așa

Că acum o să risc să arunc creionul ăsta peste masă și să urlu.

Ormaie 9. XI.43 JB-S

Stiloul ăsta n merge. Scuze pentru petele de cerneală. Asta-i test sau pedeaps. Vreau înapoi creionul meu

Notă pentru Hauptsturmführerul SS Amadeus von Linden, tradusă din germană

Locotenentul de aviație englez spune adevărul. Cerneala care i-a fost dată era prea veche/prea groasă pentru utilizare și se închea rău pe vârful peniței. Acum a fost subțiată și o încerc aici, pentru a confirma că este acceptabilă pentru scris.

Heil Hitler!

Scharführer SS Etienne Thibaut

Colaboraționist ignorant nenorocit, Scharführer SS Etienne Thibaut, EU SUNT SCOȚIANĂ.

Comedianții Laurel și Hardy, adică Sergent-Lacheul Thibaut și Femeia-Gardian-de-Serviciu Engel, s-au amuzat foarte tare pe seama mea în privința cernelii inferioare pe care Thibaut mi-a găsit-o ca să scriu. Și bineînțeles c-a trebuit dracului s-o subțieze cu kerosen, nu? S-a supărat când am făcut gălăgie din pricina cernelii și aparent nu m-a crezut că s-a înecat stiloul, după care *m-am supărat eu foc* când a ieșit pentru a se întoarce cu un litru de kerosen. De cum a apărut cu bidonul de tablă, am știut imediat ce era, iar domnișoara E. A trebuit să-mi arunce o cană de apă în față, ca să-mi potolească istericalele. Acum stă vizavi, la masa mea, aprinzându-și și stingându-și țigara, azvârlind chibriturile în direcția mea ca să mă facă să sar speriată, dar ea râde când face asta.

Noaptea trecută a fost îngrijorată, fiindcă după părerea ei nu decartasem destule informații pe ziua de ieri ca să pot fi socotită o mică Iudă corespunzătoare. Și din nou mă gândesc că ea își făcea griji pentru reacția lui von Linden, întrucât ea e cea care trebuie să-i traducă ce scriu eu aici. După cum a reieșit, acesta a zis că era o „interesantă vedere de ansamblu a situației britanice pe termen lung” și o „curioasă perspectivă individuală” (mi-a pus un pic la încercare germana pe care o știu când am vorbit despre asta). De asemenea, cred că speră c-o să-i pârască pe Monsieur Laurel și pe Mademoiselle Hardy. Nu are încredere în Thibaut, pentru că Thibaut e francez, și nu are încredere în Engel, pentru că Engel e femeie. Urmează să primesc apă toată ziua când scriu (și ca să beau, și ca să se preîntâmpine istericalele) și o pătură. Pentru o pătură în odăița

mea rece, Hauptstrumfuhrer SS Amadeus von Linden, o să-l torn fără ezitări sau muștrări de conștiință pe eroicul meu strămoș William Wallace, Protector al Scoției.

Știi că restul prizonierilor voștri mă disprețuiesc. Thibaut m-a dus la... nu știu cum se numește când m-ați pus să privesc – *instrucției* ca să-mi amintesc ce norocoasă sunt, probabil? După criza mea nervoasă de ieri, când m-am oprit din scris și înainte de a mi se da voie să mănânc, pe drumul înapoi spre celulă, Scharfuhrerul Thibaut mi-a ordonat să mă opresc și să privesc cum Jacques era din nou interogat. (Nu știu cum îl cheamă de fapt; *Jacques* își spun cetățenii francezi unii altora în *Povestea celor două orașe*⁶, și mi se pare potrivit.) Băiatul ăla mă *urăște*. Nu contează câtuși de puțin că și eu sunt legată fedeleș de scaunul meu cu sârme din corzi de pian sau ceva asemănător, și mă sufoc cu suspine de mila lui, întorcându-mi capul tot timpul, mai puțin când Thibaut mi-l ține cu forța. Jacques știe, toți știu, că eu sunt colaboraționista, singura lașă printre ei. Nimeni altcineva n-a divulgat nici măcar o fărâmă de cod – darămite UNSPREZECE SETURI –, ca să nu mai spun de o mărturisire scrisă. Scui pă spre mine când îl târăsc afară.

— Scrănăvie mică scoțiană.

Sună atât de drăguț în franceză, *p'tit morceau de merdre ecossaise*. Pe cont propriu, am făcut praf 700 de ani de Auld Alliance⁷ între Franța și Scoția.

⁶ Roman scris în 1859 de Charles Dickens, a cărui acțiune se petrece în Londra și Paris înainte de Revoluția Franceză.

⁷ Vechea Alianță (în scoțiană, în original) dintre regatele Scoției și al Franței, datând din 1295 și reînnoită până în 1560, care prevedea ca ori de câte ori una dintre țări era atacată de Anglia, cealaltă să-i tună cu armata în ajutor.

Mai e un Jacques, o fată, care fluieră Scoția Vitează,⁸

Dacă suntem duse una pe lângă cealaltă (celula mea e o anticameră a suitei folosite pentru interogatorii), sau alt imn de luptă asociat cu moștenirea mea, și scuipe și ea, de asemenea. Toți mă detestă. Nu e același sentiment ca ura pentru Thibaut, trădătorul dezertor, care e compatriotul lor și lucrează pentru inamic. Și eu sunt inamicul vostru, ar trebui să fiu una dintre ei. Dar sunt mai mult decât disprețuită. O neînsemnată scârnăvie scoțiană.

Nu credeți că îi face mai puternici când le dați pe cineva pe care să-l disprețuiască? se uită la mine cum mă smiorcăi în colț și își zic „*Mon Dieu*. Nu mă lăsa să ajung vreodată ca *ea*.”

GARDA AERIANĂ CIVILĂ (CÂTEVA CIFRE)

Titlul ăsta pare grozav de oficial. Mă simt deja mai bine. Ca o mică Iudă corespunzătoare.

Să presupunem că ai fi fost o fată, în Stockport, în 1938, crescută de bunici iubitori și îngăduitori și mai degrabă obsedată de motoare. Să presupunem că te-ai fi hotărât că vrei să înveți să zbori: să zbori de-adevăratelea. Voiai să pilotezi avioane.

Un curs de trei ani la Instruire pentru Serviciul Aerian te-ar fi costat mai mult de o mie de lire. Nu știu cât câștiga pe atunci bunicul lui Maddie într-un an. Câștiga foarte bine din afacerea lui cu motocicletele, după cum am mai spus; mai puțin

⁸ Scotland the Brave (Alba an Aigh), cântec patriotic, considerat imnul neoficial al Scoției.

bine în timpul recesiunii, totuși, după standardele noastre de la vremea aceea, oricine ar fi considerat că traiul său e bun. În orice caz, l-ar fi costat aproape tot câștigul său pe un an ca să-i plătească lui Maddie un an de lecții de zbor. Primul zbor l-a primit gratuit – o cursă de o oră în Puss Moth-ul reparat al lui Dympna, într-o minunată seară senină de vară, cu vânt răcoros și lumină îndelungată, când a văzut prima oară Penninii de sus. Beryl a fost luată să o însoțească și ea în plimbare, de vreme ce fusese la fel de implicată în salvarea lui Dympna pe cât fusese Maddie, însă Beryl a trebuit să stea în spate, de unde n-a putut vedea la fel de bine, făcându-i-se rău și vomitând în punga ei. L-a mulțumit lui Dympna, dar n-a mai vrut vreun alt zbor.

Și, desigur, aceea a fost o călătorie de plăcere, nu o lecție. Maddie nu-și putea permite lecții. Dar a pus stăpânire pe Aerodromul Oakway. Oakway a luat ființă în paralel cu pasiunea lui Maddie pentru avioane – Vreau jucării mai mari, și-a dorit ea, și, ce să vezi, *presto*, o săptămână mai târziu, avea Oakway. Se afla la numai cincisprezece minute cu motocicleta distanță de casă. Aerodromul era atât de nou, încât mecanicii erau bucuroși să aibă prin preajmă o pereche în plus de mâini pricepute. Maddie a fost plecată de-acasă în fiecare sâmbătă, în vara aceea, meșterind la motoare, lăcuind la aripi de prelată și făcându-și prieteni. Apoi, în octombrie, stăruința ei a fost deodată, pe neașteptate, răsplătită. În momentul acela, am înființat noi Civil Air Guard⁹.

⁹ Unitate paramilitară de voluntari, creată în 1938, în urma unui program prin care guvernul Marii Britanii aloca subsidii pentru pregătirea membrilor cluburilor aviatice în vederea viitoarelor recrutări.

Când spun *noi*, mă refer la britanici. Aproape fiecare club de aviație din regat s-a înscris și mii de persoane și-au depus cererea – pregătire de pilotaj gratuită! —, încât nu s-au putut primi decât o zecime din solicitări. Și doar una din douăzeci erau femei. Dar Maddie a avut din nou noroc, pentru că toți inginerii, mecanicii și instructorii de la Oakway o cunoșteau și o plăceau acum, și a primit recomandări elogioase pentru că era iute, devotată și știa totul despre nivelul de ulei. Ea n-a fost imediat mai bună decât oricare alt pilot antrenat la Oakway cu programul Civil Air Guard. Dar nu era nici cea mai slabă. Și-a efectuat cel dintâi zbor solo în prima săptămână a noului an, printre rafalele de zăpadă.

Atenție, totuși, la perioada de timp. Maddie a început să piloteze la sfârșitul lunii octombrie 1938... Hitler (o să observați că mi-am luat seama la termenii colorați de descriere a Fuhrerului și i-am eliminat cu grijă pe toți) a invadat Polonia la 1 septembrie 1939, iar Marea Britanie a declarat război Germaniei două zile mai târziu. Maddie și-a efectuat testul practic de zbor pentru licența „A”, licența de bază a pilotului, cu șase luni mai înainte ca toate zborurile avioanelor civile să fie interzise, în august. După aceea, cele mai multe dintre aceste avioane au fost recrutate în serviciul guvernului. Ambele avioane ale lui Dymna au fost rechiziționate de Ministerul aviației pentru comunicații, iar ea era înnebunită din pricina asta.

Cu doar câteva zile înainte ca Marea Britanie să declare război Germaniei, Maddie a zburat singură în celălalt capăt al Angliei, trecând foarte aproape pe deasupra Penninilor și evitând baloanele de baraj ca niște metereze argintii ce protejau cerul în jurul lui Newcastle. A urmat coasta spre

nord, până la Bamburgh și Holy Island. Cunosoc fâșia aceea de țărm la Marea Nordului foarte bine, pentru că pe acolo trece trenul de la Edinburgh la Londra și băteam drumul ăsta în sus și-n jos tot anul, când eram la școală. Apoi, când școala mea s-a închis, chiar înainte de izbucnirea războiului, în loc să termin studiile în altă parte, m-am înscris, cam pe nepusă masă, la universitate pentru un semestru și am luat același tren pentru a ajunge acolo, simțindu-mă foarte matură.

Coasta Northumbriei este cea mai frumoasă bucată din drum. Soarele apune foarte târziu în nordul Angliei, în august, iar Maddie cu aripi de pânză a zburat foarte jos deasupra plajelor lungi din Holy Island și a văzut focile adunate acolo. A zburat peste mărețele creste ale castelelor Lindisfarne și Bamburgh, de la nord și de la sud, și peste ruinele abației din secolul al doisprezecelea, și peste câmpurile care se întindeau, galbene și verzi, către joasele coline Cheviot Hills ale Scoției. Maddie s-a întors urmând spinarea dragonului de 100 de kilometri lungime și de 2000 de ani vechime a Zidului lui Hadrian, spre Carlisle, și apoi în sud, printre culmile din Lakeland, de-a lungul lacului Windermere. Munții semeți se înălțau în jurul ei, iar apele poeziilor sclipeau dedesubt, în văile memoriei – puzderie de narcise de aur, *Rândunele și Amazoane*¹⁰, Iepurele Peter¹¹. A venit acasă peste landa Blackstone Edge, de dincolo de anticul drum roman, pentru a evita smogul de deasupra Manchesterului, și a aterizat la Oakway, suspinând de durere și dragoste; dragoste pentru

¹⁰ Titlul unei serii de cărți pentru copii (*Swallows and Amazons*), de Arthur Ransome.

¹¹ Personaj din diverse povești pentru copii scrise de Beatrix Potter.

insula ei natală pe care o văzuse din aer în întregime, fragilă, în răstimpul unei după-amiezi, de la o coastă la alta, ținându-și respirația ca într-o lentilă de sticlă de vară și de lumină a soarelui. Și toată avea să fie înghițită în nopțile de flăcări și camuflaj. Maddie a aterizat pe Oakway înainte de asfințit și a oprit motorul, apoi a stat în cockpit și a plâns.

Mai mult ca orice, cred eu, Maddie s-a dus la război în numele focilor de pe Holy Island.

În cele din urmă, a coborât din Puss Moth-ul lui Dympna. Ultimele raze ale soarelui se reflectau în celelalte aeroplane din hangar pe care le folosea Dympna, jucării scumpe, pe cale de a atinge apogeul utilității lor (în mai puțin de un an, același Puss Moth, pilotat de altcineva, avea să transporte sânge pentru transfuzii în Franța la Forțele Expediționare Britanice în nevoie). Maddie a făcut toate verificările pe care le făcea în mod normal după un zbor, apoi a luat-o de la capăt cu acelea pe care le făcea înainte de zbor. Așa a găsit-o Dympna, o jumătate de oră mai târziu, când încă nu pusese avionul la culcare, curățând musculițele de pe parbriz, în lumina aurie de la sfârșitul zilei.

— Nu e nevoie să faci tu asta.

— Cineva trebuie s-o facă. N-o să mai zbor cu el, nu-i așa? Nu și de mâine încolo. E singurul lucru pe care-l *fot* face, să verific uleiul, să curăț insectele.

Dympna a stat, fumând calmă, în lumina amurgului și a privit-o pe Maddie o vreme. Apoi a zis:

— O să fie treabă de făcut în aviație și pentru fete, în războiul ăsta. Stai să vezi. Or să aibă nevoie de toți piloții pe care-i pot aduna pentru a lupta în Royal Air Force. Aceia or să fie tinerii bărbați, unii dintre ei cu mai puțină pregătire decât ai

tu acum, Maddie. Și astfel o să rămână în sarcina bătrânilor și a femeilor să livreze noile avioane, să le ducă mesajele și să le transporte piloții de colo-colo. Aceștia vom fi noi.

— Crezi?

— Există o unitate care instruește piloții civili pentru a sprijini eforturile de război. Se numește ATA – Air Transport Auxiliary¹²

– Și de femei, și de bărbați. O să înceapă cât de curând. Numele meu e pe listă; Pauline Gower conduce secțiunea de femei.

Pauline era o prietenă pilot de-a lui Dympna; Pauline fusese aceea care o încurajase pe Dympna să intre în afacerea plimbării doritorilor de zbor cu avionul.

— Tu nu ai calificările pentru treaba asta, dar eu n-o să te uit, Maddie. Când or să deschidă din nou instruirea pentru fete, o să-ți trimit o telegramă. Tu o să fii prima.

Maddie ștergea musculițele și își ștergea și ochii, prea amărâtă ca să-i poată răspunde.

— Și când termini de corvodit, o să-ți fac o cană din cel mai bun ceai uleios al piloților din Oakway, iar mâine dimineață o să te escortez la cel mai apropiat birou de recrutare WAAF¹³.

WAAF este unitatea auxiliară de femei din Forțele Aeriene,

¹² Transport aerian auxiliar – organizație civilă britanică, din timpul celui de Al Doilea Război Mondial, care transporta avioanele militare noi, reparate sau avariate de la fabricile și uzinele de asamblare, la punctele de livrare transatlantice, la unitățile de întreținere și șantiere sau la aeroporturile escadrilelor din serviciul activ.

¹³ Women Auxiliary Air Force, serviciul militar aviatic pentru femei, înființat în 1938; deși femeile pilot nu au luptat propriu-zis, au participat la parașutări, la dispunerea și întreținerea baloanelor baraj, la transporturile de provizii și oameni, la radar și operațiunile de telegrafie și radiocomunicații.

pe lângă RAF, Forțele Aeriene Regale. Nu *zbori* la WAAF, dar, la cum stau lucrurile acum, poți face aproape orice muncă pe care o îndeplinește un bărbat, orice muncă asociată cu zborul și lupta: electrician, tehnician, montator, operator de baloane baraj, șofer, bucătar, frizer... Ați crede că lui Maddie i-ar fi plăcut o funcție de mecanic, nu-i așa? La atât de puțin timp de la declararea războiului, nu dăduseră încă drumul acestor funcții pentru femei. N-a contat că Maddie avea mult mai multă experiență decât mulți băieți; nu exista un loc și pentru ea. Dar ea deja învățase codul Morse și un pic de telegrafie, ca parte a pregătirii sale pentru licența, A” de pilot. Ministerul Aviației intrase în panică, în august 1939, căutând să strângă femei care să se ocupe de transmisiuni, când își dăduse seama de cât de mulți bărbați era nevoie pentru pilotaj. Maddie s-a înrolat în WAAF și, în cele din urmă, a devenit operator radio.

CÂTEVA FUNCȚII WAAF

A fost ca la școală. Nu știu dacă și lui Maddie i s-a părut la fel; ea nu mersese la un internat elvețian, ci urmase un liceu normal în Manchester și cu siguranță nu se gândise niciodată să se ducă la o facultate. Chiar și atunci când fusese la școală, se întorcea acasă în fiecare seară și nu împărțise niciodată dormitorul cu douăzeci de fete, nici nu dormise pe saltele de paie, făcute din trei baloturi în chip de perne de canapea. Noi le numeam „biscuiți”. Întotdeauna eram atât de obosite că nu ne păsa; mi-aș da mâna stângă să am acum una aici. Inspecția aia cu tamtam prin care te făceau să treci, când trebuia să îți expui toate obiectele personale într-o ordine întâmplătoare, dar

specială, pe o pătură împăturită, ca un puzzle, și dacă ceva era un milimetru așezat greșit, ți se tăiau puncte – asta era exact ca la școală. De asemenea, jargonul, exercițiile de mărșăluire din „instrucția de front”, mesele plictisitoare și uniformele, deși grupul lui Maddie nu primise uniforme corespunzătoare, la început. Toate purtau cardigane albastre asemănătoare, ca Fetele-ghid ¹⁴(ghidele nu poartă cardigane albastre de aviație, dar înțelegeți ce vreau să spun).

Maddie a fost detașată la Oakway, inițial, foarte convenabil ca distanță de casă. Asta se întâmpla la sfârșitul lui 1939, începutul lui 1940. Pretinsul Război. Nu se petrecea mare lucru.

Nu în Marea Britanie, în orice caz. Ne agităm acasă, exersând. Așteptând.

TELEFONISTĂ

— Tu! Fata în cardigan!

Cinci fete cu căștile pe urechi întorc capul de la panoul cu comutatoare, fac semn spre piept și întreabă doar din buze, *Eu?*

— Da, tu! Voluntar în aviație Brodatt! Ce cauți aici? Ești operator radio calificat!

Maddie a arătat spre căști și spre firul cu care se pregătea să se conecteze.

— Scoate-ți naibii alea și răspunde-mi!

Maddie s-a întors înapoi la panoul ei și, cu răceală, a înfipt

¹⁴ Organizație britanică pentru tinere femei, fondată în 1910, după modelul Fetelor-cercetaș.

jacul cablului din față. A apăsat comutatorul și a rostit clar în microfonul aparatului.

— Aveți legătura cu comandorul, domnule. Puteți vorbi. Apoi și-a scos căștile și s-a întors iarăși spre cel venit în control, care aștepta un răspuns. Era instructorul șef de zbor pentru escadrila RAF de la Oakway, același ofițer cu care susținuse Maddie testul de pilotaj, în urmă cu un an.

— Mă iertați, domnule. Aici am fost detașată, domnule. (Am mai spus că era ca la școală.)

— Detașată! Nici măcar nu sunteți în uniforme, vreuna dintre voi!

Cinci femei pilot Clasa întâi și-au netezit cardiganele albastre de aviație.

— Nu ni s-au dat costumații complete, domnule.

— Detașată! a repetat ofițerul. O să începi serviciul în stația radio, mâine, voluntar Brodatt. Asistentul operatorului e indisponibil, din cauza gripei.

Și a ridicat căștile de pe consola ei, punându-le cu stângăcie pe marele lui cap.

— Fă-mi legătura cu administrația WAAF, a cerut el. Vreau să vorbesc cu ofițerul de la unitatea ta.

Maddie a acționat comutatoarele și a conectat firele, iar el a dat ordinele pentru detașare chiar de la telefonul ei.

OPERATOR RADIO

— Cadet către sol, recrut către sol, s-a auzit apelul avionului de antrenament. Poziție incertă, deasupra unei întinderi de apă triunghiulare, la estul culoarului aerian.

— Solul către cadet, a răspuns Maddie. E un lac natural sau

un lac de acumulare?

— Repetă!

— E lac natural sau lac de acumulare? întinderea ta triunghiulară de apă.

După o scurtă tăcere, Maddie îl ajută:

— Un lac de acumulare are un baraj la unul dintre capete.

— Cadet către sol. Confirm lac de acumulare.

— Este cumva Ladyswell? Baloane baraj Manchester la ora zece și Macclesfield la ora opt?

— Cadet către sol, confirm. Poziție localizată. Deasupra bazinului Ladyswell pentru întoarcere spre Oakway.

Maddie a oftat.

— Solul către cadet, raportează înainte de aterizare.

Maddie a clătinat din cap, înjurând fără menajamente în șoaptă.

— Oh, pe sfânta sfintelor! Avea vizibilitate maximă! Maximă, mai puțin la nord-est unde este orașul ăla poluat, înconjurat la 3000 de metri de câteva sute de baloane argintii cu hidrogen cât autobuzele de mari! Cum, pentru numele nenumiților, o să găsească el *Berlinul*, dacă nu e în stare să găsească *Manchesterul*?

Se lăsase o tăcere adâncă în incinta stației radio. Apoi ofițerul comandant al stației radio a spus, calm:

— Controlor trafic Brodatt, ești încă în transmisie.

— Brodatt, stai pe loc.

Lui Maddie și tuturor celorlalte li se spusese să se ducă acasă. Sau înapoi la barăcile și diversele lor cazărmi, oricum vrei să le spui, pentru odihna de după-amiază. Era o zi cu o vreme atât de îngrozitor de închisă, că s-ar fi aprins luminile

de stradă, dacă n-ar fi fost teama că ar fi putut fi depistate de avioanele inamice – mă rog, nu că avioanele inamice ar fi putut zbura pe-o asemenea întunecime. Maddie și celelalte voluntare WAAF din baraca ei încă nu primiseră uniformele regulamentare, dar, cum era iarnă, li se dăduseră niște mantale RAF – bărbătești. Călduroase și impermeabile, dar ridicole. Ca și când ai fi purtat un cort. Maddie și-a lipit strâns mâinile pe coapse când ofițerul i s-a adresat, stând drept și sperând că arăta mai vioaie decât se simțea. Se oprise, ca ofițerul să poată ajunge lângă ea, așteptând pe grătarele de lemn întinse peste platforma de beton, pentru că era atât de multă apă care băltea deasupra acesteia încât nu puteai călca, fiindcă ți-ar fi trecut peste marginile ghetelor.

— Tu ai dirijat băieții mei care s-au antrenat pe bombardierul Wellington, azi-dimineață? a întrebat ofițerul.

Maddie a înghițit în sec. Lăsase deoparte protocolul radio ca să-i dirijeze pe băieții aceia, forțându-i să treacă printr-o breșă de zece minute în norii care atârnav foarte jos, rugându-se ca ei să-i urmeze instrucțiunile fără să pună întrebări și ca ea să nu-i mâne drept în cablurile de oțel explozive mascate care susțineau baloanele de baraj menite să oprească avioanele inamice. Acum îl recunoștea pe ofițer: era unul dintre locotenenții-comandori.

— Da, domnule, a recunoscut ea, cu glasul găuit, dar capul sus.

Era atâta umezeală în aer încât părul i se lipise de frunte.

A așteptat, spăsită, crezând că el urma s-o amenințe cu trimiterea la Curtea marțială.

— Băieții ăia de bună seamă îți datorează viața, i-a spus el lui Maddie. Niciunul dintre ei nu-i încă stăpân pe aparate și

mai zburau și fără hartă. N-ar fi trebuit să-i lăsăm să decoleze, dimineată.

— Vă mulțumesc, domnule, a răspuns Maddie, uimită.

— Au avut numai cuvinte de laudă pentru tine. Totuși, mă întreb, ai idee cum arată pista din aer?

Maddie a zâmbit, timid.

— Am certificat de pilot clasa, A”. Încă valabil. Desigur, n-am mai zburat din august.

— Ah, înțeleg!

Locotenent-comandorul RAF porni s-o conducă pe Maddie la cantina din perimetrul aerodromului. Ea fost nevoită să alerge puțin ca să-și potrivească pasul cu al lui.

— Ți-ai luat licența aici, la Oakway, nu? Garda aeriană civilă?

— Da, domnule.

— Și calificare de instructor?

— Nu, domnule. Dar am zburat pe timp de noapte.

— Ei, asta chiar e neobișnuit! Te-ai folosit de balizele de ceață, nu?

Se referea la puternicele lămpi cu gaz înșirate, la intervale, pe ambele margini ale pistei, ca să se poată ateriza și pe vreme rea.

— De vreo două sau trei ori. Nu prea des, domnule.

— Deci într-adevăr ai văzut cum arată o pistă din aer. Și pe întuneric, pe deasupra! Atunci...

Maddie a așteptat. Chiar n-avea idee ce urma să spună omul acesta mai departe.

— Dacă e să dirijezi oamenii la aterizare, ai face bine să știi cum se vede din cockpitul unui bombardier Wellington angajat în aterizare. Ai vrea un zbor într-un Wellington?

— Oh, da, vă rog, domnule!
(Vedeți – era exact ca la școală.)

FIGURANTĂ

Aceasta nu e o funcție WAAF. Așa ești numit când urci într-un avion doar pentru plimbare și nu contribui cu adevărat la succesul zborului. Probabil că Maddie a fost mai mult un călător băgăcios care dă sfaturi șoferului de pe bancheta din spate, decât un figurant propriu-zis.

— Nu cred că ai reajustat direcția în giroscop.

— Ți-a spus să te îndrepti pe 270. Tu te-ai întors spre est.

— Fruntea sus, băieți, avion spre nord, la ora trei, o mie de metri sub noi.

O dată, trenul de aterizare electric s-a defectat, iar ea a trebuit să-și câștige locul în echipă și să-și ia rândul la dat la pompă, ca să nu se prăbușească. Altă dată, au lăsat-o la turelă, în timpul zborului. L-a plăcut asta, de parcă ar fi fost un peștișor singur, într-un cer gol.

Altă dată, a trebuit s-o scoată pe sus dintr-un avion, după aterizare, fiindcă tremura atât de tare că nu se putea da jos singură.

Zborurile cu Wellingtonul făcute de Maddie nu erau tocmai clandestine, dar nu erau nici ortodoxe. Era socotită dintre

S.O.B.¹⁵-uri când decolau băieții, dar cu siguranță nu era autorizată să se afle acolo, convingându-i prin lingușiri pe membrii novice ai echipajelor de pe bombardiere s-o ia și pe ea când exersau zboruri la joasă înălțime pe deasupra

¹⁵ *Souls on Board* – suflete la bord, membri ai echipajului unui avion.

landurilor. Așadar, mai multe persoane îngrijorate, și dintre cele în serviciu, și dintre cele în afara serviciului, au ieșit valvârtej din birouri și din barăcile de bărbați și de femei, fără haine și albi la față, când i-au văzut pe tovarășii din RAF ai lui Maddie aducând-o pe brațe, pe pistă.

O prietenă de-a ei din WAAF, pe nume Joan, și căpitan al escadrilei vinovate, a ajuns prima la ea.

— Ce-ați pățit? Ce s-a întâmplat? E rănită?

Maddie nu era rănită. Deja insista pe lângă membrii echipajului Wellingtonului care o cărau s-o lase jos.

— Dați-mi drumul, o să mă vadă toată lumea și fetele n-or să mă mai slăbească amintindu-mi de asta...

— *Ce s-a întâmplat?*

Maddie s-a zbătut să stea pe picioarele ei și a rămas tremurând pe beton.

— S-a tras în noi, a zis ea, întorcându-și privirea, arzând de rușine pentru cât de tare se pierduse cu firea.

— *S-a tras în voi!* s-a răstit căpităneasa.

Asta se petrecea în primăvara lui 1940 – războiul se purta încă pe continent. Era înainte de dezastrul din mai, când Aliații au dat bir cu fugiții, retrăgându-se pe plajele franceze, înainte de asediul care avea să fie cunoscut ca Bătălia Marii Britanii, înainte de nopțile cu tunete și fulgere ale Blitz¹⁶-ului. În primăvara lui 1940, cerurile noastre erau în alertă, armate și neliniștite. Totuși erau încă sigure.

— Da, s-a tras, a repetat pilotul Wellingtonului, furios.

Și el era alb ca hârtia.

¹⁶ Bombardarea aeriană sistematică, noapte de noapte, a orașelor britanice de către germani în 1940-1941.

— De către idioții ăia care mânuiesc tunurile antiaeriene de la barajul de baloane Cattercup. De *propriii noștri tunari*. Cine dracu-i instruieste? Iresponsabili și tâmpiți ca noaptea! Irosesc muniția și bagă dracului în sperieți pe toată lumea! Orice copil de școală poate vedea deosebirea dintre un trabuc în zbor și un creion în zbor!

(Noi le numeam pe dragile noastre Wellingtonuri „trabucuri zburătoare”, iar pe Dornier-urile voastre nesuferite, „creioane zburătoare”. Distrează-te să traduci, domnișoară E.)

Pilotul se speriasse la fel de tare ca și Maddie, dar nu tremura.

Joan a luat-o încurajator pe Maddie pe după umeri și a sfătuit-o, în șoaptă, să nu dea atenție limbajului pilotului. Maddie a răspuns râzând șovăielnic și forțat.

— Nici măcar nu stăteam în turelă, a murmurat ea. Slavă Domnului că *eu* n-o să zbor în Europa.

LA TRANSMISIUNI

— Căpitanul Mottram a avut numai cuvinte de laudă pentru tine, i-a spus ofițerul subunității WAAF. A zis că ai cea mai ageră pereche de ochi de la Oakway – și ofițerul și-a dat ochii peste cap. Probabil a cam exagerat, dar a susținut că în timpul zborului tu ești întotdeauna prima care zărește alt avion apropiindu-se. Ce-ai zice să te pregătești mai departe?

— În ce?

Femeia ofițer a tușit, încurcată.

— E oarecum secret. Ei bine: e foarte, foarte secret. Spune da, și-o să te trimit mai departe.

— Da, a zis Maddie.

Ca să lămuresc o remarcă făcută mai devreme de cineva, mărturisesc că inventez toate numele proprii. Credeți că mai țin minte toate numele și gradele multitudinii de oameni cu care a lucrat Maddie? Sau fiecare avion cu care a zburat ea? Mie mi se pare mai interesant așa.

Asta-i tot ce pot să scriu cu folos astăzi, deși aș putea continua să bat câmpii despre nimic, dacă aș crede că făcând astfel aș putea evita următoarele câteva ore de interogatoriu în contradictoriu – Engel căznindu-se să-mi descifreze scrisul, iar von Linden găsind nod în papură la tot ce am spus. Trebuie s-o fac și pe-asta... n-are niciun rost s-o amân. Am o pătură la care să mă aștept, după aceea, sper, poate și o porție calduță de *kailkenny a la guerre* – adică terci de varză și cartofi, fără cartofi și cu un prea multă varză. N-am făcut scorbut încă, oricum, mulțumită infinitei rezerve a Franței de varză de închisoare. Haiti¹⁷

...

Ormaie 10. XI.43 JB-S

RAF WAAF RDFY

S.O.B. S.O.E.

ASST S/O Flt Off

W/op

Clk/sd

¹⁷ Joc de cuvinte bazat pe asemănarea de pronunție între exclamația englezească *heigh-ho!* (haiti!) și salutul nazist *Heil Hitler!*

*M'aidez m'aidez mayday*¹⁸

APĂRAREA DE COASTĂ

De fapt, mi-e teamă să scriu asta.

Nu știu de ce-mi închipui că ar conta. Bătălia Marii Britanii s-a încheiat. Invazia plănuită de Hitler, Operațiunea Leul de Mare, a dat greș acum trei ani. Și, curând, va duce disperat războiul pe două fronturi, cu americanii în spatele nostru și cu rușii apropiindu-se de Berlin dinspre est, plus rezistența organizată în toate țările prinse la mijloc. Nu pot să cred că nu are consilieri care să știe ce se întâmplă în adăposturile făcute din fier și beton, în sus și-n jos, pe toată coasta de sud-est a Angliei în vara lui 1940 – într-un sens general, în orice caz.

Doar că n-aș prea vrea să intru în istorie ca aceea care a dezvăluit detaliile.

RDF înseamnă Range and Direction Finding, detectare a distanței și a direcției unui obiect. Același acronim ca Radio

Direction Finding, ca să deruteze inamicul, dar nu e chiar același lucru. După cum știți. Bine. Acum i se spune *radar*, un cuvânt american, acronim de la *RADio Detection And Ranging*¹⁹, despre care eu nu sunt de părere că se ține minte mai ușor. În vara lui 1940, era încă atât de nou, încât nimeni nu știa ce era de fapt, și mai era și atât de secret încât *pe toți dracii* – nu pot să fac asta.

¹⁸ *M'aidez* (fr.), care înseamnă „ajutați-mă”, a stat la baza formulării apelului de urgență internațional *mayday*, în procedurile standard de radiocomunicații.

¹⁹ Detectarea prin radio și determinarea distanței.

Am petrecut o enervantă jumătate de oră bătându-mă cu Fraulein Engel pe o peniță de stilou, pe care jur că nu am îndoit-o dinadins, prima dată. E adevărat că asta m-a scutit să mai continui o bună bucată de vreme, dar n-a îmbunătățit situația nici faptul că zgripturoaica asta a îndreptat-o de dinții mei, când aș fi putut s-o fac eu însămi, de masă. Este, de asemenea, adevărat că a fost o prostie din partea mea s-o deformezi iarăși, dinadins, în secunda în care ea mi-a înapoiat-o. Fiindcă atunci a trebuit să-mi arate DE MAI MULTE ORI cum, pe când era ea la școală, asistenta medicală folosea o peniță de stilou ca s-o înțepe pentru un test de sânge.

Nu știu de ce-am îndoit tâmpenia din nou. E așa de ușor s-o iriți pe domnișoara Engel. Ea câștigă întotdeauna, dar numai pentru că am gleznelor legate de scaun.

Bine, și pentru că, la sfârșitul fiecărei controverse, îmi amintește de înțelegerea pe care am făcut-o cu un anumit ofițer Gestapo, după care eu cedez.

— Hauptsturmführerul von Linden e ocupat, după cum știi, și nu-i va plăcea să fie întrerupt. Însă mi s-a spus să-l chem, dacă e nevoie. Ți s-a dat stilou și hârtie, fiindcă el a apreciat că ai fi fost gata să cooperezi, iar dacă nu-ți scrii mărturisirea cum te-ai învoit, el nu va avea de ales și va trebui să reia interogatoriul.

TACĂ-ȚI GURA, ANNA ENGEL. ȘTIU.

O să fac orice: n-a trebuit decât să-mi pomenească de numele lui și acum îmi amintesc, o să fac orice, *orice*, numai să evit de a mai fi interogată de el.

Deci. Detectarea distanței și a direcției. Apărarea de coastă, îmi primesc cei treizeci de arginți? Nu, doar și mai mult din

papetăria hotelului ăstuia. E foarte plăcut să scrii pe ea.

APĂRAREA DE COASTĂ, VERSIUNEA INTEGRALĂ

Ne-am dat seama de ce-o să urmeze – cineva și-a dat seama. Am fost cu atâtica înaintea voastră și voi n-ați înțeles. N-ați înțeles cât de avansat era deja sistemul RDF sau cât de rapid ne pregăteam oamenii ca să-l folosească sau cât de departe puteam vedea cu ajutorul lui. Voi n-ați înțeles nici măcar cât de repede ne construiam noile noastre avioane. E adevărat că eram depășiți numeric, dar cu RDF-ul vă vedeam venind – vedeam roiurile de avioane Luftwaffe încă de când decolau de la bazele lor din Franța ocupată, stabileam la ce înălțime zburau, vedeam câte dintre ele făceau raidul. Și asta ne dădea timp să ne concentrăm trupele. Vă puteam întâmpina în aer, să vă respingem atacul, să vă împiedicăm să aterizați, să vă distragem atenția până rămâneți fără combustibil și ne întorceați coada până la următorul val. Insula noastră asediată, singură, la marginea Europei.

Maddie jurase să păstreze secretul pe viața copiilor ei nenăscuți. Era un secret atât de mare, încât nici nu primeai un titlu când erai cel care te ocupai de radar; erai numit doar „tehnician servicii speciale”. Tehnician, în engleză *Clerk*, și *Special Duties*, prescurtat clk/sd, așa cum w/op e prescurtarea de la operator telegraf, *Wireless Operator*, și Y e pentru radiotelegrafie.

Clk/sd, se poate ca asta să fie cea mai folositoare și mai condamnabilă informație pe care v-am dat-o eu. Acum știți.

Maddie a petrecut șase săptămâni de instruire în folosirea

radarului. A fost chiar promovată și făcută sergent. Apoi a fost repartizată la RAF Maidsend, o bază operațională pentru o escadră de Spitfire, noile avioane de luptă, nu departe de Canterbury, lângă coasta Kentului. Era cel mai departe loc de casa ei în care ajunsese vreodată. De fapt, Maddie n-a fost pusă la treabă la un ecran radar, într-una dintre stațiile de detectare, deși Maidsend avea o astfel de stație; a rămas tot la stația radio. În focul și para verii anului 1940, Maddie a stat într-un turn de fier și beton, ocupându-se de direcționarea traficului aerian prin telefon. Celelalte fete RDF făceau identificarea pe ecranele de sticlă cu luminițe verzi clipitoare și le transmiteau prin radio sau prin telefon la Operațiuni; când Operațiunile identificau avioane care se apropiau pentru ea, Maddie prelua apelurile aer-sol, dirijând avionul care venea, șchiopătând, acasă. Sau care uneori venea tunând triumfător acasă sau care era proaspăt livrat de la depozitul de mentenanță de la Swi

SWINLEY SWINLEY

De la *Swinley*. Thibaut m-a silit să termin de scris numele. Mi-e atât de rușine de mine însămi că-mi doresc să fiu din nou bolnavă.

Engel spune, nerăbdătoare, să nu-mi bat capul cu numele atelierului. Au existat încercări repetate de bombardare și distrugere completă a acestuia și nu mai e un secret. Engel e sigură că Hauptsturmfuhrerul nostru va fi mai interesat de eșantionul meu de descriere a rețelei radar de la începuturi. E supărată acum pe T. Pentru că m-a întrerupt.

Îi urăsc pe amândoi. Îi urăsc pe toți.

ÎI URĂSC!

APĂRAREA DE COASTĂ, LA DRACU’.

Idioată smiorcăită.

Deci. Deci, pe ecranul RDF vedeai un punct verde pentru un avion, unul sau două mișcându-se pe ecran. Ar fi putut fi ale noastre. Dacă priveai angajându-se o luptă, punctele se înmulțeau – mai multe alăturându-se celui dintâi și lumina pulsatilă deplasându-se pe ecran. Se strângeau laolaltă și unele dintre ele se stingeau, ca scânteile de artificii. Și fiecare licăr verde care dispărea era o viață sfârșită, un om pentru un avion de vânătoare, un întreg echipaj pentru un bombardier. *Te stinge, dar, tu, candelă de-o clipă!* (Asta-i din *Macbeth*. Se zice că și el ar fi unul dintre improbabili mei strămoși și curtea lui chiar a fost pe domeniul familiei mele din moși strămoși. Dar n-a fost, după toate mărturiile contemporanilor scoțieni, nemernicul trădător cum l-a înfățișat Shakespeare. Oare istoria o să-și aducă aminte de mine pentru MBE²⁰-ul meu, titlul meu onorific din partea Imperiului Britanic pentru „cavalerism”, sau pentru cooperarea cu Gestapoul? Nu vreau să mă gândesc la asta. Cred că-ți pot lua MBE-ul înapoi, dacă încetezi să te mai porți cavaleriește.)

Dacă erau echipați cu radio, Maddie putea vorbi cu avioanele pe care tehnicienii de la servicii speciale le vedeau pe ecranele lor. Le spunea piloților mai mult sau mai puțin ce le spunea și pe când era la Oakway, cu excepția faptului că nu cunoștea reperele de pe teren la fel de bine în Kent. Transmitea coordonatele avionului în zbor, împreună cu viteza

²⁰ Titlu britanic, *Member of the Order of the British Empire* (Membru al Ordinului Imperiului Britanic).

vântului și dacă existau sau nu găuri în piste în ziua aceea (uneori sufeream câte un raid). Sau le cerea celorlalte avioane să dea prioritate celui care-și pierduse flapsurile sau, mai rău, al cărui pilot avea un fragment de șrapnel înfipt în umăr sau ceva de genul ăsta..

Maddie ascultase comunicațiile avioanelor rătăcite care se întorceau, într-o după amiază, după o bătălie în care fusese implicată și Escadrila de la Maidsend. A fost cât pe-acți să cadă de pe scaun, când a auzit apelul disperat venit pe frecvența ei:

— *Mayday, mayday...*

Recognoscibil în engleză. Sau probabil era franțuzescul „*M'aidez*”, ajutați-mă. Restul transmisiunii a fost în germană.

Vocea era o voce de băiat, tânăr și speriat. Își încheia fiecare apel cu un suspin. Maddie și-a înghițit nodul din gât – habar n-avea de unde veneau disperatele strigăte de ajutor. A strigat:

— Ascultați, ascultați! și a comutat căștile pe difuzorul Tannoy, ca să poată auzi toată lumea, după care a pus mâna pe telefon.

— Sunt sergent de radiotransmisiuni Brodat, în turn. Pot obține linie directă cu Jenny, de la servicii speciale? Bine, cu Tessa, atunci. Cu oricine care are în față un radar pornit. Am nevoie de o interceptare în urma unui apel radio...

Toată lumea s-a strâns în jurul telefonului, citind peste umărul lui Maddie, în timp ce ea lua notițe despre direcția avionului interceptat, apoi scoțând puternice exclamații când au înțeles ce spuneau notițele ei.

— Vine direct spre Maidsend!

— Și dacă e un bombardier?

— Și dacă e încă încărcat?

— Și dacă e o farsă?

— Ar fi vorbit în engleză, dacă ar fi fost o farsă!

— Știe cineva germană? a strigat ofițerul în funcțiune pentru stația radio.

Tăcere.

— Dumnezeule! Brodatt, rămâi la telefon. Davenport, dă fuga la stația de radiotelegrafie; poate găsești o fată acolo să te ajute. Vreau un vorbitor de germană! *Acum!*

Maddie a ascultat cu inima la gură, ținându-și căștile la o ureche și telefonul la cealaltă, așteptând ca fata de la ecranul RDF să-i transmită noi informații.

— Ssst, a avertizat-o ofițerul radio, aplecându-se peste umărul lui Maddie și luându-i receptorul telefonului, ca să-i lase liberă mâna dreaptă să ia notițe. Nu spune nimic – nu-l lăsa să știe cine îl ascultă...

Ușa camerei radio s-a deschis de perete și subofițerul Davenport a intrat, cu una dintre operatoarele radiotelegrafiste WAAF imediat în urma lui. Maddie și-a ridicat privirile.

Fata era imaculată – nicio piesă de uniformă albastră nelalocul ei, cocul părului ei lung răsucit frumos la două degete deasupra gulerului uniformei. Maddie a recunoscut-o de la cantină și de la rarele seri de socializare. Queenie²¹, așa i se spunea, deși nu era oficial Regina Roiului WAAF (așa o numeam noi pe femeia ofițer superior din administrația bazei), și nici nu era numele ei. Maddie nu-i cunoștea adevăratul nume. Queenie își dobândise reputația de a fi agilă și fără frică; era obraznică față de ofițerii superiori și scăpa basma curată, dar, deopotrivă, nu părăsea o clădire în timpul unui

²¹ Mica Regină.

raid aerian până nu se asigura că toată lumea ieșise. Având legături pe departe cu casa regală, era ea însăși ofițer, locotenent, un rang de privilegiu, nu de experiență militară; însă era dedicată îndeletnicirii sale și la fel de sârguincioasă în fața aparatului său de radiotelegrafistă ca orice fată de vânzător care-și croise drum prin forțe proprii. Era frumoasă, minionă și sprintenă, iar la serile de dans ale escadrilei, sâmbetele, la ea trăgeau piloții.

— Dă-ne casca ta, Brodatt, a zis ofițerul stației radio.

Maddie și-a desfăcut căștile și microfonul și i le-a întins t Micuței telegrafiste blonde și frumoase, care și-a potrivit căștile pe cap.

După câteva secunde, Queenie a zis:

— Spune că e deasupra Canalului Mânecii. Vrea să ajungă la Calais.

— Dar Tessa a zis că se apropie de coastă la Whitstable!

— E într-un bombardier Heinkel, restul echipajului a fost ucis, a pierdut un motor și vrea să aterizeze la Calais.

Toți se uitară la telegrafistă.

— Ești sigură că vorbim despre același avion? întrebă ofițerul stației radio, cu îndoială.

— Tessa, a întrebat Maddie la telefon, avionul german ar putea fi deasupra Canalului Mânecii?

Acum întreaga încăpere își ținea respirația, așteptând răspunsul pe calea undelor al Tessei, în timp ce, undeva sub faleza de calcar, aceasta privea licărele verzi de pe ecranul ei. Răspunsul acesteia apăru sub creionul nervos al lui Maddie: *Avion dușman identificat ruta 187 Maidsend 40 km est 2500 în înălțime.*

— De ce dracu-și închipuie că e deasupra Canalului?

— Oh! scoase Maddie o exclamație, pricepând, și făcu semn spre enorma hartă a sud-estului Marii Britanii, nord-vestului Franței și a Țărilor de Jos care acoperea peretele în spatele postului ei. Uitați-vă, uitați-vă... vine dinspre Suffolk! A bombardat bazele de pe coastă de acolo. A traversat gurile Tamisei în cel mai larg punct al acestora și crede că a traversat *Canalul*. Se îndreaptă direct spre Kent și crede că e în Franța!

Ofițerul stației radio îi ordonă telegrafistei:

— Răspunde-i.

— Trebuie să-mi spuneți protocolul, domnule.

— Brodatt, dă-i protocolul corect.

Maddie a înghițit în sec. Nu era timp de ezitare. A întrebat:

— Ce a zis că pilotează? Ce fel de avion e bombardierul lui?

Telegrafista a repetat numele mai întâi în germană și cu toții s-au uitat lung la ea.

— He-111? a tradus ea, șovăielnic.

— Heinkel He-111 – altă identificare?

— Un Heinkel He-111. N-a spus altceva.

— Îi repeți doar tipul avionului său, Heinkel He-111. E un răspuns deschis. Apeși butonul înainte să vorbești; îl păstrezi apăsat cât timp vorbești, altminteri n-o să te poată auzi. Apoi îi dai drumul, că altfel nu auzi ce-ți răspunde.

Ofițerul radio a lămurit-o:

— „Heinkel He-111, aici e Calais-Marck”. Spune-i că suntem Calais-Marck.

Maddie a ascultat în timp ce telegrafista făcea primul ei apel radio, în germană, la fel de calmă și de succintă de parcă dăduse indicații radio bombardierelor de la Luftwaffe toată viața ei. Vocea băiatului de la Luftwaffe a răspuns cu o grabă recunoscătoare, practic plângând de ușurare.

Telegrafista s-a întors spre Maddie.

— Cere coordonate pentru aterizare.

— Transmite-i astea...

Maddie a scris în grabă numerele și distanțele pe carnetul ei.

— Spune mai întâi identificarea lui, apoi pe a ta: „Heinkel He-111, aici Calais”. Apoi pista, viteza vântului, vizibilitatea...

A scris detaliile în cea mai mare grabă. Telegrafista s-a uitat atentă la prescurtările codate, după care a vorbit în căști, transmițând ordinele în germană cu un calm încrezător.

A făcut o pauză la mijlocul transmisiei și a împuns cu un deget perfect manicurat pe notițele pe care i le dăduse Maddie, întrebând din buze: *R27?*

— Pista douăzeci și șapte, a zis Maddie, în șoaptă. Spune: „Liber acces, pista 27”. Spune-i să lase restul de bombe în mare, dacă mai are, ca să nu le planteze când aterizează.

Toată stația radio amuțise, hipnotizată de comunicarea scurtă, precisă, a instrucțiunilor de neînțeles pe care telegrafista elegantă le transmitea cu autoritatea unei directoare; și de răspunsurile gâfâite, îngrijorate, la fel de neinteligibile, ale băiatului din avionul avariat; și de Maddie care scria coordonatele și protocolul pentru a le transmite, pe minusculul carnetel.

— Iată-l! a șoptit ofițerul stației și toată lumea, în afară de Maddie și de telegrafistă – ale căror capete erau mai departe conectate la telefon și la căștile de radiotransmisie – a dat fuga la fereastra lungă pentru a privi bombardierul Heinkel apropiindu-se șovăitor.

— Când își anunță ultimul apel, transmite-i doar viteza vântului, a instruit-o Maddie, scriind în mare viteză. Opt

noduri ²²vest-sud-vest, intensitate până la douăsprezece.

— Spune-i că pompierii sunt pe drum să-l întâmpine, a adăugat ofițerul stației radio.

A pus o mână pe umărul celeilalte operatoare radio:

— Cheamă mașinile acolo! Și o ambulanță!

Silueta neagră din depărtare deveni mai mare. Apoi îi putură auzi singurul motor rămas înecându-se și urlând, suprasolicitat.

— Doamne! Nu și-a golit încărcătura, a tresărit tânărul locotenent Davenport. Să te ții acum explozie.

Dar n-a explodat. Heinkel-ul a aterizat scurt pe burtă, împrôșcând cu iarbă și țărână, și s-a oprit în fața turnului de control, cu mașinile de pompieri și o ambulanță venind țipând spre el.

Toată lumea de la fereastră s-a năpustit pe scară în jos și mai departe, pe pistă.

Maddie și-a pus din nou căștile pe cap. Celelalte două operatoare erau în picioare, la fereastră. Maddie a ciulit urechea să audă ce se petrecea, dar nu auzea decât sirenele. Departe de fereastră, putea vedea cerul și mâneca de vânt de la capătul pistei, dar nimic din ce era imediat la picioarele turnului. Un fuior subțire de fum negru se ridica în fața ferestrei.

Afară, la marginea pistei, Queenie sau cum o chema stătea uitându-se la bombardierul Luftwaffe avariat.

Zbătându-se trântit pe burtă, era ca o uriașă balenă de metal suflând în sus fum, în loc de apă de mare. Telegrafista îl putea vedea, prin plexiglasul înflorit al cupolei, pe tânărul pilot

²² Aproximativ 15 km/h.

încercând disperat să-i scoată cascheta însângerată și ferfenițită pilotului navigator mort de alături. A urmărit furnicarul echipei de mecanici și pompieri apropiindu-se ca să scoată pilotul și echipajul neînsuflețit din avion. Și a văzut ușurarea sinceră de pe fața pilotului prefăcându-se în uluire și teamă, când s-a trezit înconjurat de uniforme albastre cu însemnele și insignele RAF.

Ofițerul stației radio de lângă ea a țâțâit ușurel.

— Bietul ticălos de nemțotei, a rostit el. N-o să se ducă acasă ca erou, nu? Probabil că n-are nici pic de simț al orientării.

A pus o mână mulțumită pe umărul telegrafistei vorbitoare de germană.

— Dacă nu te superi, a zis, pe ton de scuză, am avea nevoie de ajutorul tău ca să-l interogăm.

Maddie ieșise din tură când oamenii de la ambulanță terminaseră de bandajat în grabă pilotul german și îl aduseseră în biroul de la parter al turnului de control. Ea îl zări în trecăt pe tânărul zăpăcit sorbind cu prudență dintr-o cană aburindă, în timp ce o ordonanță aprindea o țigară pentru el. Îl înfășuraseră într-o pătură și, deși era august, lui îi clănțăneau dinții. Frumoasa telegrafistă era așezată pe marginea unui scaun tare, în capătul celălalt al încăperii, ferindu-și politicoasă privirea de la acest inamic distrus și nefericit. Fuma și ea, o țigaretă de a ei, așteptând să i se dea instrucțiuni. Arăta la fel de îngrijită și de calmă cum fusese și atunci când luase căștile de la Maddie, în camera de radiotransmisiuni, dar Maddie putu vedea și cum bătea darabana, cu aparentă degajare, pe speteaza scaunului, cu un deget arătător fără astâmpăr.

Eu n-aș fi putut face ce a făcut ea adineauri, s-a gândit Maddie. N-am fi făcut această captură, dacă n-ar fi fost ea. Lăsând la o parte vorbitul germanei, eu tot nu m-aș fi putut *preface* așa, din mers, fără pregătire, fără nimic. Nu sunt sigură c-aș fi reușit să fac față nici la ce urmează să facă ea mai departe. Slavă Domnului că *eu* nu vorbesc germana!

În noaptea aceea, Maidsend a fost din nou bombardat. N-avea nicio legătură cu bombardierul Heinkel capturat; era doar un raid aerian obișnuit, Luftwaffe străduindu-se din toate puterile ca să distrugă apărarea britanică. Au fost aruncate în aer cazarmile ofițerilor RAF (dar niciun ofițer nu se afla în ele, la momentul acela) și gropi mari s-au căscat în piste. Ofițerii WAAF erau cantonați în barăcile de la intrare, la marginea terenului pe care fusese construit aeroportul, iar Maddie și tovarășele ei de dormitor erau atât de adânc cufundate în somn că nu au auzit sirenele. Nu s-au trezit decât după prima explozie.

Au fugit prin pădurice până la cel mai apropiat adăpost, în pijamale și cu chipiurile pe cap, cu măștile de gaz și documentele de identitate în brațe. Nu exista nicio lumină, ca să vezi ceva, în afara gurilor de tun și a flăcărilor din urma exploziilor – niciun felinar, nicio rază de lumină de la vreo ușă sau fereastră, nici măcar jarul vreunei țigarette aprinse. Era ca în iad, numai umbre și flăcări țâșnind, numai focuri și stele deasupra capetelor.

Maddie înșfăcase o umbrelă. Masca de gaz, chipiul, cupoanele de masă și o umbrelă. Peste ea ploua cu foc din cer, iar ea se apăra cu o umbrelă. Nimeni nu-și dăduse seama c-o avea, bineînțeles, până în momentul în care se luptă să intre pe

ușa adăpostului antiaerian.

— Închide-o, închide naibii chestia aia, *las-o*!

— N-o las! a strigat Maddie și a reușit să vâre cu forța umbrela înăuntru.

Fata din spatele ei o împinsese, iar una dintre fetele din față o apucase de braț și o smucise spre ea, după care au rămas toate tremurând în bezna subteranei, cu ușa închisă.

Vreo două dintre ele se gândiseră să-și aducă țigările. Le dădeau din mână în mână, împărțindu-le cu zgârcenie. Nu era niciun băiat printre ele – bărbații erau încartiruiți la o jumătate de kilometru distanță, pe partea cealaltă a aerodromului, și foloseau un alt adăpost – în afară de cei care se urcaseră repede în avioane ca să răspundă atacului. Fata cu chibriturile a găsit o lumânare și s-au așezat toate pe jos, așteptând să se termine raidul.

— Scoate pachetul ăla de cărți, iubire, hai să facem o partidă de remi.

— Remi? Nu fi bleagă. Poker! Jucăm pe țigărușe. Pentru numele tuturor sfinților, închide umbrela aia, Brodatt, ești complet razna?

— Nu, a zis Maddie, foarte calmă.

Stăteau toate ghemuite pe podea, în jurul jocului de cărți și ale capetelor de jărătic ale țigărilor. Era plăcut, înăuntru, la fel cum ar fi fost, probabil, plăcut în iad. Ceva zburând la joasă înălțime ciuruia pista cu focuri de mitralieră; chiar și îngropați sub pământ, chiar și la o jumătate de kilometru distanță, pereții de fier ai buncărului se zgâlțâiau din încheieturi.

— Mă bucur că nu sunt în tură acum!

— Vai de biete! suflete care sunt.

— Vrei să-mi dai și mie umbrela ta?

Maddie și-a ridicat privirile. Pe vine, lângă ea, în lumina pâlپاitoare a lumânării și a unei lămpi cu petrol, stătea mica telegrafistă vorbitoare de germană. Era întruchiparea perfecțiunii feminine și a eroismului, chiar și în pijamalele bărbătești, căci WAAF nu rezolvase încă problema echipamentului, cu părul ei blond împletit într-o codiță lăsată pe un umăr. Toate celelalte își pierduseră agrafele; agrafele lui Queenie se înșirau ordonat pe marginea buzunarului pijamalei și n-aveau să ajungă înapoi în părul ei până ce nu avea să fie din nou în pat. Cu degetele ei subțiri și manicate înși oferii lui Maddie o țigară.

— Mi-ar fi plăcut să-mi fi luat și eu o umbrelă, zise ea tărăgănat, cu inflexiunile acelea calde, educate ale colegiilor Oxbridge²³.

O idee trăsnet! O iluzie portabilă de adăpost și siguranță. Ai loc pentru două persoane?

Maddie a luat țigara, dar n-a dat-o mai departe imediat. Maddie știa că zâna Queenie se deda la accese de nebunie, cum ar fi să șterpelească whisky de malț de la popota ofițerilor RAF, iar Maddie era sigură că oricine într-atât de îndrăzneț cât să se dea drept operator radio inamic într-un impuls de moment era absolut capabil de a råde de altcineva care izbucnea în plâns ori Slissatseth Wein de câte ori auzea focuri de artilerie. Pe un aerodrom militar, într-un război.

Dar Queenie nu părea s-o ia în răs pe Maddie – dimpotrivă. Maddie se dădu puțin mai la o parte, făcând loc pentru încă o persoană sub umbrelă.

— Minunat! exclamă Queenie, fericită. Ca o broască

²³ Din universitățile Oxford și Cambridge.

testoasă. Ar fi trebuit să le facă din oțel. Dă-mi voie s-o țin eu...

Luă blând mânerul din mâna tremurătoare a lui Maddie și ținu ridicola umbrelă deasupra capetelor amândurora, în buncăr. Maddie trase un fum din țigara oferită. După o vreme ba de ros unghiile, ba de fumat din țigară până ce rămase doar o bucătică de hârtie și cenușă, mâinile ei se opriră din tremurat. Maddie zise, răgușit:

— Mulțumesc.

— Pentru nimic, a răspuns Queenie. De ce nu joci tu mâna asta? Te acopăr eu.

— Tu ce erai în civilie, deci... încep Maddie, neprotocolar. Actriță?

Mica telegrafistă izbucni într-un hohot de râs înveselit, deși continuând să țină ferm umbrela deasupra capului lui Maddie.

— Nu, doar îmi place să mă prefac, a zis ea. Fac același lucru și cu băieții noștri, știi. Flirtul e un joc. Mă plictisesc rău, pe cuvânt. Aș fi fost la universitate, dacă n-ar fi început războiul. N-am apucat să termin nici primul an. Am început cu un an mai devreme și un semestru mai târziu.

— Studiind ce?

— Germană. Evident. Se vorbea – bine, într-o variantă mai ciudată – în orașelul în care am mers eu la școală, în Elveția. Și mi-a plăcut.

Maddie a râs.

— Ai fost magică, în după-amiaza asta. Într-adevăr genială.

— N-aș fi reușit s-o scot la capăt dacă nu mi-ai fi spus tu ce să zic. Și *tu* ai fost genială. Ai fost *acolo* exact când aveam nevoie de tine, niciun cuvânt sau apel nelalocul lui. Tu ai luat toate deciziile. Eu n-a trebuit decât să fiu atentă și asta fac

oricum toată ziua la pupitrul Y – Y, telegraful, știi – doar ascult și ascult. Și niciodată n-am ceva *de făcut*. Iar azi după-amiază n-am avut decât să citesc notițele pe care mi le-ai dat tu.

— A trebuit să traduci! protestă Maddie.

— Am făcut-o împreună, a mai zis prietena ei.

Oamenii sunt complicați. Fiecare are mult mai multe profunzimi decât îți închipui tu. Vezi pe cineva la școală în fiecare zi, sau la serviciu, sau la cantină, și împărți o țigară sau o cafea cu persoana respectivă, și vorbești cu ea despre vreme sau despre raidul de noaptea trecută. Dar nu-i spui și care a fost cel mai urât lucru din toate pe care i l-ai aruncat în față mamei tale, sau cum ți-ai închipuit că ești David Balfour, eroul din *Răpit de pirați*²⁴, tot anul, pe când aveai treisprezece ani, sau ce îți imaginezi că ai face cu pilotul care arată ca Leslie Howard, dacă ați fi singuri în dormitorul lui, după o seară de dans.

Nimeni n-a dormit în noaptea aceea în timpul raidului aerian, nici a doua zi. A trebuit să reparăm mai întâi pista, în dimineața aceea, noi înșine. Nu eram echipate pentru așa ceva, nu aveam nici unelte, nici materiale, și nu eram constructori, dar fără pistă, RAF Maidsend era lipsit de apărare. La fel și Marea Britanie, privind în perspectivă. Am reparat pista.

Toată lumea a contribuit cu ceva, inclusiv neamțul capturat – cred că mai degrabă se temea pentru soarta lui ca prizonier de război și a fost mai mulțumit să-și petreacă ziua dezbrăcat până la brâu, dând la lopată mormanele de pământ, umăr la

²⁴ Roman pentru copii, de Robert Louis Stevenson.

umăr cu alți douăzeci de piloți, decât să fie mutat în cine știe ce lagăr de prizonieri necunoscut, care l-ar fi așteptat în interiorul țării. Îmi aduc aminte că a trebuit să ne plecăm cu toții capetele, păstrând un moment de tăcere pentru tovarășii lui morți, înainte de a ne apuca de treabă. Nu știu ce s-a întâmplat cu el, după aceea.

La cantină, Queenie adormise cu capul pe masă. Trebuie să se fi pieptănat, mai întâi, înainte de a fi intrat în cantină, după cele două ceasuri de strâns pietre de pe pistă, dar adormise mai înainte de a-și fi scos lingurița din cana de ceai.

Maddie s-a așezat în fața ei la masă, cu două căni de ceai proaspăt și un rulou glazurat. Nu știu de unde făcuseră rost de glazură. Cineva trebuie să fi pus deoparte zahărul pentru eventualitatea în care aerodromul ar fi fost lovit direct și toată lumea ar fi avut nevoie de un pic de încurajare. Maddie a fost chiar ușurată s-o vadă pe imperturbabila telegrafistă cu garda jos. A împins cana-cu-înviiorarea mai aproape de fața lui Queenie și căldura acesteia a trezit-o.

Și-au sprijinit amândouă capetele pe coate, uitându-se una la cealaltă.

— Ție ți-e frică de ceva? întrebă Maddie.

— De o grămadă de lucruri!

— Numește unul.

— Pot să numesc zece.

— S-aud.

Queenie s-a uitat la mâinile ei.

— Să mi se rupă unghiile, zise ea, cu un aer critic.

După două ore de cărat molozul și metalele deformate de pe pistă, manicura ei avea nevoie de reparații.

— Vorbesc serios, a zis Maddie, liniștită.

— Bine, atunci. De întuneric.

— Nu te cred.

— E adevărat. Acum, rândul tău.

— De frig, răspunse Maddie.

Queenie a sorbit din ceai.

— Să n-adorm când sunt de serviciu.

— Și mie la fel! râse Maddie. Și de bombele care cad.

— Prea ușor.

— Bine.

Era rândul lui Maddie să fie defensivă. Și-a scuturat bucele ciufulite de pe guler, părul ei fiind destul de lung, la limita regulamentului, dar prea scurt pentru a fi prins.

— Să nu cadă vreo bombă peste bunica și bunicul.

Queenie a dat din cap, încuviințând.

— Să nu cadă vreo bombă peste fratele meu preferat. Jamie e cel mai mic dintre frați, cel mai apropiat de vârsta mea. E pilot.

— Că nu am vreo calificare utilă, a zis Maddie. Nu vreau să fiu nevoită să mă mărit imediat, numai ca să nu ajung să muncesc la Filatura Ladderall.

— Glumești!

— După război, eu *tot* n-o să am vreo calificare. Pariez că n-or să mai fie atât de disperați după operatori radio, când o să se termine războiul.

— Crezi c-o să se întâmple curând?

— Cu cât continuă războiul, a zis Maddie, tăind cu grijă ruloul ei glazurat în două cu un cuțitaș de unt, cu atât devin și eu mai bătrână.

Queenie lăsă să-i scape un hohot de râs amețitor, săltăreț.

— Să devii mai bătrână! exclamă ea. Mie îmi e groaznic de

frică să îmbătrânesc!

Maddie zâmbi și îi întinse jumătate din rulou.

— Și mie. Cam tot cât mi-e de frică și să mor. Nu prea poți face nimic în privința asta.

— La câte-am ajuns?

— Ai numit patru. Fără să socotim unghiile. Mai ai șase.

— Bine.

Queenie își rupse intenționat jumătatea de rulou în șase bucățele egale și le aranjă pe marginea farfuriei. Apoi, una câte una, le înmuia în ceai, numea câte ceva de care-i era frică și le mânca.

— Numărul cinci, portarul Colegiului Newbery. Blimey, e un căpcăun. Eu eram cu un an mai mică decât toți ceilalți din anul întâi și mi-era frică de el, chiar dacă el n-avea nimic cu mine. Ci numai pentru faptul că eu studiam germană, iar el era sigur că tutorele meu era spion! Am spus cinci, da? Numărul șase, înălțimile, mi-e frică de înălțimi. Asta din cauză că frații mei mai mari m-au legat de un burlan, pe acoperișul castelului nostru, când aveam cinci ani, și au uitat de mine aproape toată după-amiaza. Toți cinci au încasat apoi o papară zdravănă pentru asta. Șapte, stafii – vreau să spun o stafie, nu șapte, o stafie anume. Dar aici nu am de ce să-mi fac griji în privința ei. Din cauza stafiei, probabil, mi-e frică de întuneric.

Queenie își spălă aceste mărturisiri incredibile cu alte înghițituri de ceai. Maddie se uita la ea, din ce în ce mai uimită, încă mai stăteau față în față, cu bărbiile proptite în palme și cu coatele pe masă, iar Queenie nu părea să inventeze. Luase foarte în serios treaba cu inventarul.

— Numărul opt, să fiu prinsă furând struguri din sera aflată în grădina de legume. Asta-i o altă papară. Firește, acum

suntem cu toții prea bătrâni ca să mai mâncăm bătaie și să mai furăm struguri. Numărul nouă, să ucid pe cineva. Din greșeală sau intenționat. Oare i-am salvat viața băiatului ăluia neamț, ieri, sau i-am distrus-o? Și tu faci asta – le spui avioanelor de vânătoare unde să-i găsească pe ceilalți. Ești responsabilă pentru viețile lor. Te gândești la asta?

Maddie nu i-a răspuns. Într-adevăr se gândise la asta.

— Probabil devine mai ușor după cea dintâi acțiune. Numărul zece, să mă rătăcesc.

Queenie își ridică privirea după ce înmuie „să mă rătăcesc” în ceai și se uită drept în ochii lui Maddie.

— Acum, îmi dau seama că ești sceptică și câtuși de puțin dispusă să crezi ceva din ce-ți spun eu. Și probabil nu sunt *chiar atât* de înfricoșată de stafii. Dar, serios, mi-e foarte frică să mă rătăcesc. Nu pot să sufăr ideea de a încerca să-mi găsesc drumul în aerodromul de aici. Toate barăcile Nissen arată la fel. Doamne, sunt patruzeci! Și toate căile de acces și acostamentele par să se schimbe în fiecare zi. Eu tot încerc să mă folosesc de avioane ca reper, iar ele se tot mută de colo-colo.

Maddie râse.

— Mi-a părut rău pentru pilotul nemțotei rătăcit, ieri, a zis ea. Știu că n-ar fi trebuit. Dar am văzut atâția băieți dintr-ai noștri devenind derutați, în primul lor zbor peste Pennini. Ai zice că n-ar fi posibil să confunzi Anglia și Franța. Dar cine știe ce-i în mintea ta când toți tovarășii tăi au fost făcuți țândări, iar tu zbori într-un avion avariat. Probabil era primul lui zbor în Anglia. Mi-a fost foarte milă de el.

— Da, și mie, a zis Queenie încetișor și a înghițit restul de ceai ca și când ar fi dat pe gât ultimul strop de whisky.

— A fost crâncen de dur, interogatoriul lui?

Queenie i-a aruncat o scurtă privire pătrunzătoare.

— „Gura slobodă costă vieți.”²⁵ Am jurat să nu spun nimic despre asta.

— Oh! Maddie se făcu roșie ca sfecla. Bineînțeles că nu. Scuze.

Telegrafista se îndreptă în scaun. Se uită la unghiile ei distruse, ridică din umeri, și își netezi părul, ca să fie sigură că e încă în bună ordine. Apoi se ridică în picioare, se întinse și căscă.

— Mulțumesc că ți-ai împărțit cu mine ruloul, zise ea, zâmbind.

— Mulțumesc că mi-ai împărtășit spaimele tale!

— Tu îmi ești încă datoare.

Sirena de raid aerian începu să urle.

Ormaie 11. XI.43 JB-S

NU PACE PARTE DIN RAPORT

Trebuie să pun pe hârtie interogatoriul de noaptea trecută, fiindcă a fost atât de amuzant.

Engel a fluturat snopul de hârtii de scris ale hotelului pe care mâzgălisem eu raportul, l-a trântit pe masă și i-a zis lui

²⁵ *Careless Talk Costs Lives*, în original, mesaj propagandistic al guvernului britanic din timpul războiului.

von Linden:

— Trebuie să i se ordone să scrie despre întâlnirea dintre Brodatt și ea. Descrierea primelor operațiuni radar este o prostie fără relevanță.

Von Linden a scos un sunet ca un foarte ușor pufnet, ca de suflat în lumânare. Engel și cu mine ne uitam fix la el, de parcă i-ar fi crescut deodată coame. (Era un râs. Fără să și zâmbească – cred că fața lui e făcută din gips –, dar fără îndoială a râs.)

— Fraulein Engel, dumneata nu ești familiarizată cu creația literară, a zis. Locotenentul englez a studiat arta romanului. Se folosește de tehnica suspansului și a prefigurării.

Interzisă, Engel se holba la el. Eu, bineînțeles m-am folosit de prilej ca să intervin cu mândrie de Wallace încăpățânat:

— Nu sunt englezoaică, afurisit de friș ignorant. Sunt SCOȚIANĂ.

Engel m-a pălmuit prompt, în tăcere, apoi a spus:

— Nu scrie un roman. Dă un raport.

— Dar folosește construcțiile fanteziste și tehnicile de roman. Iar întâlnirea de care vorbeai a apărut deja – ai citit-o în ultimul sfert de oră.

Engel a răsfoit paginile înnebunită, de la coadă la capăt.

— N-o recunoști în aceste pagini? replică von Linden. Ah, probabil că nu; se fletează atribuindu-și o competență și un curaj pe care dumneata nu le-ai observat nicio clipă. Ea este tânăra femeie poreclită Queenie, telegrafista care aduce la sol avionul din Luftwaffe. Agentul nostru prizonier englez...

— *Scoțian!*

Jap.

— *Prizoniera* noastră nu a dat încă detalii despre propriul

rol ca telegrafistă pe aerodromul Maidsend.

Oh, e bun. Eu n-aș fi ghicit nici într-un milion de ani că Hauptsturmführerul SS Amadeus von Linden este „familiarizat cu creația literară”. Nici într-un milion de ani.

A vrut să știe, apoi, de ce alesesem să scriu despre mine la persoana a treia. Știți ceva, nici nu mi-am dat seama c-o făcusem până să mă întrebe el.

Răspunsul simplu e fiindcă relatez o poveste din punctul de vedere al lui Maddie și ar fi ciudat să introduc perspectiva altui personaj la acest moment. E mult mai simplu să scriu despre mine la persoana a treia decât ar fi să spun povestea din punctul meu de vedere. Așa, pot sări peste toate gândurile și sentimentele mele vechi. E o metodă superficială de a scrie despre mine însămi. Nu trebuie să mă iau prea în serios – sau, mă rog, numai atât de serios cât mă ia Maddie.

Dar, așa cum a remarcat von Linden, nici măcar nu am folosit numele meu real, ceea ce a derutat-o pe Engel.

Presupun că adevăratul răspuns este că, acum, nu mai sunt Queenie. Vreau doar să-mi *trântesc vechiul sine în față* când mă gândesc la ea, atât de serioasă și de cinstită, și înflăcărat de eroică. Sunt sigură că și alții au gândit la fel despre ea.

Acum sunt altcineva.

Într-adevăr obișnuiau să-mi spună Queenie, totuși. Toată lumea avea porecle stupide (de parc-am fi fost la școală, țineți minte?). Eu eram Scottie, uneori, dar cel mai adesea Queenie. Asta din pricină că Mary, Regina scoțienilor²⁶, este o altă

²⁶ Sau Mary Stuart (1542—1587) – după o existență tumultuoasă, sfârșește închisă mai mulți ani de către regina Elizabeth I și, acuzată de complot împotriva coroanei, în cele din urmă, decapitată.

străbună ilustră de-a mea. A avut, de asemenea, o moarte urâtă. Toți au avut o moarte urâtă.

O să rămân fără hârtie, azi. Mi s-a dat un rețetar evreiesc, să-l folosesc până îmi vor găsi ceva mai potrivit. Nici nu știam că există așa ceva. Formularele au imprimate numele doctorului, Benjamin Zylberberg, sus, și o stea galbenă cu un avertisment ștampilate la bază, specificând că acest doctor evreu nu poate prescrie legal medicamente decât altor evrei. Presupun că nu mai practică (presupun că a fost expediat la spart pietre într-un lagăr de concentrare, undeva) și de aceea rețetele lui necompletate au căzut în mâinile Gestapoului.

REȚETE!

<p><i>Nom:</i> Anna Engel <i>Adresse:</i> Fraulein Engel</p> <p>eu mai are vreun iubit? Vreun folosesc uneori „Femeiesoț?... Nu poartă nicio Gardian de Serviciu al Meinbajterie. (v. L. Are un inel Fuhrer DOMNULE”, ea s-o scot din țâțâni.</p>	<p><i>Date:</i> Nu cred că a avut evreodată o întâlnire²⁸. Oare are vreun iubit? Vreun folosesc uneori „Femeiesoț?... Nu poartă nicio Gardian de Serviciu al Meinbajterie. (v. L. Are un inel Fuhrer DOMNULE”, ea s-o scot din țâțâni.</p>
<p><i>R</i> * Are nevoie de o zăvăleală zdravănă. Ar putea alege dintre următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gherila Maquis Gestapo Poliția militară franceză Civili 	
<p><i>Medecin:</i> Dr Sigmund Freud (Nu dr Zylberberg, totuși un Evreu adecvat)</p>	<p><i>Rip.</i> În fiecare noapte, 4 sau 5 <i>fois</i>²⁹</p>

I-am făcut și una mai drăguță.

²⁷ Confuzie intenționată între adresă care-ți dai întâlnire”, și adresare.

²⁸ Joc de cuvinte, intraductibil: *date*, în engleză, înseamnă atât „dată”, cât și „întâlnire (amoroasă)” sau „băiatul cu care-ți dai întâlnire”

²⁹ Ori, dăți (franceză).

<p><i>Nume:</i> Anna Engel <i>Adresă:</i></p>	<p><i>Date:</i> Încă mai caută</p>
---	------------------------------------

<p><i>Rx</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 țigaretă în portțigaret de fileș ✓ 1 șampanie magnum (o sticlă obișnuită n-ar fi destul ca s-o descătușeze) ✓ ținută cocktail Chanel.. ROȘU este culoarea lui Engel ✓ o masă lîjâtel Ritz Paris, dacă naziștii or să iasă vreodată din el. De ce le-o fi atît de, drag să distrugă hoteluri absolut frumoase? 	
---	--

<p><i>Medecin</i></p>	<p>Rep. Oricînd e nevoie <i>fois</i></p>
-----------------------	--

Aș fi vrut să-i prescriu o Noapte în Oraș, dar cînd mi-am imaginat scenariul, m-am dus cu gîndul la Mata Hari într-o misiune. N-ar fi Engel mai fericită ca spioană, fermecătoare și mortală? Nu pot s-o vîd în alt rol decît în acela de Funcționară îngrozitor de Scrupuloasă. De asemenea, n-aș putea spune că aș găsi ceva de recomandat în neplăcutele

consecințe ale unei misiuni nereușite a unui agent special.

Aș fi vrut să completez niște rețete și pentru William Wallace și Mary, Regina scoțienilor, de asemenea și pentru Adolf Hitler, dar nu-mi trece nimic inteligent prin minte care să merite represaliile pentru irosirea hârtiei.

Cafeaua ar fi în fruntea listei pe propria mea rețetă. Apoi aspirina. Am o febră recurentă. N-o fi tetanos, așa cum ne sugerează ei, dar ar putea fi septicemie; nu cred că acele alea au fost foarte curate. Pe unul l-am uitat înfipt, o vreme, după ce mi le-am scos pe celelalte, iar locul este foarte dureros, acum (sunt un pic îngrijorată și de arsuri, care se freacă de masă când scriu și ating lemnul cu încheietura mâinii). Probabil o să mor sigur de infectare a sângelui și-o să scap de tratamentul cu gaz lampant.

Nu este deloc o metodă eficientă să te sinucizi cu un ac de croitorie (eu n-aș numi contractarea unei cangrene un mod eficient de a te sinucide) – mi-am muncit creierii multă vreme, văzând că mi-au lăsat acele înfipte în carne, dar pur și simplu nu e posibil. Folositoare pentru deschis încuietori, totuși. Atâta mi-au plăcut lecțiile de efracție pe care le-am făcut la pregătire! Nu mi-a mai plăcut la fel de mult sumbra urmare a încercării mele nereușite de a le pune în practică – foarte pricepută la deschis încuietori, dar nu la fel de pricepută la ieșit din clădire. Celulele închisorii noastre sunt doar niște camere de hotel, dar suntem păziți ca niște capete încoronate. Și. De asemenea, sunt câini. După episodul cu acele, și-au dat multă osteneală să se asigure că n-o să fiu în stare să merg, dacă aș izbuti să ies – nu știu de unde ați dobândit îndemânarea de a schilodi o persoană fără să-i rupeți realmente picioarele, din Școala Nazistă de Amenințare și

Violență? Ca orice altceva, n-a fost o vătămare permanentă, n-a rămas nimic, săptămâna asta, decât vânătăile, iar ei mă verifică minuțios acum, căutând fragmente metalice rătăcite. Am fost prinsă, ieri, încercând să ascund o peniță în păr (n-avusesem vreun plan cu ea, dar nu se știe niciodată).

Oh – adesea uit că nu scriu asta pentru mine însămi și atunci e prea târziu să mai tai. Diavolița Engel întotdeauna îmi smulge totul din mâini și dă alarma dacă mă vede încercând să retractez ceva. Ieri, am încercat să rup marginea de jos a paginii și s-o înghit, dar ea a fost mai iute. (Atunci mi-am dat seama că menționasem, cu neglijență, fabrica de la Swinley. E reconfortant, uneori, să te lupți cu ea. Are ea avantajul libertății, dar eu am mult mai multă imaginație. De asemenea, sunt gata să-mi folosesc dinții, ceea ce pe ea o dezgustă.)

Unde eram? Hauptsturmführerul von Linden mi-a luat tot ce am scris, ieri. E numai vina ta, nemțotei nemernic rece și fără suflet, dacă mă repet.

Domnișoara Engel mi-a adus aminte. „A început să sune sirena antiaeriană.” Fată deșteaptă, a fost atentă.

Acum îmi cere să-i dau să citească fiecare pagină, de cum o termin. Ne-am distrat completând rețetele. Oare o s-o bag în bucluc dacă menționez că a *ars* câteva pagini ea însăși, ca să scape de ele, de data asta? Asta o să te învețe minte să încerci să te pui bine cu mine, Gardian-de-serviciu Engel.

Am băgat-o deja la apă, fără să știu că am făcut-o, pomenind despre țigări. Ea n-are voie să fumeze când e de serviciu. Aparent, Adolf Hitler are o ură neîmpăcată împotriva tutunului, îl consideră mizerabil și dezgustător, iar poliția sa militară și asistenții acesteia n-au voie să fumeze la serviciu. Nu cred că asta e prea strict impusă, mai puțin atunci când

locul e condus de un zbir obsedat ca Amadeus von Linden. Să-i fie rușine, pe bune, căci a aprinde o țigară e un accesoriu convenabil dacă meseria ta se întâmplă să fie Extragerea Informațiilor de la Agenții de Informații Inamici.

Câtă vreme infracțiunile lui Engel sunt atât de neînsemnate, n-or s-o dea afară pentru că talentele ei combinate ar fi chiar greu de înlocuit (cam ca ale mele). Dar delictele ei intră consecvent la categoria „insubordonare”.

ARTILERIST ANTIAERIANĂ

A început să sune sirena antiaeriană. Toate capetele din încăpere s-au uitat în sus, cu disperare și epuizare, la tavanul de carton gipsat al cantinei, de parc-ar fi putut vedea prin el. Apoi, toată lumea a țâșnit din scaunele pliante de lemn împrumutate din naosul bisericii ca să se arunce în noua luptă.

Maddie a rămas în picioare, cu fața la prietena ei de dincolo de masa pe care tocmai o abandonaseră, cu oamenii în jurul lor învălmășindu-se în acțiune. Se simțea de parcă ar fi fost în miezul unei furtuni tropicale. Punctul de cotitură, încă neclintit, al lumii.

— Hai! a strigat Queenie, întocmai ca Regina de Cupă din *Alice în Țara Oglinzilor*, și a înșfăcat-o pe Maddie de braț, târând-o afară. Intri de serviciu la unu; cât mai ai – se uită la ceasul de la mână – o oră? Un somn rapid în adăpost, înainte să te cheme în turnul radio – păcat că nu ți-ai adus și umbrela. Hai, o să merg cu tine.

Piloții alergau deja spre avioanele Spitfire, iar Maddie a încercat să-și concentreze gândurile asupra problemei practice de cum era mai bine să decoleze de pe pista pe jumătate

reparată – cel mai greu avea să fie să-și facă drum pe căile laterale de acces, căci n-aveai cum să vezi gropile din cockpit dincolo de botul micilor avioane de vânătoare. Încearca să nu se gândească la ce va însemna să străbată aerodromul în fugă până la turnul de control peste o oră, sub foc.

Dar a făcut-o. Pentru că o faci. E incredibil ce faci, când știi că trebuie s-o faci. La mai puțin de oră după aceea – ca să le îngăduie un pic de răgaz să se adăpostească de bombe – cele două fete erau din nou afară, în peisajul lunar care era acum RAF Maidsend.

Queenie a condus-o pe Maddie la trap, amândouă aplecate aproape până la pământ, lipindu-se de zidurile clădirilor și alergând în zigzag prin spațiile deschise. Auziseră că în timpul retragerii din Franța, avioanele Luftwaffe, care zburau foarte jos, secerau oamenii de la sol cu mitraliera, doar de dragul prăpădului, și chiar în momentul acela două sau trei avioane de vânătoare germane zumzăiau la joasă înălțime peste pistă, ca viespile cu soarele în aripi, ciuruind geamurile și avioanele parcate.

— Aici! Aici! a țipat cineva disperat. Hei, voi două, veniți să ajutați aici!

Pentru câteva secunde, Maddie, luptând cu îndârjire cu iadul ei personal de frică rațională sau irațională, n-a observat schimbarea de direcție a lui Queenie, către locul de unde se strigase după ajutor. Apoi, pentru un minut, Maddie și-a venit în fire, ca să-și dea seama că prietena ei Queenie o trăsese spre cel mai apropiat cuib de antiaeriană.

Sau ce mai rămăsese din el. Cea mai mare parte a bateriei protectoare de beton și sacii de nisip din jur fuseseră spulberate de bombe, odată cu doi dintre artileriștii care

încercaseră, curajos, să mențină pista operativă pentru escadrila de Spitfire care avea să aterizeze pe ea după luptă. Unul dintre artileriștii morți era puțin mai tânăr decât Maddie. Un al treilea, care mai era încă în picioare, arăta ca un măcelar fără șorț, plin de sânge de la gât până la coapsă. S-a întors obosit și a zis:

— Mulțumesc pentru ajutor. Sunt frânt.

Apoi s-a așezat pe platforma distrusă și a închis ochii. Maddie s-a ghemuit lângă el, cu brațele peste cap, ascultând horcăitul hidos al artileristului când trăgea aer în plămâni inundați de sânge. Queenie i-a dat o palmă.

— Ridică-te, fato! a ordonat ea. N-am nevoie de asta. Eu sunt ofițerul superior care-ți dau ție ordine, acum. Ridică-te, Brodatt! Dacă ești speriată, *fă ceva*. Vezi dacă poți să pui în funcțiune tunul ăsta. Mișcă-te!

— Trebuie întâi încărcate obuzele, a murmurat artileristul, arătând cu degetul. Prim-ministrului nu-i plac fetele care trag cu tunul.

— Dă-l naibii pe prim-ministru! a exclamat ofițerul superior, încarcă blestematul de tun, Brodatt!

Maddie, funcționând mecanic, antrenată să reacționeze pozitiv la ordinele de la mai-marii în grad, s-a cățărat în patru labe până la tun.

— Fâța asta de fată n-o să urnească niciodată obuzul ăla, a cârâit artileristul. Cântărește șapte kile unu’.

Maddie nu-l asculta. Chibzuia. După vreun minut de gândire rațională și cu o forță pe care, mai târziu, nu și-a putut-o explica, a încărcat obuzul.

Queenie se ocupa înnebunită de artileristul căzut, încercând să-i astupe găurile din piept și din burtă. Maddie nu se uita.

După un timp, Queenie a luat-o de umeri și i-a arătat cum să țintească.

— Trebuie să anticipezi – e ca împușcatul vrăbiilor, trebuie să tragi puțin înaintea lor, cam acolo unde vor fi în clipa următoare...

— Ai împușcat multe vrăbii, nu? a șuiertat Maddie, mânia și frica făcând-o să-i sară țandăra în privința talentelor aparent nelimitate ale celeilalte fete.

— M-am născut în mijlocul unui teren de vânătoare cu potârnică, chiar în ziua de deschidere a sezonului de vânătoare! Am tras cu arma înainte să învăț să citesc! Dar tâmpenia asta e o idee mai mare decât o pușcă pneumatică Diana și nu știu cum funcționează, așa că va trebui s-o facem împreună. Cum am făcut ieri, bine?

A scos o exclamație subită și a întrebat, cu nervozitate:

— Ala nu e unul din avioanele noastre, nu?

— Nu-ți dai seama?

— Nu prea.

Maddie a lăsat-o mai moale.

— E un Messerschmitt 109.

— Ei bine, pe el! Țintește în direcția asta... acum așteaptă până se întoarce, că nu știe că postul asta e încă operațional... doar așteaptă.

Maddie a așteptat. Queenie a avut dreptate: să facă ceva, să se concentreze, să-și alunge frica.

— Acum, foc!

Explozia le-a orbit, pe moment, pe amândouă. N-au văzut ce se întâmplase. Maddie se jura, mai târziu, că avionul nu s-a prăbușit ca o minge de foc, decât după ce-a mai trecut de cel puțin două ori pe deasupra pistei. Însă nimeni altcineva n-a

reclamat să fi tras și să fi doborât acel Me 109 (oh, ce de tipuri de avioane cunosc, în definitiv!) și Dumnezeu știe că piloții avioanelor de vânătoare erau o gașcă de numărători scrupuloși în continuă întrecere. Astfel că uciderea aceea (mă aștept ca și Luftwaffe să numească tot ucidere atunci când cineva doboară un avion, ca pe un cerb) a fost atribuită celor două fete din WAAF, mânuind împreună, în afara serviciului, un tun de antiaeriană rămas fără artileriști.

— Nu cred că tunul nostru a făcut asta, i-a spus Maddie prietenei sale, palidă la față, în timp ce fumul negru, greoi, se ridica din câmpul de napi unde căzuse avionul. Trebuie să fi fost unul dintr-ai noștri, care a tras din aer. Și dacă totuși *a fost* tunul ăsta, n-ai făcut-o tu.

Era destul de rău că Maddie bănuia că motivul pentru care Queenie se afla lângă ea în clipa aceea era că trebuise să renunțe la a-l mai slava pe băiatul al cărui tun îl luaseră în primire. Destul de rău. Darămite că mai fusese și un pilot în mingea aceea de foc, un tânăr viu, cu un mai multă pregătire decât Maddie.

— Rămâi aici, zise Queenie, gâtuit. Poți încărca un alt obuz? O să găesc pe cineva care știe ce face să ne ia locul – o să fie nevoie de tine în turn, acuma...

Queenie se opri o clipă.

— Pe unde ajung de aici la adăpostul antiaeriană de la nord-est? a întrebat ea, nerăbdătoare. M-am zăpăcit de tot cu fumul ăsta.

Maddie i-a arătat.

— În linie dreaptă, peste pajiște. Floare la ureche, dacă ai

destul curaj – cum ai găsi Țara de Nicăieri ³⁰ „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori”.

— Dar tu? Ai destul curaj?

— O să fiu bine. Acum, că am ceva de făcut...

Amândouă se lăsară instinctiv la pământ, când ceva a explodat în celălalt capăt al pistei. Queenie a strâns-o pe Maddie de mijloc și i-a dat o sărutare grăbită pe obraz.

— „Sărută-mă, Hardy!”³¹

Nu acestea au fost ultimele cuvinte ale lui Nelson, în Bătălia de la Trafalgar? Nu plânge. Suntem încă în viață și facem o echipă *senzațională*.

Apoi și-a ridicat părul, regulamentar, la două degete deasupra gulerului, și-a șters lacrimile de la ochi și unsoarea, praful de beton și sângele tunarului de pe obraji, cu dosul palmei, și-a pornit din nou s-alerge, ca Regina de Cupă.

Să-ți descoperi cel mai bun prieten, e ca și când ai fi îndrăgostit.

— Ia-ți mantaua de ploaie, a zis Maddie. O să te învăț să navighezi.

Queenie a izbucnit în râs:

— Imposibil!

— Nu-i imposibil! Sunt vreo doi piloți care și-au croit cu greu drum din Polonia, după ce a fost invadată. Au ajuns aici

³⁰ Tărâmul lui Peter Pan, al Tilincuței, al Băieților Pierduți și al altor personaje din cărțile lui J. M. Barrie.

³¹ Cuvinte rostite de pe patul de moarte de amiralul Horatio Nelson (rănit la Trafalgar, pe 21 octombrie 1805, pe puntea vasului *Victory*), pentru viceamiralul Sir Thomas Hardy, căpitanul vasului și prietenul amiralului.

fară nicio hartă, fără mâncare, fără să știe altă limbă decât poloneza. Or să-ți povestească despre asta, dacă-i lași – e o provocare să înțelegi ceva din engleza lor. Oricum, dacă doi prizonieri evadați și-au putut găsi drumul traversând Europa și au devenit piloți RAF...

— Ai *vorbit* cu piloții? o întrerupse Queenie, cu interes.

— Poți face și alte lucruri în afară de a dansa cu ei.

— Da, dar *să vorbești!* Câtă lipsă de imaginație.

— Unii nu vor să danseze, știi, așa că trebuie să vorbești.

Fiul vicarului, de pildă, nu dansează. Pe el e greu și să-l faci să vorbească, de altfel – dar tuturor le place să trăncănească despre hărți. Sau despre lipsa hărților. Haide, tu n-o să ai nevoie de hartă. Avem toată ziua la dispoziție. Și n-o să ne îndepărtăm mai mult de cinci kilometri, ca să mă pot întoarce la timp, dacă vremea se face frumoasă. Dar *uită-te* și tu...

Maddie făcu semn spre fereastră. Ploua cu găleata, pânze de apă cădeau pe pământ și vântul sufla vijelios.

— Exact ca acasă, a zis Queenie, fericită. Nu vezi o ceață scoțiană cum se cuvine în Elveția.

Maddie pufni. Queenie era chită să arunce cu vorbele la întâmplare, împrăștiind detaliile despre educația ei privilegiată fără nici cea mai mică urmă de modestie sau stinghereală (deși, după o vreme, Maddie începuse să-și dea seama că nu făcea așa decât cu persoanele la care ținea sau pe care le detesta – cele care nu se supărau și cele de care nu-i păsa – cu oricine din afara acestor categorii sau care s-ar fi putut simți ofensat se arăta mai prudentă).

— Am biciclete, a zis Maddie. Sunt niște mecanici care mă lasă să le împrumut pe ale lor. Ploaia nu-i oprește pe băieții ăia de la muncă.

— Unde mergem?

— La Green Man. Taverna de la poalele falezei, în golful St. Catherine, ultima șansă, fiindcă o să se închidă, săptămâna viitoare. Proprietarul s-a săturat să se tragă în localul lui. Nu de către germani, atenție, ci tocmai băieții noștri îi ciuruiesc firma de sub acoperișul de șindrilă, ca ultimul lucru pe care-l fac înainte de a porni către casă, după o luptă – o fac să le poarte noroc!

— Pariez că fac asta ca să scape de muniția nefolosită!

— Ei bine, e un punct de reper, iar tu ești navigatorul. Găsește coasta și du-te spre sud, floare la ureche! Poți folosi busola mea. Dacă *nu* poți s-o găsești, mă tem că n-o să fie decât fasole rece direct din conservă pentru tine, la cină, diseară!

— Nu-i corect! La unsprezece intru înapoi în tură, noaptea asta!

Maddie și-a dat ochii peste cap.

— Fir-ar să fie, asta ne lasă numai vreo cincisprezece ore la dispoziție pentru o raită cam de zece kilometri cu bicicletele! Dar o să-mi dea ocazia să termin să-ți înșir spaimile mele.

Maddie își îmbracă uriașa manta bărbătească și îi legă poalele în jurul gambelor, ca să nu se prindă în lanțul bicicletei.

— Sper că ai un desfăcător de conserve, a zis Queenie amenințător, luptându-se cu propria manta uriașă. Și o lingură.

Era uimitor, după zece minute de pedalat îndepărtându-se de baza RAF Maidsend, cât de pașnic arăta ținutul rural, murat de ploaie, al Kentului. E drept că, din când în când, treceau pe lângă un amplasament de beton pentru antiaeriană sau un foișor de pază, dar în cea mai mare parte a timpului doar

călătoreau printre câmpurile vălurite, calcaroase, verzi de napi și cartofi, și printre kilometri în șir de livezi.

— Ai fi putut să-ți iei umbrela aia, a zis Queenie.

— O păstrez pentru următorul raid aerian.

Au ajuns la o răspântie. Nu existau indicatoare, nici măcar unul; toate fuseseră date jos sau camuflrate pentru a deruta inamicul, în eventualitatea în care Operațiunea Leul de Mare ar fi reușit și armata germană ar fi înaintat ca un furnicar spre interiorul insulei.

— N-am nicio idee unde suntem, s-a văitat Queenie.

Bicicleta mecanicului era atât de mare pentru ea încât nu putea sta pe șa; se ținea doar pe pedale. Părea în permanent pericol de a cădea sau de a fi înghițită de enorma ei manta. Avea expresia indignată, înnebunită, a unei pisici ude.

— Folosește busola. Continuă să mergi spre est, până ajungi la mare. Prefă-te, a îndemnat-o Maddie, inspirată. Prefă-te că ești un *spion german*. Ai fost parașutată aici. Trebuie să-ți găsești persoana de contact, care se află la acea legendară tavernă a traficantilor de la malul mării și, dacă te prinde careva...

Pe sub pălărioara ei de plastic șiroind de apă, genul acela pe care-l iei într-o cutie mică de carton, cu o floare pe ea, pentru o jumătate de penny, Queenie i-a aruncat lui Maddie o privire ciudată. Un amestec de provocare, sfidare și emoție. Dar și *iluminare*. Queenie s-a aplecat peste ghidonul bicicletei și dusă a fost, pedalând cu furie.

Pe creasta unei culmi domoale, a sărit de pe bicicleta ei într-un salt colosal, ca de căprioară peste vâlcele, și a fost la jumătatea unui copac mai înainte ca Maddie să-și dea seama ce făcea.

— Dă-te jos, țicnito! O să te faci learcă! Ești în uniformă!

— *Von hier aus kann ich das Meer sehen*, a zis Queenie, ceea ce înseamnă „De aici pot vedea marea”, în germană. (Oh – ce toantă sunt. Firește că știți ce înseamnă.)

— Taci din gură! Ești nebună! a certat-o Maddie, mânioasă. Ce naiba faci

— *Ich bin eine Agentin der Nazis*, a subliniat Queenie. *Zum Meer geht es da lang*³²

— O să ne împuște pe amândouă!

Queenie chibzui. Se uită la cerul descătușat, la nesfârșitele livezi de meri picurând de apă și la drumul pustiu. Apoi ridică din umeri și spuse, în engleză:

— Nu cred.

— „Gura slobodă costă vieți”, a citat-o Maddie.

Queenie a râs cu atâta poftă, încât a alunecat fără grație și dureros din creangă în creangă, rupându-și haina în coborâre.

— Acum stai liniștită, Maddie Brodatt. Mi-ai spus să fiu un spion nazist și sunt unul. N-o să las să te împuște.

(Chiar mi-ar plăcea să mă catapultez în timp înapoi, acolo, și să-mi dau una de să-mi sară dinții din gură.)

Traseul la dus spre golful St. Catherine a fost, să zicem așa, *creativ*. A implicat să se dea jos Queenie de pe bicicletă la fiecare răspântie de drumuri – toate ude, răscolite de vânt și lipsite de trăsături definitorii – și să se cațere pe un zid, pe o poartă sau într-un copac ca să se orienteze. În plus, trebuia totdeauna să negocieze cu mantaua când se suia din nou pe bicicletă, ratând la mustață băltoacele.

³² Sunt o agentă a naziștilor... Marea la care mergem e acolo (germ.)

— Știi de ce mi-e frică mie? a strigat Maddie cât o ținea gura, ploaia și vântul dinspre est izbind-o în față, în timp ce pedala energic ca să se țină după mica telegrafistă. De fasolea rece la cutie! E două fără un sfert. Taverna va fi închisă când o să ajungem noi.

— Ai spus că nu se închide până săptămâna viitoare.

— Închisă pentru după-amiază, găgăuță cu jumătate de minte! Fac pauză și nu servesc până seara!

— Cred că e îngrozitor de nedrept din partea ta să dai vina pe mine, a zis Queenie. E jocul tău. Eu doar îl joc cuminte.

— Un alt lucru de care mi-e frică? a continuat Maddie.

— Nu se pune. Nici fasolea la conservă nu se pune. Zi de ce ți-e cel mai tare frică – care e frica ta numărul unu?

— Curtea marțială, a răspuns Maddie scurt.

Queenie, în mod neobișnuit, a tăcut. Și a rămas tăcută o bună bucată de vreme, chiar și când a mai făcut o altă cățărare în copaci pentru a sonda împrejurimile. În cele din urmă, a întrebat:

— De ce?

Trecuse multșor de când Maddie îi dăduse răspunsul, dar n-a fost nevoie să-i aducă aminte Queenie despre ce era vorba.

— Tot *fac* lucruri. Iau decizii fără să gândesc. Poftim, trag cu un blestemat de tun antiaeriană – fără nicio autorizație, oricare, cu Messerschmitt-ul 109 rotindu-se deasupra capului!.

— Păi, Messerschmitt-ul 109 rotindu-se deasupra capului a fost motivul pentru care ai tras, i-a replicat Queenie. Eu te-am autorizat. Eu sunt locotenent de aviație.

— Nu ești locotenentul meu și nu ai nicio autorizație pentru tragerile artileriei.

— Și mai ce? a întrebat Queenie.

— Oh... și altele, cum ar fi ghidarea pilotului german, deunăzi. Am mai făcut așa ceva înainte, numai că în engleză.

Atunci i-a povestit prima oară lui Queenie despre cum îi condusesse la aterizare pe băieții din Wellington.

— Nici operațiunea aceea n-a autorizat-o careva. N-am dat de bucluc, dar ar fi trebuit. Atât de prostește. De ce-am făcut-o?

— Caritate?

— I-aș fi putut omorî, totuși.

— Trebuie să-ți asumi riscuri dintr-astea. Suntem în război. Ar fi putut ei înșiși să vrea să aterizeze și să se prăbușească în flăcări, fără ajutorul tău. Dar cu ajutorul tău, au ajuns la sol în siguranță.

Queenie a făcut o pauză. Apoi a întrebat:

— De ce ești atât de *al naibii de bună* la asta?

— La ce?

— Navigație aviatică.

— Sunt pilot, a zis Maddie – știți, era atât de firească, nu era mândră, nu era defensivă: doar *sunt pilot*.

Queenie a fost indignată.

— Ai spus că nu ai nicio *calificare*, mincinoaso!

— Nu am. Sunt doar pilot civil. N-am zburat niciun an încheiat. N-am dat examenul cu instructor. Am multe ore. De zbor, probabil mai multe decât majoritatea băieților de pe Spitfire; am zburat chiar și noaptea. Dar nu-mi folosește. Când or să suplimenteze locurile în Transportul Aerian Auxiliar, o să încerc să intru și eu – dacă mă lasă WAAF să mă duc. Trebuie să fac un curs. Nu se fac antrenamente pentru femei cât ai clipi.

Queenie aparent a trebuit să cântărească informațiile astea în

minte, o vreme, gândindu-se la implicații: Maddie Brodatt, cu accentul ei necultivat din sudul Manchesterului și cu stilul ei de abordare a problemelor foarte pragmatic, ca de mecanic de motociclete, era pilot – cu mai multă experiență practică decât majoritatea celor din escadrila RAF de la Maidsend, care, zi de zi și fără odihnă, se aruncau în flăcări și moarte, împotriva Luftwaffe.

— Ești foarte tăcută, observă Maddie.

— *Ich habe cine Platten*, a anunțat Queenie.

— Vorbește englezește, zănatiko!

Queenie s-a oprit și s-a dat jos de pe bicicletă.

— Am o pană. Mi s-a dezumflat roata.

Maddie a oftat zgomotos. Și-a rezemat bicicleta de marginea drumului și s-a ghemuit într-o baltă, să se uite. Roata din față a lui Queenie era aproape pe jantă. Probabil se înțepase cu doar câteva secunde în urmă – Maddie încă mai putea auzi șuierul aerului care ieșea din cameră.

— Ar fi mai bine să ne întoarcem, a zis ea. Dacă mergem mai departe, o să avem prea mult de mers pe jos. Nu am trusă de reparații.

— O, necredincioaso, a spus Queenie, arătând către intrarea spre drumeagul unei ferme, la vreo douăzeci de metri mai încolo.

Acesta e planul meu de a căpăta o masă înainte de a mă întâlni cu persoana de contact.

A adulmecat, expertă, cu nasul în vânt.

— O fermă provincială se află la mai puțin de o sută de metri depărtare și simt miros de tocană și de plăcintă de fructe...

Și-a luat bicicleta avariata de coarne și a pornit pe drumeag

cu pas hotărât. Fetele de la corpul terestru prășiseră varza pe câmpul alăturat – dar nu era vremea potrivită pentru ele, pe ploaie. Folosiseră saci legați cu sfoară în jurul picioarelor și folii de prelată, cu câte o gaură la mijloc, în chip de pelerine de ploaie. În comparație cu ele, Maddie și spioana nazistă deghizată erau bine echipate, cu mantalele lor bărbătești.

Un cor de câini răi începu să latre când se apropiară. Maddie se uită în jur, neliniștită.

— Nicio grijă, fac doar gălăgie. Ar fi fost legați dacă le-ar fi făcut necazuri fetelor de la terestru. Semnul e pus?

— Ce semn?

— Un borcan de scorușe în fereastră – dacă nu-s scorușe în fereastră, n-am să fiu bine-venită.

Maddie a izbucnit în râs.

— *Ești țăcănită!*

— E acolo?

Maddie era mai înaltă decât însoțitoarea ei. Se ridică pe vârfuri ca să vadă peste zidul curții și rămase mască.

— *Este*, zise ea și se întoarse cu gura căscată la Queenie. Cum...?

Queenie și-a rezemat bicicleta de zid, foarte încrezută.

— Se văd copacii, peste zidul grădinii. Tocmai au fost tunși. Totul e foarte curat și frumos, în stilul unei neveste, dar va trebui să-și scoată mușcatele ca să planteze grumbe pentru contribuția la Eforturile de Război. Așa că, dacă are ceva drăguț cu care să-și împodobească bucătăria, cum ar fi fructe de scoruș proaspăt culese, foarte probabil o va face și...

Queenie și-a aranjat părul pe sub boneta de ploaie din plastic.

— *Și* este genul de persoană care-o să ne dea ceva de

mâncare.

Porni cu îndrăzneală spre ușa bucătăriei fermei necunoscute.

— N-am vrea să vă deranjăm, doamnă...

Accentul ei foarte cultivat se transformă deodată într-un irezistibil zumzăit scoțian.

— Veneam de la RAF Maidsend și am dat oleacă de necaz cu bicicleta mea. Și mă întrebam...

— Oh, niciun deranj, drăguță! a zis nevasta fermierului. Am două fete de la terestru cazate la mine și sunt sigură c-o să găsim o trusă de reparat camerele de bicicletă sparte pe la noi. Mavis și Grace sunt la câmp, în clipa asta, dar dacă așteptați o clipă cât să verific în hambar... Oh, pentru Dumnezeu, intrați și încălziți-vă, mai întâi!

Queenie scoase la iveală, ca prin magie, o cutie de tablă Player's, de douăzeci și cinci, din buzunarele mantalei sale. Maddie își dădu brusc seama că această infinită provizie de țigări era cu grijă tezurizată – își dădu seama că o văzuse rareori pe Queenie fumând, în schimb se folosea de țigări ca daruri sau ca plată în natură – pentru sugestii și jetoane de poker sau, acum, petice pentru bicicletă și prânz.

Numai o dată, își aducea Maddie aminte, o văzuse pe Queenie fumând o țigaretă pe care n-o aprinsese pentru altcineva – numai o dată, când aștepta să-l interogheze pe pilotul german.

Queenie întinse țigările.

— Oh, Doamne, nu, e *mult* prea mult!

— Lasă, luați-le, de le împărțiți cu fetele. Un dar de mulțumire. Dar n-aș' vrea să ne împrumutați plita, ca să ne încălzim conservuțele noastre de fasole, 'nainte să ne vedem de drum?

Nevasta fermierului râse vesel.

— Îi pun pe ofițerii WAAF să bată drumurile ca țiganii, nu-i așa, vă cumpărați fierberea ceaiului la schimb pentru o țigară? Avem aici plăcintă păstorească³³

Și de mere, rămase de la masa noastră, puteți să vă serviți! Doar un minut, până vă găsesc un petic pentru camera bicicletei...

Curând înfulecau dintr-o masă fierbinte considerabil mai bună decât orice mâncaseră la Maidsend în ultimele trei luni, inclusiv smântână proaspătă pe care s-o toarne peste aluaturile de casă. Singura neplăcere a fost că au trebuit să mănânce în picioare, căci era mare vânzoleală în bucătărie – scaunele fuseseră scoase ca să nu împiedice trecerea ajutoarelor de la fermă, a fetelor de la terestru și a câinilor (fără copii; fuseseră evacuați, duși departe de linia de front a Bătăliei pentru Marea Britanie).

— Îmi datorezi patru spaime de-ale tale în plus, a zis Queenie.

Maddie s-a gândit. S-a gândit la cele mai multe dintre temerile pe care le mărturisise Queenie – stafii, întuneric, să nu primească bătaie că nu-i cuminte, portarul de la colegiu. Erau toate spaime copilărești, ușor de înăbușit. Le puteai desființa, sau râde de ele, sau ignora.

— Câinii, zise ea deodată, amintindu-și dulăii cu spume la gură pe care-i întâlneră la venire. Și să nu primesc dreptul de combatant – părul meu e mereu prea lung, n-ai voie să-ți modifci mantaua, așa că e mereu prea mare, lucruri dintr-

³³ Plăcintă tradițională englezească, dintr-un strat de carne de miel tocată, acoperit cu un strat de piure de cartofi (opțional un strat de brânză).

astea. Și: sudiștii care să rîdă de accentul meu.

— Aha, bine, încuviință Queenie.

Nu putea fi vreo problemă pe care s-o fi întâmpinat vreodată, cu vocalele ei educate superior, dar fiind scoțiană, simpatiza cu orice neîncredere în blîndul grai englezesc din sud.

— Mai ai o singură frică – vezi să fie una bună.

Maddie scormoni prin minte. Ieși cu sinceritate, șovăind puțin la simplitatea și nuditatea confesiunii, apoi admise:

— Să dezamăgesc oamenii.

Prietena ei nu-și rostogoli ochii în cap, nici nu rîse. Asculta, amestecând smântîna caldă în merele coapte. Nu o privi pe Maddie.

— Adică să nu-mi fac bine treaba, completă Maddie. Să nu mă ridic la înălțimea așteptărilor.

— Un pic ca frica mea de a ucide pe cineva, zise Queenie, dar mai puțin specifică.

— Ar putea include și uciderea cuiva, zise Maddie.

— Ar putea, opină Queenie serioasă, acum. Cel puțin dacă nu le faci o favoare omorîndu-i. Atunci i-ai dezamăgi dacă *nu* i-ai omorî. Dacă n-ai putea s-o faci tu însăși. Unchiul meu a avut un cancer oribil la gât și a fost de două ori în America, să i se scoată tumorile, iar ele se tot refăceau, și pînă la urmă i-a cerut soției lui să-l omoare, iar ea a făcut-o. N-a fost acuzată de nimic – s-a înregistrat ca un accident cu arma de vânătoare, credeți sau nu, dar ea era sora bunicii mele și cu toții știm adevărul.

— Ce *cumplit*, a zis Maddie, pătimaș. Ce *cumplit* pentru ea! Dar... da. Trebuie să trăiești cu egoismul ăsta după aceea, dacă n-ai putut să te hotărăști s-o faci tu însăși. Da, mi-e frică

de asta.

Nevasta fermierului apăru din nou, cu un petic și o găleată pe care s-o umple cu apă, ca să poată găsi locul unde era camera spartă, iar Maddie a tras repede cortina de camuflaj peste sufletul ei luminos și vulnerabil și s-a apucat să scoată cauciucul. Queenie a stat în bucătărie, netezind gânditoare ultimele picături de smântână caldă cu o lingură de metal.

O jumătate de oră mai târziu, în timp ce străbăteau, mergând pe lângă biciclete, noroioasa ulicioară a fermei, ca să ajungă la drumul mare, Queenie comentă:

— Dumnezeu să ne-ajute dacă germanii invadatori vor apărea cu accent scoțian. Am pus-o să-mi deseneze o hartă. *Cred* că pot găsi taverna, acum.

— Poftim înapoi acul de păr, a zis Maddie și-i întinse acul subțire de oțel. Poate vrei să scapi de dovezi, data viitoare când mai sabotezi cauciucurile cuiva.

Queenie a lăsat să-i scape un hohot din acela de răs amețitor, molipsitor, de-al ei.

— M-ai prins! L-am înfipt prea adânc și n-aveam cum să-l iau înapoi fără să observi. Nu fi supărată! E un *joc*.

— Ești prea bună, a zis Maddie, aspră.

— Te-ai ales cu o masă din asta, nu? Haide, taverna o să fie deschisă din nou până ajungem noi acolo și n-o să putem sta prea mult – intru de serviciu la unsprezece și vreau să trag un pui de somn. Dar meriți un whisky, mai întâi. Fac cinste.

— Sunt sigură că nu asta beau spionii naziști.

— Țasta de față bea.

Încă mai ploua când ajunseră pe drumul abrupt care coboară șerpuind pe versantul falezei golfului St. Catherine până la mare. Drumul era alunecos, iar ele au mers cu băgare de

seamă, ținând ferm frânele. Doi soldați, jalnic de uzi, care stăteau în amplasamentul tunului antiaerian, au făcut cu mâna și au strigat când fetele pe biciclete au trecut ca vântul pe lângă ei, cu frânele scrâșnind la coborârea abruptă. Taverna Green Man era deschisă. În bovindou stăteau locotenent-comandorul, deșirat?

Și obosit, al escadrilei RAF de la Maidsend și un civil miop, bine îmbrăcat, într-un costum de tweed. Toți ceilalți erau strânși în jurul barului.

Queenie s-a dus direct la focul vesel de cărbuni din vatră și a îngenuncheat, frecându-și palmele.

Locotenent-comandorul Creighton a slobozit un salut care nu putea fi ignorat.

— Ce noroc! Veniți la masa noastră, doamnelor.

Se ridică și le făcu o plecăciune ceremonioasă, oferindu-le scaune. Queenie, în largul ei și într-adevăr obișnuită cu astfel de atenții din partea ofițerilor superiori, s-a oprit lângă masă și a așteptat să-i fie luată mantaua. Maddie se ținea mai în spate.

— Această tânără și udă learcă persoană, i-a spus locotenent-comandorul civilului, este eroina de care ți-am povestit – vorbitoarea de germană. Cealaltă este sergent Brodatt, care a preluat apelul și a dirijat avionul la aterizare. Veniți cu noi la masă, doamnelor, veniți cu noi!

— Sergent Brodatt e pilot, a zis Queenie.

— Pilot!?

— Nu în acest moment, a zis Maddie, roșind și foindu-se în loc de stinghereală. Mi-ar plăcea să fiu în ATA, unitatea Auxiliară de Transport Aerian, când vor îngădui și femeilor să intre. Am o licență civilă. Instructorul meu s-a înrolat în ianuarie, anul acesta.

— Cu adevărat extraordinar! a zis gentlemanul miop și s-a zgâit la Maddie prin lentilele de un deget grosime.

Era mai în vârstă decât locotenent-comandorul, destul de bătrân cât să fie refuzat, dacă ar fi încercat să se înroleze. Queenie a dat mâna cu el și i-a zis, serioasă:

— Dumneavoastră trebuie să fiți persoana mea de contact.

El și-a ridicat mult sprâncenele.

— Trebuie?

Maddie a intervenit, furioasă:

— Nu-i dați atenție, domnule, vorbește în dodii. S-a ținut de jocuri tâmpite toată dimineața...

S-au așezat toți patru.

— Propunerea ei, a zis Queenie. Jocurile tâmpite.

— A fost propunerea mea, dar numai pentru că ea e catastrofă la orientarea în spațiu. I-am spus să pretindă c-ar fi...

— „Gura slobodă costă vieți”, a întrerupt-o Queenie.

— ... spioană, continuă Maddie, trecând peste adjectivele injurioase. Trebuia să-și închipuie că a fost parașutată și să-și găsească drumul până la această tavernă.

— Nu-i un joc oarecare! a exclamat gentlemanul în costum de tweed și cu ochelari groși. Nu un joc oarecare, ci tocmai Marele Joc! Ați citit fim? Vă place Kipling?

— Nu știu, necuviincios ce ești, eu nu m-am hâțânat³⁴ niciodată, i-a răspuns Queenie cu țâfnă.

Civilul a chicotit încântat. Queenie a continuat, cu falsă modestie:

³⁴ Joc de cuvinte bazat pe asemănarea fonetică dintre Kipling și *kippeln* (germană), care înseamnă a se hâțâna, a se zgâlțâi, a se clătina.

— Bineînțeles că da, Kipling, bineînțeles că da, *Kim*, când eram mică. Acum prefer Orwell.

— Ați fost la universitate?

Au descoperit că și Queenie, și soția gentlemanului fuseseră la același colegiu, deși la douăzeci de ani distanță, și schimbară între ei citate din literatura germană. Evident erau croiți din același material țicnit, al celor foarte citiți, foarte bine educați.

— Care e otrava ta? o întrebă jovial civilul cu o slăbiciune pentru Kipling. Și apa vieții tale? Oare am simțit o graseiere scoțiană? Alte limbi străine, în afară de germană?

— Deocamdată, numai cafea, căci mai târziu intru de serviciu; da, ați simțit; *et oui, je suis courante en français aussi*.³⁵ Bunica și doica mea sunt din Ormaie, de lângă Poitiers. Și pot să imit destul de bine doricul, dialectul rustic din Aberdeen, și cant³⁶-ul tinichigiilor, dar nativii nu se lasă păcăliți.

— Doricul din Aberdeen și cant-ul tinichigiilor!

Bunul domn a răs atât de tare, încât a trebuit să-și scoată ochelarii și să-i șteargă folosindu-se de o batistă de mătase cu buline. Și-i puse din nou pe nas și se uită la Queenie. Lentilele îi făceau irisurile verzi-albăstrii să apară atât de mari încât te șocau.

³⁵ și, da, vorbesc curent și franceza (fr.).

³⁶ Cant-ul tinichigiilor din Highland este o combinație complexă de scoțiană și galeză, în parte arhaică, și cu un amestec de romani. Vocabularul romani e folosit în paralel cu galeza. Acest lucru le permite tinichigiilor de a comuta prompt de la un grai la altul, în prezența străinilor, chiar și a celor vorbitori de galeză, o abilitate care le este utilă atunci când sunt chestionați în privința suspiciunilor de furt sau braconaj.

— Și... cum ai reușit să-ți găsești, până la urmă, drumul până aici, astăzi, agentul meu inamic?

— E povestea lui Maddie, zise agentul inamic cu generozitate. Și îi datorez un whisky.

Așadar, Maddie a povestit unui public care știa să aprecieze cum ea a jucat rolul de Watson pe lângă amețitoarea ei prietenă Sherlock Holmes – despre sabotajul cauciucului la intrarea în ferma bine aprovizionată, și despre supozițiile exacte în privința dulăilor, a mâncării și a florilor de acolo.

— Și, a încheiat Maddie cu o înfloritură finală, nevasta fermierului i-a desenat o *hartă*.

Așa-zisul agent inamic i-a aruncat lui Maddie o privire pătrunzătoare. Locotenent-comandorul Creighton a întins mâna, cu palma în sus.

— Am ars-o, a zis Queenie cu voce scăzută. Am aruncat-o în foc, primul lucru când am intrat aici. N-o să vă spun care fermă, așa că nu întrebați.

— N-ar trebui să-mi fie prea greu să deduc eu însumi care, a spus civilul cu vedere slabă, pe baza descrierii prietenei tale.

— Sunt ofițer, a spus Queenie cu o voce perfect netulburată. Am făcut-o cu ou și oțet pe femeie după ce mi-a desenat-o și mă îndoiesc că o să aibă nevoie de un al doilea avertisment. Însă, pe de altă parte, nu am mințit-o cu nimic și, dac-aș fi făcut-o, în primul rând, ar fi putut fi mai suspicioasă. N-ar fi potrivit să pedepsiți pe nimeni – în afară de mine, bineînțeles.

— Nici nu-mi trece prin minte. Sunt uluit de inițiativa ta.

Omul se uită la tăcutul Creighton și continuă:

— Sunt convins că sugestia ta de mai devreme e exactă.

Apoi a adăugat ceea ce Maddie a presupus că era un citat din Kipling:

— „Numai o dată la o mie de ani se naște un cal atât de potrivit pentru vânătoare precum mânzul nostru.”

— Nu uita, a zis Creighton calm, susținând privirea ochilor măriți de lentile ai celuiilalt, peste turla degetelor unite, ele două lucrează bine împreună.

Clk/sd & w/op

Afurisitul și Machiavelicul Ofițer Englez de Informații jucându-se de-a Dumnezeu.

Nu i-am știut niciodată numele. Creighton l-a prezentat sub un pseudonim pe care acesta îl mai folosea, câteodată. La interviul meu, s-a recomandat în glumă printr-un număr, pentru că asta fac spionii Imperiului britanic în *Kim* (deși noi, nu; nouă ni s-a spus, la pregătire, că numerele sunt prea periculoase).

Mi-a plăcut omul – nu mă înțelegeți greșit – ochi frumoși în spatele ochelarilor oribili, foarte amabil și puternic, sub costumul de tweed de erudit. A fost minunat să flirtez cu el, toate tachinările alea literare ascuțite brici, ca Beatrice și Benedict în *Mult zgomot pentru nimic*. Un duel al spiritului și un test, de asemenea. Dar el se juca de-a Dumnezeu. Am observat-o, am știut-o, și nu mi-a păsat. Era atât de interesant să fii unul dintre arhangheli, îngerii răzbunării, cei puțini aleși.

Von Linden e aproape de aceeași vârstă ca ofițerul de la informații care m-a recrutat. Are și von Linden o soție educată? (Poartă verighetă.) S-ar putea ca soția lui von Linden să fi fost colegă, la universitate, cu preparatorul meu?

Incredibila nebulie de legat absolută a unei asemenea foarte banale posibilități mă face să vreau să-mi pun capul pe masa asta și să plâng.

Totul e *atât de pe dos*.

Nu mai am hârtie.

Ormaie 16. XI.45 JB-S

Oh, Maddie.

Sunt pierdută. Mi-am pierdut firul. M-am complăcut să intru în detalii de parc-ar fi fost pături de lână și alcool, evadând cu totul înapoi, în primele zile, pline de încercări, ale prieteniei noastre. Făceam o echipă *senzațională*.

Eram atât de sigură că va ateriza în siguranță.

Au trecut patru zile de când am scris ultima oară și asta dintr-un motiv foarte simplu: lipsa hârtiei. Când n-au mai venit să mă ia, în prima zi, am fost suspicioasă și mi-am petrecut întreaga dimineață dormind – exact ca într-o vacanță. Pătura mi-a schimbat viața. La sfârșitul celei de-a doua zile mi se făcuse foarte foame și mă cam săturasem să stau în beznă totală. Apoi, fotografiile acelea. Îmi arătaseră deja cabina din spate distrusă a avionului Lysander al lui Maddie, dar astea erau noi – mărite, din cockpitul pilotului.

Oh, Maddie.

Maddie.

Acela a fost ultimul moment liniștit al vacanței mele. De asemenea, au interogat-o iarăși pe fata franțuzoaică. Stăteam întinsă pe jos, cu nasul lipit de crăpătura de sub ușă – plânsesem și ăla era singurul loc unde aveam puțină lumină – și i-am recunoscut picioarele, când au târât-o prin fața ușii (are niște tălpi de-a dreptul drăguțe și e întotdeauna desculță).

N-aș fi dormit oricum după fotografiile acelea, dar am mai zis până acum că am camera alături de suita pe care o folosesc ei pentru interogatorii și etc? Ar trebui și fii complet surd ca să

dormi în timpul acestora, chiar și într-un pat de puf.

În dimineața următoare, un trio de soldați m-a legat în lanțuri – *lanțuri!* — Și m-a cărat până la un subsol, unde am fost sigură că urma să fiu disecată. Nu, s-a dovedit a fi bucătăria – literalmente bucătăria acestui hotel profanat, locul unde ne gătesc ei delicioasa noastră supă cenușie de varză (nu coc și pâinea aici – când primim pâine, e mucegăită gata, aruncată din altă parte). Aparent, servitoarea care a frecat oalele, a măturat podelele de rumeguș și a presărat în loc alt rumeguș, mai puțin mucegăit, a adus lemne și cărbuni, a golit toate gălețile de excremente ale prizonierilor, pe care le-a deversat, a curățat cartofii pentru supa ofițerilor Gestapo (îmi place să-mi închipui că a făcut ultimele două treburi fără să se fi spălat pe mâini între una și cealaltă) – etc. — A fost eliminată. Mai precis, a fost arestată și trimisă la închisoare – nu la aceasta de aici, evident –, pentru că a furat două verze. Oricum, alaltăieri și ieri au avut nevoie de altcineva care să îndeplinească toate aceste sarcini ingrate, până să găsească ei altă vită de povară ca s-o înlocuiască.

Cine s-ar fi potrivit cel mai bine pentru o astfel de muncă decât o trândavă femeie locotenent de aviație de la Operațiuni Speciale? Lanțurile au vrut să însemne o aducere-aminte că sunt o prizonieră, nu o angajată. În special, o aducere-aminte pentru bucătar și slugile lui, cred, dar bucătarul era un animal atât de scârbos și de mizerabil, că n-ar fi observat nici dac-aș fi fost în uniforma Fuhrerului însuși, câta vreme ar fi putut să-mi pipăie sânii.

Și – eu l-am lăsat s-o facă. Pentru mâncare, ați putea bănuși, dar nu! (Deși țăpul bătrân *chiar* m-a lăsat, foarte generos, să mă ospătez cu cojile, când au terminat de cojit cartofii. Eu,

una, n-am avut de cojit nimic, căci au avut înțelepciunea să nu-mi dea un cuțit.) Ca o opiomană, aș face aproape orice pentru a mai primi hârtie.

Beciul hotelului Chateau de Bordeaux e un labirint straniu. De-a dreptul fantomatic. Sunt câteva încăperi (cele cu congelatoarele și cuptoarele de gaz) pe care le folosesc, probabil, la experimente oribile, dar cele mai multe dintre aceste pivnițe sunt goale, pentru că nu sunt securizate și, în general, sunt mult prea întunecoase pentru o activitate productivă. Tot echipamentul pentru serviciile hotelului se află încă aici, jos – uriașe ibrice de cafea, tigăi de alamă de mărimea căzilor de baie, bidoane de lapte (goale), sticle de vin goale și borcane de gem îngrămădite peste tot, chiar și un șir de șorțuri albastre și slinoase, acoperite de praf, mai atârână încă într-un pasaj. Există mai multe lifturi de serviciu, elevatoare pentru tăvi. În afara celui mare, pentru încărcatul lăzilor și a celorlalte lucruri din strada principală, și tocmai când exploram unul dintre cele mici (cu gândul de-a scăpa urcând cu el, dacă m-aș fi putut îndesa înăuntru), am descoperit hârtia – teancuri peste teancuri de carnețele nefolosite de rețete, aruncate în elevator pentru a le da la o parte din cale.

M-am gândit la Sara Crewe, în *Mica Prințesă*, când își închipuia că e deținută la Bastilia ca să-și facă munca de servitoare mai ușor de suportat. Și, știți... pur și simplu n-am putut. Ce rost avea să-mi închipui că sunt la Bastilia? Mi-am petrecut două zile în lanțuri, sub pământ, slugărind pentru un monstru. Ariadna în labirintul Minotaurului? (Mi-ar fi plăcut să-mi fi venit ideea mai devreme.) Dar am fost prea ocupată cu munca pentru a-mi mai închipui ceva, oricum.

Așadar... am obținut învoirea să iau carnetele alea de rețete cu mine, în schimbul pipăitului, și-am reușit să limitez asaltul sugerând că eram Bucățica de Distracție Scoțiană a lui von Linden și că Hauptsturmführerului n-avea să-i placă dacă bucătarul mă contamina.

O, Doamne! Cum să alegi între anchetatorul Gestapoului și bucătarul închisorii?

Bineînțeles că nu mi s-a dat voie să iau hârtia cu mine, în camera mea (în caz că aș fi rupt-o fâșii și aș fi împletit-o într-o sfoară cu care să mă spânzur, bănuiesc), așa că a trebuit să mai aștept o vreme în marea încăpere exterioară, în timp ce von Linden era ocupat cu altcineva. Uitați-vă la mine, ghemuită de frică într-un colț, cu cătușe la mâini și la picioare, strângând în brațe un maldăr de carnet de rețete albe și încercând să nu bag de seamă ce îi făceau lui Jacques la degetele de la mâini și de la picioare cu bucăți de metal înroșit în foc și clești.

După o epuizantă oră, sau pe-aproape, din această melodramă, v. L. A luat o pauză și a venit agale să stea puțin de vorbă cu mine. I-am spus, cu cea mai bună intonație a mea de dispreț glacial al unei aristocrate latifundiare, ce plăpând trebuia să fie imperiul celui de-al Treilea Reich, dacă nu-și permitea să aprovizioneze cu hârtie informatorii dubli ca mine, menționând că vita aceea scârnăvă din bucătărie și izmenele lui sunt profund demoralizate de cum merge războiul (Italia cedase, orașele și fabricile germane fuseseră făcute una cu pământul de bombardamente, toată lumea aștepta o invazie a Aliaților în maxim un an – ceea ce era, de fapt, adevăratul motiv pentru care eu și Jacques ne aflam aici, prinși pe când încercam să grăbim sus-nu-mita invazie).

Von Linden a vrut să știe dacă citisem *Vagabond prin Paris*

și Londra, a lui Orwell.

Mi-ar fi plăcut să nu-i dau din nou satisfacție rămânând cu gura căscată. Oh! Presupun că am lăsat să-mi scape amănuntul că îmi plăcea Orwell. Unde mi-o fi fost capul?

Astfel, am început atunci o discuție agreabilă despre socialismul orwellian. El (v. L.) îl dezaprobă (evident, de vreme ce Orwell și-a petrecut cinci luni luptând contra idioților de fasciști în Spania, în 1937). Iar eu (care, la rândul meu, nu totdeauna sunt de acord cu Orwell, dar din alte motive) i-am spus că nu cred că experiența mea ca ajutor de bucătar se potrivea *exact* cu a lui Orwell, dacă la asta voia să ajungă v. L., deși ne treziserăm amândoi muncind în subsoluri de hotel franțuzești asemănătoare, pentru simbrii asemănătoare (a lui Orwell puțin mai mare decât a mea, căci mi se pare că-mi amintesc că i se dădeau, ca bonificație, două sticle de vin, pe lângă cojile de cartofi cruzi). În cele din urmă, von Linden mi-a confiscat carnetele de rețete, a pus să mi se scoată lanțurile și să fiu aruncată la loc în celula mea.

A fost cu adevărat o seară suprarrealistă.

Am visat că eram din nou în primele zile și că ei începeau din nou procedurile asupra mea, un efect secundar al faptului că fusesem silită să-i văd lucrând pe altcineva. *Anticiparea* a ceea ce or să-ți facă e absolut la fel de oribilă într-un vis ca și atunci când urmează să se întâmple de-adevăratelea.

În săptămâna aceea de interogatoriu – după ce m-au înfometat și m-au ținut în beznă aproape o lună, când în sfârșit s-au hotărât să porceadă la acțiunea mult mai complicată de a extrage informații de la mine – von Linden nu s-a uitat la mine nici măcar o dată. Se plimba în sus și-n jos, îmi amintesc, dar ca și când făcea un calcul foarte complex în minte. Erau mai

mulți asistenți cu mânuși la îndemână care să se ocupe de treburile murdare. Niciodată n-a părut că le-ar fi spus ce să facă; presupun că trebuie să fi dat din cap sau să fi arătat prin gesturi. A fost ca și când s-ar fi transformat într-un proiect tehnic. Groaza și umilința nu constaseră în aceea că erai dezbrăcat până la lenjeria intimă și prelucrat încet, piesă cu piesă, ci în aceea că nimănui nu părea să-i pese nici cât negru sub unghie. N-o făceau de amuzament; nu păreau interesați de concupiscentă, plăcere sau răzbunare; nu m-au bruscat, cum o face Engel; nu erau mânioși pe mine. Tinerii soldați ai lui von Linden își făceau datoria, cu tot atâta indiferență și precizie de parcă ar fi demontat un aparat de radiotelegrafie, cu von Linden îndeplinindu-și rolul de inginer-șef, conducând operațiunea fără pic de emoție, testând butoanele și tăind curentul.

Numai că aparatul de radiotelegrafie nu tremură și plânge, nu înjură și imploră după apă, nu i se face rău, nu-și șterge nasul cu propriul păr când firele îi sunt scurtcircuitate, tăiate, fripte și înnodate la loc. Doar stă acolo, stoic, ca un aparat de radiotelegrafie ce este. Nu contează dacă încerci să-l lași legat de un scaun trei zile, zăcând în propriile efluvii, cu un drug de fier fixat drept de șira spinării, ca să nu-și poată relaxa spatele.

Von Linden nu a fost *deloc* mai uman interogându-mă despre Orwell, seara trecută, decât atunci când m-a interogat despre acele blestemate de coduri, în urmă cu două săptămâni. Încă nu sunt nimic mai mult pentru el decât un aparat de radiotransmisiuni. Dar acum sunt mai degrabă un aparat radio special, unul la care îi face plăcere să meșterească în timpul liber – unul care se poate acorda în secret la BBC.

Ei bine – au trecut patru zile, trei dintre ele de drenaj mental

și/sau psihic, iar eu am pierdut firul. Nu mi s-au dat rețetele scrise ca să mă uit peste ele, nici măcar Engel nu mi-a adus aminte unde rămăsesem. Presupun că are și alte îndatoriri în afară de mine și poate chiar să primească o zi liberă, când și când. Fiara de Thibaut e aici, astăzi, cu un alt bărbat, și de aceea scriu ca apucata, orice aiureală, cât să nu atrag atenția asupra mea. Nu mi-e propriu-zis frică de el, cum mi-e de bucătar sau de Hauptsturmführer, dar să fiu a naibii, îl disprețuiesc pe Thibaut – la fel cum presupun că și el mă disprețuiește pe mine – derbedei dezertori ce suntem. E mai crud decât von Linden, cred, îi face mai multă plăcere, dar n-are inteligența sau loialitatea lui v. L. Câtă vreme scriu, Thibaut mă lasă în pace. Mi-ar fi plăcut numai să nu-mi fi legat sforile astea în halul ăsta de strâns.

Am uitat unde am ajuns cu raportul și, de asemenea, sunt puțin panicată de Timp. E a noua zi de când am început, iar v. L. A spus că îmi acordă două săptămâni. Nu știu dacă asta include sau nu și ultimele patru zile irosite, dar în ritmul ăsta n-o să ajung la un sfârșit (cred că știm cu toții că n-o să mai am prilejul să mă uit niciodată pe Lista aia idioată).

O să-l rog, în germană, să-mi mai dea o săptămână, diseară. Îi creează o dispoziție de umor bine-crescut când oamenii sunt oficiali și politicoși. Sunt sigură că o parte din motivul pentru care sunt tratată ca o asemenea țacănită periculoasă, în afară de faptul că l-am mușcat pe polițistul ăla când am fost arestată, e acela că sunt mereu rea de gură și irascibilă. Au mai avut aici, o dată, un ofițer britanic, un aviator englez, un băiat *civilizat clasa întâi*, cum spun eu, și cu toate că era ținut sub pază, i se îngăduia tot timpul să umble cu mâinile libere. (Pariez că n-a avut reputația mea de artistă amatoare de

evadări. Și chiar nu-mi pot stăpâni firea explozivă.)

Nu, chiar o să mă *mai* uit peste lista aceea, totuși. Probabil o să-mi dea o idee de unde să încep povestirea. De asemenea,

Thibaut și tovarășul lui va trebui să caute până o găsesc, ceea ce o să fie distractiv.

AVIOANE LA ÎNTÂMPLARE

Puss Moth, Tiger Moth, Fox Moth

Lysander, Wellington, Spitfire

Heinkel He 111, Messerschmitt

AVRO ANSON!

CHARTER AERIAN LA ATA

Cum am putut să uit de Anson!

Nu știu cum reușiți să mențineți Luftwaffe dotată cu avioane funcționabile. Noi, la unitatea Auxiliară de Transport Aerian, reușim să deservim RAF, transportând avioane și persoane. E un flux continuu și important de avioane, cele avariate se duc înapoi spre atelierele de reparații, cele noi sunt livrate de la uzine la bazele operaționale – toate pilotate de aviatori civili, fără instrumente, fără radio, fără arme. Navighează orientându-se după copaci și râuri, linii de cale ferată și cicatricele lungi și drepte ale drumurilor romane. Fac autostopul înapoi la bază, pentru următoarea sarcină.

Dympna Wythenshawe (o mai țineți minte?) a fost unul dintre acești piloți de charter. Într-o după-amiază zbuciumată de toamnă, când zilele frenetice ale Bătăliei pentru Marea Britanie se stinseseră și mai pâlpâiau doar în nopțile explozive

ale Blitzului Londrei, Dympna a aterizat la RAF Maidsend cu un avion cu două motoare, aducând trei piloți, care urma să ia trei avioane Spitfire ca să le ducă la reparat. (Trei băieți. Pe fete nu le-au lăsat să piloteze avioane, nici măcar pe cele avariate, decât puțin mai târziu, în război. Nu foarte târziu.) Dympna a intrat în cantină, pentru o cană caldă de ceva, și acolo era și Maddie.

După ce-au sfârșit cu îmbrățișările, râsul și exclamatul (Dympna știuse unde e Maddie repartizată, dar Maddie nu se așteptase s-o vadă pe Dympna), și au băut ceștile de Cafea de Campanie (extract de cicoare și apă fierbinte, *ihhh*), Dympna a zis:

— Maddie, vino să zbori cu Anson-ul.

— Ce?

— Poți să ocupi locul pilotului. Vreau să văd dacă-ți mai aduci aminte cum se pilotează.

— N-am zburat niciodată cu un Anson!

— Ai zburat cu Rapide-ul meu de zece ori. Și Annie are două motoare, nu-i prea diferit. Bine... un pic mai mare. Și într-adevăr mult mai puternic. Și e un monoplan, cu tren de aterizare retractabil...

Maddie a scos un hohot de râs, nevenindu-i să creadă.

— Nu prea diferit!

— Dar o să am eu grijă de trenul de aterizare. E o manetă dreaptă de ridicat și de coborât, trebuie s-o faci manual, înclini la 150...

— Am făcut asta într-un Wellington, a zis Maddie, cu infatuare.

— Păi, vezi! a exclamat Dympna. Nicio grijă, atunci. Vino cu mine, trebuie să fac o escală scurtă la RAF Branston și să

las un alt pilot de charter.

S-a uitat în jur, prin cantină, aprobator.

— E *atât de plăcut* să aterizezi pe un aerodrom unde poți primi pâine prăjită caldă cu unt. Atât de multe aerodromuri sunt strict Exclusiv pentru Băieți, cu o sală de așteptare neîncălzită pentru doamne, de regulă pustie. Să te ferească sfântul să nu reușești să decolezi de pe aerodrom înainte de stingere – a trebuit să petrec o dată noaptea pe locul din spate al unui Fox Moth. Am murit de frig.

Maddie și-a ferit privirea, cu ochii plini de lacrimi de invidie la gândul unei nopți geroase și solitare, în spatele unui Fox Moth. Ea nu mai atinsese comenzile unui aeroplan de când începuse războiul. Nu pilotase niciodată ceva atât de complicat ca un Avro Anson.

Queenie a venit spre ele, cu ceașca ei aburindă de ulei de motor negru. Dympna s-a ridicat în picioare.

— Trebuie să plec până nu se întunecă, a zis ea, dezinvolt. Să vii, Maddie. O să te las înapoi aici, pe drumul meu de întoarcere. E doar o escală de douăzeci de minute, și la dus, și la întors. Decolezi, zbori drept și lin...

— „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori”, a zis Queenie. Bună! Tu trebuie să fii Dympna Wythenshawe.

— Iar tu trebuie să fii tunarul inspirației de moment al aerodromului Maidsend!

Queenie făcu o mică plecăciune.

— Sunt tunar numai marțea dimineată. În momentul de față, sunt într-o Dispoziție Bombă. Vezi?

Își ridică jumătatea de felie de pâine prăjită.

— Deja s-a terminat untul.

— Eu tocmai o iau pe prietena ta Maddie la o lecție de zbor,

zise Dympna. O oră afară din unitate. E loc pentru încă o persoană, dacă ești liberă.

Maddie n-a văzut nicio tresărire sau paloare trecând pe fața ei frumoasă. Queenie a răspuns, calmă, punându-și ceașca pe masă:

— Nu, nu prea cred.

Apoi a repetat, una câte una, obiecțiile lui Maddie.

— N-a mai zburat cu modelul ăsta de avion. Așa a zis ea. Și n-a zburat decât ca pilot civil.

Și a enunțat exact câtă vreme trecuse de când Maddie nu mai pilotase un avion, un fapt cunoscut.

— Acum un an. Mai mult de un an.

Rațiunea nu-i dădea pace lui Maddie cu muștrări de conștiință. Se gândi, trecând rapid în revistă: n-aș putea pleca de la unitate, nu știu ce fac, probabil e ilegal, o să ajung la Curtea marțială și așa mai departe. Dar imediat luă o hotărâre. Amintindu-și de câtă vreme nu mai zburase cu un avion, Maddie se hotărî. Trecuse mult prea multă vreme.

— Ei, zise Maddie. Acum port uniforma Forțelor Aeriene și, anul acesta, deja s-a tras în avionul meu când eram în aer, și am doborât un avion inamic, eu însămi sau pe-aproape. Și Dympna e instructorul meu, și eu sunt pilot, și tu...

Queenie trebuia convinsă. Era încă fermă pe poziții, ținând încă strâns felia de pâine prăjită, neatinsă.

— Prefă-te, i-a spus Maddie, inspirată. Prefă-te că ești Jamie. Fratele tău preferat, cel pentru care-ți faci griji, într-o misiune de antrenament. Ești sigur și plin de tine. Ți-ai făcut solo-ul într-un Tiger Moth, iar acum vii ca figurant și tot ce ai de făcut este să ridici și să lași în jos trenul de aterizare, ca să-i îngădui instructorului libertatea de a se concentra asupra

pilotului începător...

Deodată, Maddie șovăi.

— Nu-i adevărat că ți-e frică de înălțimi, nu-i așa?

— O Wallace și o Stuart să se teamă de ceva?

Maddie credea că trebuia să fie ca și când ai avea un mic splint de bronz în minte, ca un întrerupător legat de un bec electric pe un hol, iar când îl apăsați, te transformai instantaneu într-o altă persoană. Atitudinea lui Queenie se schimbase, tălpile îi erau ușor depărtate și bine lipite pe podea, umerii drepiți și încordați. Probabil, părea mai degrabă un sergent de instrucție, decât fratele ei mai mare, educat la Eton, dar cu siguranță arăta mai bărbat decât oricare alt locotenent de aviație de la WAAF. Își dădu șmecherește pe spate chipiul albastru.

— Era demult timpul să pună RAF-ul în kilturi, remarcă ea, fluturând cu dispreț poalele fustei uniforme sale.

Maddie a spus în minte un mulțumesc lui Adolf Hitler pentru că-i dăduse acest cameleon total scrântit ca prietenă și a condus-o cu binișorul pe Queenie afară, pe aerodrom, în urma lui Dympna.

Cerul era acoperit de nori joși, cenușii și plini de ploaie.

— O să treci, în jurnalul tău de bord, o oră de antrenament ca PI, i-a zis Dympna lui Maddie peste umăr, când se îndreptau spre Anson. Transport, decolare și un zbor complet până la RAF Branston. O să te îndrum eu la aterizare acolo și o să poți încerca singură când ne întoarcem la Maidsend.

Era un băiat (unul adevărat) care-i făcea o ultimă verificare completă avionului când au ajuns ele și discuta cu alți doi membri ai echipei de la sol. Se dovedi a fi celălalt pasager al lui Dympna, celălalt pilot de charter, în cursa ei de taxi. Și-a

ridicat privirea spre Dymrna, când se apropia, a râs și a exclamat într-un accent clar american:

— Ei, ia te uită ce-avem aici: trei splendide păpuși englezoaice cu care să zburăm!

— Yankeu idiot! a înjurat tânăra pilot de bombardier cu kilt albastru. Eu sunt *scoțiană*.

Maddie a urcat prima. S-a cățărat în față prin fuzelaj (fost avion civil de pasageri, rechiziționat de RAF ca și Puss Moth-ul lui Dymrna) și s-a așezat pe scaunul din stânga, locul pilotului.

Apoi a trecut în revistă colecția de aparate de măsură și de instrumente de bord. A fost surprinsă cât de multe îi erau foarte cunoscute, cadrane familiare pe care le știa: indicatorul de turație, indicatorul vitezei aerului, altimetrul – iar când a pus mâna pe manetele de pilotaj și a simțit eleroanele și elevatorul răspunzând docil la comenzile ei, pentru o clipă a crezut că avea să plângă de-a dreptul. Apoi a aruncat o privire peste umăr și a văzut pasagerii urcând în spate. Dymrna și-a strecurat corpul zvelt în scaunul din partea dreaptă, lângă Maddie, iar Maddie și-a venit în fire. Pe partea ei, o pală răzleață de vânt a împeștrițat geamurile carlingii cu picături mici de ploaie, vreo zece secunde. Apoi ploaia s-a oprit brusc, ca o rafală de mitralieră.

Ce-i trebuie unei fetișcane ca tine o jucărie mare ca asta?

Maddie a râs și i-a zis lui Dymrna:

— Mai prezintă-mi o dată dotările.

— Ce-i de râs?

— E cea mai mare jucărie din viața mea.

— O să avem curând unele mai mari, a asigurat-o Dymrna.

Maddie se simțea ca în ultima zi de școală, ca la începutul vacanței de vară.

— Două rezervoare de combustibil în fiecare aripă, a zis Dympna. Două aparate de măsură a presiunii uleiului, două manete de reglare a debitului. Dar un singur regulator de amestec – fixat pentru decolare normală. Echipa de la sol se ocupă de amorsarea pompelor... (Aici bat câmpii. Dar ați prins ideea.)

Maddie rulase pe acest aerodrom familiar și accelerase de-a lungul pistei denivelate de atâtea ori, în mintea ei, încât acum simțea că mai făcuse asta; sau de parcă abia acum visa. Anson-ul s-a ridicat de la sol într-o răbufnire de vânt frontal. Maddie s-a luptat cu avionul o vreme, a îndreptat cârma, a simțit viteza crescând, în timp ce Dympna ridica anevoie trenul de aterizare, iar rezistența la înaintare a cedat. Aripile s-au ridicat și au coborât în vântul șuierător ca o barcă cu motor călărind pe valuri. Era o plăcere să zbori cu un avion cu aripi joase, cu vederea neobturată, nelimitată a cerului – sau, cu această ocazie, a norilor atârând greoi.

— Hei, scoțiano! a ordonat Dympna, strigând peste zgomotul motoarelor. Nu mai scheuna și dă-mi o mână de ajutor!

Scoțiana s-a târât scâncind până la cabina de comandă, ținându-se aproape de podeaua avionului ca să-și ferească ochii de-a privi afară. Maddie s-a uitat la ea, peste umăr; și-a dat seama că prietena ei se lupta bărbătește cu demonii personali.

— Dacă ți-e frică, *fă ceva*, i-a strigat Maddie, nu fără ironie.

Scoțiana, albă la față și dârză, s-a aplecat pe lângă scaunul pilotului și a apucat cu nădejde de manivela trenului de

aterizare.

— Adevărata mea teamă, a găfâit scoțiana, învârtind de manivelă, nu e de înălțimi – încă o învârtitură –, ci de a nu mi se face rău.

— Dacă faci ceva, s-ar putea să te ajute, a răcnit yankeul din spate, bucurându-se de priveliștea din fața sa din motive diferite decât restul.

— Dacă te uiți la orizont, te ajută, a strigat Maddie, ținându-și și ea ochii ageri ațintiți în zare, acolo unde pământul cenușiu și turtit se întâlnea cu pătura cenușie a norilor tumultuoși.

Conversația nu era cu adevărat posibilă. Mare parte din ființa lui Maddie era absorbită în pilotarea nervosului Anson. Dar într-un colț al minții, îi părea rău că primul zbor al prietenei sale nu se făcea pe o seară liniștită de vară, în lumina aurie de deasupra verzilor Pennini.

Maddie a aterizat cu Anson-ul sub vânt, cu o smucitură, iar Dymrna și-a ținut mâinile acasă, lăsând-o pe Maddie să se descurce. Yankeul a zis că a fost o aterizare ca de balenă, voind ca remarca să-i fie luată drept compliment. Mai târziu, scoțiana stătea în picioare, tremurând pe pistă, clănțănind din dinți, în timp ce avionului i se făcea plinul, iar mecanicii de la sol din Branston vorbeau cu piloții transbordați. Maddie stătea lângă ea, dar nu atât cât să o atingă, nimic atât de copilăresc. Însă oferindu-i simpatie mută.

Mai puțin pilotul yankeu, rămas la sol, echipajul Ansonului a pornit înapoi spre Maidsend. Lumina sporadică a soarelui, foarte coborât la orizont, sclipea printre norii groși de la apus, iar Maddie, aproape disperată să își îmbunătățească experiența pentru pasagera ei suferindă, a reușit să urce un pic, unde vântul era mai tăios, dar nu atât de capricios. (Piloții de

avioane de transport n-au voie să zboare la mai mult de 5 000 de picioare³⁷. Engel va trebui să facă conversia metrică – scuze pentru asta.)

Afurisit de vânt transversal, a înjurat Maddie în gând, în timpul drumului spre casă.

— Încă îți mai e rău? a urlat Dympna spre nefericita scoțiană. Vino să stai în față.

Scoțiana, slăbită, era mai ușor de intimidat (după cum știți). Dympna s-a dat la o parte din scaunul ei, lăsându-i locul scoțienei.

Maddie i-a aruncat o privire prietenei sale, a rânjit și a strâns-o de mâna frumos manicurată, încheștată pe brațul scaunului copilotului. I-a condus apoi mâna spre manșa de zbor.

— Ține de asta, i-a răcnit ea. Vezi cum ne înclinăm spre soare? Asta pentru că e un monstruos vânt transversal, așa că trebuie să mergem într-o parte, ca un crab. Exact ca la navigatul cu barca. Tu înclini avionul. Ai înțeles?

Scoțiana a dat din cap, albă la față, cu maxilarul strâns și ochii strălucitori.

— Vezi? Maddie și-a întins brațele în lateral. Tu conduci. Tu pilotezi avionul. Scoțiana Zburătoare!

Scoțiana Zburătoare a scâncit din nou.

— Nu te agăța de manșă – doar ține-o, mai ușor – oh, bravo.

Și-au zâmbit una alteia, pentru o clipă. Apoi și-au reîntors ochii la cer.

— Dympna! a strigat Maddie. Uită-te, uită-te la *soare!*

Era verde.

³⁷ Adică 1 500 de metri.

Pe ce-am mai sfânt – discul soarelui care asfințea, atât cât puteau ele vedea din el, se colorase în verde. Era făcut sandviș între un front de ceață joasă și un alt front, mai sus, de nori întunecoși, și chiar deasupra marginii de sus a ceții era această strălucitoare pastilă de un verde înflăcărat, ca lichiorul Chartreuse luminat din spate. Maddie nu mai văzuse niciodată așa ceva.

— Doamne... Dympna a șoptit ceva la această priveriște, dar nimeni n-a auzit-o.

A pus câte o mână pe umerii fetelor, strângându-le cu putere.

— Pilotează avionul, Maddie, a comandat ea cu asprime, o atenționare de instructor.

— Asta fac.

Maddie a pilotat avionul, dar s-a și uitat lung la discul verde al soarelui, pentru o lungă, triumfală și zgâlțâită de vânt jumătate de minut. Treizeci de secunde a durat lumina verde a soarelui străpungând norii la orizont. Apoi lumina a pâlپâit și s-a stins, în ceața de jos, și toate trei au rămas orbite în întunecimea mohorâtă a unei după-amiezi de toamnă cu ploaie deasă.

— Ce-a fost asta? Dympna, ce-a fost? Un test? O nouă bombă? Ce...

Dympna și-a slăbit strânsoarea pe umerii lor.

— Se numește rază verde, a zis ea. E doar un miraj, un truc de lumină. N-are nicio legătură cu războiul.

Scoase o mică exclamație de încântare.

— Oh! Tata a văzut-o odată, când campa pe Kilimanjaro, cu ani în urmă. Treci la treabă, scoțiano; trebuie coborât trenul de aterizare. Și eu am nevoie de scaunul instructorului înapoi, ca

să fiu sigură că Brodatt ne duce la sol în siguranță.

Înapoi pe pământ, Dympna le-a dat jos pe cele două începătoare și a decolat din nou, fără să mai pună și ea piciorul pe pistă la Maidsend, grăbindu-se la baza ei mai înainte să se întunece sau să se strice vremea (piloții ATA au voie să-și autorizeze singuri zborurile).

Queenie, venindu-și iarăși în fire, a luat-o de mână pe Maddie și i-a strâns-o tare. Nu i-a mai dat drumul, cât au traversat aerodromul. Maddie a închis ochii și a zburat din nou în lumina eterică, verde pal. Știa că nu i-ar da drumul niciodată.

Îmi pare rău. Asta a făcut varză tot ce avea legătură cu charterul aerian.

Dar tocmai acel zbor a fost ca o profeție împlinită pentru Maddie să intre la ATA. A primit autorizație de eliberare din WAAF, nu a fost scoasă din cadrele regulate – o procedură cumva neobișnuită pe atunci, deși aveau s-o facă des mai târziu, în război; neobișnuită, pentru că ATA e o organizație civilă, iar WAAF e militară. Dar Maddie fusese pe lista de așteptare ATA încă de la înființare și, cu Dympna de partea ei, a fost avantajată în fața celorlalte fete înscrise, care ar fi putut avea aceeași calificare. Femeile de pe lista de așteptare erau cu mult mai bine pregătite decât bărbații, pentru că bărbații calificați nu trebuiseră să aștepte. De asemenea, zborurile de noapte făcute de Maddie la Oakway și aterizările după balizele de ceață o făceau un pic specială (*noapte și ceață*, brrr, chiar și neintenționat, chiar și în engleză, tot îmi dă fiori). Băieții cu experiență pilotau bombardiere, acum. ATA avea nevoie de

ea.

Zburau fără radio sau ajutoare de navigare. Aveau hărți, dar nu li se permitea să marcheze pe ele pozițiile baloanelor sau ale noilor aerodromuri, pentru eventualitatea că ar fi pierdut hărțile și le-ați fi găsit voi. Maddie a făcut un curs de instrucție când a venit la ATA, în 1941, și a avut un instructor care i-a spus:

— N-ai nevoie de hartă. Doar zboară pe direcția asta atâta timp cât ți-ar lua ca să fumezi o țigară. Apoi cârmește și zboară pe următoarea direcție, pentru încă o țigară.

Poți zbura cu mâinile libere și să-ți aprinzi o țigară în timpul cursei destul de ușor, dacă avionul e orientat cum trebuie – CDF, Cigarette Detection Finding³⁸

Cam în același timp ce Maddie intra în rândurile unităților Auxiliare de Transport Aerian, prietena ei telegrafista era scoasă din cadrele WAAF și trimisă la SOE, direcția de operațiuni speciale. Maddie n-a știut asta. Și-au trimis una alteia scrisori, o vreme, după ce Maddie a plecat de la Maidsend, și apoi, brusc, scrisorile lui Queenie au început să sosească de la o adresă nedezevăluită și să fie pline de tăieturile negre ale cenzurii, de parcă ar fi venit de la un soldat din Africa de Nord. După aceea, Queenie i-a cerut să-i scrie acasă, un loc care avea adresa uimitor de simplă (și palindromică!) Craig Castle, Castle Craig (Aberdeenshire). Dar ea nu era acasă. De acolo îi erau doar retrimise. Prin urmare, nu s-au mai văzut anul acela, decât atunci când:

1) Queenie a apărut pe neașteptate, în timpul unei acalmii în

³⁸ Aluzie la RDF, sistemul de detectare și determinare a distanței prin radio.

Manchester Blitz, și au petrecut trei zile, ploioase și vijelioase, consumând motorină de pe piața neagră, fâțându-se în sus și-n jos prin Pennini, cu motocicletă Silent Superb a lui Maddie.

2) Una dintre Primele Zece frici ale lui Queenie s-a materializat și fratele ei preferat, Jamie, pilotul pe bombardier (adevăratul Jamie), și echipajul lui au fost doborâți. Jamie a petrecut o noapte plutind în Marea Nordului și după aceea a trebuit să i se amputeze patru degete degerate de la mână și toate cele de la picioare. Maddie s-a dus să-l viziteze pe când era în spital. De fapt, nu-l întâlnise niciodată înainte și probabil nu era cel mai bun moment să-l cunoască, dar Queenie i-a trimis lui Maddie o telegramă – a doua telegramă pe care avea s-o primească vreodată – rugând-o să se ducă să-l vadă, iar Maddie se dusesse. Probabil nu fusese cel mai bun moment nici acela când o cunoscuse pe Queenie.

3) Queenie a fost trimisă la Oakway pentru instruire la parașutare. Și nu li s-a dat voie să stea de vorbă, atunci.

Asta ar trebui să fie o secțiune separată, SOE Salturi cu Parașuta. Dar n-am ajuns la partea aceea, deocamdată, iar acum von Linden tocmai a sosit și va trebui să-i traduc eu înșămi ce am scris azi, de vreme ce Engel nu e aici.

Sunt singură. O, Doamne. Am încercat să-mi desfac nodurile făcute de Thibaut, dar nu ajung la ele cu amândouă mâinile. Traduceam ce scrisesem azi pentru von Linden, cu coatele pe masă și capul între palme, neîndrăznind să mă uit la el. Deja îi cerusem mai mult timp, iar el spusese că se va gândi, după ce va auzi materialul de azi. Și eu știu că azi nu i-am dat nimic. Nimic în afară de evenimentele din ultimele două săptămâni, pe care deja le cunoaște, și de raza verde. Iisuse Hristoase. După ce am ajuns la episodul cu bucătarul

care m-a pipăit – atât de stingheritor, dar dacă aş fi sărit peste el şi v. L. L-ar fi găsit mai târziu, aş fi plătit cu sânge – s-a apropiat şi a stat lângă mine. A trebuit să-mi ridic privirea. Atunci, mi-a înfipt mâna în păr şi mi l-a ținut ridicat ușor la ceafa, pentru o clipă.

El niciodată nu zâmbește, nu se încruntă sau *ceva*. Mi-am simțit fața arzând. Oh, de ce a trebuit să pun pe hârtie sarcasmul ăla grosolan, mizerabil, despre alegerea între bucătar şi anchetator? Nu mi-am dat seama ce era în mintea lui. Mi-a frecat ușor părul între degete.

Apoi a rostit un cuvânt. Sună la fel şi în engleză, şi în franceză, şi în germană. *Kerosen*.

Şi m-a lăsat aici, închizând uşa.

Mi-ar plăcea să scriu *ceva* eroic şi inspirat înainte de a mă transforma în foc de artificii, dar sunt prea prostită şi terminată de groază ca să mă gândesc la *ceva*. Nu-mi vine în minte nici măcar sfidarea memorabilă a altcuiva, ca s-o repet. Mă întreb ce a zis William Wallace când l-au legat de caii ce aveau să-l despice în patru. Singurul lucru de care-mi amintesc este ce a spus Nelson: „Sărută-mă, Hardy”.

Ormaie 17. XI.43 JB-S

Mi-au SPĂLAT PĂRUL. Pentru asta a fost kerosenul, de data asta. ARDEREA PĂDUCHILOR. Acum miros exploziv, dar nu mai am lindenii.

Imediat după ce Hauptsturmführerul m-a părăsit, noaptea trecută, a fost un raid aerian şi toată lumea s-a grăbit să intre în adăposturi, ca de obicei. Eu am stat plângând şi aşteptând vreo două ore, la fel cum am mai făcut, câteodată, şi în timpul

săptămânii aceleia de interogatorii, rugându-mă la Dumnezeu și la RAF pentru o bombă drept la țintă, pe care N-O DAU NICIODATĂ. După ce s-a terminat, n-a venit nimeni înapoi, pentru încă o oră. TREI ORE fără să-mi spună nimeni ce se întâmpla. Cred că v. L. Sperase că, în panica mea, aveam să scriu ceva mai productiv, ca ultim resort, numai că eu atâta m-am zbatut să-mi eliberez picioarele, încât scaunul de care eram legată s-a răsturnat. Nu-i nevoie să mai spun că nu puteam scrie în starea aceea (și nici măcar nu mi-a trecut prin minte să strig după ajutor). În cele din urmă, mai multe persoane au intrat și m-au găsit executând o imitație înnebunită a unei testoase întoarse cu susul în jos.

Reușisem să mă târăsc, cu scaun cu tot, până la ușă și am pregătit o ambuscadă care a trimis doi gardieni de-a rostogolul, când au intrat și s-au împiedicat de mine. Von Linden chiar ar fi trebuit să mă cunoască bine de acum, ca să știe că n-o să-mi primesc execuția fără luptă. Sau fără ceva care să semene, fie și pe departe, a demnitate.

Când m-au readus la viață și m-au așezat din nou la masă, von Linden a intrat și a așezat o singură pastilă albă în fața mea. Ca Alice, am fost suspicioasă. Tot mai credeam că urma să fiu executată, înțelegeți.

— Cianură? am întrebat, cu lacrimi în ochi.

Ar fi fost o soluție atât de umană.

Dar s-a dovedit că nu era o tabletă de sinucidere. Era o aspirină.

Ca și Engel, este atent.

Mi-a mai dat o săptămână. Dar mi-a dublat norma de lucru. Am făcut o înțelegere. Încă una. Pe cinstite, credeam că nu se poate să-mi mai fi rămas ceva din suflet pe care să i-l vând,

dar am reușit să încheiem un alt târg. Are o americană dresată, crainică radio, care face propagandă nazistă în engleză, adresată yankeilor – lucrează din Paris pentru serviciul de radiodifuziune al Berlinului și a tot sâcâit Gestapoul Ormaie pentru un interviu. Vrea să prezinte audienței sale americane de pe navele de război o perspectivă edulcorată din interiorul Franței ocupate: cât de bine sunt tratați prizonierii, cât de prostește și de periculos e faptul că Aliații forțează fete nevinovate ca mine să facă treburi murdare ca ale mele, bla bla bla. În ciuda strălucitoarelor recomandări din partea radioului celui de Al Treilea Reich, Gestapoul Ormaie s-a codit să răspundă, dar von Linden crede că se poate folosi *de mine* ca să facă o impresie bună. „N-aș fi aici, dacă guvernul țării mele n-ar fi atât de fără scrupule de inuman”, va trebui să-i spun ei, pentru el. „Spre deosebire de acesta, vedeți cât de uman se poartă germanii cu agenții capturați? Vedeți cum fac muncă de traducere, ocupându-mi timpul, de voie, în timp ce-mi aștept procesul?” (O glumă – nu va fi niciun proces.)

(După cea de-a doua încercare de evadare, în timp ce îl așteptau pe von Linden să vină și să pronunțe pedeapsa, doi dintre subordonații lui stupizi au trâncănit, fără grijă, o mulțime de secrete administrative în fața mea, fără să-și dea seama că înțelegeam germana. Așa că știu mai multe despre planurile lor decât ar trebui să știu. Eu cad sub incidența unei revoltătoare tactici, numite *Nacht und Nebel*, Noapte și Ceață, care le îngăduie să le facă tot ce naiba au ei chef persoanelor bănuite de a fi „pus în pericol siguranța” și-apoi să le facă să dispară – realmente să dispară. Nu le execută aici; le expediază fără să lase nicio urmă, în „noapte și ceață”. Oh,

Doamne – sunt o prizonieră de Noapte și Ceață. E atât de secretă, încât nici măcar nu o scriu pe hârtii – folosesc doar inițialele, „NN”. Dacă manuscrisul îmi va supraviețui, vor șterge probabil tot ce am scris acum. Nu face parte din tactica *Nacht und Nebel* să aprobe interviuri pentru emisiunile radio, dar acești membri ai Gestapo sunt niște mari oportuniști, ca să zic doar atât. Mă pot oricând ciopârți bucăți-bucățele după aceea, îngropând resturile în pivniță.)

Dacă cooperez cu propagandista pot obține mai mult timp. Dacă spun adevărul gol-goluț – atunci, nu. Și o vor face probabil să dispară și pe reporterița americană și-o s-o am și pe asta pe conștiință.

Aspirina și kerosenul fac parte din Operațiunea Cenușăreasa, un program destinat să mă transforme dintr-o prizonieră cu febră, infestată de păduchi și instabilă mintal, într-un ofițer de aviație captiv, cu sânge-rece și siguranță de sine, demn de prezentat unui reporter radio pentru interviu. Ca un plus de credibilitate pentru povestea noastră, mi s-a dat un soi de slujbă de traducere, să copiez propriile însemnări ale Hauptsturmführerului von Linden din ultimul an petrecut aici, cu nume (când le cunoaște) și date și, uh, unele dintre *metodele* folosite, pe lângă informațiile extrase. Oh, mein Hauptsturmführer, *ești un nemernic de Jerry*³⁹ *periculos*. Trebuie făcută o copie, în germană, pentru CO-ul său (are un

³⁹ Jerry, în Al Doilea Război Mondial, era porecla soldaților germani (formată prin aliterare din German, pronunție englezească) sau a Germaniei naziste în întregime. Alte porecle pentru soldații nemți erau Fritz, Hun, Kraut și Boche. Jerry are analoage, din diferite epoci, Tommy (britanici), Charlie (vietnamezi), Ivan (ruși) și Terry (talibani).

Commanding Officer!⁴⁰

) și o alta, în franceză, pentru alte scopuri oficiale. Eu mă ocup de cea în franceză. Fraulein Engel o face pe aceea în germană (s-a întors azi). Lucrăm amândouă și folosim toate carnetele de rețete obținute de mine ilicit. Amândouă suntem supărate pe chestia asta.

Munca asta este deopotrivă oribilă și incredibil de plictisitoare. Și atât de indirect didactică, încât îmi vine să-i scot ochii autorului cu creionul meu. Mi se dă ocazia să privesc într-un mic colț metodic al minții lui von Linden, nimic personal, ci doar *cum lucrează el*. Și, de asemenea, că este bun la asta – doar dacă nu, firește, totul este fabricat cu rolul de a mă intimida pe mine. De fapt, nu cred că are atâta imaginație pentru așa ceva – cel puțin, nu în modul în care-mi folosesc eu imaginația, nu cât pentru a se preface, nu cât pentru a născoci o falsă colecție de jumătate de duzină de caiete, legate în piele de vițel și completate cu portretele miniaturale tragice a o sută cincizeci de spioni condamnați și de luptători din Rezistență.

Dar este creativ, în felul lui științific – ca tehnician, ca inginer, ca analist. (Mi-ar plăcea să știu ce calificări civile are.) Tehnicile sale persuasive sunt croite după individ, pe măsură ce începe să înțeleagă caracterul acestuia. În acele trei săptămâni pe care le-am petrecut făcând foamea în beznă, așteptând să se întâmple ceva – el trebuie să mă fi urmărit ca un șoim, etichetându-mi tăcerile, crizele de nervi, numeroasele încercări semireușite de a mă cățăra pe pervazul ferestrei, pe

⁴⁰ Ofițer-comandant de unitate, însărcinat, indiferent de rangul militar, cu administrarea și organizarea unității.

țeava de încălzire, pe conducta de aerisire, de a șterpeli cheia, de a sugruma și/sau a emascula diverși gardieni etc. Observând cum mă ghemuiesc de frică, și plâng, și implor, ori de câte ori încep țipetele în camera de alături. Observând ce înnebunită încerc să-mi strâng părul, ori de câte ori cineva deschide ușa și mă vede (nu toată lumea e interogată în propria lenjerie mizerabilă de corp – asta e o tortură specială, rezervată pentru cei pudici și pentru cei înfumurați. Eu sunt dintre aceștia din urmă.)

E liniștitor să descopăr că nu sunt, la urma urmelor, singura Iudă închisă în spatele zidurilor acestui hotel dezafectat. Presupun că von Linden ar fi demis dacă rata lui de succes ar fi atât de jalnică. Iar acum bănuiesc, de asemenea, că sunt expusă celor încăpățânați special ca să mă demoralizez, probabil urmărind dublul efect de a-i umili și pe ei, în cele mai vulnerabile momente ale lor, cu o audiență stingheritoare și apreciativă.

Sunt încă destul de prezentabilă. Ei întotdeauna s-au purtat cu menajamente pentru mâinile și fața mea, astfel că, dacă sunt complet îmbrăcată, nu te gândești, când mă vezi, că am fost de curând pusă la proțap – își ambalează aparatul de radiotelegrafie, parțial demontat, într-o carcasă întreagă și plăcută. Probabil asta a fost intenția lui v. L. De la bun început, să mă folosească în micul său exercițiu de propagandă. Și, bineînțeles – eu sunt *dornică să joc*. Cum de a știut? Cum de a știut de la început, mai înainte de a-i fi spus-o eu? Că sunt întotdeauna dornică să joc, sunt dependentă de Marele Joc?

Oh, Mein Hauptsturmfuhrer, Jerry nemernic și periculos, îți sunt recunoscătoare pentru plapuma cu puf de eider⁴¹

Pe care mi-au dat-o, în locul păturii cu paraziți. Chiar dacă e doar o parte a schemei temporare de refacere a mea, e o binecuvântare. Jumătate din umplutură a ieșit din plapumă și miroase ca o pivniță mucegăită, plină de igrasie; și, totuși, o plapumă cu puf de eider – o *plapumă de mătase cu puf de eider!* Are brodată monograma „C d B” deci trebuie să fie din rezervele acestei clădiri din fosta sa existența de Chateau de Bordeaux. Uneori chiar mă întreb ce s-a întâmplat cu mobilierul hotelului. Cineva trebuie să fi făcut un considerabil efort ca să golească toate camerele de oaspeți de șifonierele, paturile și măsuțele lor de toaletă, pentru a le bate în cuie peste obloanele ferestrelor. Ce-or fi făcut cu toate celelalte – covoare, draperii, candelabre, becuri? Cu siguranță, cămăruța mea nu are nici urmă de farmec galic care s-o recomande, în afară de parchetul de pe jos, de-a dreptul frumos, pe care nu-l pot vedea, în cea mai mare parte a timpului (la fel ca în toate camerele prizonierilor, și fereastra mea a fost bătută în scânduri). Și este foarte friguroasă, greu de dormit în ea.

Mai bine trec la treabă – deși mi-am obținut săptămâna suplimentară, acum am doar jumătate din timpul acordat zilnic pentru scris. Și ziua mea este mai lungă, de asemenea.

Încep să obosesc.

Știu, știu. Dir Op Speciale. Scriu...

PILOT DE CHARTER

⁴¹ Pasăre marină din regiunile scandinave, înrudită cu rața.

Maddie s-a întors la Oakway. Există acum un stabiliment de charter al unității Auxiliare de Transport Aerian, iar Oakway devenise, de asemenea, cel mai mare centru de antrenament pentru parașutiști din Marea Britanie. Ca pilot ATA, Maddie a fost retrogradată și a devenit din nou civil, dar putea să locuiască acasă și i se dădea un bonus în motorină pentru motocicletă ei, ca să poată ajunge la aerodrom, și putea să schimbe o dovadă scrisă că efectuase o zi completă de charter pe un baton de două uncii de ciocolată cu lapte Cadbury.

Maddie era, în sfârșit, în elementul ei. Nu conta că, acum, cerul se schimbaseră – era o cursă cu obstacole printre cabluri de baloane, restricții de acces, avioane militare și, adesea, vreme mizerabilă. Maddie era în elementul ei și elementul ei era aerul.

Te aruncă în niște probe acrobatice pe care nu le-ai folosit niciodată, te urmăresc când decolezi și aterizezi cu un anume avion și apoi, cât ai clipi, ești calificat să pilotezi un aparat de zbor clasa a 3-a (bimotoare ușoare) și toate tipurile de clasa a 2-a (greoaie și cu un singur motor), fără măcar să le fi văzut vreodată pe cele mai multe dintre ele. Maddie zicea că toți trebuiau să facă treizeci de zboruri de antrenament de lungă distanță, în sus și-n jos prin țară, ca să li se întipărească în memorie, până când puteau să piloteze fără să se uite pe o hartă, însă ea primise licența după numai douăsprezece, pentru că dura prea mult să aștepte pentru o vreme prielnică și ei aveau nevoie ca ea să lucreze. În fiecare săptămână era ucis câte un pilot ATA. Nu fiindcă erau doborâți de inamic. Zburau fără radio sau asistență de navigație pe o vreme pe care piloții de bombardiere și de avioane de vânătoare o numeau

„defavorabilă”.

Așadar, Maddie, în prima zi de lucru, intră în baraca pe care piloții ATA de la Oakway o numesc în derâdere „Sala de mese”.

— E un Lysander trecut aici, cu numele tău, i-a zis noul ei ofițer de operațiuni, arătându-i către tabla de scris, cu lista sa de avioane care trebuiau mutate.

— Chiar e de-adevăratalea?

Toată lumea a râs de ea. Dar nu cu răutate.

— N-ai zburat niciodată cu unul, nu-i așa? a zis olandezul, un fost pilot KLM care cunoștea nordul Angliei aproape la fel de bine ca și Maddie, fiindcă făcuse curse regulate de charter cu aterizări pe Oakway, de când se deschisese.

— Păi, a zis ofițerul, Tom și Dick duc avioanele Whitley la Newcastle. Iar Harry duce Hurricane. Asta înseamnă că mai rămân Anson-ul și Lysander-ul pentru doamne. Iar Jane a primit Anson-ul.

— Unde trebuie dus Lysander-ul?

— La Elmtree, pentru reparații. Defect la roțița de acționare manuală a eleroanelor. E pilotabil, dar trebuie să ții manșa pe drept înainte.

— Am s-o fac, a zis Maddie.

O TREABĂ PERICULOASĂ

I-au făcut în prealabil un instructaj complet de navigație, din moment ce defectul avionului însemna că nu se putea baza pe el să zboare fără să țină mâinile pe controale. Nu avea cum să cerceteze hărțile pe drum. A studiat însemnările pilotului cam vreo oră (notele detaliate pe care le dau piloții operaționali

care vor zbura numai o dată cu un anumit tip de avion), apoi a intrat în panică să nu rateze vremea bună. Acum sau niciodată.

Echipa mecanicilor de la sol era îngrozită de ideea că o fată va pilota un Lysander defect.

— N-o să aibă destulă forță. Cu eleroanele fixate pentru decolare, zgâția asta de fată n-o să poată să țină manșa destul de zdravăn pe poziția înainte, la aterizare. Nici nu știu cine ar putea.

— Cineva a aterizat cu el aici, a replicat Maddie.

Deja i se dăduse autorizația pentru operațiune și voia să plece cât mai putea încă vedea Penninii.

— Uite, o s-o *fixez* dinainte, manual, în poziția neutră și pe urmă mă urc. Floare la ureche...

Și a împins cu blândețe eleroanele în poziție, apoi s-a dat înapoi și și-a șters mâinile de praf pe pantalonii de salopetă (bleumarin, cu cămașă albastră de la Forțele Aeriene și cu tunică și chipiu bleumarin).

Mecanicii încă erau încruntați, dar nu mai dădeau din cap.

— O să fie un porc zburător, a zis Maddie. O să decolez și-o să aterizez cu grijă, pe distanță lungă, și cât mai aproape de sol. Dacă vin cu viteză, optzeci și cinci de noduri⁴², și flapsurile automate vor sta în sus. Nu bate foarte tare vântul. Ar trebui să meargă bine.

În cele din urmă, unul dintre băieți a dat din cap, fără tragere de inimă.

— Așa o să meargă, fato, a zis el. Pot să văd c-o să meargă.

Acel prim zbor la ATA pe care l-a efectuat Maddie a fost muncă grea. Nu înfricoșătoare; doar muncă grea. A fost greu,

⁴² Aproximativ 150 km/h.

întâi, să privească peste rama cătării mitralierei și trepiedul ce-i fixa camera de luat vederi, și peste șiruri nenumărate de comutatoare selectoare de bombe, pentru bombe pe care nu le transporta, un manipulator morse pentru un radio care nu era conectat etc.

Pilotează avionul, Maddie.

Cele șase cadrane familiare, prietenoase, pe panoul de comandă îi zâmbeau din spatele manșei. Unul dintre mecanicii de la sol, îngrijorat, a vrut să se asigure că știa unde să găsească declanșatorul de semnalizare luminoasă pentru aterizare forțată.

Vremea coopera cu ea, dar Lysander-ul i s-a împotrivit aproape două ore. Când a încercat să aterizeze la Elmtree, a apreciat greșit lungimea pistei de care urma să aibă nevoie. Cu mâinile și încheieturile amorțite de durere după efortul de a ține manșa destul de mult împinsă în față, pentru aterizare, Maddie a luat din nou înălțime fără să atingă solul și a trebuit să se întoarcă deasupra pistei de încă două ori până să nimerească distanța optimă. Dar a aterizat cu bine, în cele din urmă.

Par atât de competentă! Trebuie să fie efectul imediat al aspirinei. Imaginați-vă dacă mi-ați fi dat benzedrină! (Și încă mai mor de dorul unei cafele.)

Maddie, de asemenea ducând dorul unei cafele, s-a dus să facă rost de un sandviș de la cantina atelierului de reparații și a găsit acolo o altă tânără pilot de charter în fața ei – înaltă, cu figura pătrătoasă, cu păr șaten închis mai scurt decât al lui Maddie, în pantaloni de uniformă bleumarin și un veston cu două trese aurii pe epolet, însemnele unui locotenent de aviație. Pentru moment, Maddie a fost derutată, crezând că, la

fel ca și Queenie, începuse să vadă stafii.

— *Lyons!* a exclamat Maddie.

Tânăra și-a ridicat privirea, s-a încruntat și a răspuns, ezitant:

— Brodatt?

Atunci Maddie a văzut că nu era fiul vicarului, cu care obișnuia să zboare la Maidsend, înainte ca avionul lui să fie doborât și incinerat în benzină aprinsă deasupra dealurilor South Downs, în septembrie trecut, ci o persoană care în mod clar trebuia să fie sora lui geamănă. Sau o soră bună, oricum. S-au holbat una la cealaltă uluite, pentru o clipă. Nu se întâlniseră niciodată.

Fata a reușit să întrebe prima:

— Dar de unde îmi știi numele?

— Arăți exact ca fratele tău! Eu am fost în WAAF, la Maidsend cu el. Obișnuiam să vorbim despre hărți – n-a vrut niciodată să danseze!

— Așa era Kim, a zis fata, zâmbind.

— L-am plăcut. Îmi pare rău.

— Eu mă numesc Theo, s-a prezentat ea, întinzându-i mâna lui Maddie. Sunt în rezerva de piloți de charter femei de la Stratfield.

— Dar tu de unde știi numele *meu*? a întrebat-o Maddie.

— E scris cu creta pe tabla de sarcini din camera radio, a spus ofițerul pilot Lyons. Noi suntem singurii piloți ATA aici, astăzi. De regulă trimit fete cu Lysander-ii – băieții vor toți ceva mai rapid. Ia un sandwich. Arăți de parcă ți-ar prinde bine unul.

— N-am mai zburat niciodată cu un Lysander până acum, a zis Maddie, și nici c-aș mai vrea să zbor vreodată. Asta a fost

gata să m-omoare.

— Oh, ai adus avionul cu stabilizatoarele defecte! E foarte nedrept din partea lor că ți-au dat un Lizzie stricat la primul tău zbor cu modelul ăsta. Trebuie să ceri *imediat* încă o cursă, ca să zbori cu unul care funcționează.

Maddie a luat jumătatea de sandviș oferită – carne de vită excelentă, direct din conservă, ca de obicei.

— Păi, ar trebui, bănuiesc, zise ea. Trebuie să duc unul de aici la baza lui normală, în după-amiaza asta. Nu e prioritate maximă, dar e cu unul din avizele cu „S”, secret și raport obligatoriu. Și mai e și prima mea zi de lucru.

— Norocoaso, ăsta e de la Servicii Speciale RAF!

— De la Servicii Speciale RAF?

— Intuiția ta e la fel de bună ca și a mea. Cumva au integrat în baza normală RAF la care efectuezi tu zborurile – dar după ce o să aterizezi aici de vreo două sau trei ori, o să începi să te prinzi – o mică flotă de Lysander-uri, camuflata în negru și verde, toate echipate cu rezervoare de combustibil de mare capacitate și cu pista împodobită cu balize electrice. Aterizările de noapte pe piste scurte...

Lăsa fraza să plutească între ele. Franța, Belgia, agenți din Rezistență, refugiați, echipament de radiotelegrafie și explozibili introduse pe furiș în Europa de sub ocupație nazistă – nu prea îndrăzneai să vorbești despre astea. Pur și simplu nu îndrăzneai.

— E o distracție grozavă să aterizezi cu un Lizzie pe terenurile de instrucție. Au o imitație de pistă iluminată, cu stegulețe galbene, și te poți juca prefăcându-te că ești pilot la Servicii Speciale. Lysander-urile sunt maestre la aterizări scurte. Poți ateriza cu unul și în grădina bunicii tale.

Lui Maddie nu-i venea să creadă, după ce tocmai izbutise să aducă la sol primul ei Lizzie numai folosind fiecare centimetru de pistă disponibil.

Theo a rupt pâinea în bucăți și a aranjat trei dintre ele în forma unui L inversat, pentru a sugera torțele arzând pe o pajiște franceză.

— Uite ce să faci...

Aruncă iute o privire peste fiecare umăr, ca să se asigure că n-o auzea nimeni.

— Întotdeauna or să fie un pic reticenți când o fată sare din cabina pilotului, după aceea.

— Au fost un pic reticenți și când m-am urcat, azi-dimineață!

— Cum stai cu navigația? N-ai voie să marchezi aerodromul ăsta pe hartă. Mergi și studiază-l puțin, înainte să pleci, ca să-l poți găsi singură.

— Asta pot să fac, a zis Maddie cu încredere și sinceritate, fiindcă și mai devreme, în ziua aceea, făcuse aproape exact același lucru.

— O să fie amuzant, a repetat Theo cu entuziasm, încurajând-o. N-ai putea căpăta o instrucție mai bună nici dacă ți-ar da o cursă! Să pilotezi cu un avion avariat două ore și apoi să aterizezi cu unul reparat în douăzeci de metri, în aceeași zi – am putea fi foarte bine *opérationale*.

Bine, aerodromul ăsta, aerodromul Serviciilor Speciale. E același de pe care decolaserăm, Maddie și eu, în urmă cu șase săptămâni. Piloții care îl folosesc sunt numiți Escadrila Lunii – zboară la lumina lunii și numai la lumina lunii. Poziția aerodromului lor e unul dintre cele mai bine păzite secrete și mulțumesc *Domnului* că eu nu știu cum se numește și n-am

nicio idee unde se află. Chiar nu știu; deși am fost acolo de cel puțin cinci ori, întotdeauna am ajuns venind de la baza mea, de lângă Oxford, noaptea, uneori cu escală pe alt aerodrom, și nu știu nici măcar în ce direcție am pornit ca să ajungem la destinație. Intenționat au făcut asta.

Avioanele Serviciilor Speciale au nevoie de multă întreținere, căci au tendința să se avarieze foarte repede, bușind trenul de aterizare pe întuneric și alegându-se cu bucăți spulberate din fuzelaj de antiaerienele întâlnite pe drumul spre casă. Mai târziu, Maddie a făcut cursa asta de mai multe ori, aducând pe aerodromul mai mare, care înconjură unitatea Specială, sau ducând de aici în altă parte avioane avariate sau reparate. Mai recent, lucrase pentru ele ca pilot de taxi, ducându-i pe pasagerii lor speciali. Cei vreo zece piloți țicniți sinucigași care staționau acolo se obișnuiseră cu aterizările bruște, pe piste scurte, din ce în ce mai experte ale lui Maddie și, treptat, începuseră să știe când sosise ea mai înainte să se dea jos din avion.

Iar am rămas fără timp – la dracu’. Mi-a făcut plăcere.

Ormaie 13. XI.43 JB-S

Engel crede că traduc însemnările oribile ale lui von Linden, dar eu scriu pe câteva formulare de rețete pentru mine, pentru că i-am luat-o înainte.

Engel poate fi un adevărat izvor de informații, când e bine dispusă. Pentru că a stat să mă bombănească în timp ce eu trăgeam tare, a rămas în urmă cu treaba. Îmi spune că sunt norocoasă că voi fi trimisă într-un loc numit Ravensbruck, când vor termina cu mine aici. E un lagăr de concentrare

exclusiv pentru femei, un lagăr de muncă și o închisoare. Probabil e locul unde a fost trimisă și servitoarea care a furat verzele. Practic, e o sentință la moarte – te lasă mai mult sau mai puțin să mori de foame, până ce nu mai poți munci, iar atunci când ai devenit prea slăbită ca să mai cari pietrele pentru refacerea drumurilor aruncate în aer de bombardierele noastre Aliate, te spânzură. (Sunt ideal de potrivită pentru cărat pietre, având experiență prealabilă la pista de pe Maidsend.) Dacă nu ești pus la sfărâmat pietre, ajungi la incinerat cadavrele tovarășelor tale, după ce au fost spânzurate.

Dacă *nu* sunt norocoasă – cu alte cuvinte, dacă nu produc un raport satisfăcător în timpul acordat-o să fiu trimisă într-un loc numit Natzweiler-Struthof. Asta e un lagăr de concentrare mai mic și mai specializat, destinația de dispariție a prizonierilor din *Nacht und Nebel*, care sunt, în majoritate, bărbați. Din când în când sunt trimise aici și femei, ca specimene vii pentru experimentele medicale. Eu nu sunt bărbat, dar sunt desemnată *Nacht und Nebel*.

Doamne.

Dacă sunt *foarte* norocoasă – adică, dacă sunt deșteaptă în privința asta – o să ajung să fiu împușcată. Nu Engel mi-a spus asta; am dedus eu însămi. Mi-am pierdut speranța că RAF va bombarda locul ăsta și-l va face fărâme.

Vreau să-mi actualizez lista celor „10 lucruri de care îmi e frică”.

1) Frigul. (Mi-am înlocuit frica de întuneric cu frica lui Maddie de a-i fi frig. Întunericul nu mă deranjează acum, mai ales dacă e liniștit. Devine plictisitor, uneori.)

2) Să adorm în timp ce lucrez.

- 3) Să nu cadă bombele pe fratele meu preferat.
- 4) Kerosen. Numai cuvântul e destul ca să mă facă piftie, ceea ce toți știu și îl folosesc pentru efect sporit.
- 5) Hauptsturmführerul SS Amadeus von Linden. De fapt, ar trebui să fie în fruntea listei (omul ăsta mă orbește de frică), dar am luat lista în ordinea inițială și el l-a înlocuit pe portarul colegiului.
- 6) Să-mi pierd puloverul. Presupun că asta poate intra la frig. Dar e un lucru de care mă tem separat.
- 7) Să fiu trimisă la Natzweiler-Struthof.
- 8) Să fiu trimisă înapoi în Anglia și să fiu nevoită să scriu un raport despre CE am făcut eu în Franța.
- 9) Să nu fiu în stare să-mi termin povestirea.
- 10) De asemenea, s-o termin.

Nu-mi mai e frică să îmbătrânesc. Într-adevăr, nu pot să cred că am spus vreodată ceva atât de prostesc. Atât de copilăros. Atât de jignitor și de *arogant*.

Dar mai ales, atât de prostesc. *Vreau cu disperare să îmbătrânesc.*

Toată lumea e emoționată de vizita femeii de la radioul american. Interviuul meu se va ține în camera de lucru a lui von Linden, sau birou, sau ce e. Am fost dusă s-o văd, mai devreme, azi, ca să fiu prevenită și să nu cad într-o uluire stupefiată văzând-o pentru prima oară în fața reporterei cu interviul (să mă prefac că toate „interviurile” mele au avut loc sub candelabrul de sticlă venețiană, în această plăcută și confortabilă cămăruță retrasă, cu lambriuri de lemn. Să mă prefac că am stat și am scris la măsuta lui frumoasă de lemn cu intarsii din secolul al optsprezecelea în fiecare după-

amiază. Să mă prefac că îi întreb papagalul din colivia lui de bambus să-mi aducă aminte cuvintele germane nefamiliare, ori de câte ori mă încure).

(Sau probabil nu. Papagalul de ajutor ar putea părea prea forțat.)

Nu scriu acum acolo – sunt în debaraua mea obișnuită și goală, proptită la masa de oțel tubular cu gleznele legate de scaun, cu Scharfuhnerul SS Thibaut și tovarășul lui al cărui nume nu mi s-a spus suflându-mi în ceafă.

O să scriu despre Scoția. Nici măcar n-am fost cu Maddie vreodată pe acolo, dar e ca și când aș fi fost.

Nu știu ce anume pilota în noaptea în care a fost obligată să rămână la Deeside, lângă Aberdeen. Nu pilota numai Lysander-uri și, în acel prim an al ei, nu făcuse prea multe curse de taxi, așa că probabil nu era niciun Anson. Să zicem că era un Spitfire, pentru distracție – cel mai spectaculos și mai iubit dintre avioanele de vânătoare –, chiar și piloții Luftwaffe s-ar lăsa supuși unei extracții de măsele de minte cu patentul, dacă așa ar câștiga o oră la panoul de comandă al unui Spitfire. Să zicem că era la sfârșitul lui noiembrie '41, Maddie livra un Spitfire aerodromului scoțian de unde avioanele decolau ca să apere transporturile navale de pe Marea Nordului sau probabil să facă fotografii aerodromelor ocupate de Luftwaffe în Norvegia.

Avioanele noastre de recunoaștere sunt pavoazate cu un adorabil camuflaj roz-portocaliu cu mov, ca să semene cu norii. Deci hai să zicem că Maddie zbura cu un Spitfire roz, dar nu sus, în tăriile cerului albastru, ca piloții de vânătoare. Zbura cu prudență, înaintând de-a lungul coastei și pe deasupra *strath*-urilor – văile largi ale Scoției, pentru că norii

erau joși. Era cam la 900 de metri deasupra nivelului mării, dar între Tay și Dee, Munții Gaimgorm se ridică mai mult de atât. Maddie zbura singură, atentă și fericită, la mică înălțime deasupra Highland-urilor cu vârfurile înzăpezite, cu avionul acela cu aripi destul de conice, asurzită de motorul Merlin, navigând după propriile estimări.

Vâlcelele erau pline de gheață și de ceață. Ceața stătea adunată ca pernele în pliurile dealurilor; piscurile munților din depărtare străluceau orbitor, colorate în roz și alb, în razele soarelui foarte jos, care însă nu atingeau și aripile Spitfire-ului. Ceața rece a Mirii Nordului, *haar*, se apropia de coastă, închizând orizontul. Era atât de frig, încât umezeala aerului se cristaliza la interiorul calotei de plexiglas, încât părea să ningă ușor în cockpit.

Maddie a aterizat la Deeside chiar înainte de apus. Dar nu a fost un apus de soare; a fost amurg cenușiu care se transforma în vinețiu, și ea ar fi trebuit fie să-și petreacă noaptea într-un pat de rezervă trist, nefăcut, în camera de oaspeți din cazarma ofițerilor, fie să-și găsească o gazdă în Aberdeen. Altminteri, ar fi trebuit să-și petreacă jumătate de noapte într-un tren neîncălzit și neluminat pentru camuflaj și probabil să ajungă înapoi la Manchester la două dimineața. Fiindcă nu voia să se confrunte cu singurătatea cazării spartane a aeroportului sau cu o proprietăreasă din Aberdeen cu față dură de granit, care nu i-ar fi acceptat cupoanele de rații ca plată pentru o masă de seară neprevăzută, Maddie a optat pentru tren.

S-a dus până la gara de pe calea ferată secundară de la Deeside. Nu existau hărți cu trasee afișate pe pereți, ci o pancartă ca din Țara Minunilor pe care scria: „Dacă știi unde te afli, atunci, te rog, spune și celorlalți”. Nu exista nicio

lumină în sala de așteptare, pentru că i-ar fi dat de gol, când ai fi deschis ușa. Vânzătorul de la casa de bilete avea o veioză de birou chioară, aprinsă în spatele minusculei sale cabine.

Maddie s-a adunat un pic. Fetelor din ATA li se făcuse o bună publicitate în ziare și se aștepta din partea lor să se ridice la anumite standarde de îngrijire. Dar a descoperit că oamenii nu recunoșteau totdeauna uniforma ei bleumarin, cu aripile aurii de pilot ATA, sau nu știau ce vād, iar Scoția era o țară tot atât de străină ca Franța, pentru Maddie.

— E vreun tren care să vină curând? a întrebat ea.

— Da, este, a încuviințat omul de la casa de bilete, la fel de criptic ca afișele de pe peron.

— Când?

— Zece minute. Da, zece minute.

— Merge la Aberdeen?

— Oh, nu, nu la Aberdeen. Următorul tren e pe linia secundară spre Castle Craig.

Ca să fie mai ușor, traduc vorbirea omului de la casa de bilete din dialectul doric din Aberdeen. Maddie, cum ea, una, nu vorbea fluent doricul, nu era sigură că a auzit corect.

— *Castelul Craig?*

— Castle Craig, a repetat laconic acea sperietoare de funcționar feroviar. Dus la Castle Craig, domnișoară?

— Nu – nu! a zis Maddie cu înțelepciune, apoi, dintr-o pornire de pură nebunie, provocată, fără îndoială, de singurătate, foame și oboseală, a adăugat: Nu un dus, trebuie să mă întorc. Un dus-întors, vă rog. Clasa a treia, dus-întors, la Castle Craig.

O jumătate de oră mai târziu: Oh, ce-am făcut! și-a zis Maddie, în gândul ei, în timp ce trenul străvechi, cu două

vagoane înghețate bocnă, care sosise în gară, se hurduca și trecea pe lângă mai multe peroane de gară anonime, cufundate în beznă, purtând-o pe Maddie din ce în ce mai departe, în dealurile bântuite din Highland-urile Scoției.

Compartimentul din vagonul trenului era slab luminat de un singur bec albastru, în plafon. Vagonul nu era încălzit. În compartiment nu era alți călători în afară de Maddie.

— Când e următorul tren înapoi? l-a întrebat ea pe controlorul de bilete.

— Ultimul e peste două ore.

— Mai e vreunul înainte de asta?

— *Ultimul* e peste două ore, a repetat el, fără bunăvoință.

(Unii dintre noi încă nu i-au iertat pe englezi pentru Bătălia de la Culloden, ultima bătălie purtată pe pământ britanic, din 1746. Închipuiți-vă ce vom spune despre Adolf Hitler peste două sute de ani.)

Maddie a coborât din tren la Castle Craig. Nu avea alt bagaj în afară de masca de gaze și sacul de zbor, în care era o fustă, pe care ar fi trebuit s-o poarte când nu zbură, dar în care nu avusese cum să se schimbe, hărțile ei, însemnările de pilot și rigla circulară de calcul pentru viteza vântului. În plus, o periuță de dinți și batonul de două uncii de ciocolată pentru ultimul ei zbor. Își aduse aminte cum aproape că-i dăduseră lacrimile când Dympna îi povestise că fusese nevoită să petreacă noaptea în spatele unui Fox Moth și că fusese gata să moară înghețată. Maddie se întreba dacă ea avea să moară înghețată înainte ca trenul din care tocmai coborâse să se întoarcă, în cele din urmă, la Deeside, peste două ore.

Aici cred că ar trebui să vă reamintesc că familia mea este de mult stabilită în rândurile mai degrabă înalte ale

aristocrației britanice. Maddie, cum vă amintiți, este nepoata unui negustor imigrant. Ea și cu mine nu ne-am fi întâlnit niciodată pe timp de pace. *Niciodată*, cel puțin dacă eu nu m-aș fi hotărât să cumpăr o motocicletă din Stockport – și probabil m-ar fi servit Maddie. Dar dacă n-ar fi fost un radiooperator atât de bun și n-ar fi fost promovată atât de rapid, e foarte puțin probabil că ne-am fi împrietenit chiar și în vreme de război, pentru că ofițerii britanici nu se amestecă oricum cu gradele inferioare.

(Nu cred nicio clipă – că nu ne-am fi împrietenit noi, cumva – că o bombă neexplodată nu s-ar fi declanșat și ne-ar fi aruncat pe amândouă în același crater sau că Dumnezeu însuși n-ar fi coborât ca să ne dea cap în cap într-o străfulgerare de rază verde. Dar n-ar fi fost *probabil*.)

În orice caz, îndoielile în creștere ale lui Maddie în privința acestei prost gândite călătorii cu trenul se bazau în primul rând pe convingerea ei că pur și simplu n-ar fi putut să meargă să bată la ușa castelului unui moșier și să-i ceară găzduire sau măcar o cană de ceai, cât timp aștepta ea întoarcerea trenului. Ea era doar Maddie Brodatt și nu vreo descendentă a lui Mary, Regina scoțienilor, sau a lui Macbeth.

Însă nu luase în calcul și Războiul. Am auzit o mulțime de *oameni* spunând că războiul a nivelat sistemul claselor britanice. *Nivelat* e probabil un cuvânt prea tare, dar cu siguranță ne-a amestecat puțin, laolaltă.

Maddie a fost singurul pasager care a coborât la Craig Castle și, după ce a dârdâit vreo cinci minute pe peron, șeful de gară a ieșit s-o salute personal.

— Sunteți o colegă a tânărului Jamie, de sus, din Casa Mare, nu-i așa?

Pe moment, Maddie a fost prea surprinsă ca să-i poată răspunde.

— O să se bucure de-o companie plăcută, sigur că da, singur, în castelul ăla, doar cu jigăriții ăia mici din Glasgow.

— Singur? a repetat răgușit Maddie.

— Da, Lady e plecată la Aberdeen pentru trei zile, cu Serviciul de Voluntariat pentru Femei, ca să facă pachete cu ciorapi și țigări de trimis băieților noștri care luptă în deșert. E numai tânărul Jamie, singur, cu evacuații. Opt la număr, Lady i-a primit, ultimii din coadă – nimeni altcineva nu i-ar fi luat, jegoșii ăia mici, plini de lindeni și cu mucii pâri la brâu. Tații toți la muncă pe vase, bombele căzând noapte și zi, copilandrii n-au ieșit din case în viața lor. Lady a zis că a crescut ea șase odrasle de-ale ei, din care cinci băieți, așa că opt băieți ai altcuiva n-o să fie prea mare deosebire. Dar a plecat și l-a lăsat pe tânărul Jamie să le facă ceaiul cu bieteles lui mâini ciungi...

Inima lui Maddie s-a înflăcărat la ideea de a-l ajuta pe Jamie să facă ceai pentru opt evacuați din Glasgow.

— Pot să ajung pe jos până acolo?

— Da, o juma' de milă pe drumul principal pâri la poartă, apoi încă o milă pe aleea mașinilor.

Maddie i-a mulțumit, iar el și-a scos chipiul în fața ei.

— De unde ați știut că sunt o prietenă de-a lui Jamie? a întrebat ea.

— După bocanci, a zis șeful de gară. Voi, toți băieții din RAF, aveți aceiași bocanci. Nu l-am văzut pe tânărul Jamie să și-i scoată vreodată. Mi-ar plăcea și mie o pereche.

Maddie a mers prin întuneric și vânt până la Castelul Craig, fierbând în sinea ei, surâzătoare, având un sentiment de ușurare și de nerăbdare.

Sunt un băiat din RAF! s-a gândit ea și a râs tare, în întuneric.

Castelul Craig e un castel mic – vreau să spun, comparativ cu Castelele Edinburg sau Stirling; sau Balmoral, unde stă regele, vara; sau Glamis, unde locuiește familia reginei. Dar e un castel autentic, bucăți din el au aproape șase sute de ani, cu șanțul lui de apărare în caz de asediu, cu beciuri pe care le poți folosi ca temnițe sau pivnițe de vinuri, și patru scări spiralete diferite, astfel încât nu toate camerele de la fiecare etaj sunt legate. Există o încăpere pierdută în spatele unui perete închis (există și o fereastră lipsă pe zidul exterior și un coș de fum în plus, așa că știm sigur că a fost cândva o cameră acolo). De asemenea, există camere de arme și camere de trofee, o cameră de biliard și un fumoar, două biblioteci, nenumărate camere de repaos și saloane etc. Momentan, cele mai multe dintre acestea sunt sub acoperitoarele de praf, pentru că toată lumea își aduce contribuția la Război, inclusiv servitorimea.

Când a sosit Maddie, părea pustiu – fără nicio lumină, firește –, dar ea a zgâlțâit încrezătoare încuietura de la ușa principală și, în cele din urmă, un foarte murdar evacuat din Glasgow, mânjit de ou de la colțul gurii până la urechea stângă, i-a deschis. În mână ținea un sfeșnic de tablă.

— Jack-fii-atent,⁴³

A zis Maddie.

— Pe mine mă cheamă *Jock*, a răspuns evacuatul.

— Te-am deranjat de la ceai?

⁴³ Vers dintr-o cunoscută poezioară de copii (*Jack be nimble, / Jack be quick, / And Jack jumps over the candle stick*); se credea că aduce noroc dacă sari peste sfeșnic fără să stingi lumânarea.

Jock i-a răspuns cu o șarjă scurtă de silabe de Glasgow. Ar fi putut la fel de bine să vorbească și germana, după cât a priceput Maddie.

Voia să-i atingă aripile aurii de pe umeri. I le-a arătat cu degetul, ca s-o facă să înțeleagă.

Ea l-a lăsat.

— Hai 'năuntru, a zis el ferm, radios, de parcă ea trecuse un test.

Băiatul închise ușa masivă de stejar ferecat cu fier în urma lor și o conduse pe Maddie prin labirintul în care m-am născut eu.

Au ieșit în bucătăria de la subsol – cu patru chiuvete și trei cuptoare, și arzătoare destule cât să facă mâncare pentru cincizeci de oaspeți, și o masă de pin destul de mare cât să ia loc la ea toți servitorii, dacă ar fi fost vreunul. În jurul acestei mese erau șapte băieți – cu adevărat mici, de școală primară, Jock fiind cel mai în vârstă și de vreo doisprezece ani – toți purtând ghete cu ținte și pantaloni scurți (ca să se facă economie la stofa), peste care aveau pulovere de școală, în diverse stadii de mizerie, toți cu fețele mânjite de ou, toți înfulecând batoane de pâine prăjită cu o viteză alarmantă. Șezând pe impozanta sobă neagră victoriană, prezidând peste un cazan de fier în clocot, era Onorabilul fiu mezin al Moșierului de la Castelul Craig – arătând în cele mai mici detalii ca un erou muntean scoțian modern, într-un kilt decolorat din tartan Hunting Stewart, ciorapi de lână tricotați manual, și un pulover de lână de aviator RAF, tricostat la mașină. Bocancii lui erau exact modelul bocancilor lui Maddie.

— Trei minute, cine-i gata? anunță el, răsturnând o

extraordinară clepsidră de bronz aurit și scoțând la vedere un ou fiert cu o pereche de clești de zahăr din argint.

Mâinile lui mutilate, cu numai două degete și degetul mare rămase la fiecare, erau agile și rapide. Amușină aerul.

— Ei, Tam, întoarce pâinea aia înainte să se ardă! se răsti el, apoi se întoarse și o văzu pe Maddie.

Ea nu l-ar fi recunoscut ca Jamie – în noaptea aceea era întruchiparea sănătății înfloritoare, nici pe departe invalidul deprimat, cu față pământie, pe care-l văzuse ultima oară zăcând bandajat și nerăspunzând nimănui, într-un scaun Bath cu rotile. Însă nu se îndoise nicio clipă că el era fratele celei mai bune prietene a ei. Același păr drept și blond, aceeași statură zveltă, aceleași trăsături instantaneu fermecătoare, cu o ușoară sclipire de sminteală în spatele ochilor vioi.

El o salută. Efectul a fost incredibil. Toți cei șapte băieți (plus Jock) l-au imitat prompt, sărind în picioare și târșându-și scaunele.

— Sublocotenent Brodatt de la Auxiliara de Transport Aerian, s-a prezentat ea.

Băieții și-au declinat numele ca un șir de cădeți: Hamish, Angus, Mungo, Rabbie, Tam, Wullie, Ross și Jock.

— Trupele neregulate de la Castelul Craig, a zis Jamie. Ai vrea să stai cu noi la masă, la un ou fiert, sublocotenent Brodatt?

Rația de ouă a lui Maddie se ridica la o bucată pe săptămână. De regulă, îl dona bunicii ei ca să facă vreo prăjitură sau pentru ochiurile de duminică dimineața, la care adesea nu ajungea, oricum.

— Sunt găini pe tot domeniul, i-a spus ei Hamish, când s-a așezat lângă băieți. Putem mânca orice ou găsit.

— Le dă și o ocupație, de asemenea, să le caute, a zis Jamie.

Maddie a decapitat oul cu lingurița. Gălbenușul fierbinte, strălucitor, era ca soarele de vară răzbătând printre nori, ca prima narcisă galbenă în zăpadă, o monedă de aur într-o batistă albă de mătase. Și-a adâncit lingurița în el și a lins-o.

— Voi, băieți, a zis ea încet, uitându-se în jur la fețele murdare, ați fost evacuați la un castel magic.

— E adevărat, domnișoară, a zis Jock, uitând că ea era ofițer.

I-a turuit ceva în dialect de Glasgow.

— Vorbește mai rar, i-a poruncit Jamie.

Jock a repetat la fel, dar mai tare. Maddie a prins esența.

— E o stafie care stă în capul scărilor din turn. Îngheteți din cap până-n picioare dacă treci prin ea din întâmplare.

— Eu am văzut-o, a zis Angus, mândru.

— Ei, ba n-ai văzut nimic, l-a zeflemisit Wullie cu dispreț. Și tu dormi cu un ursuleț de pluș. Nu e nicio stafie.

Izbucniră într-o ceartă de neînțeles despre stafie. Jamie s-a așezat vizavi de Maddie și și-au zâmbit unul altuia.

— Mă simt copleșită numeric, zise Maddie.

— Și eu, a încuviințat Jamie.

El își ducea traiul mai mult sau mai puțin în bucătărie și în cea mai mică dintre cele două biblioteci. Trupele neregulate ale Castelului Craig își făceau veacul mai ales pe afară. Dormeau câte trei în pat, în străvechile noastre paturi cu baldachin. Băiețandrii erau fericiți să se îngrămădească în câte unul, așa cum făceau și când erau la ei acasă, economisind astfel cearșafurile, lăsându-i pe Ross și pe Jock să împartă un alt pat (Ross fiind fratele mai mic al lui Jock). Jamie i-a pus să

se spele pe corp și pe dinți, în stil militar (sau în stil de internat școlar) la cele patru chiuvete din bucătărie, câte doi băieți la o chiuvetă, foarte eficient. Apoi i-a condus literalmente în marș pe toți la culcare, a instalat-o pe Maddie în biblioteca lui, vizuina lui de vulpe, și s-a întors peste douăzeci de minute, cu un ibric de argint în care aburea cafeaua.

— E cafea de-adevăratelea, a zis el. Din Jamaica. Mama o păstrează pentru ocazii speciale, dar a început să-și piardă aroma.

Se lăsă să cadă pe unul dintre fotoliile cu pielea crăpată din fața vetrei șemineului, cu un oftat.

— Cum ai ajuns totuși până aici, Maddie Brodatt?

— „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori”, a răspuns ea prompt – căci într-adevăr se simțea în Țara de Nicăieri.

— Măi, să fie, e chiar așa evident că eu sunt Peter Pan?

Maddie râse.

— Băieții Pierduți te-au dat de gol.

Jamie își studie mâinile.

— Mama ține ferestrele deschise în toate dormitoarele cât suntem plecați, ca doamna Darling, pentru eventualitatea în care venim în zbor acasă și ea nu ne așteaptă.

Îi turnă lui Maddie o ceașcă de cafea.

— Fereastra mea e închisă, acum. Nu zbor, în momentul de față.

Vorbise fără amărăciune.

Maddie i-a pus o întrebare pe care voise să i-o pună de când îl văzuse prima oară, numai că nu avusese curajul.

— Cum ai făcut de-ai reușit să-ți salvezi mâinile?

— Mi-am vârât degetele în gură, a răspuns Jamie fără ezitări.

Schimbam mâinile la fiecare treizeci de secunde sau cam așa. Nu încăpeau mai mult de trei degete odată, așa că m-am gândit că mai bine mă concentram pe cele cărora aveam să le simt cel mai tare lipsa. Frații mei mai mari și sora mea au început să mă numească Omul-care-nu-avea-nici-un-deget-la-picioare, după o poezie foarte caraghioasă de-a lui Edward Lear⁴⁴.

Sorbi din cafeaua lui.

— Având ceva la care să mă concentrez, probabil mi-a salvat mai mult decât mâinile. Pilotul navigator, care a fost doborât odată cu mine, s-a dat bătut pur și simplu, la numai vreo oră după ce căzuserăm în apă. Pur și simplu s-a lăsat la fiind. N-am vrut să mă gândesc la asta.

— Te mai întorci?

Șovăi puțin, dar când vorbi, o făcu hotărât, de parcă ar fi fost o problemă pe care trebuia s-o rezolve.

— Doctorul meu spune că s-ar putea să nu mai fiu primit într-un echipaj de bombardier. Dar... aveți, în ATA, un tip cu un braț care pilotează, nu-i așa? M-am gândit că poate m-ar primi ei. Aviatori vechi și scoși din uz⁴⁵, nu așa vi se spune?

— Eu, nu, zise Maddie. Eu sunt una dintre Aviatoarele întotdeauna îngrozite⁴⁶

Jamie râse.

— Tu, îngrozită? Vezi să nu!

— Nu-mi plac armele, zise Maddie. Într-o bună zi o să se

⁴⁴ Edward Lear (1812—1888) a fost un artist, ilustrator, autor și poet englez, cunoscut mai ales pentru absurdul literar cultivat în proza și poezia sa, mai ales în limerick-urile pe care le-a popularizat.

⁴⁵ În original, joc de cuvinte pentru acronimul ATA – *Ancient and Tattered Airmen*.

⁴⁶ Altă semnificație, în glumă, pentru ATA – *Alzoays Terrified Airwomen*.

tragă în mine, în aer, și-o să mă prăbușesc în flăcări, numai pentru că sunt prea speriată să pilotez avionul.

Jamie nu mai râse.

— Trebuie să fie cumplit, zise Maddie, liniștit. N-ai mai zburat deloc... de atunci?

El clătină din cap.

— Dar aş putea, totuși.

După cum îl văzuse descurcându-se în seara aceea, ea își zise că probabil ar fi putut.

— Câte ore ai însumat?

— Sute, răspunse el. Mai mult de jumătate au fost zboruri de noapte. Cele mai multe pe Blenheim-uri – pe astea am pilotat tot timpul cât am fost operațional.

— Și pe ce te-ai antrenat? întrebă Maddie.

— Pe Anson-uri. Lysander-uri, la început.

O privea intens pe deasupra căni de cafea, de parcă ea condusesse un interviu și el aștepta să audă dacă primea slujba. Bineînțeles că nu era deloc treaba ei și nu avea nicio autoritate. Dar și ea aterizase cu Lysander-uri de prea multe ori pe acel aerodrom ciudat al RAF de la Servicii Speciale, știți, ba chiar petrecuse o noapte în baraca privată acoperită cu iederă a celor din Escadrila Lunii, ascunsă într-o pădurice de la marginea aerodromului normal (nu se găsisse niciun alt loc s-o cazeze și fusese cu mare grijă separată de ceilalți vizitatori). Avea o oarecare idee despre greutatea pe care escadrila aceea specială le avea în a găsi și a păstra piloții. Se cereau sute de ore de zbor de noapte, franceza fluent și, cu toate că nu puteau lua decât voluntari, erau o unitate operativă atât de secretă încât nu li se permitea să recruteze pe nimeni.

Maddie avea o regulă în privința datului mai departe al

favorurilor, pe care o numea Principiul Lăsării la Aerodrom. Dacă cineva avea nevoie să ajungă la un aerodrom și tu puteai să-l duci acolo, cu Anson-ul, cu motocicletă, cu poneiul sau în spinare, întotdeauna trebuia să încerci să-l iei. Pentru că într-o zi se putea să ai tu nevoie de o cursă până la un aerodrom. Și altcineva, diferit, trebuia să te ducă pe tine, așa că favorurile treceau de la unul la altul, nu se răsplăteau.

Acum, vorbind cu Jamie, Maddie s-a gândit la toate lucrurile pe care Dympna Wythenshawe le făcuse sau le spusese pentru Maddie, lucruri care pe Dympna n-o costaseră nimic, dar care lui Maddie îi schimbaseră viața. Maddie știa că n-ar fi putut s-o răsplătească niciodată pe Dympna cu aceeași monedă; dar acum, potrivit Principiului Lăsării la Aerodrom, Maddie avea o șansă de a da mai departe favorurile care schimbau viața.

— Ar trebui să îl întrebi pe comandantul tău despre zborurile de la Servicii Speciale, i-a spus ea lui Jamie. Cred că ai avea o șansă să intri în rândurile lor.

— Serviciile Speciale? a repetat Jamie după ea, la fel cum repetase Maddie după Theo Lyons, cu câteva luni înainte.

— Ei fac zboruri în misiuni ultrasecrete, a zis Maddie. Operațiuni pe piste scurte, aterizări de noapte. Cu Lysander-uri și uneori cu Hudson-uri. Nu e o escadrilă numeroasă. Voluntari pentru unitatea de Operațiuni Speciale RAF și, dacă ai nevoie de recomandări, cere să vorbești cu...

Numele pe care i l-a dat lui Jamie era numele de împrumut al ofițerului de informații care m-a recrutat pe mine.

A fost probabil cel mai îndrăzneț lucru pe care l-a făcut ea vreodată. Maddie nu putea decât ghici cu ce se ocupa ofițerul. Dar își amintise numele lui – sau, mai degrabă, numele pe care

îl folosise el când îi cumpărase un whisky în Green Man – și îl văzuse *de mai multe ori* pe aerodromul secret (și el care crezuse că fusese atât de isteț!). O grămadă de civili ciudați veneau și plecau de pe aerodromul acela, dar Maddie nu văzuse prea mulți, iar când recunoștea pe cineva pe care *chiar* îl mai văzuse, îi rămânea în minte ca o foarte bizară coincidență.

(Afurisitul și Machiavelicul Ofițer Englez de Informații care se juca de-a Dumnezeu.)

Jamie a repetat numele cu voce tare ca să și-l fixeze în minte și s-a aplecat, ca să se uite mai atent la Maddie, la lumina focului din șemineul bibliotecii.

— De unde naiba ai aflat tu genul ăsta de informație?

— „Gura slobodă costă vieți”, i-a răspuns Maddie cu fermitate.

Iar Omul-care-nu-avea-nici-un-deget-la-picioare a râs, pentru că vorbise exact ca sora lui mai mică. Adică sora lui mai tânără. (Adică eu).

Cât n-aș fi dat să stau și eu în bibliotecă, la Castelul Craig, cu ei toți, în noaptea aceea! mai târziu, Maddie a dormit în patul meu (mama întotdeauna ne păstrează paturile pregătite, pentru orice eventualitate). Era frig cu fereastra deschisă, dar, ca și mama și ca doamna Darling, Maddie a lăsat fereastra cum a găsit-o, de asemenea, pentru orice eventualitate. Mi-ar plăcea să-mi pot îngădui să scriu despre dormitorul meu, dar trebuie să mă opresc mai devreme, azi, ca von Linden să mă poată instrui pentru interviul radio de mâine. În orice caz, dormitorul meu de acasă, din Craig Castle, Castelul Craig, n-are nicio legătură cu războiul.

Blestematul ăsta de interviu radio. Numai minciuni,

minciuni și iar minciuni.

Ormaie 20. XI.43 JB-S

Ar trebui să folosesc timpul acesta ca să-mi fac propriile însemnări despre interviul radio de ieri – ca un soi de paravan de siguranță, în caz că emisiunea radiofonică nu se potrivește cu ceea ce își amintește v. L. Despre ea. Aș fi scris despre asta oricum, dar SĂ FIU A NAIBII, CÂND O SĂ TERMIN DE SCRIS MAREA MEA DISERTAȚIE DESPRE TRĂDARE?

Chiar s-au străduit să mă facă prezentabilă, de parc-aș fi fost o debutanta ce trebuia prezentată regelui Angliei încă o dată. S-a decis (nu de către mine) că mult iubitul meu pulover mă făcea să arăt prea slabă și palidă, de asemenea că se cam zdrențuiseră, așa că mi-au spălat și mi-au călcat bluza și, temporar, mi-au dat înapoi eșarfa de mătase cenușie. Am fost consternată să descopăr că încă o mai aveau – presupun că face parte din dosarul meu și că încă mai caută vreun cod nedezvăluit în imprimeu.

M-au lăsat să-mi strâng părul, dar au făcut mare gălăgie despre cum să-l fixez, pentru că nimeni nu are încredere în mine să-mi dea acele de păr. În cele din urmă, mi s-a îngăduit să folosesc CIOTURI DE CREIOANE. DUMNEZEULE, cât sunt de frumoase. De asemenea, mi s-a îngăduit să-mi fac singură pieptănătura, pentru că A) Engel nu reușea să-l facă să stea și B) nu putea ascunde creioanele la fel de bine cum am făcut-o eu. Și chiar după ce mi-am înmuiat, timp de vreo oră, vârful degetelor în kerosen (cine ar fi crezut că are atâtea întrebuințări?) n-au izbutit să mă scape de petele de cerneală de sub unghii. Dar asta dă un plus de credibilitate poveștii

stenografei, cred eu. De asemenea, pentru că după aceea mâinile mele trăsneau a kerosen, mi s-a îngăduit să mă spăl temeinic cu o încântătoare bucată de săpun cremos american, foarte curios, care *plutea* în lighean când îl lăsai din mână. De unde naiba a apărut *ăsta*. (în afară de răspunsul evident, „America”.) Arăta ca săpunul de hotel, dar ambalajul era în engleză și n-ar fi putut să fie de la hotelul de aici.

C d M, le Château des Mysteres

Engel mi-a făcut unghiile. Nu mi s-a dat voie să mi le fac singură, ca să nu înjunghii pe careva cu pila. A fost cât de crudă a putut, fără să-mi dea de-a dreptul sângele (a reușit să mă facă să plâng), dar altminteri e o manicură perfectă. Sunt sigură că, în cazul ei, simțul modei zace sub masca de Madchen⁴⁷ teutonă, pe care o afișează pentru Gestapo.

M-au instalat la măsuța marchetată, cu niște documente neimportante la care să lucrez – să găsesc cele mai bune legături între orarul trenurilor franceze și orarul autobuzelor și să fac o listă, în germană. Când au adus-o pe reporteriță, m-am ridicat în picioare cu un zâmbet artificial și am traversat covorul persan vechi ca s-o întâmpin, simțindu-mă exact ca și când aș fi jucat rolul secretarei, în deschiderea spectacolului de noapte al piesei *Alibi*, de Agatha Christie.

— Georgia Penn, s-a prezentat crainica radio, întinzându-mi mâna.

E cam cu vreo treizeci de centimetri mai înaltă decât mine, merge în baston, șchiopătând puternic. De aceeași vârstă cu von Linden, mare, zgomotoasă și prietenoasă – ei bine, *americană* tipică. A lucrat în Spania în timpul războiului

⁴⁷ Fată, fecioară, în lb. Germană.

civil, corespondent străin, și a fost foarte urât tratată de republicani, de unde și înclinația ei profascistă. În mod normal, are sediul în Paris, unde se ocupă de o emisiune radio intitulată „Nicăieri nu-i ca acasă”, plină de melodii de jazz, rețete de plăcinte și aluzii descurajatoare de tipul: dacă ești înrolat pe o navă de război în Mediterana, iubita ta probabil te înșeală pe la spate, în State. Tâmpeniile astea sunt difuzate la nesfârșit, ca să li se facă dor de casă soldaților americani. Aparent, yankeii ar asculta *orice*, dacă e inclusă și muzică bună. BBC-ul e prea serios pentru gusturile lor.

I-am strâns mâna femeii trădătoare și i-am spus, cu sânge rece, *en francais pour que l'Hauptsturmfuhrer*, care nu știe engleza, *puisse nous comprendre*⁴⁸

— „Mă tem că nu vă pot spune numele meu”.

Ea și-a întors privirile la von Linden, care stătea, politicoș, în picioare, lângă ea.

— *Pourquoi?* l-a întrebat ea.

E chiar mai înaltă decât von Linden, iar franceza ei are aceeași nazalizare lăbărțată americană în vocale ca și engleza ei.

— De ce nu pot să știu cum o cheamă?

Se uită din nou la mine, de la colosala ei înălțime. Eu mi-am aranjat puțin eșarfa și mi-am luat poza degajată a unui sfânt ciuruit cu săgeți, ținându-mi mâinile la spate, un picior în fața celuilalt, puțin întors în afară, cu genunchiul îndoit, și capul înclinat într-o parte.

— Pentru protecția mea, am zis eu. Nu vreau ca numele

⁴⁸ în franceză, pentru ca Hauptsturmfuhrerul (...) să ne poată înțelege.

meu să fie făcut public.

Ce PROSTIE. Presupun că aş fi *putut* spune „Eu trebuie să dispar în Noapte și Ceață⁴⁹ ...” Nu știu ce-ar fi priceput ea din asta. N-aveam voie să-i spun nici măcar în ce ramură militară servesc.

Von Linden mi-a dat și mie un scaun, lângă al domnișoarei Penn, departe de măsuța la care lucrasem. Engel se învârtea pe după el, ca o subordonată. Domnișoara Penn i-a oferit o țigară lui von Linden, care i-a refuzat-o cu un gest disprețuitor.

— Dar eu pot? a zis ea, iar când von Linden a ridicat din umeri, politicoș, ea și-a luat o țigară și mi-a oferit și mie.

Pariez că și Engel ar fi vrut una.

Am răspuns:

— *Merci miile fois*⁵⁰

El n-a spus *nimic*. *O, mein Hauptsturmfuhrer! Lașule!*

Ea s-a apucat să aprindă țigările și a anunțat, în franceza ei repezită, directă:

— Nu vreau să-mi pierd vremea ascultând propaganda. Asta-i meseria mea și mă pricep. O să fiu sinceră cu dumneata – mă interesează adevărul. *Je cherche la verite*.

— Accentul dumneavoastră e groaznic, i-am răspuns eu, tot în franceză. N-ați vrea să repetați în engleză?

A repetat – fără să se simtă jignită, foarte serioasă, într-un nor de fum.

— Mă interesează adevărul.

E al naibii de bine că von Linden mi-a dat voie să iau țigara

⁴⁹ Aluzie la *Nacht und Nebel*

⁵⁰ Mii de mulțumiri (*Gr.*).

asta, fiindcă altminteri nu știu cum aș fi reușit să ascund faptul că fiecare dintre noi vântura propriul MALDĂR DE MINCIUNI.

— Adevărul, am spus, în cele din urmă, în engleză.

— Adevărul, a încuviințat ea.

Engel s-a repezit în ajutorul meu cu o farfurioară (nu existau scrumiere), eu am fumat țigara până la filtru, trăgând din ea de cinci ori lung, adunându-mă pentru răspuns.

— Adevărul, am zis în engleză și am suflat și ultima moleculă de nicotină și oxigen din mine. Apoi, fără suflu, am spus: „Adevărul e zămislirea timpului, nu autoritatea.”⁵¹

M-am bâlbâit puțin, mărturisesc.

— Adevărul! Eu sunt spiritul adevărului.

Și am râs, atât de tare, încât Hauptstrumfuhrerul a fost nevoit să-și dreagă glasul ca să-mi atragă atenția să mă controlez.

— Eu sunt spiritul adevărului, am repetat. *Je suis l'esprit de verite.*

În aerul îmbâcsit de fum, Georgia Penn mi-a întins, cu multă bunăvoință, ceea ce rămăsese din țigara ei.

— Ei bine, mă bucur să aud asta, a zis ea, pe un ton matern. Deci pot avea încredere în dumneata c-o să-mi răspunzi cinstit...

Întoarse capul spre von Linden:

— Știți cum i se spune locului acestuia?

⁵¹ Citat din Francis Bacon, *Truth is the daughter of time, not authority* – adică adevărul (accesibil omului) e aparent, variabil, depinde de momentul în care e cunoscut, nu este imuabil.

Mi-am ridicat sprâncenele, dând din umeri.

— *Le Château des Bourreaux*, a zis ea.

Am izbucnit din nou în râs, mi-am pus picior peste picior și mi-am examinat încheietura mâinii.

(E un joc de cuvinte, înțelegeți?)

— *Château de Bordeaux, Château des Bourreaux* – Castelul Bordeaux, Castelul Călăilor.)

— Nu, n-auzisem de asta, am spus eu.

Și pe bune că nu auzisem – probabil pentru că sunt atât de izolată, în cea mai mare parte a timpului. Ceea ce arată că sunt atât de distrată, încât nu mă gândesc la mine.

— Ei bine, după cum vedeți, eu sunt încă întreagă.

Ea chiar se uită pătrunzător la mine, pentru o secundă – doar o secundă. Mi-am netezit fusta pe genunchi. Apoi ea a arborat o atitudine profesională și a scos un carnețel și un stilou, în vreme ce un lacheu palid de-al Gestapoului, care arăta de vreo doisprezece ani, a turnat coniac (CONIAC!) pentru noi trei (noi TREI – v. L., G.P. Și cu MINE – nu și Engel), dintr-o sticlă de cristal, în niște pahare cât capul meu de mari.

În momentul acesta am devenit atât de profund suspicioasă față de toată lumea din încăpere, încât nu-mi mai puteam aminti ce trebuia să spun. *Alibi, Alibi*, numai asta aveam în minte. Asta e altfel, nu știu ce se întâmplă, el vrea să mă prindă nepregătită, e o nouă șmecherie. Sunt microfoane în cameră, de ce au aprins focul din șemineu și nu candelabrul și ce legătură are papagalul vorbitor cu toată treaba asta?

Stai, stai, stai! Ce informație ar mai fi de scos de la mine? I-AM DAT GESTAPOULUI TOT CE ȘTIAM. Fac asta de săptămâni. Adună-te, fato, ești o Wallace și o Stuart!

În *acest* moment, mi-am lipit dinadins țigara de palmă.

Nimeni n-a băgat de seamă.

La dracu' cu adevărul, mi-am spus eu, vehementă. *Vreau încă o săptămână.* Vreau săptămâna mea și am s-o obțin.

Am întrebat dacă puteam vorbi în engleză cu reporterița; părea mai natural să vorbești cu o americană în engleză și, cu Engel de față, care să traducă, Hauptsturmfuhrerul n-a avut nimic împotriva. Așadar, acum depindea numai de mine să pun în scenă un spectacol bun.

El nu voia să-i pomenesc americancei despre codurile pe care i le dădusem – nici, cu siguranță, despre, ăă, *stresantele* circumstanțe în care cedasem și le dezvăluisem – nici despre faptul că toate cele unsprezece aparate de radiotransmisie din Lysander-ul lui Maddie fuseseră distruse de foc, când se prăbușise. (îmi arătaseră fotografiile alea, în timpul interogatoriului. Pozele mărite din cabina pilotului veniseră mai târziu. Cred că am mai pomenit de ele aici, dar n-am să le descriu.) Nu am urmărit exact logica lucrurilor pe care i le puteam și nu i le puteam spune reporteriței radio americance, de vreme ce, dacă ar fi interesat-o, ar fi putut afla cu ușurință de la oricine din Ormaie despre acele aparatele de radiotelegrafie distruse, dar probabil nimeni nu le spusese încă și celor de la Serviciile de Informații britanice, iar Gestapoul încă mai juca acest joc de-a radioul – *das Funkspiel* —, încercând să asculte din nou codurile și frecvențele mele compromise pe unul dintre aparatele de radiotelegrafie capturate anterior.

(Presupun că *ar fi trebuit* să scriu despre acele fotografii, numai că n-am putut – literalmente n-am putut – a fost în timpul acelor zile în care rămăseserăm fără hârtie. Dar nici acum nu vreau să scriu.)

Am spus că eram o telegrafistă, parașutată aici în haine civile ca să nu atrag atenția și că fusesem prinsă pentru că făcusem o gafă culturală – am stat puțin de vorbă amândouă despre dificultatea de a fi străin și a încerca să te integrezi vieții franceze de zi cu zi. Engel a dat din cap chibzuit, încuviințând, nu când m-a ascultat pe mine, ci atunci când i-a repetat lui von Linden.

Oh, ce straniu e războiul ăsta, *mirabile dictu* – fragilul aparat de radiotelegrafie scoțian, vreau să spun operatoarea, încă suferind de pe urma micilor scurt-circuite, ascunse, vătămătoare, căpătate în timpul inumanului său interogatoriu – , și care totuși mai poate încă să afișeze un chip netulburat, în vreme ce stă sub candelabrul venețian, cu americanca Penn și nemții Engel și von Linden, bând împreună un coniac și plângându-se despre franceză!

Cu toate acestea a făcut impresia potrivită – faptul că găsisem ceva asupra căruia eram cu toții de acord.

Penn a remarcat apoi că engleza lui Engel trebuie să fi fost învățată în Midwestul american, ceea ce ne-a lăsat pe toți fără replică pentru câteva momente lungi. Atunci, Engel a mărturisit că fusese studentă la Universitatea din Chicago, pentru un an (unde se pregătise să devină CHIMISTĂ. Nu cred că am întâlnit pe CINEVA cu atât de mult talent irosit). Penn a încercat s-o atragă în jocul Știi că, dar singura persoană pe care o aveau în comun a fost Henry Ford, pe care Engel îl întâlnise la un dineu de caritate. Contactele americane ale lui Engel erau, toate, foarte respectabile filo-germane. Ale lui Penn, mai puțin. Nu fuseseră în Chicago în aceeași perioadă – Penn se stabilise în Europa încă de la începutul anilor '30.

Fraulein Anna Engel, M. D. M. —Madehen des Mysteres.

Ne-am uitat la orarul autobuzelor tradus de mine și am admirat stiloul Montblanc al lui v. L., pe care îl folosisem. Penn m-a întrebat dacă îmi făceam griji pentru „procesul” care mă aștepta.

— E o formalitate, nu m-am putut eu abține de a i-o reteza brutal. O să fiu împușcată.

Ea ceruse onestitate, la urma urmelor.

— Sunt un emisar militar prins pe teritoriu inamic prefăcându-mă că aș fi civilă. Sunt inclusă la spioni. Convenția de la Geneva nu mă protejează.

Ea rămase tăcută pentru o clipă.

— E război, i-am amintit eu.

— Da.

A scris rapid câteva însemnări pe foile sale.

— Ești foarte curajoasă.

Un *RAHAT!*

— Poți vorbi despre ceilalți prizonieri de aici?

— Nu ne prea vedem unii cu alții.

Trebuia s-o fentez cumva.

— Mai exact, nu ne vorbim.

Fiindcă eu îi văd pe ceilalți, chiar prea des.

— O să faceți un tur?

Ea dădu din cap.

— Pare foarte drăguț. Așternuturi curate în toate camerele.

Un pic cam spartan.

— Și bine încălzite, de asemenea, am adăugat eu, răutăcios. Obișnuia să fie un hotel. Nu sunt celule de temniță propriuzise, nu există igrasie, nu suferă nimeni de artrită, *deloc*.

Probabil o plimbaseră prin camerele pe care le foloseau

pentru personalul auxiliar – probabil chiar plantaseră câțiva în ele, ca prizonieri figuranți. Gestapoul folosește parterul și două mezanine pentru cazarea proprie și birouri, și toate erau păstrate în condiții excelente. Adevărații prizonieri erau ținuți la celelalte trei caturi de deasupra. E mai greu să evadezi când ești la cel puțin zece metri deasupra solului.

Penn păru satisfăcută. Aruncă un zâmbet forțat în direcția lui von Linden și rosti: „Ich danke Ihnen” – vă mulțumesc, foarte grav și formal, apoi continuă să-i spună în franceză cât de recunoscătoare îi era pentru această oportunitate unică și neobișnuită. Presupun că o să-i ia și lui un interviu, separat.

Apoi se aplecă spre mine și zise, pe un ton confidențial:

— Pot să-ți aduc ceva? Să-ți trimit ceva – mici chestii? Prosoape...?

I-am spus că mi se oprise.

Ei bine – da – și oricum ei n-ar fi lăsat-o. Nu-i așa? Nu știu. Potrivit Convenției de la Geneva, ai voie să trimiți lucruri folositoare prizonierilor de război – țigări» periute de dinți, prăjituri cu fructe și cu pile înăuntru. Dar cum tocmai spuseseam, Convenția de la Geneva nu se aplica și în cazul meu. *Nacht und Nebel*, noapte și ceață. Bârrr. Din câte știa Georgia Penn, eu nu aveam niciun nume. Cui i-ar fi adresat ea pachetul?

A insistat:

— Nu ești...?

A fost o conversație extraordinară, dacă stai să te gândești – amândouă vorbeam codat. Dar nu într-un cod militar, nici în cod de Serviciu de Informații sau de Rezistență – doar în cod feminin.

— N-ai fost...?

Sunt sigură că Engel era în stare să completeze punctele de suspensie:

— Pot să-ți trimit prosoape (sanitare)?

— Nu, mulțumesc, mi s-a oprit (ciclul).

— Nu ești (însărcinată)? N-ai fost (violată)?

Violată. Ce-ar fi făcut ea dac-aș fi fost?

Oricum, tehnic vorbind, nu fusesem violată.

Nu, tocmai mi se oprise.

Nu mai avusesem ciclul de când părăsisem Anglia. Cred că trupul meu pur și simplu și-a suspendat activitatea în timpul acelor prime trei săptămâni. Acum îndeplinește numai funcțiile de bază. Știe cât se poate de bine că nu va mai fi niciodată solicitat în scopuri reproductive. Sunt un aparat de telegrafie.

Penn a dat din umeri, cu gura schițând un zâmbet sceptic și cu o sprânceană ridicată. Purtările ei sunt cele pe care le-ai aștepta din partea unei neveste de fermier pionier.

— Știi, nu arăți atât de sănătoasă, mi-a spus ea mie.

Arăt ca tocmai ieșită dintr-un sanatoriu și sunt pe cale să pierd bătălia cu tuberculoza. Înfometarea și privarea de somn lasă urme vizibile, IDIOTILOR.

— N-am mai văzut soarele de șase săptămâni, am zis eu. Dar uneori vremea e așa și acasă.

— Ei bine, fără îndoială e plăcut, târăgână ea. E plăcut să vezi că tratează prizonierii atât de bine, aici.

Deodată, dintr-o singură mișcare, a răsturnat tot coniacul ei – neatins, întreaga cantitate – în paharul meu.

Eu am dat peste cap paharul și-am înghițit coniacul ca un marinar, mai înainte să mi-l poată lua cineva, și tot restul după-amiezii mi-a fost rău.

Știți ce a făcut aseară – von Linden, vreau să spun? A venit și a stat în pragul celulei mele după ce a terminat lucrul și m-a întrebat dacă citisem Goethe. Rumegase îndelung ideea că eu puteam „cumpăra” timp, dând la schimb bucăți din sufletul meu, și se întreba dacă eu mă vedeam asemenea lui Faust. Nimic nu se compară cu o ezoterică dezbatere literară cu stăpânul tău tiranic, în timp ce aștepți să treacă timpul până la execuția ta.

La plecare, i-am spus:

— *Je vous souhaite une bonne nuit* – vă doresc noapte bună.

Nu pentru că îi doream o noapte bună, ci pentru că asta spune ofițerul german către oaspeții lui francezi încăpățânați, pasiv-rezistenți, în fiecare seară, în *Le Silence de la Mer*⁵²

– Acel mic tratat de insubordonare galică, și spiritul literar al Rezistenței franceze. Eu primisem un exemplar de la o franțuzoaică cu care mă instruisem, imediat după ce fusese adusă înapoi de la aerodrom, anul trecut. M-am gândit că și von Linden o citise, fiindcă e așa un gen de Cunoaște-ți Inamicul (de asemenea, e foarte citit). Dar n-a părut să recunoască citatul.

Engel mi-a spus cu ce s-a ocupat el înainte de război. A fost rector la o școală selectă de băieți în Berlin.

Un *director de școală!*

De asemenea, are o fiică.

Ea e în siguranță, la o școală în Elveția, Elveția neutră, unde

⁵² Tăcerea Mării – roman scris la începutul anului 1942 de Jean Bruller sub pseudonimul Vercors, publicat clandestin în Parisul de sub ocupație nazistă, devenind un simbol al rezistenței mintale împotriva ocupanților germani.

niciun bombardier de-al Aliatilor nu face raiduri nocturne. Pot să afirm cu destulă convingere că ea nu merge la școala *mea*. Școala mea s-a închis cu puțin înainte de a izbucni războiul, când majoritatea elevilor englezi și francezi au fost retrași, acesta fiind și motivul pentru care eu mă dusesem la universitate ceva mai devreme.

Von Linden are o fiică doar cu puțin mai mică decât mine. Acum înțeleg de ce abordează munca sa cu o distanță atât de clinică.

Încă nu sunt sigură dacă are și suflet, totuși. Orice nenorocit de Jerry cu înzestrarea de la căsătorie intactă poate crea o fiică. Și există o mulțime de directori de școală sadici.

Oh, Doamne, de ce-o fac – iar și iar? AM UN CREIER DE POTĂRNICHE. EL O SĂ VADĂ TOT CE Scriu.

Ornate 21. XI.43 JB-S

Engel, fie binecuvântată, a sărit peste ultimele câteva paragrafe scrise de mine, ieri, când i-a tradus lui von Linden, aseară. Cred că a fost mai degrabă autoapărare din partea ei decât vreo bunăvoință față de mine. Cineva o să descopere, în cele din urmă, ce gură-spartă e, dar a devenit mai atentă la eforturile mele de a o vâri în bucluc. (I-a spus lui von Linden, în urmă cu ceva timp, că eu știu foarte bine să fac conversiile metrice și doar mă prefac că habar n-am, ca să-i dau ei bătăi de cap. Dar e adevărat că ea se pricepe mai bine decât mine la asta.)

În plus, pe lângă săptămâna mea suplimentară, acum mi s-a dat și o rezervă proaspătă de hârtie. Hârtie de portativ, cu siguranță tot din prada ilicită din Chateau des Bourreaux – o

mulțime de cântece populare din ultimul deceniu și câteva piese de compozitori francezi, scrise pentru flaut și pian. Verso-ul părților de flaut sunt pagini albe, așa că am din nou hârtie pe săturate, începusem să mă îngrijorez cu micile carnete de rețete. Încă le mai folosim, pentru celelalte treburi.

FORMALITĂȚI ADMINISTRATIVE DIN TIMPUL RĂZBOIULUI

Acum condensez. Nu pot să scriu îndeajuns de repede.

Maddie a fost pregătită de SOE cu mult înainte de a-și da ea seama de asta. Cam în aceeași perioadă în care Jamie a început să zboare din nou, undeva în sudul Angliei, în Manchester, Maddie a fost pusă să facă un curs de zbor nocturn. Ea a înhățat imediat șansa. Era atât de obișnuită să fie singura fată din jur, căci nu erau decât două femei în rezerva de piloți de charter ATA din Manchester, încât nu i s-a părut că se întâmpla ceva neobișnuit.

Toți ceilalți participanți la curs erau piloți de bombardier sau navigatori. Piloții de charter nu zburau noaptea, în general. De fapt, o vreme, nici *Maddie* nu a zburat noaptea, după ce își efectuase orele de curs și își ștampilase jurnalele de bord, și întâmpina mari dificultăți să exerseze mai departe, pentru că era folosită foarte puțin. Din 1940, noi n-am mai trecut la ora de vară, iar, vara, ziua e dublă, ceea ce înseamnă că nu se întunecă decât aproape de miezul nopții. Maddie n-ar fi putut folosi, oricum, priceperea ei de pilotat pe timp de noapte, în vara anului 1942, decât dacă ar fi decolat în toiul nopții, deci nu și-a făcut probleme în privința asta. Era ocupată – treisprezece zile cu transporturile și două zile libere, pe toate

tipurile de vreme, și erau atât de multe formalități administrative lipsite de sens, sau chiar gafe, în curs de desfășurare, încât un pic de inutilitate în instruirea pentru zborul de noapte nu se observa.

I-au dat să facă și salturi cu parașuta – o la fel de întâmplătoare și aparent nefolositoare abilitate. Maddie a fost instruită nu ca un adevărat parașutist, ci a învățat să piloteze avionul în timp ce săreau ceilalți. Foloseau bombardiere Whitley pentru instruirea parașutiștilor, un tip de avion cu care Maddie nu mai zburase până atunci și porneau de pe aerodromul ei de acasă – nimic din toate acestea nu i s-a părut ciudat, până când nu a fost chemată să participe ca Pilot 2 când eu îmi făceam primul salt cu parașuta, dintr-un avion deasupra dealurilor joase ale Cheshire-ului (în acest moment nu am de ales și trebuie să tai „înălțimile” de pe lista cu fricile mele). Maddie cu siguranță nu s-a așteptat să mă vadă pe *mine* și era prea bătător la ochi să fie o simplă coincidență. M-a recunoscut imediat, când am urcat în avion – în pofida faptului că aveam părul altfel decât obișnuiam să mi-l port eu, legat la spate cu o panglică ca un concurent la un club de echitație (altminteri ar fi trebuit să-l vâr pe tot într-una din caschetele alea șarmante, minuscule, care te fac să arăți de parcă ai intrat cu capul într-un tort de Crăciun). Maddie avea atâta minte cât să nu se arate surprinsă, sau că m-ar recunoaște. I se spusese cine era – sau cine *nu era*, mă rog – acel grup de șase parașutiști, dintre care doi erau femei care săreau dintr-un avion pentru prima oară.

Nici noi nu aveam voie să vorbim cu piloții. Eu am făcut trei sărituri săptămâna aceea – femeile fac mai puține salturi de instrucție decât bărbații, ȘI ne-au pus pe noi să sărim

primele. Nu știu dacă asta a fost din cauză că eram considerate mai pricepute decât bărbații, sau mai curajoase, sau mai inconștiente, sau doar că era mai puțin probabil să supraviețuim și, prin urmare, că nu meritam consum suplimentar de combustibil și împachetări de parașute. În orice caz, Maddie m-a văzut de două ori în aer și niciodată n-a reușit să mă salute.

Eu am reușit s-o văd pilotând, totuși.

Știți, o invidiam. Îi invidiam simplitatea, curățenia spirituală a îndeletnicirii sale – *Pilotează avionul, Maddie*. Asta era tot ce trebuia ea să facă. Nu exista nicio vinovăție, nicio dilemă morală, niciun conflict sau tortură sufletească – pericol, da, însă ea întotdeauna știa cu ce se confruntă. Și eu invidiam faptul că își alesese singură ce făcea și că făcea ceea ce își dorise ea să facă. Nu cred că eu aveam habar ce anume îmi „doream”, așa că eu am fost *aleasă*, nu cea care a ales. Există glorie și onoare în a fi *ales*. Dar nu prea e loc de liber-arbitru.

Treisprezece zile de zbor și două zile libere. Fără să știe niciodată unde își va lua masa următoare sau unde-și va petrece noaptea. Fără viață socială de care să vorbească – ci momente, când și când, neașteptate și neplănuite, de bucurie solitară – singură în văzduh în timpul unei curse, zburând drept și uniform la 1200 de metri deasupra dealurilor Cheviot, sau pe deasupra mlaștinilor Fens, sau pe deasupra hotarelor Marches, sau înclinându-și aripile în semn de salut trecând pe lângă o victimă de Spitfire-uri.

Cu un pilot asistent drept copilot (ea era superioară datorită sutei de zboruri efectuate) a livrat un Hudson pentru Serviciile Speciale RAF. Trebuie să iei cu tine un pilot asistent când transporti un Hudson. Escadrila Lunii le folosește pentru

parașutările de noapte, Hudson-urile fiind ceva mai mari decât Lizzie-urile și nepotrivite pentru aterizări pe scurtă distanță.

Câteodată le aduc la sol, dacă au mulți pasageri de luat. Maddie zburase cu vreo câteva alte bombardiere cu două motoare și înainte (de pildă, cu Whitley), dar nu cu un Hudson, și a dat puțin cu coada de pământ când a aterizat. După aceea, a stat mult timp să examineze trenul de aterizare, căutând stricăciunile produse, împreună cu trei mecanici de la sol de pe aeroport (care au decis că nu era nimic în neregulă cu el). Când ea și copilul au venit la Operațiuni ca să li se semneze permisele, băiatul de la radio i-a spus lui Maddie, politico:

— Trebuie să mergeți până la camera de raportare, la Sediul, pentru câteva minute, dacă nu vă supărați. Or să trimită un șofer. Copilotul dumneavoastră va aștepta aici.

Asta pentru că Sediul e mult în afara aerodromului, chiar și pentru persoanele care aterizează pe aeroportul cel mare cu misiuni legitime. Dar, bineînțeles, Maddie mai fusese acolo și înainte.

Și-a înăbușit un suspin tulburat. Curtea marțială? Nu, fusese doar o aterizare greoaie; copilul ei o susținuse cu loialitate când vorbiseră despre asta cu echipa mecanicilor, iar Ministerul Aviației ar fi *râs*, dacă ar fi încercat să scrie un raport de accident. Abia atunci ar fi trimis-o în fața Curții marțiale, pentru că îi făcea să piardă vremea. Oh – s-a gândit ea – ce-am mai făcut *acum*

Fata isteată și fermecătoare de la Asistenți medicali voluntari de prim-ajutor, care se ocupă cu transportul auto al celor de la Escadrila Lunii, nu a întrebat-o pe Maddie nimic. E instruită să nu pună întrebări pasagerilor.

Nicio încăpere de la Sediu nu e atât de austeră și de amenințătoare cum e camera de raportare (știi prea bine). E o fostă spălătorie (de acum vreo două sute de ani), cred, cu pereți din piatră văruiță și o mare gură de scurgere în mijlocul podelei, și cu doar un radiator electric de încălzit. Așteptând-o pe Maddie în bârlogul tigrului era dragul nostru prieten, ofițerul englez de informații cu pseudonim. Presupun că ați vrea să extrageți pseudonimul acesta de la mine, dar e mai degrabă inutil – ar putea fi oricare altul, acum.

El nu-l mai folosea când l-a intervievat pe Jamie, la începutul anului 1942, și cu siguranță nu l-a folosit când a încolțit-o pe Maddie, în spălătorie.

Ochelarii erau inconfundabili, iar Maddie l-a recunoscut imediat și tot imediat a fost cuprinsă de bănuieli, încât n-a mai intrat pe ușă. El se sprijinea, nepăsător, de biroul păraginit de brad, singura piesă de mobilier permanent din acea încăpere, perpelindu-și mâinile osoase în fața radiatorului electric.

— Sublocotenent Brodatt!

Omul e fermecător.

— Execrabil să te surprind astfel. Dar nu se pot aranja asemenea întâlniri dinainte, ști.

Maddie a făcut ochii mari. Se simțea ca Scufița Roșie uitându-se la lupul din patul Bunicii. *Ce ochi mari ai!*

— Intră, o invită el. Ia loc, te rog.

Există un scaun – de fapt, două scaune – așezate în fața radiatorului. Maddie putea vedea că totul fusese aranjat pe cât de neoficial și de confortabil era cu puțință în acea încăpere mohorâtă. Înghiți din nou în sec și se așează, regăsindu-și prezența de spirit cât să zică, în sfârșit, ceva.

— Am probleme?

El n-a râs. S-a așezat alături de ea, aplecându-se peste genunchi cu o cută de îngrijorare între sprâncene. A răspuns ferm:

— Nu. Nu, nicidecum. Am o misiune pentru tine.

Maddie a dat înapoi.

— Numai dacă vrei.

— Eu nu sunt... A tras adânc aer în piept. Eu nu pot face genul acela de misiuni.

De data asta, el a râs, un chicotit scurt, liniștit, înțelegător.

— Ba da, poți. E o misiune de taxi aerian. Nicio intrigă atașată.

Ea s-a uitat lung la el, cu scepticism nerostit.

— Nu înseamnă că se va schimba totul pentru tine, a zis el. Nicio misiune specială pe continent.

Maddie i-a răspuns cu o umbră de zâmbet.

— Va trebui să faci câteva aterizări de noapte și va trebui să fii disponibilă ori de câte ori e nevoie. Zborurile astea n-o să fie anunțate dinainte.

— Pentru *ce* sunt? a întrebat Maddie.

— Unii oameni au nevoie de transport privat rapid și eficient – să călătorească atunci când e nevoie și după cum e necesar, dus și întors într-o singură noapte, fără să se încurce cu rația de benzină, sau limitarea de viteză pe drumurile de țară, sau orare incomode de trenuri. Fără riscul de a fi recunoscut pe un peron de gară sau pe fereastra unui autoturism la semafor. Se înțelege ceva?

Maddie dădu din cap.

— Ești considerată un pilot de nădejde, un minunat navigator, foarte inteligentă și extraordinar de discretă. Sunt destui bărbați și femei mai bine pregătiți decât tine, dar

niciunul, cred eu, la fel de potrivit pentru acest serviciu aparte de transport de persoane la destinație. Ți-aduci aminte de numele meu. Ești conștientă de activitatea noastră de aici și ai să păstrezi tăcerea despre ea, mai puțin când ne trimiți vreun recrut. Dacă primești însărcinările, or să-ți fie transmise în cel mai direct mod, prin unitatea ATA de piloți de rezervă pentru charter din care faci parte. Dispoziții „S”, secrete, cu raport obligatoriu. N-o să spui absolut nimic despre bărbații și femeile pe care o să-i transporti. Deja cunoști majoritatea aerodromurilor.

Lui e într-adevăr greu să-i rezști. Sau probabil că Maddie nu putea, pur și simplu, să lase să-i scape vreodată o ocazie de a zbura.

— Am s-o fac, a răspuns ea, hotărât. Am s-o fac.

— Spune-i pilotului asistent că ți-ai lăsat cupoanele pentru rația de îmbrăcăminte aici, la ultimul tău zbor, și că noi le-am păstrat pentru tine...

A răsfoit un dosar, a ținut o foaie la distanță de un braț, apoi a pus-o la loc, cu un oftat, împingându-și ochelarii mai sus pe nas.

— Îmbătrânesc, a zis, scuzându-se. S-a dus și vederea de la distanță medie acum! Iată!

A dat din nou paginile dosarului și a scos *cupoanele pentru rația de îmbrăcăminte ale lui Maddie*. Ei i s-a strâns inima. N-a aflat niciodată cum ajunseseră la el.

El i le-a întins.

— Explică-i colegului tău că ai fost chemată astăzi, aici, ca să-ți putem înapoia astea și să te muștrăm ca să fii mai atentă cu documentele tale personale.

— Păi, de bună seamă că o să fiu mult mai atentă cu ele,

după asta, i-a spus ea, îndârjită.

Doamne, ce dezastru. Trebuie să mă opresc aici, până n-o să mai plâng, altminteri o să fie totul mâzgălit de n-o să se mai poată citi.

Îmi pare rău îmi pare rău îmi pare rău

Ormaie 22. XI.43 JB-S

Dispoziții „S” (secrete) ata

La început, a fost exact cum spusese el – foarte puține lucruri s-au schimbat în viața lui Maddie. Timp de șase săptămâni, n-a primit nicio veste. Apoi, de două ori într-o săptămână au venit dispoziții marcate cu „S”, purtând propriul ei nume de cod special – doar un avertisment, ca s-o înștiințeze că era „operațională”, ca să zicem așa. Dar singurul lucru prin care însărcinarea într-adevăr se deosebea de o cursă normală de taxi era faptul că tipii pe care îi transporta nu erau, în mod evident, piloți.

După aceea, au fost zboruri speciale la intervale regulate, dar nu frecvent. La fiecare șase săptămâni sau cam așa. Toate au fost absolut neinteresante. Pentru misiunile de taxi, Maddie era pusă să piloteze din nou mici avioane de antrenament sau foste civile, cu cocpit deschis, Tiger Moth-uri și unul sau două Puss Moth-uri. În afară de ocazionalele aterizări nocturne, nu erau prea multe în pilotarea propriu-zisă pe care Maddie să le fi găsit solicitante.

A fost un zbor memorabil cu un Lysander, pentru că pasagerul călătorea însoțit de doi paznici. Există un perete

blindat care desparte pilotul Lysanderului de pasageri – poți să-i trimiți bilețele sau cafea sau bezele printr-o vizetă cât o coală de hârtie, pe care ea poate să ți-o închidă în nas, dacă vrea să nu poți s-o împuști. Nu că împușcându-ți pilotul ai ajunge mai repede undeva, în afară de sol, într-un Lysander, căci n-ai fi în stare să preiei controlul.

Așadar, Maddie era separată în condiții de siguranță de potențialul său asasin, dacă era asasin. Nici după aceea n-a știut niciodată dacă pasagerul călătorise ca prizonier sub pază sau ca persoană cu răspundere sub escortă. În orice caz, trebuie să fi fost foarte aglomerat, cu trei adulți în spatele unui Lysander.

Apoi, în sfârșit, am fost eu.

Maddie a fost întreruptă în mijlocul unei ciocolate calde, înainte de culcare, pe care o bea tihnit, cu bunica și bunicul, în locuința lor din Stockport. Ofițerul ei de Operațiuni a sunat-o și i-a cerut să facă un zbor la un alt aerodrom în noaptea aceea, să ia pe cineva și să-l lase apoi în altă parte, totul trebuind să fie făcut cât mai repede cu putință. Avea să i se spună unde să meargă când ajungea la Oakway, dar nu prin telefon.

Era în septembrie, anul trecut, într-o noapte splendidă, înstelată, senină și fără pic de vânt, o vreme de zbor dintre cele mai bune prinse de Maddie vreodată. Aproape că n-a fost nevoie să zboare cu Puss Moth-ul, doar l-a îndreptat cu botul spre sud, de-a lungul dealurilor întunecate. O lună grozavă, uriașă, minunată, ca un bombardier ceruit, tocmai răsărea când a sosit ea la aerodromul stabilit, iar Maddie a aterizat chiar înainte ca escadrila locală să decoleze. Conducea avionul pe drumurile auxiliare pistei spre sediul Operațiunilor, când Lancaster-urile noi-nouțe au plecat. Puss Moth-ul sfios s-a

înfiorat în curentul stârnit de trecerea lor, ca o găinușă-de-baltă într-un stol de stârci cenușii – fiecare având o anvergură de trei ori mai mare decât a aripilor sale, fiecare cu de patru ori mai multe motoare, grele, cu plinul de noapte făcut și încărcate cu explozibil, plecate să provoace o distrugere răzbunătoare uzinelor Essenului și liniilor sale de cale ferată. Maddie și-a dus micul ei aeroplan pe căile secundare de acces la pistă până în fața barăcii Operațiunilor și a lăsat motorul la ralanti, așteptând. I se spusese să nu-l oprească.

Lancaster-urile au trecut mugind pe deasupra. Maddie s-a uitat după ele, cu nasul lipit de parbriz și, pentru o secundă, n-a observat că ușa pasagerului se deschide. Echipa mecanicilor de la sol, cu chipiurile trase mult pe frunți și fețele ascunse în umbra aripilor avionului, au ajutat pasagerul să urce și i-au legat curelele scaunului. Nu avea niciun bagaj, cu excepția indispensabilei măști de gaz în ranița sa și, ca de obicei, lui Maddie nu i se spusese numele pasagerului ei special. A văzut conturul unei caschete cu margine înaltă de la WAAF și a simțit că pasagerul era extrem de încordat, cu nervii întinși, dar nu i-a trecut nicio clipă prin minte că ar fi putut cunoaște această persoană. Ca și șoferii SOE, și ea fusese instruită să nu pui întrebări. Pe deasupra bârâitului motorului, i-a strigat instrucțiunile de ieșire în caz de urgență și locul trusei de prim ajutor.

Odată în aer, Maddie n-a încercat să inițieze o conversație – n-o făcea niciodată cu pasagerii speciali. Nici nu i-a arătat ce splendid era peisajul de dedesubt, negru întretăiat cu argintiu pe alocuri, în lumina lunii, pentru că știa că, în parte, motivul pentru care persoana aceea era condusă la destinația sa pe timp de noapte era acela ca Maddie să nu ghicească unde se ducea.

S-a auzit o exclamație din partea pasagerului când Maddie, serioasă și ocupată, a desfăcut pistolul Verey din teaca fixată la marginea scaunului său.

— Nicio grijă, a strigat ea. E doar un pistol de semnalizare! N-am un radio. Semnalul luminos le dă de știre unde suntem, dacă nu ne aud zumzăitul când ajungem la ei, și așa ne vor aprinde luminile ca să aterizăm.

Dar Maddie n-a fost nevoită să recurgă la focul ei de artificii, pentru că, după ce s-au învârtit în cerc vreo două minute, luminile pistei au izbucnit strălucitoare și Maddie și-a aprins, la rândul ei, luminile de aterizare.

A fost o aterizare foarte curată. Și numai atunci când avionul s-a oprit de tot și motorul a fost închis, pasagerul a luat-o pe Maddie prin surprindere, aplecându-se peste ea și dându-i o sărutare grăbită pe obraz.

— Mulțumesc. Ești grozavă!

Echipajul de la sol deja deschisese ușa pasagerului.

— Ar fi trebuit să-mi spui că tu erai! a strigat Maddie, când prietena ei s-a pregătit să dispară în noapte.

— N-am vrut să te surprind în aer!

Queenie și-a verificat automat starea pieptănăturii și, cu un salt de-al ei ca de gazelă, a sărit din avion pe betonul pistei.

— Nu sunt obișnuită cu avionul și n-a trebuit niciodată să zbor undeva, noaptea. Îmi pare rău!

Se aplecă înapoi spre cabină, pentru o clipă – Maddie putea vedea mai multe siluete făcând semne și consultându-se în spatele ei. Era aproape două dimineța.

— Urează-mi noroc, a rugat-o Queenie. E prima mea misiune.

— Noroc!

— Te caut când termin. Va trebui să mă duci acasă.

Queenie s-a făcut nevăzută pe aerodrom, înconjurată de însoțitori.

Lui Maddie i s-a dat cămăruța ei de oaspeți în din ce în ce mai familiara Cazarmă. Era ciudat să nu știe ce se petrecea. După un timp, a ațipit și aproape imediat a fost trezită de Lysander-urile operaționale în noaptea aceea, întorcându-se din Franța cu prada lor de aviatori americani doborâți, agenți francezi vânați, o ladă de șampanie și șaisprezece sticlule de Chanel 5.

Maddie n-ar fi știut despre parfum, dacă în dimineața următoare toată lumea n-ar fi fost extraordinar de mahmură, probabil din pricina micului dejun cu șampanie (Maddie, fiind programată să decoleze imediat ce se lumina de ziuă, refuzase să guste din șampanie). Queenie era încrezută ca o pisică și radioasă de succes. Arăta de parcă tocmai ar fi câștigat o medalie de aur la Jocurile Olimpice. Locotenent-comandorul dăruise o sticlură de parfum franțuzesc tuturor femeilor care se nimeriseră să fie pe aerodrom, inclusiv fetei de la ferma unității, care a apărut pe bicicleta ei cu un coș încărcat cu trei duzini de ouă și trei pinte de lapte, special pentru micul dejun Bun-venit-Libertate.

Libertate, oh, libertate. Chiar și cu lipsurile, și camuflajele nocturne, și bombardamentele, și regulile, și viața de zi cu zi atât de tristă și de monotonă, în cea mai mare parte a timpului— odată ce ai trecut Canalul Mânecii, ești Uber. Cât de simplu! Și cât de uimitor, într-adevăr, că nimeni din Franța nu trăiește fără frică, fără suspiciune. Nu mă refer la frica nemijlocită a morții implacabile. Mă refer la frica insidioasă, demoralizantă, de înșelare, de trădare, de cruzime, de a fi

redus la tăcere. De a nu fi în stare să ai încredere în vecinul tău sau în fata care-ți aduce ouă. La numai treizeci și patru de kilometri de la Dover. Ce ați prefera – o provizie nelimitată de Chanel 5 sau libertatea?

Idioată întrebare, pe cuvânt.

Am ajuns la punctul relatării de față unde, inevitabil, o să fiu nevoită să vorbesc despre mine *de dinainte* de Ormaie. Și nu vreau s-o fac.

Vreau doar să continui să zbor și să tot zbor la lumina lunii. Am visat că zburam cu Maddie, în cele cinci minute sau cât de scurt o fi fost timpul în care s-au domolit lucrurile dincolo de ușa de alături și eu chiar am adormit. În visul meu, luna era plină, dar verde, strălucitor de verde – eu mă tot gândeam: *Suntem în luminile rampei!* Dar firește că lumina rampei e albă, nu verde de chimicale, nu de citrice1. Aceasta era ca lumina ce trece prin lichiorul Chartreuse, ca raza verde, și eu mă tot întrebam: Cum am scăpat? Nu-mi puteam aminti cum ieșisem de la Ormaie. Dar nu conta; eram pe drumul spre casă, în Puss Moth-ul lui Maddie, eram teafără și Maddie era lângă mine, pilotând cu siguranță de sine, iar cerul era liniștit și luminat de frumoasa lună verde.

Doamne, ce obosită sunt. Mi-am făcut-o cu mâna mea și acum sunt silită s-o regret. Am tot fost pusă înapoi la muncă până când au rămas fără oameni care să mă supravegheze. Nu-mi dau seama dacă asta e o veste bună sau rea, cum nu mă deranjează rezerva infinită de hârtie, dar am rămas fără ciorba mea de varză în seara asta și n-am dormit prea mult în ultimele două nopți. (Mi-ar plăcea să RENUNȚE, cu nefericita aceea de tânără franțuzoaică. N-o să le spună *nimic, niciodată*.)

Ce s-a întâmplat a fost că, atunci când m-au adus aici, în

dimineța asta, biata Fraulein Engel stătea la masă, cu spatele la ușă, ocupată să-mi numere nenumăratele formulare de rețetă, iar eu am speriat-o de moarte zbierând cu o voce groasă, de stentor, o voce de comandă și disciplină:

— *Achtung, Anna Engel! Heil Hitler!*

S-a catapultat imediat în picioare și s-a repezit să salute aproape dislocându-și umărul. Nu i-am mai văzut niciodată fața atât de palidă. Și-a revenit aproape imediat și m-a pocnit atât de tare că m-a trântit la podea. Când Thibaut m-a ridicat, ea m-a pocnit din nou, doar de-a dracu'. Au, au, au, cum mă doare falca. Presupun că nu au plănuit un alt fals interviu.

Niciodată nu-mi dau seama dacă merită. A fost într-adevăr un moment amuzant, dar se pare că tot ce am reușit să obțin, de data asta, e un total neașteptat conflict între Engel și Thibaut.

I-am numit Laurel și Hardy? Voiam să spun cu desăvârșire Romeo și Julieta. Asta e flirt *a la* Gestapo între subalterni:

Ea: Oh, ești atât de puternic și bărbat, M'sieur Thibaut. Nodurile pe care le faci sunt atât de trainice.

El: Asta-i nimic. Uite, le strâng atât de tare, că nu le mai poți desface. Încearcă.

Ea: Adevărat, nu pot! Oh, strânge-le mai tare!

El: *Cherie*, dorința ta e poruncă pentru mine.

Dar sunt gleznele mele, nu ale ei, cele pe care le leagă el atât de strâns și cu un farmec atât de masculin.

Ea: Va trebui să te chem aici și mâine dimineță, ca să faci lucrul ăsta pentru mine.

El: Trebuie să încrucișezi sforile, așa, și să le înnozi la spate...

Eu: *Chiau-chiau!*

Ea: Taci și scrie, răhățel cu ochi plângăcios scoțian.

Ei bine, nu, n-au folosit tocmai cuvintele astea. Dar ați prins ideea.

Ceva se întâmplă. Au accelerat un pic ritmul – nu doar cu mine. Sunt *necruțători* cu prizonierii din Rezistență. Vreo inspecție, probabil? O vizită din partea misteriosului boss al lui von Linden, temutul Sturmbannfuhrer SS Ferber? (Parcă și văd coarne și o coadă despicată.) Probabil că el face o anchetă despre activitatea de aici a lui von Linden; asta ar explica de ce v. L. S-a apucat să-și pună însemnările alea ale lui în ordine. Ca să încerce să dea bine.

Încerc cu disperare să-mi prezint gândurile în ordinea cronologică a narațiunii. Sunt foarte obosită și (pot să fiu melodramatică?) de-a dreptul „vlăguită de foame” – de fapt, nu știu dacă de foame sunt vlăguită, dar sunt foarte flămândă și mă simt chiar amețită (nu mi s-a mai dat aspirină după episodul cu coniacul). Poate că Engel mi-a provocat o comoție. O să fac niște liste, să încerc să descriu partea care urmează.

Zboruri cu Maddie

	<i>Data</i>	<i>Plecare</i>	<i>Destinație</i>	<i>Întoarcere</i>
(no apte)	Sept. '42	Aerodromul Buscot, Oxford	Servicii Speciale?	Buscot (ziua următoare)

	Sept.	Buscot	Branston	Buscot
	Oct.	Buscot	? (nord-est)	Newcastle, apoi cu trenul la Oxford
	Oct.	“	Ipswich	Cu trenul la Oxford
	Nov. '42	“	? (nord-est)	La fel
(noapte)	Ian. '43	“	? (Serv. Spec.)	Buscot
	Lan.	Oaleway	Glasgow	Newcastle apoi cu trenul la Manchester
	Lan.	Oakway	Glasgow	Cu trenul la Oxford

Vremea la Glasgow era atât de rea, că în ziua aceea nimeni nu putea decola și toată lumea era blocată acolo. Eu am luat trenul înapoi, dar Maddie a trebuit să aștepte o spărtură în nori. Și blestematul de Glasgow *încă* nu terminase cu mine, așa că a trebuit să mă întorc în

	Feb. '43	Oakway	Glasgow	Cui îi pasă?
--	----------	--------	---------	--------------

Martie – 5 zboruri, toate în sudul Angliei, la 2 noaptea

Aprilie —

Oh —

SERVICII SPECIALE RAP, SURVOLARE OPERAȚIONALĂ

Am luat și trenul ca să-mi îndeplinesc misiunile, mai des

decât am zburat. Iar Maddie a dus și alte persoane în afară de mine, care după toate probabilitățile nu aveau aceleași însărcinări ca și mine. Dar acele zboruri pe care tocmai le-am trecut pe listă sunt zborurile care *contează*. Cincisprezece zboruri în șase luni. Maddie a luat povestea cu secretul mult mai în serios decât mine – n-am fost niciodată sigură cât ghicea. (S-a dovedit că nu prea mult. Pur și simplu a luat-o sincer în serios. La urma urmei, ea a început ca tehnician/Servicii Speciale.)

În noaptea aceea, din aprilie trecut, a trebuit să ne întoarcem la Acel Aerodrom, cel secret, pe care Escadrila Lunii îl folosește pentru zboruri în Franța. Jamie era repartizat acolo, în momentul acela. Maddie era la curent cu activitățile lor și încă de ceva vreme – aveau încredere în ea, era acceptată, fusese invitată să ia masa cu ei, în noaptea aceea, de fapt. Pentru biata Queenie n-a fost nicio cină, totuși, căci a fost instantaneu luată pe sus de mulțimea obișnuită (în realitate, comitetul meu de primire consta în numai trei persoane, inclusiv admiratorul meu, sergentul de poliție RAF care îndeplinește dubla funcție de Paznic și de Șef Cârnați Fripți pentru Sediul, dar ai senzația că sunt o mulțime când toți sunt mai mari decât tine și tu habar n-ai unde te duc). Queenie avea o trusă de voiaj, pe care o lăsase la Maddie, iar din experiență Maddie știa că nu avea să-și vadă prietena până cel puțin în dimineața următoare. Maddie s-a dus să cineze cu piloții.

Nu i se întâmpla prea des, știți – o dată pe anotimp, probabil – și acela era un moment special pentru că se afla și Jamie acolo. De fapt, el se pregătea să plece într-o misiune de lăsat pe cineva și de luat pe altcineva, în noaptea aceea, o „operațiune dublu Lysander”, după cum o numeau ei, cu doi

piloți zburând cu două avioane la același aerodrom. Odată cu ei avea să decoleze și un al treilea avion, folosindu-se de prilej că era lună plină, însă acesta nu participa direct la operațiune – un membru nou al escadrilei își făcea primul zbor de pregătire survolând teritoriul Franței. Urma să se despartă de celelalte avioane deasupra Canalului Mânecii. Avea să zboare în Franța pe cont propriu, nu prea departe, și apoi să se întoarcă, fără escală.

Acest tânăr camarad – hai să-i spunem Michael (după cel mai mic dintre băieții Dar ling, din *Peter Pan*) – era chiar agitat, făcându-și griji pentru capacitățile sale de navigație. Ca și Jamie, fusese înainte pilot de bombardier și întotdeauna avusese un navigator alături, care-i spunea încotro s-o ia, și, de asemenea, nu zburase cu primul său Lysander decât cu o lună în urmă. Tovarășii lui erau plini de îngăduință, pentru că toți trecuseră prin asta. Maddie, nu.

— Te-ai antrenat pe Lizzie-uri timp de *o lună*? a zis ea cu dispreț. Fir-ar, dar cât timp îți ia? Instrumentele sunt aceleași, fie că zbori cu un bombardier Barracuda, fie cu un Tiger Moth rablagit, iar flapsurile sunt automate! Floare la ureche!

Toți s-au uitat chiondorâș la ea.

— Du-te și zboară tu în Franța, atunci, a zis Michael.

— M-aș duce, dacă m-ați lăsa, a zis ea, cu invidie (fără să-și amintească despre tunurile antiaeriene și avioanele de vânătoare de noapte).

— Ah, uite ce poți face, a zis Jamie tărăgănat, Omul-care-nu-avea-nici-un-deget-la-picioare lungind vocalele ca să le facă exagerat de scoțiene. Ia-o și pe fată cu tine.

Maddie s-a simțit ca trăsniță. Și-a ridicat privirea spre el și a văzut licărul familiar, de ușoară sminteală în ochii lui Jamie.

Avea destulă minte cât să nu mai zică nimic – fie Fără-degete va avea câștig de cauză în favoarea ei, fie nu va putea să plece și ea.

Ceilalți au râs și s-au contrazis puțin. Agentul SOE englez, care fusese adus cu avionul în noaptea aceea, dezaproba ideea. Piloții din Escadrila Lunii, din necesitate o ceată de smintiți aiuriți, s-au adresat șefului lor, expunându-i lucrurile ca pe o propunere. Omul avea clar inima îndoită, dar mai ales pentru că Michael ar fi trebuit să zboare singur în noaptea aceea.

— N-o să-l ajute ea să piloteze avionul, din spatele unui Lysander, ce naiba!

— I-ar putea spune ce să facă. Să-l mențină pe direcția bună, dacă deviază!

Jamie și-a dat farfuria goală deoparte și s-a lăsat pe spate, în scaun, cu mâinile pe după cap, fluierând încetișor.

— Hopaaa! Vreți să spuneți că ea e un pilot mai bun decât Michael al nostru?

Cu toții s-au uitat la Maddie, care stătea liniștită, în uniformă ei specială, arătând foarte îngrijită și oficială, cu aripile și tresele sale aurii (era locotenent, acum). Singura persoană ai cărei ochi a îndrăznit ea să-i înfrunte a fost agentul care urma să fie dus în altă parte în noaptea aceea. El clătina din cap, cu dezaprobare resemnată, parcă spunând *Dacă ții neapărat, o să tac mâlc.*

— N-am nicio îndoială că e un pilot mai bun, a zis liderul escadrilei.

— Bine, și atunci ce mama naibii caută la plimbat Tiger Moth-uri rablagite, în cazul ăsta? Dați-i un telefon Afurisitului și Machiavelicului Ofițer Englez de Informații și obțineți aprobarea, a sugerat Jamie.

Michael a sugerat, foarte surescitat:

— N-o socotiți survolarea mea operațională. Am nevoie de exercițiu.

— Dacă nu e un zbor operațional, a spus liderul escadrilei, atunci nu e nevoie să mai sun Informațiile. O să-mi asum eu responsabilitatea.

Maddie câștigase. Nici nu-i venea să creadă ce noroc avusese.

— Nu vreau să se scurgă tărașenia afară din *camera* asta, a zis șeful escadrilei și toată lumea s-a uitat în gol, ridicând din umeri cu nevinovăție și indiferență.

Maddie a mers umăr la umăr cu agentul SOE, când a fost să urce în avionul care-i aștepta. Mecanicii de la sol i-au aruncat priviri nedumerite.

— Michael are iar nevoie de ajutor la navigație? a întrebat blând unul dintre ei, oferindu-i ajutor să pună piciorul pe scară și să se urce în spatele avionului.

În secret, Maddie credea că Michael era un băiat norocos cu caș la gură, cu harta lui pe care erau însemnate cu grijă toate cuiburile de antiaeriene și repere de navigație precis marcate pe toată ruta, până în mijlocul Franței și înapoi.

Ea nu avea o hartă proprie, stând în spate, dar avea o vedere absolut fabuloasă, în ambele părți și înapoi, o vedere de care nu se bucura de obicei, căci nici n-avea timp să se bucure. Avea totuși și ea o misiune, să țină ochii în patru după avioanele de vânătoare nocturne. N-a trecut mult, zburând peste satele cufundate în beznă din sudul Angliei, și au ajuns la coastă. Marea lună aurie făcea luminițele albastre din vârful aripilor Lysander-urilor operaționale din fața lor greu de distins de stele – săltau și licăreau, ba apărând, ba dispărând

din raza vizuală a lui Maddie, dar ea știa unde se află. Fluviul acela, cariera aceea de piatră, estuarul acela în noaptea sclipitoare – erau repere familiare. Apoi, frumusețea de necrezut a Canalului Mânecii, o țesătură cu puzderie de sclipiri argintii și albastre. Maddie putea vedea siluetele negre ale unui convoi de vase, dedesubt. Se întrebă cât avea să le ia avioanelor Luftwaffe până să le găsească.

— Hei, Michael, vorbi Maddie în stația intercom. Nu trebuie să te ții după convoiul ăla până în Franța! Ar trebui să-ți schimbi direcția aici și să continui să mergi spre sud, de unul singur, nu-i așa?

Auzi un potop de înjurături din față, înainte ca pilotul să se calmeze și să schimbe direcția. Apoi auzi un timid:

— Mersi, colega.

Mersi, colega. Maddie se înfoie în pene de mândrie și de plăcere. *Sunt una de-a lor*, se gândi ea. Sunt în drum spre Franța. Aș putea fi foarte bine *operațională*.

În capul pieptului avea două rețineri, două spaime care nu-i dădeau pace: 1) că ar putea să se tragă în ei și 2) că ar putea fi trimiși la Curtea marțială. Dar știa că ruta lui Michael fusese cu grijă proiectată cât să evite tunurile și aerodromurile, iar momentul lor cel mai periculos fusese, probabil, când trecuseră pe deasupra convoiului de vase. Dacă ajungeau acasă în siguranță, nu mai era nevoie să se teamă de Curtea marțială. Dacă *nu* ajungeau acasă în siguranță, ei bine, presupunea că nici în cazul acesta Curtea marțială nu avea să fie o prea mare problemă.

Acum se aflau deasupra fantomaticelor faleze albe din Normandia răsăriteană. Meandrele Senei luceau ca sârma unei mari bobine argintii desfășurată în bucle din vârful aripilor.

Lui Maddie i s-a tăiat răsuflarea la frumusețea neverosimilă a fluviului și dintr-odată s-a trezit că lăcrimează copilărește, nu doar pentru insula ei asediată, ci pentru toată Europa. Cum de putuse deveni totul atât de înfricoșător și de complet dezmembrat?

Nu exista nicio lumină deasupra Franței; era la fel de camuflată ca și Britania. Lămpile Europei se stinseseră.

— *Ce-i asta?* a exclamat ea în intercom.

Michael l-a văzut în același timp și a înclinat avionul brusc, evitându-l. Apoi, a început să se învârtă în cerc, un pic prea abrupt, la început, apoi ținând mai bine cârma sub control. Dedesubtul și înaintea lor, iluminat ca un fantomatic parc de distracții, era un dreptunghi de lumină albă, puternică, sfidătoare, profanând un peisaj altminteri complet camuflat.

— Acolo ar trebui să fie ultimul reper! i-a spus Michael.

— Halal reper! E un aerodrom? E grozav de operațional, dacă e așa!

— Nu, a zis pilotul încet, efectuând încă un cerc ca să mai arunce o privire. Nu, cred că e un lagăr de prizonieri. Uite... luminile sunt în jurul gardului. Ca să prindă pe oricine ar încerca să iasă.

— Ești unde ar trebui să fii? întrebă Maddie, cu îndoială.

— Tu să-mi spui.

Dar a zis-o cu încredere. A îndesat harta prin deschizătura peretelui despărțitor din spate, însoțită de o lanternă de buzunar.

— Ține aia acoperită, a zis el. Ar trebui să fie un aerodrom la vreo treizeci de kilometri spre est. Am încercat să mă țin departe de el. Să fiu al naibii dacă am nevoie de escortă.

Maddie a cercetat harta sub un cort făcut din tunica ei.

Michael era foarte la țintă, din câte își putea ea da seama. Orbitorul gard al închisorii era aproape de un pod feroviar peste un râu, care ar fi trebuit să fie punctul unde trebuiau să se întoarcă. Maddie a închis lanterna și s-a uitat pe fereastră, vederea ei de noapte fiind tulburată după încercarea de a citi harta. Dar își putea da seama că făcuseră cale-ntoarsă.

— N-ai avut nevoie de ajutorul meu, până la urmă, a zis ea și i-a înapoiat lanterna și harta.

— Aș fi jucat urmărește-liderul după Jamie tot drumul până la Paris, dacă nu mi-ai fi amintit tu să cârmesc.

— Dar ce, el se duce la Paris?

Michael zise, cu invidie:

— N-o să ajungă să bâzâie Turnul Eiffel, dar preia doi agenți parizieni. O să aterizeze mult în afara orașului.

După care Michael adăugă, pe un ton mult mai grav:

— Eu tot sunt grozav de bucuros că ai venit cu mine. Închisoarea aia m-a dat peste cap. Eram atât de sigur că mă aflu în locul potrivit, după care...

— Păi, erai, a zis Maddie.

— Sunt foarte bucuros că ai venit, repetă Michael.

A spus-o și a treia oară, când au aterizat acasă, în Anglia, două ore mai târziu. Liderul escadrilei, ușurat, a rânjit și a dat din cap îngăduitor, când i-a salutat de bun venit.

— Ți-ai găsit drumul fără probleme?

— A fost foarte ușor, în afară de un moment de ezitare la sfârșit, unde reperul s-a dovedit a fi lângă o mare închisoare dată naibii!

Liderul escadrilei a râs.

— Am zis eu că ți-ai găsit *sigur* drumul. Asta întotdeauna pare o surpriză, prima oară. Dovedește că ai fost acolo, totuși.

Sau ai avut ajutor?

— Și l-a găsit singur, a zis Maddie, cu sinceritate. Nu știu cum să vă mulțumesc pentru că m-ați lăsat să mă duc și eu.

— *Aprilie la Paris*⁵³, ei?

— Aproape la fel de frumos.

Maddie tânjea după Paris – prizonier, inaccesibil, îndepărtat.

— Nu anul ăsta. Poate la anu'!

Michael a plecat la culcare fluierând. Maddie și-a găsit drumul prin Cazarma întunecată cu melodia lui fixată în minte.

După un moment, a recunoscut-o: *Ultima oară când am văzut Parisul*⁵⁴

.

RAPORTUL

Era aproape patru dimineața când, debordând de euforie, Maddie s-a strecurat în camera pe care o împărțea cu Queenie. A verificat că jaluzelele de camuflaj sunt trase până jos și apoi a aprins o lumânare, fiindcă nu voia să-și trezească prietena. Dar patul lui Queenie era gol și nedesfăcut, cuvertura întinsă și bine aliniată. Micuța servietă de călătorie a lui Queenie stătea, neatinsă, la capul patului unde o pusese Maddie înșăși, mai devreme în noaptea aceea. Pentru orice ar fi venit Queenie să facă aici, nu terminase încă de făcut.

⁵³ Melodie foarte cunoscută, compusă în 1932 de Vernon Duke și E. Y. Harburg.

⁵⁴ Melodie compusă de Jerome Kern, pe versuri de Oscar Hammerstein II, difuzată în 1940. A câștigat Oscarul pentru cel mai bun cântec original, în 1941 și a inspirat titlul și personajele principale din filmul cu același nume (1954).

Maddie și-a îmbrăcat pijamalele și și-a tras pătura până sub bărbie, cu mintea plină de văzduh, lumina lunii și Sena argintie. N-avea somn.

Queenie a apărut la cinci și jumătate. Nu s-a gândit dacă avea s-o trezească sau nu pe Maddie; nici măcar n-a verificat dacă jaluzelele de camuflaj erau trase. A aprins brusc lumina electrică din plafon, și-a urcat servieta de voiaj pe biroul gol și-a scos dinăuntru regulamentul WAAF, pijamalele și o perie de păr. Apoi s-a așezat în fața oglinzii și s-a studiat îndelung. Maddie a studiat-o și ea.

Queenie era schimbată. Părul îi era strâns, ca de obicei, dar nu în tipicul ei colac franțuzesc pe care îl avea când se despărțise Maddie de ea, noaptea trecută. Părul lui Queenie era dat sever la o parte de pe frunte și lipit de cap, strâns puternic într-un coc mic la ceafa. Nu-i stătea bine. O făcea să pară mai ștearsă, iar fața ei era machiată în culori pale, care nici acelea nu-i veneau bine. Exista o duritate în expresia gurii pe care Maddie nu i-o mai văzuse până atunci.

Maddie a continuat s-o privească. Queenie a pus jos peria de păr și, fără grabă, și-a scos tunica albastră de la WAAF. După un moment, Maddie și-a dat seama că se mișca prudent, nu leneș – cu grijă, de parcă ar fi fost dureros să-și întindă umerii. Și-a scos și bluza.

Un braț era plin de vânătăi, roșul bătând în violet, semne clare, brutale, ale unei mâini mari care o strânsese tare și nu-i dăduse drumul, o vreme. Gâtul și umerii purtau aceleași semne urâte, de jur împrejur. Cineva încercase s-o sugrume, în urmă cu câteva ore.

Ea și-a atins gâtul cu delicatețe și și-a întins grumazul, examinând stricăciunile în micuța oglindă a dulapului. Camera

nu era prea bine încălzită și, după un minut sau două, Queenie a oftat și s-a strecurat în bluza de bumbac a pijamalei sale bărbătești, mișcându-se tot cu precauție. Apoi s-a ridicat în picioare, fără băgare de seamă, de data asta, și și-a smuls acele de oțel din părul ei foarte strâns. Cu o mișcare încrâncenată și-a șters cu dosul mâinii rujul bej de pe buze. Deodată, a arătat mult mai ea însăși, doar un pic în dezordine, ca și când își scosese o mască. Se întoarse și o văzu pe Maddie uitându-se la ea.

— Bună, a zis Queenie cu un zâmbet strâmb. N-am vrut să te trezesc.

— Nu m-ai trezit tu.

Maddie a așteptat. Avea destul bun-simț să nu întrebe ce se întâmplase.

— Ai văzut?

Maddie a dat din cap.

— Nu doare, a zis Queenie cu dârzenie. Nu prea tare. Doar... a fost muncă grea, noaptea asta. A trebuit să improvizez mai mult decât de obicei, să joc mai pe muchie de cuțit...

A început să scotocească brusc în tunică ei după țigări. Maddie a urmărit-o în tăcere. Queenie s-a așezat la capul patului lui Maddie și și-a aprins o țigară, cu mâini care tremurau puțin.

— Ghici unde am fost în noaptea asta, a zis Maddie.

— În crășmă?

— În Franța.

Queenie s-a răsucit să se uite mai bine la ea și a văzut cerul și luna încă luminându-i ochii lui Maddie.

— Franța!

Maddie și-a strâns genunchii la piept, legându-se sub influența magiei și pericolului aceluia zbor furat.

— N-ar trebui să-mi spui mie, a zis Queenie.

— N-ar trebui, încuviință Maddie. Nici măcar n-ar fi trebuit să plec. Dar nici nu am aterizat.

Queenie a dat din cap, examinându-și țigara. Maddie nu-și mai văzuse niciodată prietena atât de răvășită.

— Știi a ce semănai adineauri, a zis Maddie, când ai intrat, cu părul strâns așa la spate, ca o guvernantă victoriană, arătai ca...

— *Eine Agentin der Nazis*, a completat Queenie fraza, trăgând prelung și tremurător din țigară.

— Ce? Oh. Da. Ca o spioană germană. Sau cum credem noi în general că ar arăta un spion german, oricum, ordonată și înfricoșătoare.

— Cred că sunt un pic cam scundă pentru idealul arian, a zis Queenie, cercetându-se cu ochi critic.

Își întinse din nou gâtul, își pipăi cu grijă brațul învinatețit și își ridică țigara la buze, cu mai multă siguranță, de data asta.

Maddie n-a întrebat ce se întâmplase. Niciodată nu era atât de îngustă la minte. Nu le dădea atenție plevuștilor de la suprafață, când erau somoni de peste zece kilograme înotând la fund.

— *Ce faci* tu, de fapt? a întrebat Maddie, liniștit.

— „Gura slobodă costă vieți”, i-a replicat Queenie.

— Eu n-am gură slobodă, a zis Maddie. *Ce faci?*

— Vorbesc germană. *Ich bin cine...*

— *Fii serioasă*, a zis Maddie. Traduci... ce? Pentru cine traduci?

Queenie s-a întors din nou spre ea, privind-o cu ochi

îngustați, de rozătoare încolțită.

— Traduci pentru prizonierii de război? Lucrezi pentru Informații – traduci interogatorii?

Queenie se ascunse într-un nor de fum.

— Nu sunt translator, a zis ea.

— Dar ai spus...

— Nu.

Și Queenie vorbea liniștit.

— Tu ai spus asta. Eu ți-am zis că vorbesc germana. Dar nu sunt translator. Sunt anchetator.

E ridicol că n-ai ghicit încă natura muncii mele la Serviciul de Informații, Amadeus von Linden. Ca și tine, sunt operator de radiotelegrafie.

Ca și tine, sunt *al naibii de bună la asta*.

Diferă metodele noastre.

„La muncă”, să zicem așa, sunt numită Eva Seiler. Țsta a fost numele pe care l-au folosit pentru mine tot timpul cât a durat instrucția mea – am fost obligați să trăim și să respirăm alter-egourile noastre, iar eu m-am obișnuit cu el – Seiler e numele școlii mele și mi-a fost ușor să-l țin minte. A trebuit să-i disciplinăm pe cei care mă numeau scoțiană, din greșeală. În engleză, îmi pot lua un accent din Orkney mai bun decât unul german, așa că pe asta mergeam, când eram operațională – obscur și dificil de identificat.

În acea primă zi – prima misiune, chiar cea dintâi – vă mai amintiți cum toată lumea era amețită, în dimineața următoare, după ce împărțiseră toată șampania și parfumul la Cazarmă? Eu prinsesem un agent dublu. Un agent nazist care se dădea curier din partea Rezistenței franceze. Ei l-au mirosit și m-au

adus și pe mine, să fiu acolo, când l-au debarcat în Anglia – l-am prins cu garda jos, la cote scăzute de putere și adrenalină (avusese o noapte grea, până fusese scos din Franța; toți avuseseră o noapte grea). Era cunoscut ca afemeiat; n-a avut tupeul să admită că nu mă recunoaște, când m-am aruncat în brațele lui în acea cămăruță înghețată de interogatoriu, râzând și plângând și exclamând în germană. Camera avea microfoane și ei au auzit tot ce-am spus.

N-a fost întotdeauna la fel de ușor, dar asta mi-a deschis drumul. În cea mai mare parte, oamenii aceștia erau atât de disperați sau confuzi, în momentul în care apăream eu, cu germana mea cu accent neutru ca Elveția și cu lista oficială de verificare, încât adesea erau cooperanți cu recunoștință, dacă nu total fermecați. Dar nu și în noaptea aceea, nu și în noaptea din aprilie trecut, când Maddie a zburat în Franța. Omul pe care l-am interogat în noaptea aceea n-a crezut în mine. M-a acuzat de trădare. Trădare față de patria-mamă – ce treabă aveam eu să lucrez pentru inamicul englez? M-a numit o colaborationistă, o trădătoare, o mizerabilă târfa englezoaică.

Știți... marea greșeală a prostului a fost să mă numească englezoaică. Asta a făcut ca furia mea să pară cu totul convingătoare. Târfa – poate așa fi acceptat, în disperare de cauză; mizerabilă, asta se subînțelege; dar indiferent ce altceva așa mai fi, naibii, NU SUNT ENGLEZOAICĂ:

— Tu ești cel care ai dezamăgit patria-mamă, *tu* ești cel care a fost prins, am mârâit eu la el. Și *tu* ești cel care o să fii judecat, când o să te întorci la Stuttgart.

I-am recunoscut accentul, o coincidență și o lovitură directă.

— Eu sunt aici doar ca să-mi fac slujba ca interpretă de legătură a Berlinului – oh, da, i-am spus asta – și cum

ÎNDRĂZNEȘTI să mă faci pe mine ENGLEZOAICĂ?

La care el s-a repezit la mine – de regulă nu-i legăm pe oamenii ăștia – și mi-a prins capul cu brațul, într-o strânsoare de fier.

— Cheamă ajutor, a poruncit el.

Aș fi putut să scap. Fusesem antrenată să mă apăr împotriva unui atac ca acesta și cred că am dovedit-o, în timpul încăierării de stradă când am fost arestată.

— De ce?

Încă rânjeam disprețuitor la el.

— Cheamă ajutor. Vreau să vină stăpânii tăi englezi în ajutorul tău sau îți rup gâtul.

— Să chem englezii în ajutor *ar fi* colaborare, am găfâit eu, cu răceală. Eu nu depind de englezi cu *nimic*. Dă-i drumul, rupe-mi gâtul.

Ei ne urmăreau – știți, e o fereastră cu fante în bucătărie, prin care se pot uita – și dacă aș fi strigat ajutor sau ar fi părut altfel decât că dețin controlul, ei *ar fi venit* în ajutorul meu. Dar au văzut ce făceam, pe ce sârmă îngustă mergeam, și au stat deoparte, rozându-și unghiile și lăsându-mă să-mi câștig singură bătălia.

Și am câștigat. S-a terminat ceva mai târziu, cu el prăbușit în lacrimi la podea, agățându-se de piciorul meu și implorându-mă să-l iert.

— Spune-mi mie ce misiune aveai, i-am poruncit eu. Spune-mi mie care îți erau contactele și o să filtrez ce să transmit englezilor. Spune-mi mie și, astfel, te vei confesa unei compatrioate și fără să dezvălui nimic inamicului. (Sunt nerușinată.) Spune-mi mie și poate o să te iert pentru că m-ai amenințat că mă omori.

Comportamentul lui atunci a fost de-a dreptul jenant și eu chiar l-am sărutat pe creștetul capului, în chip de binecuvântare, când a încheiat. Mizerabil, josnic individ.

Atunci am chemat, în sfârșit, ajutoare. Dar cu dispreț și repulsie, nu cu frică.

Bun spectacol, draga mea. Drace, ai nervi de oțel, nu glumă! Grozav de bun spectacol, clasa întâi!

N-am lăsat să se vadă cât de tare mă rănise, iar lor nu le-a dat prin minte să verifice. Din pricina nervilor de oțel din noaptea aceea am ajuns să aterizez în Franța, acum șase săptămâni.

Am uitat să-mi schimb pieptănătura la loc, când m-am schimbat de haine – nu port uniforma de ofițer WAAF la interogatorii. Părul a fost o mică greșeală. Ei au ținut cont de nervii de oțel, dar nu și de mica greșeală. N-au observat că el mă rănise și n-au observat că eu mai fac și mici greșeli, din când în când.

Dar Maddie a observat și una și cealaltă.

— Vino să te încălzești, a zis ea.

Queenie și-a stins țigara și a închis lumina. Nu s-a vârat în patul ei, totuși, ci s-a suit lângă Maddie. Maddie și-a petrecut cu grijă brațele pe după umerii învinețiți, pentru că prietena ei tremura nestăpânit, acum. Înainte nu tremurase.

— Nu e o îndeletnicire plăcută, a șoptit Queenie. Nu e ca a ta – fără reproș.

— Nu sunt fără reproș, a zis Maddie. Fiecare bombardier pe care îl livrez devine operațional și ucide oameni. Civili. Oameni ca bunica și bunicul meu. Copii. Doar pentru că n-o fac chiar eu, nu înseamnă că nu sunt responsabilă. Eu te transport *pe tine*.

— Bomba blondă, a zis Queenie și-a izbucnit în râs la propria-i glumă.

Apoi a început să plângă.

Maddie a ținut-o strâns, gândindu-se că o să-i dea drumul când prietena ei se va opri din plâns. Dar a plâns atât de multă vreme, încât Maddie a adormit înaintea ei. Așa că nu i-a mai dat drumul.

*Inima mi-e 'ndurerată, nici să spun n-aș putea,
Inima mi-e 'ndurerată pentru cineva
O, aș putea o noapte de iarnă întreagă veghea
Numai pentru ea*

*Voi, îngeri ce iubirii virtuozose îi zâmbiți
O, dulce și ei să-i zâmbiți
De toate necazurile să o păziți
Și teafără să mi-o trimiteți*

*Noi doi am vâslit într-o zi însorită
De dimineață pân' la cină;
Dar mări întinse între noi s-au ridicat,
De atunci, din vremile de al'dat'*

*Pentru zilele bune de al'dat',
Prietene pentru zilele bune de al'dat'
Să închinăm încă o cupă de plăcere
Pentru zilele bune de al'dat'⁵⁵*

⁵⁵ Poem (*For The Sake o' Somebody*) de Robert Burns (1759—1796), precursor de seamă al romantismului, considerat poetul național al Scoției.

Oh, Doamne, sunt atât de *obosită*. M-au ținut aici toată noaptea. E a treia noapte în care nu dorm. Sau prea puțin, în orice caz. Nu recunosc pe niciunul dintre cei care mă păzesc; Thibaut și Engel sunt pitiți în pensiunile lor, iar von Linden e ocupat cu torturatul franțuzoaicei care țipă.

Îmi place să scriu despre Maddie. Îmi place să-mi aduc aminte. Îmi place să construiesc, să focalizez, să prelucrez povestea, punând cap la cap amintirile. Dar sunt atât de obosită. Nu mai pot lucra nimic în seara asta. Ori de câte ori dau să mă opresc, să-mi dezmoțesc oasele, să mă întind după o altă foaie de hârtie, să mă frec la ochi, jigodia asta nenorocită care mă păzește îmi arde ceafa cu țigara lui. Scriu acum, pentru că așa nu mă mai arde. El nu poate citi în engleză (sau scoțiană) și, câtă vreme continui să acopăr pagină după pagină cu versuri din *Tam o'Shanter*, nu-mi face rău. Nu pot s-o țin așa la nesfârșit, dar știu o groază de poeme de Robert Burns pe de rost.

Burns, ha-ha, Burns ⁵⁶ca să oprească arsurile.

*Tăiați-mi capul sau spânzurați-mă, asta n-o să mă sperie —
O SA ARD AUCHINDOON-ul și de-ar fi să-mi pierd viața*⁵⁷

Arsură arsură arsură arsură

Oh, Doamne, fotografiile alea.

Arsură

Maddie.

Maddie

⁵⁶ Burns (eng.) înseamnă arsuri.

⁵⁷ Din balada scoțiană *Willie Macintosh*, care face referire la un episod sângeros din istoria Scoției: drept răzbunare pentru uciderea contelui Murray, clanul Macintosh a prădat un castel și a ucis mai mulți oameni ai contelui Huntley.

Von Linden însuși a pus capăt chinului, noaptea trecută – a intrat valvârtej ca Șarja Brigadei Ușoare⁵⁸

Și mi-a smuls toate paginile, în timp ce eu zăceam cu capul căzut pe masă și cu ochii închiși, într-o baltă de cerneală.

— Dumnezeule mare, Weiser, ești idiot? N-o să producă nimic care să merite citit când e în starea asta. Uite – astea sunt *versuri*. Versuri englezești de duzină. Pagini peste pagini de versuri!

Frițul filistin s-a repezit să mototolească tot ce-mi putusem aminti din *Tom o'Shanter*, în ghemotoace de hârtie bune de aruncat. Cred că înțelege mai multă engleză decât lasă să se vadă, dacă îl recunoaște pe Burns ca fiind englez.

— Arde gunoaiele astea. Primesc destule aberații irelevante de la ea și fără s-o încurajezi tu! Dă-i apă și du-o înapoi în camera ei. Și aruncă mizeria aia de țigară. O să vorbim despre asta, mâine.

Și asta a fost cea mai intens emoțională izbucnire pe care am auzit-o vreodată de la el, dar cred că și el e extrem de obosit.

Oh, da, și ENGEL A PLÂNS. Ochii ei sunt foarte roșii, iar ea se tot șterge la nas, care e și el roșu. Mă întreb ce a putut s-o facă pe Gardiana-Femeie-La datorie Fraulein Engel să bocească la serviciu

⁵⁸ Șarjă a cavaleriei ușoare britanice, condusă de Lordul Cardigan împotriva forțelor rusești în Bătălia de la Balaclava (1854), din Războiul Crimeii. Este mai bine cunoscută ca subiect al poemului omonim al Lordului Alfred Tennyson.

INSTRUCȚIE LA OPERAȚIUNI SPECIALE

După acel dezastruos interogatoriu din aprilie trecut (n-a fost dezastruos pentru Informații, bănuiesc, dar a lăsat-o pe Eva Seiler un pic zdruncinată), interpretei de legătură a Berlinului i-a fost dată o săptămână liber *ca să se gândească la sarcina ei* și dacă mai voia să continue. Cu alte cuvinte, lui Queenie i se dăduse ocazia *de a se retrage, elegant, cu o plecăciune*. Ea și-a petrecut săptămâna la Castelul Craig, cu doamna mama ei, îndelung suferinda Doamna Darling (cum s-ar spune) – biata Doamnă Darling niciodată n-a avut nici cea mai mică idee cu ce se ocupa, de fapt, oricare dintre cei șase copii ai săi, sau când veneau și plecau, și n-a fost deloc încântată de urmele vinete de pe pielea albă a fiicei sale celte cu conformație fragilă.

— Pirații, a zis Queenie. Am fost legată de catarg de Căpitanul Cârlig.

— Când războiul ăsta îngrozitor o să se termine, a zis mama ei, o să vreau să știu absolut toate detaliile, până și cel mai mic.

— Absolut toate detaliile îndeletnicirii mele cad sub incidența Legii Secretelor Oficiale și-o să fiu azvârlită în temniță pentru tot restul vieții dacă o să-ți povestesc vreodată ceva despre ele, i-a răspuns Queenie mamei sale. Așa că nu mai întreba.

Ross, cel mai mic dintre evacuații din Glasgow, a auzit discuția – nu conta că tânăra Queenie *nu* îi dăduse doamnei mamei sale niciun detaliu (gura slobodă costă vieți, etc.) –, iar frumoasa operatoare de radiotelegrafie, cu înfățișare oficială, a

devenit o zeiță foarte venerată printre Trupele neregulate din Castelul Craig, după episodul ăsta – *fusese ținută prizonieră de pirai.*

(îmi plac băiețașii ăștia, pe cuvânt îmi plac. Cu lindeni cu tot.)

În timpul săptămânii aceleia, eleganta doică franțuzoaică mult iubită a lui Queenie, companioana constantă a doamnei mamei sale, dintr-un acces de compasiune a început să-i împletească lui Queenie un pulover. Dispunând de materiale limitate, din cauza lipsurilor și a raționalizării, a folosit o lână de culoarea unui apus de soare splendid, pe care o destrămasese dintr-un costum croit pentru ea de una dintre cele mai scumpe modiste din Ormaie, în 1912. Menționez aici apariția puloverului meu pentru că mă gândesc la el ca o parte din sfârșitul jocului – cu toate că biata mea doică iubitoare e un soi de Mme. Defarge⁵⁹, împletindu-mi destinul inexorabil în ochiurile acestui veșmânt de lână nobil, testat și probat. Nu arată a efect militar, dar și-a făcut serviciul activ și are și pete de sânge ca s-o dovedească. De asemenea, e călduros și modern – cel puțin păstrează amintirea modei. Încă e călduros.

La sfârșitul săptămânii mele de cugetare, am decis că, aidoma dubitativului meu strămoș Macbeth, eram figurativ afundată în sânge atât de mult, încât nu mai era cale de întoarcere; și, în plus, îmi plăcea să fiu Eva Seiler. Îmi plăcea jocul de teatru, prefăcătorii și secretul întregii povești, și mă măguleam în privința importanței mele. Din când în când, scoteam Informații Foarte Utile de la „clienții” mei.

⁵⁹ Personaj din romanul *Povestea celor două orașe* de Charles Dickens.

Localizarea aerodromurilor. Tipuri de avioane. Coduri. Chestii din-astea.

În orice caz, după interogatoriul acela din aprilie, toată lumea, inclusiv Eva, a fost de acord că ea avea nevoie de o schimbare de decor. Probabil câteva săptămâni pe continent, unde ar fi putut să-și pună sângele rece, multitudinea limbilor cunoscute și abilitățile de telegrafistă în folosul atât de necesar Franței de sub ocupație nazistă.

Părea o idee bună, la momentul acela.

Știți – da, probabil voi *chiar* știți – că pe teritoriul inamic speranța de viață a unei w/op sau operator W/T, cum spun cei de la SOE, e de numai șase săptămâni? Atât îți ia de regulă să depistezi cu echipamentul tău de detecție poziția unei stații de telegrafie. Restul oamenilor din circuitul Rezistenței, rețeaua contactelor și a curierilor, se ține în umbră, ascunzând explozibilul ca veverițele și ducând mesaje ce nu pot fi încredințate unui poștaș, mutându-se în fiecare zi, neîntâlnindu-se niciodată în același loc de două ori. În axul roții, neclintit și vulnerabil, telegrafistul stă în mijlocul unei grămezi de echipament greu de manevrat și mai greu de ascuns, prins într-o rețea fixă de statuti și coduri, emițând semnale electrice zgomotoase care îi atrag pe urmăritorii tăi ca niște firme de neon.

Azi se împlinesc șase săptămâni de când am aterizat aici. Presupun că e chiar o perioadă bună pentru o operatoare radio, deși succesul meu în a rămâne în viață atâta vreme ar fi avut mai multă greutate, dacă aș fi reușit într-adevăr să pun un radio în funcțiune mai înainte să fiu prinsă. Acum trăiesc de fapt pe timp împrumutat. Nu-s prea multe de povestit.

Totuși, Fraulein Engel va aprecia probabil închiderea

audierii despre zborul operațional al lui Maddie în Franța. Presupun că, în cele din urmă, cineva va fi trimis la Curtea marțială pentru asta. Nu sunt sigură cine.

Comandantul escadrilei de Servicii Speciale ar fi trebuit să mă ia. Escadrila Lunii suferise puțin la sfârșitul lui septembrie – avuseseră o vară de succes fantastic, cu douăsprezece zboruri pe lună, de două ori pe atât agenți parașutați și zeci de refugiați culeși – dar avariile și incidentele au secerat piloții de Lysander până la patru, în momentul despre care vorbim, iar unul dintre aceștia fusese atât de lovit de gripă încât nu mai putea sta în picioare (cu toții erau epuizați). V-ați prins unde duce asta.

Pentru mine, pregătirea a durat luni – alt curs de parașutări, apoi un complicat antrenament pe teren, în care a trebuit să mă furișez printr-un oraș real (unul necunoscut, m-au trimis la Birmingham ca s-o fac), lăsând mesaje codate pentru persoane de contact pe care nu le-am întâlnit niciodată și aranjând clandestine preluări de colete fictive. Principalul pericol era ca poliția să observe activitățile tale suspecte și să te aresteze – caz în care era foarte dificil să-ți convingi propriile autorități că nu lucrezi pentru inamic.

Apoi erau adaptările specifice în cadrul misiunilor mele – să iei piesă cu piesă și să pui la un loc fiecare dintre acele aparate radio demontabile de zeci de ori; să fii sigură că hainele mele nu pot fi detectate ca fiind din Anglia, să scot etichetele de pe toate desuurile (înțelegeți de ce puloverul e un obiect de îmbrăcăminte ideal – perfect anonim și făcut din materiale obținute local). Să învăț metri în șir de coduri – știți (și încă prea bine) că multe coduri de radiotelegrafie au cheile legate de poezii, ca să fie mai ușor de reținut, iar eu chiar sperasem

că von Linden o să-și pună spărgătorii de cifruri să încerce să descâlcească *Tam o'Shanter*, ca să pot să râd de ei. Dar știe ce-mi poate pielea.

Apoi a trebuit să trec prin cele mai neplăcute probe, ca să fim siguri că povestea mea ține. Au descoperit că e greu să simuleze un interogatoriu cu mine. Majoritatea persoanelor găsesc că e deconcertant să fii trezit în crucea nopții și târât la interogatoriu, dar eu pur și simplu *nu puteam* să iau asta în serios. Cunoșteam rutina prea bine. După vreo cinci minute, ne dondăneam pe vreun detaliu din protocol sau altceva, care mă făcea să izbucnesc în hohote de râs. În ultimă instanță, m-au legat la ochi și mi-au pus la ceafa un pistol încărcat pentru aproape șase ore – a fost sinistru și epuizant, și într-adevăr am devenit un pic nesigură, în cele din urmă. (Toți am devenit. N-a fost amuzant.) Dar chiar și așa, niciodată nu mi-a fost *frică*. Știai – știai că o să fii bine, la sfârșit. Erau mulți implicați în instrucția de genul ăsta, pentru că trebuiau să tot schimbe gardienii, iar comandantul meu refuza să-mi spună cine fuseseră, ca să-i protejeze, știți? Două săptămâni mai târziu, m-am prezentat la el cu o listă cu suspecti care s-a dovedit a fi cam 90 la sută exactă. Am făcut ochii mici de rozătoare *la toată lumea*, pentru câteva zile, și, până săptămâna următoare, fiecare dintre bărbații care fuseseră de serviciu în noaptea aceea îmi cumpărase ceva de băut. Femeile erau mai greu de identificat, dar aș fi putut deschide o tarabă la colț cu marfa la negru, cu ciocolata și țigările pe care mi le strecuraseră. Vinovăția e o armă minunată.

Așadar, pregătită mintal, a urmat apoi făcutul bagajelor – țigări (pentru cadouri și mituire), cupoane de haine (falsificate și/sau furate), cartele de rații, două milioane de franci în

bancnote mici (acum confiscate – chiar mi se face rău să mă gândesc la asta), pistol, busolă, creier. Și apoi doar am așteptat luna.

Într-adevăr, eram foarte bună când era vorba de convocat la acțiune fără notificare prealabilă. Eram obișnuită cu asta (de asemenea, și să învăț poezii pe de rost) –, dar treaba asta cu așteptat, așteptat, așteptat să fie lună, rozându-ți unghiile și urmărind luna șovăind să apară pe cer, te pune rău la încercare. Stai lângă telefon toată dimineața și-ți sare inima din piept când sună; apoi când se dovedește că e prea multă ceață deasupra Canalului, sau că armata germană a pus sub pază fermierul care deține terenul pe care ar fi trebuit să aterizezi tu, ești din nou lăsat liber pentru restul zilei. Atunci n-ai nimic de făcut, în afară de a umbla brambura, întrebându-te dacă ai avea răbdare să stai într-o sală de cinema îmbâcsită de fum de țigară și să te uiți la *Viața și moartea colonelului Blimp* pentru a șasea oară și dacă ai intra în prea mare bucluc în caz c-o faci, pentru că prim-ministrul nu e de acord cu asta și, în secret, tu îl vezi pe Anton Walbrook ⁶⁰

Ca fiind nobilul ofițer german și ești aproape sigură că și comandantul tău știe. Tocmai când te-ai hotărât „Dă-l încolo pe prim-ministru!” și te pregătești să petreci o altă după-amiază de vis cu Anton Walbrook, sună din nou telefonul și Ești Operațională.

M-am încălțat oare cum trebuie, te întrebi tu înnebunită, și, *fir-ar să fie*, unde mi-am lăsat cele două milioane de franci?

⁶⁰ Adolf Wilhelm Wohlbruck, actor austriac (1896—1967), stabilit în Marea Britanie, care în *Viața și moartea colonelului Blimp* (1943) interpretează rolul unui ofițer german curajos și prin excelență bun.

UN IMPREVIZIBIL ZBOR DE TRANSPORT

Maddie, făptură norocoasă, n-a trebuit să îndure nimic din toate astea. Maddie doar și-a ridicat autorizația de zbor ca de obicei, de la sediul Operațiunilor din Oakway, a rânjit la „S” și la destinația „RAF Buscot”, pentru că asta însemna că avea să poată bea o cană de ceai cu prietena ei cea mai bună, la un moment dat în următoarele douăzeci și patru de ore, și s-a îndreptat spre Puss Moth, cu masca ei de gaze și tașca de zbor. *Era rutină.* Incredibil, când te gândești ce zi obișnuită era pentru ea, la început.

Era încă lumină când am aterizat la Servicii Speciale RAF. Luna răsărise devreme, la șase jumătate sau cam așa, și din cauza Orei Dublate de Vară, trebuia să așteptăm să se întunece. Jamie – indicativ de apel John – avea un zbor în noaptea aceea, la fel și Michael. Indicativele de apel sunt toate din Peter Pan, firește. Această aventură de noapte anume s-a numit Operațiunea Steaua Câinelui, care pare un nume potrivit. A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori.”

E groaznic, s-o povestesc astfel, nu-i așa? De parcă n-am fi știut sfârșitul. De parcă ar fi putut fi un alt sfârșit. E ca și când te-ai uita la Romeo bând otravă. De fiecare dată când vezi scena, te lași păcălit să te gândești că iubita lui s-ar putea trezi și l-ar opri. De fiecare dată când vezi scena îți vine să strigi, „Tâmpitule, *așteaptă* doar un minut, și ea o să-și deschidă ochii!” „Hei, tu, păpușică, deschide ochii, trezește-te! *Nu muriți*, chiar acum!” Dar ei întotdeauna o fac.

OPERAȚIUNEA STEAUA CÂINELUI

Mă întreb câte teancuri de hârtie ca ale mele zac prin Europa, singurul testament al vocilor noastre reduse la tăcere, îngropate în fișete, și-n cufere, și-n cutii de carton când noi dispărem – când ne topim în noapte și ceață?

Presupunând că nu veți incinera toate înregistrările despre mine când veți termina, ce mi-ar plăcea să captez, să prind aici pentru eternitate în chihlimbar, e cât de entuziasmată am fost să vin aici. Cum lunecam pe betonul pistei când am ieșit din Puss Moth, în aerul rece de octombrie mirosind a fum de frunze și a gaze de eșapament, gândind *Franța, Franța! Ormaie din nou, în sfârșit!* Tot Castelul Craig plânsese pentru Ormaie când armata germană intrase mărșăluind, în urmă cu trei ani – cu toții am fost aici înainte, vizitând *la familie de ma grande-mere* – acum, toți ulmii au fost tăiați pentru lemne de foc și baricade, toate fântânile sunt secate, mai puțin una, pe care o folosesc să-și adape caii și să stingă incendiile, iar grădina de trandafiri în memoria fratelui bunicii mele din Place des Hirondelles a fost scurmată de cazmale, iar piața e plină de vehicule blindate. Când am ajuns aici, era un șir de morți putrezind, spânzurați de balcon la Hotel de Viile, primăria orașului. Nenorocirea vieții de zi cu zi de aici e *indescriptibilă* și, dacă asta e civilizație, atunci e mai presus de puterea creierului meu redus să-mi închipui nenorocirea unui loc ca Natzweiler-Struthof.

Știți, eu vorbesc germana pentru că *iubesc* germana. La ce era să-mi folosească o licență în literatură germană? O citisem pentru că îmi *plăcuse*. *Deutschland, das Land der Dichter und Denker*, țara poezilor și a gânditorilor. Iar acum, nici măcar n-am să mai văd vreodată Germania, cel puțin dacă nu mă trimit la Ravensbruck – n-am să văd niciodată Berlinul, sau Kolnul,

sau Dresda – sau Pădurea Neagră, Valea Rinului, Dunărea albastră. Te urăsc, Adolf Hitler, bestie mică și egoistă, fiindcă ții Germania numai pentru tine. STRICI TOTUL.

La naiba. N-am vrut să deviez așa. Vreau să-mi aduc aminte...

Cum după cină, admiratorul meu, polițist-sergent-bucătarul a adus cafea adevărată pentru noi. Cum Jamie și Maddie s-au așezat pe covorașul din fața focului, în salon, sub privirile fixe ale ochilor de sticlă ai vulpilor și potârnichilor împăiate de pe polița căminului, capul mic și blond al lui Jamie și bucele negre rebele ale lui Maddie aplecate împreună, conspirativ, peste harta lui Jamie, cu totul împotriva regulamentului, discutând despre ruta spre Ormaie. Cum ne-am strâns toți în jurul radioului ca să ne auzim codul anunțat la BBC – „*Tous les enfants, sa uf un, grandissent*” – mesajul aleator care le spunea comitetului nostru de primire din Franța pe cine să aștepte în noaptea aceea. E primul rând din Peter Pan: „Toți copiii, mai puțin unul, cresc mari.” Să aștepte băieții obișnuiți, cu o excepție – în noaptea aceea, avea să vină și o fată.

Cum am stat cu toții, tremurând, pe scaunele de pe terasă în grădina Sediului, urmărind asfințitul soarelui.

Cum am sărit toți când a sunat telefonul.

Era soția liderului escadrilei. Peter – nu e numele lui adevărat, Engel, prostănaco. Peter își întâlnește soția la masa de prânz, apoi o condusese la gară și aproape imediat după ce o lăsase pe ea fusese implicat într-un accident rutier urât, în care își rupsese jumătate dintre coaste și rămăsese complet lipsit de cunoștință pentru cea mai mare parte a după-amiezii. Soția lui nu aflase despre accident mai devreme, pentru că era într-un tren care avusese trei ore întârziere, după ce fusese tras pe o

linie secundară ca să dea prioritate trenului armatei. În orice caz, Peter nu avea să zboare în Franța, în noaptea aceea.

Mărturisesc că a fost ideea mea să găsim un înlocuitor.

După ce sergentul a închis, a fost o mare agitație, căci toată lumea exclama, înspăimântată, și îngrijorată, și dezamăgită. Cu toții țâțâisem de enervare, la răstimpuri, toată seara din cauza lui Peter care întârzia să sosească, dar *nimănui* nu-i trecuse prin cap că nu avea să apară, totuși, cu mult înainte de decolare. Iar acum era întuneric, iar anunțul BBC-ului fusese făcut, iar comitetul de primire din Franța aștepta, iar *Lysander*-urile erau pe pistă, cu rezervoarele pline de benzină, pentru drumul lung, și cu partea din spate a cabinelor pline de arme și radiouri. Și sărind pe loc, zbârnâind de cafea, de nervi și coduri, era Eva Seiler, interpreta de legătură a Berlinului cu Londra, ce avea să se infiltreze curând în lumea de dincolo, vorbitoare de germană, din Ormaie.

— Poate pilota Maddie avionul.

Are *presence*, Eva Seiler sau cine își închipuia ea că este în noaptea aceea, iar oamenii îi dau atenție. Nu sunt totdeauna de acord cu ea, dar le impune atenția.

Jamie a râs. Jamie, dragul de Jamie – iubitul frate Om-fără-degete-la-picioare al interpretei de legătură, a râs și a spus cu tărie:

— Nu.

— De ce nu?

— Pur și simplu – nu! Lăsând la o parte că ar fi o încălcare de regulament, ea n-a fost nici măcar verificată...

— Pe un *Lysander*? a zis „legătura” cu dispreț.

— Într-un zbor de noapte...

— O face fără radio sau hartă!

— Eu nu zbor fără o hartă, a corectat-o Maddie, prudentă, jucându-și cărțile aproape de inimă. E împotriva regulilor.

— Ei bine, nu ai destinația sau obstacolele marcate în cele mai multe cazuri, care e cam același lucru.

— N-a zburat în *Franța* pe timp de noapte, a protestat Jamie și și-a mușcat buza.

— Tu ai făcut-o să zboare în Franța, a zis sora lui.

Jamie s-a uitat la Maddie. Michael, femeia ofițer de la Operațiuni Speciale aidoma unei zeițe, care era acolo ca să supervizeze bagajele lui Queenie, și sergentul de poliție RAF, și ceilalți agenți care urmau să zboare în noaptea aceea îi urmăreau cu interes.

Jamie și-a jucat asul.

— N-are cine să-i autorizeze zborul.

— Sună-l pe Afurisitul și Machiavelicul Ofițer Englez de Informații.

— El n-are nicio autoritate în Ministerul Aviației.

Locotenentul ATA Brodatt și-a făcut atunci mutarea, în sfârșit, și l-a tăiat cu atu-ul:

— Dacă e un zbor de charter, a zis ea, pot să mă autorizez singură. Dați-mi voie să folosesc telefonul.

Și l-a sunat pe comandantul ei, ca să-l anunțe că i se ceruse să conducă pe unul dintre pasagerii ei obișnuiți de la Servicii Speciale RAF până la o „Destinație neprecizată”. Iar el i-a dat permisiunea să plece.

Ormaie 24. XI.43 JB-S

El știe acum.

Nacht und Nebel, noapte și ceață. Eva Seiler o să ajungă să ardă în iad. Oh, mi-aș dori să am vreun indiciu dacă am făcut ceea ce trebuia. Dar nu văd cum aș putea să-mi termin povestirea asta și să păstrez secretul Evei. I-am promis lui c-o să-i dau toate detaliile. Și, în fond, nu pot crede că dezvăluindu-i identitatea Evei o să mi se schimbe prea mult soarta, oricare ar fi.

Pentru că am scris atât de mult alaltăieri, i-a luat ceva vreme Hauptsturmführerului von Linden să se pună la curent cu traducerea, iar el și Engel (sau altcineva) trebuie să fi continuat fără mine, după ce am fost închisă din nou în celula mea, noaptea trecută. Încă nu dormisem cât să-mi revin după excesele zilei aceleia. La trei dimineața, sau cât o fi fost ceasul când a intrat el, dormeam buștean – dar m-am trezit brusc când lacătele și zăvoarele de la ușa mea și-au început suita oficială de bufnituri și clinchete, căci mă umplu întotdeauna cu cea mai ciudată amestecătură de speranță nebunească și groază paralizantă când îmi descuie ușa. Am dormit în timpul raidurilor aeriene nu o dată, însă când usa mea e descuiată sunt instantaneu în Alertă.

M-am ridicat. N-are niciun rost să mă lipesc cu spatele de perete și am încetat să mă mai preocupe cum îmi stă părul. Dar Wallace din mine încă mă face să vreau să-mi înfrunt inamicul în picioare.

Era von Linden, bineînțeles – aproape că-mi vine să zic „ca de obicei”, fiindcă descinde adesea acum, să stea de vorbă cu mine despre literatura germană, când termină de lucru. Cred că e singurul răsfăț în programul lui zilnic strict – *Parzival*⁶¹ în

⁶¹ Poem epic de Wolfram von Eschenbach (1170—1220), cu o temă larg răspândită

chip de scufie de noapte, ca să-și curețe mintea de sângele care-i împeștritează bumbii de argint de pe petlițele gulerului negru. Când stă în pragul ușii mele și îmi cere părerea despre Hegel sau Schlegel, nu îndrăznesc să-i acord mai puțin de întreaga mea atenție (deși i-am sugerat c-ar fi cazul să ia mai în serios scriitorii moderni ca Hesse și Mann. Cum le-ar mai fi plăcut băieților lui de școală, de acasă, din Berlin, *Narzis und Goldmund!*⁶²

).

Deci, o vizită nu cu totul neașteptată, numai că noaptea trecută nu a fost „ca de obicei” – el a fost *înflăcărat*. Însuflețirea și culoarea din obrajii lui, mâinile ținute la spate, ca să nu văd eu că tremurau (probabil și ca să nu-i observ inelul – dar sunt perspicace la tactici din aceste evazive). A deschis ușa larg, astfel încât celula mea s-a luminat de la puternicele becuri aprinse în camera de interogatorii, și a întrebat, incredul:

— *Eva Seiler?*

Tocmai ce aflase.

— Minți, mă acuză el.

De ce naiba aș minți despre *asta?* Sunt Eva Seiler. Ha-ha, nu chiar.

Înțelegeți, am fost *uluită* de faptul că el auzise despre mine, că părea să știe cine e Eva Seiler. Pariez că imbecilul ăla de

în Evul Mediu: căutarea Graalului de către cavalerii Mesei Rotunde și în special povestea cavalerului Percival/Perceval/Perzival/Peredur.

⁶² Roman de Herman Hesse (tradus cu titlul *Narzis și Gură-de-Aur*), în spiritul lui Nietzsche (apolinic versus dionisiac), în care personajul Narzis, călugăr cu personalitate puternică, echilibrată, și constanță în gândire, e descris în contrast, dar armonios complementar, cu Goldmund, un artist rătăcitor, pasionat și zelos.

Kurt Kiefer a divulgat secretul despre ea, după ce s-a întors la Paris și a trâncănit despre cuceririle lui. Eu am avertizat Informațiile că nu era destul de deștept ca să fie agent dublu.

Presupun că Eva a avut într-adevăr succes la extragerea informațiilor pe care, altfel, nemțoteii nu le-ar fi lăsat să se scurgă la urechile britanicilor, și probabil că a devenit una dintre multele sule în coastele Fuhrerului. Dar nu mă gândisem că von Linden ar avea cunoștință despre ce vorbeam (aș fi putut să pomenesc de ea mai devreme, dacă aș fi bănuț). În orice caz, n-am pierdut nicio clipă – așa operez eu. De aceea sunt *atât de bună la ceea ce fac*. Dă-mi un pont, doar un pont, și am să improvizez. E vârful subțire al icului pentru tine, băiete.

Mi-am dat părul la o parte de pe față, în modul sever de directoare de școală în care obișnuiau să mi-l strângă ei, și l-am ținut cu o mână, mi-am îndreptat umerii și am pocnit din călcâie. Dacă nu stai prea aproape de cineva care e mai înalt decât tine, poți să pari că-l privești de sus și-i rânjești în nas. Am zis, cu răceală, în germană:

— Ce *motiv* aș putea avea să *pretind* că sunt interpreta de legătură a Berlinului cu Londra?

— Ce dovadă ai? Nu ai acte valabile, a zis el, cu răsuflarea tăiată. Ai fost prinsă cu actele lui Margaret Brodatt asupra ta, dar nu ești Margaret Brodatt, prin urmare de ce ai fi Eva Seiler?

Nu cred că mai știa nici el dacă vorbea cu mine sau cu Eva, în momentul ăla. (Suferă și el într-o anumită măsură de privare de somn, din pricina naturii muncii sale.)

— Actele Evei Seiler sunt toate falsificate, în orice caz, i-am atras eu atenția. N-ar dovedi nimic.

Am făcut o pauză – am numărat până la trei – și m-am apropiat de el. Doi pași mici ca de copil care învață să meargă, doar cât să-l fac să perceapă înaintarea. Păstrând încă destulă distanță între noi, probabil un metru, ca să nu poată profita de avantajul înălțimii lui. Apoi încă un pas, ca să-i îngădui acest avantaj. Mi-am dat drumul la păr și m-am uitat în sus la el, despletită și feminină, toată numai ochi de căprioară și vulnerabilitate. Am întrebat în germană, pe un ton de mirare și îndurerare, de parcă tocmai ce-mi dăduse prin gând:

— Cum o cheamă pe fiica ta?

— Isolda, a răspuns el blând, cu garda jos, și s-a făcut *roșu ca sfecla*.

Îl prinsesem la faza asta și el o știa. Îmi venea să râd, simțindu-mă dintr-odată în elementul meu.

— Nu am nevoie de acte! am strigat. Nu am nevoie de dovezi! Nu am nevoie de ace cu electricitate, de apă rece ca gheața, de acid de baterie și de amenințări cu kerosen! Nu fac decât să pun o întrebare și tu răspunzi! Ce dovadă mai perfectă decât un cuvânt minunat scos de la tine – *Isolda*? Sunt operator de radiotelegrafiei

— Stai jos, a poruncit el.

— Ce părere are Isolda despre activitatea ta de război? am întrebat.

A făcut și ultimul pas spre mine, folosindu-și din plin înălțimea:

— *Jos*.

Este intimidant, iar eu sunt atât de sătulă să tot fiu pedepsită pentru legiunea mea de mici acte de sfidare. M-am așezat, supusă, tremurând, așteptându-mă la violență (nu că el personal m-ar fi atins vreodată cu un deget). Mi-am tras

plapuma de puf de eider până la gât, o armură iluzorie.

— Isolda nu știe nimic despre activitatea mea de război, a zis el.

Apoi deodată a fredonat, încet:

— *Isolde noch.*

Im Reich der Sonne

Im Tagesschimer

Noch holde...

Sie zu Sehen,

Welch Verlangen!

Isolda încă în tărâmul soarelui, încă în lumina zilei se lipitoare, Isolda – ce mult aș vrea s-o văd!

(E din Wagner, una dintre ariile lui Tristan pe moarte. Nu-mi pot aminti chiar totul.)

Are o voce de tenor, subțire, nazală – *atât de frumoasă*. A durut mai tare decât dac-aș fi fost pălmuită să-mi arate ironia vieții sale. Și a mea, a mea – A MEA – Isolda vie în lumina zilei și în soare, când eu mă sufoc în Noapte și Ceață, nedreptatea asta, nedreptatea haotică *a tuturor lucrurilor*, a faptului că eu eram aici și Isolda era în Elveția, că Engel nu primea niciun pic de coniac și că Jamie își pierduse degetele de la picioare. Și Maddie, Oh, drăguța de Maddie,

MADDIE

Mi-am tras plapuma peste cap, plângând la picioarele lui.

Atunci s-a oprit brusc. S-a aplecat și mi-a descoperit capul cu blândețe, fără să mă atingă.

— Eva Seiler, a șoptit el. Te-ai fi scutit de o grămadă de suferințe, dacă ai fi mărturisit asta mai devreme.

— Dar n-aș mai fi avut ocazia să scriu totul, dacă aș fi spus asta, m-am smiorcăit eu. Așa că a meritat.

— Și pentru mine.

(Presupun că Eva Seiler trebuie să fie o captură uriașă! El crezuse că avea să fie scuturat de încă un păstrăv oarecare și reieșise că prinsese un somon de cincisprezece kile, care se zbătea să se smulgă din cârligul lui de undiță. Probabil trage nădejde de o promovare.)

— M-ai răsplătit.

S-a îndreptat și și-a plecat capul, curtenitor. Aproape un salut. În cele din urmă, a spus *politicos* noapte bună, în franceză:

— *Je vous souhaite une bonne nuit.*

Și l-am răsplătit din nou, rămânând cu gura căscată.

A trântit ușa în urma lui.

Citise Vercors – citise *Le Silence de la Mer, Tăcerea Mării* – micul tratat al Rezistenței franceze, *la recomandarea mea*\Altfel cum...?

Ar putea să aibă necazuri din pricina asta. Mă derutează. Presupun că e reciproc.

De data asta știu unde am rămas, știu exact unde m-am oprit. Știu exact unde eram. Unde era Maddie.

Pentru a n-a oară, patru oameni diferiți au verificat carnetele de cupoane de rație, parașutele și documentele. Au pus-o scurt la curent pe Maddie, anunțând-o pe cine trebuia să ia în călătoria de întoarcere, uitându-se împreună peste hărți și peste rute, dându-i un indicativ de apel pe care să-l folosească la radio până când ajungea în Franța („Wendy”, firește). Sergentul de poliție a încercat să-i dea și un revolver. Toți piloții din Servicii Speciale au la ei pistoale când zboară în Franța, a zis el, pentru orice eventualitate. Dar ea nu l-a vrut.

— Eu nu sunt din RAF, a zis Maddie. Sunt civil. E o încălcare a acordurilor internaționale să înnarmezii civili.

Așa că el i-a dat în schimb un *stilou* – se numește Eterpen⁶³, un obiect cu adevărat minunat, fără să te murdărești ca să-l umpli iar cu cerneală și se usucă imediat.

A spus că făcuse comandă de 30.000 de bucăți pentru a fi folosite de RAF în aer (pentru calculele de navigație) și un ofițer RAF recunoscător, recent scos pe furiș din Franța, îi dăduse o mostră lui Peter, care i-l dăduse sergentului, care i-l dădea lui Maddie. Sergentul i-a spus să îl dea și ea mai departe, după ce își va fi încheiat cu succes misiunea. Îi place de noi foarte mult.

Maddie a fost ridicol de încântată de stiloul ei. (Eu n-am înțeles atunci de ce o încânta atât de tare rezerva infinită de cerneală cu uscure instant, dar acum înțeleg.) De asemenea, i-a plăcut și ideea de a-l da mai departe, ca dar după o operațiune reușită – o variantă a Principiului Lăsării la Aerodrom. I-a mărturisit în șoaptă pasagerei sale:

— Oricum n-aș fi știut ce să fac cu un revolver.

Ceea ce nu era în întregime adevărat, de vreme ce la a doua și la a treia vizită a sa la Castelul Craig, Jamie o luase la vânătoare, iar ea chiar nimerise nu unul, ci doi fazani cu pușca lui Queenie. Dar Maddie era – este? Era, bine, era. Maddie era o persoană modestă.

— Gata să exersezi niște aterizări? a întrebat-o în treacăt Maddie pe pasagera ei, de parcă Ormaie era o destinație la fel de obișnuită ca Oakway. Au aprins balizele de simulare pe terenul de antrenament. Nu am aterizat prea des pe pista

⁶³ Marcă de pixuri (v. Postfața „Raportul autorului”).

luminată noaptea, așa că o să trecem un pic pe acolo, înainte să ridicăm pânzele.

— Bine, a încuviințat pasagera ei.

Era imposibil, pentru amândouă, să fie altfel decât entuziasmate – una dintre ele fiindcă pleca în Franța, cealaltă pentru că urma să piloteze avionul.

Totul era încărcat, mai puțin Queenie – sergentul îi oferi o mână de ajutor să urce pe scara ce ducea în spatele cockpitului.

— Stați, Stați!

Se aruncă în brațele lui Maddie. Maddie rămase stupefiată. Pentru o clipă, se ținură una de alta ca supraviețuitorii unui naufragiu.

— Haide! zise Maddie. *Vive la France!*

O invazie a Aliților în doi.

Maddie a efectuat trei aterizări perfecte la rasul ierbii pe pista luminată și apoi începu să se frământa din pricina gândului că pierdea luna, la fel cum uneori se frământa că pierdea vremea bună de zburat deasupra Penninilor. Stabili cap compas Franța.

Baloanele barajului de la Southampton pluteau sclipind în lumina lunii ca niște fantomatici elefanți și hipopotami. Maddie a traversat Solentul argintiu și Isle of Wight. Apoi ajunse deasupra Canalului Mânecii sfâșiat de război. Bâzâitul motorului se împletea cu fredonatul pasagerului în intercom:

— Ultima oară când am văzut Parisul.

— Ești mult prea veselă, a muștrătat-o Maddie, cu fermitate. Fii serioasă!

— Ni s-a spus să zâmbim tot timpul, a zis Queenie. E în

manualul instructorului SOE. Oamenii care zâmbesc și cântă nu bat la ochi că ar complota vreun contraatac. Dacă privești în jur cu îngrijorare, cineva o să înceapă să-și pună întrebări pentru ce anume te îngrijorezi.

Maddie nu i-a răspuns și, după o jumătate de oră de zbor deasupra liniștitei, netedei, argintiu cu negru eternități a Canalului Mânecii, Queenie a întrebat brusc:

— Tu *de ce* îți faci griji?

— E înnorat deasupra Caenului, a zis Maddie, și sunt lumini în nori.

— Cum adică *lumini*

— Licăriri. Rozalii. Ar putea fi fulgere. Ar putea fi tunuri. Ar putea fi o escadrilă de bombardiere care a luat foc. O să schimb puțin cursul și o să-l ocolesc.

Era o glumă. Lumini în nori, cui îi pasă? Să schimbe, atunci, direcția. Noi suntem *turiste*. Ruta alternativă a lui Maddie peste coasta Normandiei trecea direct peste Mont St. Michael, citadela insulei apărând măreață în lumina lunii, aruncând umbre lungi peste valurile agitate într-un golf care sclipea ca mercurul risipit. Luminile reflectoarelor măturau cerul, dar l-au scăpat pe Lysander-ul cu burtă cenușie. Maddie și-a fixat un nou curs spre Angers.

— Mai facem aproape o oră, în ritmul ăsta, i-a spus Maddie pasagerei sale. Încă mai zâmbești?

— Ca o idioată.

După asta – greu de crezut, dar a urmat un zbor mohorât, o vreme, după asta. Zona rurală franceză nu era la fel de spectaculoasă în lumina lunii precum Canalul Mânecii și, după multă vreme de uitat în întunericul nedeslușit, Queenie a adormit încrezătoare, ghemuită printre cutiile de carton și

colacii de sârme de pe podea, în partea din spate a cockpitului, cu capul pe parașuta ei. Semăna puțin cu somnul în camera motoarelor de la Filatura Ladderall – incredibil de zgomotos, dar amortitor de ritmic. Fusese intens solicitată, aproape de delir, în ultimele câteva săptămâni, iar acum era trecut bine de miezul nopții.

Se trezi când corpul ei relaxat a fost izbit brusc de capătul dinspre coadă al fuzelajului, laolaltă cu toate cele unsprezece lăzi. N-a fost rănită, nici măcar speriată, ci extrem de dezorientată. Subconștientul ei păstra ecoul reverberat al unei bubuituri grozave, care fusese, de fapt, ceea ce o trezise, mai degrabă decât rostogolitul prin avion. O lumină portocalie orbitoare tinea ferestrele din spate ale cockpitului. Tocmai când pricepu că Lysander-ul cobora într-un picaj amețitor spre pământ, gravitația crescută o lăsă din nou fără cunoștință. Iar când s-a trezit a doua oară, câteva clipe mai târziu, era beznă și motorul încă mai duduia, demn de încredere, iar ea era căzută incomod în grămada lucrurilor răsturnate.

— *Mă auzi? Ești teafără?* striga Maddie, înnebunită, prin intercom. Oh, *fir-ar*, uite încă una...

O minunată bilă albă de foc se arcui grațios peste cupola de plexiglas. Nu făcu niciun zgomot și lumină frumos cockpitul. *Luminile rampei, luminile rampei.* Maddie a fost instantaneu orbită, din nou.

— Pilotează avionul, Maddie, murmură ea pentru sine. Pilotează avionul.

Gândiți-vă la ea, cum era în urmă cu trei ani, plângând și tremurând ca piftia de frică, sub bombe. Gândiți-vă la ea acum, conducând un avion lovit prin focul neobișnuit și bezna unei zone de luptă. Prietena ei cea mai bună, descâlcindu-se

dintre bagaje în spatele avionului, tremurând de groază și dragoste. Știa că Maddie avea să aterizeze și s-o ducă în siguranță la sol sau va muri încercând.

Maddie se lupta cu manșa de parcă era vie. În scurtele fulgere fosforescente încheieturile ei oțelite erau albe de efort. A răsuflat ușurată când a simțit mâna mică a pasagerei strângând-o de umăr prin ferestruica din peretele despărțitor blindat.

— Ce se întâmplă? a întrebat Queenie.

— Blestemata artilerie antiaeriană din Angers. Coadă a fost lovită. Cred că a fost un tun de antiaeriană, nu un avion de luptă, altminteri ne-am ars. N-avem nicio șansă împotriva unui Messerschmitt 110.

— Mi s-a părut că ne prăbușim.

— Aia am fost eu, am coborât avionul rapid ca să scap de foc, a zis Maddie, îndârjită. Trebuie să plonjezi cât de repede poți, până îl stinge vântul. Cum ai sufla într-o lumânare! Dar cârma cozii avionului s-a rupt sau ceva de genul ăsta. E...

A scrâșnit din dinți.

— Suntem pe rută. Suntem încă întregi. Am pierdut cam multă altitudine în picajul ăla, dar tot ce vrea acum blestematul de avion e să urce, deci, asta nu-i o problemă. Numai că, dacă urcăm mai mult, Jerry or să fie în stare să ne depisteze pe radare. Avionul încă mai răspunde la comenzi, totuși, și am scos un timp atât de bun, că nici măcar n-am depășit cu nimic programul. Numai că, părerea mea e că ar trebui să știi că o să fie... ăăă... un pic mai greu pentru mine să aterizez. Așa că tu s-ar putea să faci încă un salt cu parașuta.

— Și tui

— Ei bine, s-ar putea s-o fac și eu, presupun.

Maddie nu exersase niciodată saltul dintr-un avion, dar exersase aterizarea cu avioane avariate de nici nu le mai ținea minte numărul – într-adevăr aterizase cu avioane avariate de foarte multe ori – și ambele fete știau că, dacă s-ar fi întâmplat și de o mie de ori, Maddie ar fi murit de fiecare dată cu mâinile strânse pe manșele avionului, decât să se încreadă într-un salt orbesc în întuneric.

Mai ales că, aidoma majorității aviatorilor britanici doborâți, ea vorbea doar franceza la cel mai primar nivel, din orele de clasă de la școală, și nu avea nicio identitate falsificată deștept pe care să se bizuie, în caz de nevoie, în Franța de sub ocupație nazistă.

— Aș putea să te las pe tine și apoi să încerc să zbor până acasă, a zis Maddie liniștită, rostind cuvintele pline de speranță printre dinții strânși.

— Lasă-mă să te ajut! Spune-mi ce să fac!

— Uită-te după locul de aterizare. La mai puțin de o jumătate de oră distanță. Or să ne semnalizeze, când or să ne audă – semnalul morse pentru Q. Asta înseamnă lung-lung-scurt-lung.

Mâna mică nu voia să-i dea drumul.

— Mai bine îți pui parașuta în spinare, i-a reamintit Maddie pasagerei. Și asigură-te că ți-ai luat tot echipamentul.

O vreme, s-au auzit numai bufnituri și înjurături în partea din spate a cockpitului. După câteva minute, Maddie a întrebat, cu glasul întretăiat de râs înfricoșat:

— *Ce faci*

— Ancorez toate lucrurile. Răspund de marfa asta chiar dacă n-o mai văd mâine dimineață. Dacă o să ne hurducăm, nu

vreau să fiu ștrangulată de un cablu electric. Iar dacă va trebui să sar înainte să încerci tu să aterizezi, de bună seamă că nu vreau să le târăsc după mine afară și să-mi pice în cap.

Maddie n-a zis nimic. Se forța să vadă în întuneric și să piloteze avionul. Queenie a strâns-o din nou de umăr.

— Ar trebui să fim aproape, zise Maddie, în cele din urmă.

Vocea ei, ușor distorsionată de intercomul cu pârâituri, suna neutră. Nu era nici ușurare, nici teamă în intonația sa.

— Cobor la 200 de metri acum, bine? Uită-te după semnalizările alea.

Acele ultime cincisprezece minute au fost cele mai lungi. Pe Maddie o dureau brațele și mâinile îi erau amortite. Era ca și când ar fi ținut în loc o avalanșă. Nu se mai uitase pe hartă în ultima jumătate de oră și naviga exclusiv din memorie, după busolă și după stele.

— Ura, suntem în locul care trebuia! a zis ea deodată. Vezi confluența râurilor ăloră? Aterizăm drept între ele.

Se înfioră de nerăbdare. Mâna mică, încurajatoare, care-o ținea de umăr îi dădu drumul brusc.

— Uite.

Queenie îi arătă cu mâna. Cum le zărise ea prin deschiderea cât o coală de hârtie din peretele despărțitor e un mister, dar văzuse semnalizările, un pic mai la stânga de ele. Semnale luminoase, clare și strălucitoare, în serii fixe – *Q* de la *Queen*, lung-lung-scurt-lung.

— E corect? întrebă Queenie, neliniștită.

— Da. Da!

Amândouă scoaseră câte un strigăt spontan.

— Nu pot să dau drumul la manșă ca să le răspund! a exclamat Maddie. Ai vreo lanternă?

— În trusa mea. Stai puțin... Cu ce literă trebuie să le răspundem?

— *L* de la *Love*. Punct-linie-punc-punct, scurt-lung-scurt-scurt. Trebuie să-l semnalizezi corect, altminteri n-or să aprindă luminile pentru noi...

— O să-l fac corect, bleago, i-a reamintit Queenie, drăgăstos. Pot să dau semnale în Morse și când dorm. Mai știi? Sunt telegrafistă.

Ormaie 25. XI.43 JB-S

Hauptsturmführerul von Linden zice că n-a cunoscut în viața lui o persoană educată cu gură atât de spurcată ca a mea. Fără îndoială a fost o prostie extraordinară din partea mea să aduc numele fiicei lui în disputa de noaptea trecută. În dimineața asta, o să am gura spălată cu carbol – nu cu SĂPUN cu carbol, care se folosește în școală, ci ACID carbolic veritabil – fenol – care e aceeași substanță pe care o folosesc pentru injecțiile letale în Natzweiler-Struthof (potrivit spuselor lui Engel, sursa mea inepuizabilă de detalii precise naziste). Ea îl diluase cu alcool – a purtat mănuși când a făcut amestecul, căci e incredibil de caustic. Dar nu s-a apropiat de mine, pentru că știe că m-aș fi bătut cu ea și s-ar fi risipit peste tot. Chiar și cu mâinile legate la spate (deși nu sunt, evident) m-aș fi străduit din răspuțeri să-l împrăștii peste tot. Sper ca toată treaba să se evaporeze, dacă amânăm destul timp, și cred că și ea speră același lucru.

Disputa a început din pricina tinerei franțuzoaice care-mi sfâșie inima (cred că e singura prizonieră femeie de aici în afară de mine), pe care ei au interogat-o cu încăpățănare și

stăruință zi și noapte, toată săptămâna, și ea, la fel de încăpățânată și stăruitoare ca și ei, a refuzat să le răspundă la întrebări. Noaptea trecută a plâns zgomotos ore în șir, între țipete de veritabilă suferință mortală – eu practic *mi-am smuls* părul din cap (într-atât de fragil a ajuns) în timp ce încercam să-i suport țipetele. La un moment dat, în miezul nopții, eu am cedat – ea nu, dar eu am cedat.

Am sărit în picioare și am început să răcnesc cât mă țineau plămânii (*en francais pour que la resistente malheureuse puisse me comprendre*⁶⁴):

— *MINTE! Minte-i*, dobitoaco! Spune orice! încetează să mai fi așa o idioată de martiră și *MINTE!*

Și am început să mă lupt ca ieșită din minți cu ciotul de fier unde obișnuia să fie clanța de porțelan a ușii (înainte s-o deșurubez eu și s-o arunc în capul lui Thibaut), ceea ce era zadarnic, pentru că bineînțeles că și clanța și suportul de metal sunt pur decorative și toate zăvoarele și drugii sunt fixate pe partea din afară.

— *MINTE! MINTE-I!*

Oh – am obținut un rezultat la care nu mă așteptam. Cineva a venit și a tras zăvoarele atât de brusc, încât am căzut grămadă dincolo de ușă, apoi m-au ridicat și m-au ținut clipind des în lumina brusc orbitoare, în timp ce eu încercam să nu mă uit la nenorocita de fată.

Și în încăpere era von Linden, în haine civile, rece și calm ca un lac proaspăt înghețat, stând într-un nor de fum înțepător ca însuși Lucifer (nu fumează nimeni când el e prin preajmă – nu știi și nici nu vreau să știu ce arseseră). N-a spus nimic,

⁶⁴ în franceză, pentru ca nefericita rezistentă să mă poată înțelege (fir.)

doar a făcut semn, iar ei m-au târât până la el și m-au aruncat în genunchi.

El m-a lăsat să mă înjosesc așa câteva minute.

Apoi:

— I-ai dat sfaturi tovarășei tale prizoniere? Nu sunt sigur că și-a dat seama că ei îi vorbeai. Mai spune-i o dată.

Am clătinat din cap, fără să înțeleg propriu-zis ce naiba juca de data asta.

— Du-te lângă ea, privește-o în față, vorbește cu ea. Vorbește clar, ca să te putem auzi cu toții.

Am intrat în joc. Întotdeauna intru în joc. Țasta-i cusurul meu, punctul slab din armura mea.

Mi-am apropiat fața pe lângă a ei, ca și când ne-am fi șoptit ceva. Atât de aproape, încât trebuie să fi părut intim, dar totuși prea aproape ca să ne putem uita într-adevăr una la cealaltă. Am înghițit nodul din gât, apoi am repetat, clar:

— Salvează-te. Minte-i.

Ea e cea care obișnuia să fluiere *Scoția cea Vitează*, când am ajuns eu aici. N-a putut fluiera și noaptea trecută – e de mirare că ei au crezut c-ar mai putea vorbi, după ce i-au făcut la gură. Dar a încercat să mă scuipe, oricum.

— Nu are o părere prea bună despre sfatul tău, a zis von Linden. Mai spune-i o dată.

— *MINTE!* am zberat eu la ea.

După o clipă, a reușit să-mi răspundă. Răgușită și găjâită, vocea ei a scrâșnit de durere, astfel că toată lumea a putut s-o audă:

— Să-i mint? Asta faci tu?

Am încremenit, prinsă la mijloc. Probabil era o capcană pe care el o întinsese dinadins pentru mine. Totul a rămas

cufundat în tăcere, multă vreme (probabil nu atât de mult cum mi s-a părut mie), iar în final von Linden a poruncit, nepăsător:

— Răspunde la întrebare.

În clipa aceea mi-am pierdut mințile.

— *Ipocritul dracului*, am mârâit eu la von Linden, nechibzuit (poate că nu știe ce înseamnă cuvântul acela în franceză, dar chiar și așa, n-a fost un lucru deștept de spus). Tu nu minți niciodată? Dar ce dracu' faci? Ce îi spui fiicei tale? Când te întreabă despre munca ta, ce *adevăr* află frumoasa Isolda de la *tine*?

El era alb ca hârtia. Calm, totuși.

— *Fenol*.

Toată lumea s-a uitat la el, șovăind.

— Ea are cea mai spurcată gură dintre toate femeile din Franța. Ardeți-i gura și curățați-i-o.

M-am zbatut. Ei m-au ținut la podea, cât s-au consultat despre doza corectă, pentru că el nu specificase dacă voia sau nu să mă omoare cu soluția aia. Fata franțuzoaică și-a închis ochii și s-a odihnit, profitând de devierea atenției de la ea. Ei au scos sticlele și mânușile – camera a devenit deodată clinică. Lucrul cu adevărat înspăimântător era că niciunul dintre ei nu părea să știe ce făcea.

— Uită-te la mine! am țipat eu. *Uită-te la mine*, Amadeus von Linden, ipocrit sadic ce ești, și *privește, de data asta!* Tu nu mă interoghezi acum, asta nu e munca ta, eu nu sunt un agent inamic care dezvăluie coduri de transmisiuni! Eu sunt doar o scursoare dezgustătoare scoțiană care urlă insulte la adresa fiicei tale! Așa că bucură-te și privește! Gândește-te la Isolda! *Gândește-te la Isolda și privește!*

El i-a oprit.

N-a putut s-o facă.

M-am sufocat de ușurare, gâfâind.

— Mâine, a zis el. După ce mănâncă. Fraulein Engel știe cum să prepare fenolul.

— Lașule! *Lașule!* am hohotit eu, în delir isteric. Fă-o acum!

Fă-o tu însuși!

— Scoateți-o de aici.

Erau hârtia și creionul așezate pentru mine, ca întotdeauna, în dimineața asta, și apa de băut, care mă aștepta împreună cu fenolul și alcoolul, iar Fraulein Engel bătea darabana pe masă cu nerăbdare, cum face de fiecare dată când mă așteaptă să-i dau ceva să citească. Abia așteaptă să vadă ce am să scriu în dimineața asta, știu, căci nu i s-a explicat și ei ce am făcut, de fapt, noaptea trecută să merit așa o pedeapsă crudă. Von Linden probabil doarme (o fi inuman, dar nu e suprauman). Oh, Doamne. Nu mi-a mai rămas prea mult de scris. Cu ce se așteaptă el să termin? Nu e sfârșitul poveștii mai degrabă evident? Vreau să închei, dar urăsc să mă gândesc la asta.

Domnișoara E. A reușit să șterpelească niște gheață pentru apa mea. O să se topească până ce o să ajungem să curățăm cea mai spurcată gură din Franța, dar a fost o atenție drăguță.

Acum suntem din nou în aer, suspendate deasupra câmpurilor și a râurilor de la nord de Ormaie, iar sub o lună senină, dar nu chiar plină, în înălțimea ei de argint splendidă, într-un avion cu care nu se poate ateriza. Telegrafista semnalizează cu lanterna semnalul corect către sol și, după

niciun minut, apare pista luminată. E absolut familiară, trei puncte de lumină pâlpâitoare alcătuind un L cu susul în jos, exact ca pista improvizată pe care Maddie și-a efectuat cu succes aterizările ei experimentale, în urmă cu patru ore, în Anglia.

Maddie a dat o dată roată terenului. Nu știa cât avea să stea pista luminată și nu voia să piardă lumina. A început să coboare oblic, cum făcuse și mai devreme. Peste umăr, prin deschizătura din peretele despărțitor, prietena ei urmărea cadranul slab luminat de pe panoul de bord care indica altitudinea – nu pierduseră prea mult din înălțime.

— *Nu* pot s-o fac, a exclamat Maddie, iar Lysander-ul a luat-o rapid în sus ca un balon cu heliu.

Nici măcar nu turase motoarele.

— Pur și simplu nu pot s-o fac! Ți-aduci aminte ce ți-am spus despre primul Lysander cu care am aterizat în viața mea, cum roata de reglare a suspensiilor cozii era ruptă, iar echipa mecanicilor de la sol a crezut că n-o să am destulă putere să țin manșa drept înainte fără s-o înclin? Numai că atunci a fost posibil s-o fixezi pe poziția neutră înainte de a mă urca în avion. Ei bine, acum nu e pe poziția neutră, e blocată pe urcare – de-o oră încoace mă lupt din răspuțeri să nu mai urcăm – și pur și simplu nu am atâta forță să țin manșa destul de împinsă înainte ca să putem ateriza. Am încercat să reduc și motorul, tot degeaba. Dacă îl opresc definitiv și încerc să duc blestematul de avion jos, planând la rece, el *tot* o să încerce să urce. Și atunci o să intre în vrie și o să ne omoare. În caz că aș putea să planez, adică. E imposibil să planezi cu un Lysander.

Queenie n-a răspuns.

— Mă învârt în cerc, a bombănit Maddie. O să mai fac o

roată, oricum, să încerc o coborâre de la mai mică înălțime. Încă mai am destul combustibil, nu țin neapărat să mă prăbușesc și să iau foc.

Se ridicaseră până la vreo șapte sute de metri în timpul cât îi luase lui Maddie să explice toate acestea. Ea și-a flexat încheieturile și s-a căznit să împingă din nou manșa în poziția înainte.

— Fir-ar. La dracu'. *De două ori la dracu.* ("De două ori la dracu" ' e cea mai cruntă dintre înjurăturile lui Maddie.)

Obosise. Nu reușise să coboare tot atât cât prima oară și a depășit pista. S-a întors abrupt, n-a pierdut deloc din înălțime și a înjurat iar, când avionul s-a zguduit din toate încheieturile, flapsurile automate clămpănind alarmant, în vreme ce avionul părea să încerce să se hotărască la ce viteză să zboare.

— Probabil nu-i imposibil să planezi! a găfâit Maddie. De bună seamă nu vreau să planez de la o sută cincizeci de metri, c-o să murim. Stai să mă gândesc...

Queenie a lăsat-o să se gândească, privind altimetrul. Câștigaseră din nou înălțime.

— Urc intenționat acum, a zis Maddie îndârjită. O să te duc la o mie de metri. Să nu vrei mai sus că altfel n-o să mai cobor niciodată. O să poți să sari în siguranță.

Groznicul trio de gardieni tocmai a venit să mă ducă undeva – Engel sporovăia cu ei pe tonuri plictisite, la exact atâta distanță cât să nu aud eu, dincolo de ușă. N-au apărut cu mânuși, așa că probabil nu sunt aici ca să-mi administreze fenolul. Doamne, te rog. Oh, de ce sunt atât de necioplită și nechibzuită? Indiferent despre ce e vorba, mă îngrozește că n-o să fiu în stare să termin, aproape mai tare decât...

Am cincisprezece minute.

Franțuzoaica torturată și cu mine am fost duse jos. Amândouă, prin pivniță și afară. Într-o curte mică, pavată, care trebuie să fi fost înainte spălătoria hotelului. Ea, mândră și șchiopătând, cu picioarele ei frumoase desculțe și deformate hidos de răni deschise, cu fața ei palidă umflată și plină de vânătăi, nebăgându-mă în seamă. Am fost legate una de alta, încheietură de încheietură, în spațiul acela de piatră, deschis către cer, ridicaseră o ghilotină. E modalitatea obișnuită prin care o spioană e executată la Berlin.

A trebuit să așteptăm cât au pregătit ei ba una, ba alta – au deschis o poartă spre drumeagul din spate, ca să-i șocheze și să-i distreze pe trecători, au ridicat lama cu sfori și au fixat-o etc. Nu știu cum funcționează, din punct de vedere mecanic. Fusese recent folosită, fiindcă pe lamă se mai vedea încă sânge. Noi stăteam în picioare, legate împreună, mute, și eu am gândit: Or să mă facă să privesc. Or s-o omoare mai întâi pe ea și or să mă oblige să privesc. Apoi or să mă omoare și pe mine.

Știam că și ea știa asta, dar bineînțeles că nu se uita la mine și nu-mi vorbea, deși ni se atingeau dosurile palmelor.

Cinci minute.

I-am spus cum mă cheamă. Nu mi-a răspuns.

Ne-au tăiat sforile care ne țineau legate. Pe ea au împins-o înainte și eu chiar m-am uitat – nu mi-am dezlipit privirea de la fața ei. Atât puteam face.

Ea a strigat spre mine, exact înainte s-o îmbrâncească ei să stea în genunchi, acolo.

— Pe mine mă cheamă Mărie.

Nu pot să cred că mai sunt încă în viață; am fost adusă aici, înapoi, la aceeași masă și obligată să ridic din nou creionul. Numai că acum von Linden e cel care stă vizavi, la masă, nu E. Sau T. Se uită la mine, așa cum i-am cerut eu.

Când m-am frecat la ochi, mâna mi s-a mânjit de sângele lui Mărie, încă roșu și proaspăt pe încheieturile degetelor mele.

L-am întrebat pe v. L. Dacă aș putea să scriu asta, înainte să continui tema zilei. El a zis că insist prea mult pe detalii despre ce mi se întâmplă mie aici – o descriere interesantă, dar pe lângă subiect. Mi-a acordat numai 15 min. Pentru asta – și cronometrează.

Mai am 1 min. Mi-ar fi plăcut să-i fi spus fetei mai mult, s-o fi apreciat cum se cuvine, să-i fi dat ceva mai semnificativ decât numele meu fără valoare.

După fiasco-ul meu de noaptea trecută, cred că ei au ucis-o fără *niciun motiv*, decât acela să mă sperie pe mine ca să mărturisesc că i-am mințit. E vina mea că ea a murit – una dintre cele mai mari frici ale mele s-a împlinit.

Dar nu am mințit.

Von Linden îmi spune acum: „Stop!”

Se lasă pe spate, urmărindu-mă imperturbabil. Fenolul mai stă încă în locul unde l-a lăsat Engel, dar nu cred că au de gând să-l folosească. Eu i-am spus lui să privească, iar el privește.

— Scrie, mică Seherezadă, zice el.

E un ordin.

— Povestește ultimele voastre minute în aer. Sfârșește-ți povestea.

Sângele lui Mărie îmi pătează mâinile, figurat și literal.

Trebuie să termin acum.

— Să-mi spui când să sar, a zis Queenie. Să-mi spui când ești gata.

— Bine.

Mica mână de pe umărul lui Maddie nu i-a dat drumul, tot timpul cât au urcat. Maddie a aruncat o privire în jos, la pista luminată, departe, trei gămălii de ac de lumină făcându-i semn, urându-i bun venit, chemând-o – și ea s-a hotărât să încerce să aterizeze. Dar nu cu pasager, nu cu viața altcuiva în mâinile ei – nu cu altcineva când ar fi putut da greș.

— În regulă, a zis Maddie. O să fii bine, aici. Bate cam tare vântul, așa că ține ochii pe lumini și încearcă să aterizezi pe pista luminată! Ei te așteaptă. Știi cum să ieși?

Queenie i-a strâns tare umărul lui Maddie.

— Mai bine te grăbești, a zis Maddie. Înainte ca nenorocitul de avion să urce mai mult.

— Sărută-mă, Hardy, a zis Queenie.

Maddie a izbucnit într-un hohot înecat de râs. Și-a aplecat capul spre mâna rece de pe umărul ei și a sărutat-o, apăsat. Degetele mici i-au mângâiat obrazul, au mai strâns-o o dată de umăr, și s-au retras prin peretele despărțitor.

Maddie a auzit ușa glisantă a cabinei din spate deschizându-se. A simțit ușoara dezechilibrare a avionului, când greutatea s-a schimbat. Apoi a rămas singură.

Știți că Mary, Regina scoțienilor (a cărei bunică, din întâmplare, era franțuzoaică, la fel ca și a mea; la fel ca și mama ei) – Mary, Regina scoțienilor, avea un cățeluș, un terrier Skye, care îi era foarte devotat. La câteva minute după ce Mary a fost decapitată, lumea care privea i-au văzut fustele mișcându-se și au crezut că trupul ei fără cap încerca să se ridice în picioare. Dar mișcările s-au dovedit a fi ale câinelui său, pe care îl adusese la eșafod cu ea, ascuns în fustele ei. Se zice că Mary Stuart și-a înfruntat execuția cu grație și curaj (a purtat o cămașă stacojie, ca să sugereze că era martirizată), dar eu nu cred că ar fi putut fi atât de curajoasă, dacă, în secret, nu l-ar fi ținut strâns pe terrierul ei, simțindu-i blănița caldă și mătăsoasă pe pielea ei tremurătoare.

Mi s-a dat voie să folosesc aceste trei zile din urmă pentru a reciti tot ce am scris și a revizui. Are înțeles și este aproape o poveste bună.

Fraulein Engel o să fie dezamăgită, totuși, fiindcă nu are un final potrivit. Îmi pare rău. A văzut și ea fotografiile; n-are niciun rost să inventez ceva plin de speranță și sfidător, dacă e să spun adevărul. Dar fii sinceră, Anna Engel, n-ai vrea mai degrabă ca Maddie să fi fugit mâncând pământul, cum zic yankeii, și să fi ajuns, în siguranță, înapoi în Anglia? Pentru că acesta ar fi finalul fericit, finalul potrivit pentru povestea aventurilor fetelor vesele.

Teancul de hârtii nu se așază foarte ordonat – pagini și pagini de diferite lățimi și lungimi, diferite grosimi. Îmi place portativul de flaut pe care am ajuns să scriu la sfârșit. Bineînțeles, a trebuit să folosesc ambele părți și să scriu și peste notele muzicale, dar am scris apăsând cu creionul foarte ușor, printre note, pentru că poate o să vrea cineva să-l mai

cânte vreodată, într-o bună zi. Nu Esther Levi, ale cărei caiete de portative au fost, Esther Levi al cărei nume evreiesc biblic clasic e scris frumos în capul fiecărei foi; nu sunt atât de stupidă încât să cred că ea o să mai vadă vreodată muzica asta, indiferent cine ar fi ea. Dar poate altcineva. Când se vor opri bombardamentele.

Când se va schimba roata. Și se va schimba.

Am observat, citind din povestea asta, un lucru pe care nici măcar Hauptsturmfuhrerul von Linden nu l-a remarcat: că eu nu mi-am scris numele pe nimic din ce am scris în ultimele trei săptămâni. Toți știți cum mă cheamă, dar nu-mi știți, cred, adevăratul nume, așa că o să-l aștern acum pe hârtie, în toată gloria lui pretențioasă. Obișnuia să-mi placă să-mi scriu numele complet când eram mică – după cum veți vedea, asta era chiar o realizare pentru cineva mic:

Julia Lindsay Mackenzie Wallace Beaufort-Stuart

Așa cel puțin e scris în actele mele reale, pe care voi nu le aveți. Numele meu e un pic el însuși o sfidare pentru Fihrer, un nume mult mai eroic decât merit, și încă îmi face plăcere să-l scriu, așa că o să-l mai înșir o dată, așa cum mi-l trec pe carnețelul de bal:

Lady Julia Lindsay MacKenzie Wallace Beaufort-Stuart

Dar nici măcar nu mă gândesc la mine ca Lady Julia. Eu mă gândesc la mine ca Julie.

Nu sunt „scoțiana”. Nu sunt Eva. Nu sunt Queenie. Am răspuns la toate aceste trei apelative, dar niciodată nu m-am

prezentat sub vreunul dintre ele. Și cât de mult mi-a displicut să fiu „Locotenent de aviație Beaufort-Stuart”, în aceste ultime șapte săptămâni! Așa mă numește de obicei Hauptsturmführerul von Linden, atât de politicoș și formal – Acum, locotenent de aviație Beaufort-Stuart, ai fost foarte cooperantă astăzi, deci, dacă ai băut destul, hai să începem cu cel de-al treilea set de coduri. Te rog să fii precisă, locotenent de aviație Beaufort-Stuart, nimeni n-ar vrea să fie obligat să-ți înfigă în ochi vătraiul ăsta înroșit în foc. Ar putea careva, vă rog, să spele cu furtunul chiloții murdari ai locotenentului de aviație Beaufort-Stuart, înainte de a fi dusă înapoi în camera ei?”

Deci, cu toate că e numele meu, eu nu mă gândesc la mine nici ca locotenent de aviație Beaufort-Stuart, cum nu mă gândesc că sunt Șeherezada, celălalt nume cu care mi se adresează el.

Eu sunt Julie.

Așa îmi spun frații mei, așa mi-a spus întotdeauna Maddie și așa îmi spun și eu. Numele ăsta i l-am spus și lui Mărie.

Oh, Doamne – dacă mă opresc acum din scris, ei or să-mi ia hârtia, toată, și carnetele de rețete îngălbenite și rețetele volante și hârtia în relief din dotarea Château de Bordeaux, și portativele pentru flaut, și n-o să-mi mai rămână nimic de făcut, decât să aștept judecata lui von Linden. Mary Stuart l-a avut pe terrierul ei Skye – eu ce mângâiere o să iau cu mine la execuție? Ce mângâiere să fie pentru oricare dintre noi – Mărie, Maddie, servitoarea care a furat varza, fata cu flautul, doctorul evreu – singuri la ghilotină, sau în văzduh, sau în sufocantele vagoane de vite?

Ah, de ce? *De ce?*

Tot ce am făcut a fost să-mi cumpăr un pic de timp, timp ca să scriu asta. N-am spus, de fapt, nimănui ceva de folos. Am spus doar o poveste.

Dar am spus adevărul. Nu-i o ironie? M-au trimis în misiune pentru că sunt atât de bună la spus minciuni. Însă eu am spus adevărul.

Mi-am amintit chiar niște faimoase și însuflețitoare ultime cuvinte, pe care le păstrez, ca să sfârșesc cu ele. Sunt ale britanicei Edith Cavell, asistenta medicală care a scos clandestin două sute de soldați Aliați din Belgia, în Ultima Ispravă, războiul din 1914—1918, și care a fost prinsă și împușcată pentru trădare. Monumentul ei, foarte urât, se află nu departe de Trafalgar Square, și eu l-am observat, nu bombardat, dar îngropat sub saci de nisip, când am fost ultima oară în Londra („Ultima oară când am văzut Londra”). O parte din ultimele sale cuvinte sunt săpate în soclul statuii.

„Patriotismul nu e de ajuns – eu nu trebuie să simt nici ură, nici ranchiună pentru nimeni.”

Ea are ÎNTOTDEAUNA un porumbel pe cap, chiar și sub sacii de nisip, și cred că singurul motiv pentru care reușește să nu simtă niciun pic de ură pentru acei dăunători zburători e acela că a murit de douăzeci și cinci de ani și habar n-are de prezența lor.

Cred că, de fapt, ultimele ei cuvinte au fost „Mă bucur că mor pentru țara mea”. N-aș putea zice că eu cred cu adevărat în asemenea palavre care vor să pară evlavioase. Sărută-mă, Hardy. Adevărul e că îmi place mai mult „Sărută-mă, Hardy”. Acestea sunt niște ultime cuvinte frumoase. Nelson *chiar* le-a spus din inimă. Edith Cavell se mințea pe ea însăși. Nelson era sincer.

La fel sunt și eu.

Am terminat acum, așa că o să stau pur și simplu aici, scriind asta încă și încă o dată, până când n-o să-mi mai pot ține ochii deschiși sau până descoperă cineva ce fac și îmi ia creionul. Am spus adevărul.

Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul.

Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul.

O.HdV.A. 1872 B. Nr 4 CdB

Notă către Amadeus von Linden de ia Nikolaus Ferber, tradusă din germană:

Sturmbannfuhrer SS N. J. Ferber

Ormaie

30 noiembrie 1943

Hauptsturmfuhrerului SS von Linden —

Aceasta este ultima atenționare pentru dumneavoastră că locotenentul de aviație Beaufort-Stuart este desemnată o prizonieră NN. A fost văzută de două ori în custodia

dumneavoastră și voi fi silit să iau măsuri oficiale împotriva dumneavoastră dacă se mai întâmplă.

Vă recomand s-o trimiteți imediat la Natzweiler-Struthof ca specimen, cu ordinul să fie executată cu injecție letală după șase săptămâni, dacă supraviețuiește experimentului.

Dacă îi arătați acestei mici mincinoase diabolice chiar și cea mai mică fărâmă de compasiune, voi pune să fiți împușcat.

Heil Hitler!

Partea a 2-a

Kitty Hawk

Am la mine actele de identitate ale lui Julie.

Am la mine actele de identitate ale lui Julie.

Am la mine actele de identitate ale lui Julie.

LA DRACU' DE DOUĂ ORI LA DRACU' ȘI MII DE DRACI AM LA MINE ACTELE DE IDENTITATE ALE LUI JULIE. CE-O SĂ FACĂ EA FĂRĂ DOCUMENTE?

Ce-o să se facă?

Nu pot să-mi dau seama când s-a întâmplat. Ea și-a verificat actele, eu mi-am verificat actele, sergentul Silvey ni le-a verificat pe ale amândurora, tipa aia – ofițer de la Operațiuni Speciale, cu aer de directoare de școală, care făcea pe bona ei – le-a verificat, toată lumea le-a verificat. Oricine le-ar fi putut încurca.

La dracu'. De două ori la dracu'. Ea trebuie să le aibă pe ale mele.

Nu e un loc foarte potrivit să scriu chestii – o să-mi distrugă Jurnalul de Pilot ATA și probabil că n-ar trebui să consemnez asta în niciun caz, dar e singurul lucru pe care îl am de citit sau de scris pe el, și nici n-am altceva de făcut până când se întoarce vreunul din rețeaua Rezistenței. Nu pot să cred că n-am verificat mai devreme. Au trecut două zile de când am ajuns aici. Am căutat și am tot căutat, aveam Carnetul de Autorizație ATA, dar permisul și cartea de identitate de la Registrele Naționale dispăruseră și în locul lor aveam cupoanele de rație ale lui Julie și falsă *carte d'identite* — fotografia nu seamănă prea bine cu ea, fiindcă are fața aia ștearsă și înspăimântătoare de spioană nazistă. Katharina Habicht. Nu mă pot gândi deloc la ea ca fiind

Katharina, deși a încercat să mă facă să-i zic Kathe toată vara – când tocmai mă obișnuisem să mă gândesc la ea ca Eva.

Nu că actele mele sau lipsa lor ar schimba ceva în situația mea, căci N-AR TREBUI SĂ FIU ÎN FRANȚA. Dar Julie, care trebuia să fie aici, NU ARE NICIUN ACT. DOCUMENTELE EI DE IDENTITATE FALSIFICATE sunt la mine.

Cum – cum? Ca atunci când Informațiile mi-au luat cupoanele de haine, dar atunci a fost intenționat. Și am jurat să fiu mai atentă.

Nu știu ce să fac.

Dacă sunt prinsă scriind asta, dau de necaz, indiferent cine mă prinde – neamț, francez, britanic. Chiar și american. N-ar trebui să scriu nimic. CURTEA MARȚIALĂ. Dar nu am

absolut nimic altceva de făcut și am cel mai minunat stilou din lume – un Eterpen, care are o biluță mică în vârf și e plin cu cerneală care se usucă instant. Cerneala alunecă pe biluța care se rostogolește. Poți scrie cu stiloul ăsta și la altitudine, căci nu murdărește și rezerva de cerneală durează un an. RAF a comandat 30.000 de stilouri din acestea de la ziaristul ungar exilat care le-a inventat, iar eu am unul dintre eșantioane, un dar de la sergentul Silvey, care e drăguț cu piloții femei și cu agentele duble minione și frumoase.

Știu că n-ar trebui să scriu, dar trebuie să fac ceva – orice. Ultimul zbor de charter ar fi fost un zbor cu autorizație „S”, deci asta înseamnă că va trebui să fac un raport. De asemenea, un Raport de Accident. Îhh. Va trebui s-o fac oricum. O să lucrez la asta.

ÎNSEMNĂRI DE ACCIDENT

Prăbușire la aterizare pe câmpul Damask, lângă Ormaie, 11 oct. 1943 – Aparat de zbor Lysander R 3892

Permisuniunea de zbor a fost obținută de la comandant și am făcut 4 aterizări de noapte reușite, 3 pe piste simulate luminate, imediat înainte de plecare. Zborul deasupra Canalului fără incident, deși deviat de la ruta stabilită deasupra Caenului pentru a evita atacul antiaerienei. Noua rută ne-a dus de la Mont St. Michel la Angers, unde avionul a fost luat la țintă de tunuri de la sol și coada a fost lovită. Am acționat ca să controlez focul, dar n-am putut să realizez un zbor drept, căci coada avionului era complet distrusă, avionul rămăsese fixat pe urcare abruptă și abia de era manevrabil în coborâre.

Acum, că mă gândesc la asta, cablul de reglare a cozii avionului trebuie să se fi rupt în timpul urcării de după picaj – altminteri n-aș fi putut să fac picajul.

Gândul ăsta îmi dă fiori, c-așa a fost.

Bine. Unde eram? Blocate pe urcare și, de asemenea, lipsite de orice control al cârmei. Nivelurile de presiune/timp. Combustibil ale motorului erau acceptabile, așa că am continuat spre destinație, pe care (cu asistența pasagerei) nu am avut nicio problemă s-o localizez – cu toate acestea la sosire am găsit coborârea. Dificilă și mi-am făcut griji pentru aterizare și am convenit că pasagera ar trebui să sară deasupra terenului luminat, întrucât avea pregătirea potrivită și era mult mai probabil să supraviețuiască unui salt cu parașuta decât unei prăbușiri la aterizare cu rezervoarele pe jumătate cu combustibil și încărcătura de 225 kg Explozibil 808 și cablu detonator.

Deja încercasem în două rânduri aterizarea, rotindu-mă deasupra terenului, înainte de plecarea pasagerei, și am descoperit că era crunt de obositor, așa că am rămas în aer pentru încă o jumătate de oră, ca să mai ard combustibil înainte de o ultimă încercare. Pista luminată a rămas aprinsă, așa că am presupus și am avut încredere că eram încă așteptată – probabil pasagera mea ajunsese la sol în siguranță și informase echipa de recepție despre avarierea avionului. Menținerea zborului la orizontală continua să se dovedească extrem de dificilă și, în cele din urmă, am încercat o aterizare.

Nu sunt sigură cum am reușit să aduc blestemăția aia la sol. Curată încăpățănare, bănuiesc. Cârma nu mă lăsa să lunec într-o parte și, chiar și la viteză mică și cu flapsurile coborâte, cu

motorul oprit, afurisitul tot voia să-și ridice nasul. N-am putut să dau drumul la manșă ca să aprind lumina de aterizare, avionul a atins solul întâi cu coada și a ricoșat imediat în sus – mi-ar fi plăcut să văd asta de la sol – și-a frânt toată coada și bietul Lizzie s-a înfipt cu partea din spate a fuzelajului în pământul moale din chiar capătul terenului, aproape de locul de joncțiune al râurilor, rămânând cu botul îndreptat spre cer ca un menhir. M-a făcut să mă gândesc la prăbușirea lui Dympna cu Puss Moth-ul, acasă, în Highdown Rise, numai că invers. Eu n-am știut ce s-a întâmplat decât mai târziu, căci manșa m-a izbit în burtă și m-a lăsat fără respirație, în același timp am dat puternic cu partea din spate a capului de peretele despărțitor blindat. M-am trezit atârnată răsturnată în cockpit, uitându-mă la stele și întrebându-mă cât va mai dura până la Explozie.

Nu izbutesc să-l fac să sune a raport de accident – să-l ia naiba. Cel puțin să notez cât mai țin minte.

A trebuit să închid igniția și alimentarea înainte să aterizez, cum scrie în Instrucțiunile Pilotului și în Regulile de Procedură pentru aterizări forțate, așa că totul era foarte liniștit, câteva pârâituri și scârțâituri, dar nimic altceva. Apoi trei oameni din comitetul de primire, dintre care unul englez (un agent SOE, organizatorul acestei rețele, cu nume de cod Paul), au deschis carlinga și m-au scos afară, cu capul în jos. Toți patru am căzut la pământ claie peste grămadă. Primele mele cuvinte pe pământ francez au fost următoarele:

— Scuze, îmi pare rău, îmi pare atât de rău!

Repetam asta fără încetare, gândindu-mă la nefericita pereche de refugiați care ar fi trebuit dusă înapoi în Anglia, în călătoria mea de întoarcere. Și, în plus, mi-am amintit să spun

în franceză:

— *Je suis desolee!*

Oh, ce încurcătură.

Ei m-au ridicat să stau în capul oaselor și au încercat să mă curețe de noroi.

— Ea trebuie să fie Verity a noastră, a zis organizatorul Paul în engleză.

— Nu sunt Verity!

N-a fost deloc o informație de ajutor, dar asta mi-a ieșit din gură la repezeală.

Confuzie și haos și o armă ținută la capul meu. Îmi pare rău să spun că arma a fost mult prea mult pentru mine, după prima mea prăbușire raportabilă, cu un avion pe care n-ar fi trebuit probabil să-l pilotez eu, și am izbucnit în plâns.

— Nu ești Verity! Dar cine dracu' ești?

— Kittyhawk, am spus eu printre suspine. Nume de cod Kittyhawk. Locotenent la Auxiliara de Transport a Aviației.

— Kittyhawk! Dumnezeu! a exclamat agentul englez. Tu m-ai condus la Servicii Speciale RAF, în noaptea în care am venit în Franța!

Paul a explicat însoțitorilor săi, în franceză, cine eram, apoi s-a întors spre mine și a zis:

— Noi îl așteptam pe Peter!

— A avut un accident cu automobilul în după-amiaza asta. Eu n-ar fi trebuit...

Mi-a acoperit gura cu o mână mare și plină de noroi și mi-a ordonat:

— Nu spune nimic care ar putea să te compromită.

Am început din nou să bocesc.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el.

— Focuri de antiaeriană deasupra Angersului, am hohotit eu.

Asta era reacția mea normală la arme-și-bombe, declanșată mai târziu cu o oră și jumătate decât de obicei.

— Mi-a luat foc coada și s-a deconectat cablul de reglaj de direcție, cred că și unul dintre cablurile cârmei. A trebuit să mă las în picaj ca să sting focul, făcând-o pe Ju... pe Verity, din spate, să se lovească și să-și piardă cunoștința, apoi a trebuit să mă lupt cu avionul din răsuputeri pe ultima porțiune de drum, încât nu m-am putut uita la hartă...

Și dă-i și plângi și iar plângi, groaznic de stingheritor.

— *Ai fost lovită?*

Erau toți uluiți. Nu pentru că fusesem lovită, cum am descoperit eu mai târziu, ci pentru că izbutisem cu succes să nu mă prăbușesc în flăcări deasupra Angersului și le livrasem, în siguranță, cele 225 de kg de Explozibil 808. De atunci s-au purtat jenant de drăguț cu mine, toți. La drept vorbind, nu merit. Există un singur motiv pentru care nu m-am prăbușit în flăcări deasupra Angersului și anume pentru că știam că o am pe Julie în spate. N-aș fi avut niciodată prezența de spirit să sting focul ăla, dacă n-aș fi încercat să-i salvez ei viața.

— Mă tem că va trebui să-ți distrugem avionul, a zis Paul, după aceea.

La început, n-am înțeles ce vrea să spună, căci mă gândeam că făcusem o absolut și splendidă treabă de a-l distruge eu înșami.

— N-o să mai putem să folosim terenul ăsta, a zis el. Păcat. Cu toate acestea...

Împușcaseră o santinelă germană.

Chiar n-ar trebui să scriu asta.

Nu-mi pasă. O să ard foile mai încolo. Nu pot gândi coerent decât dacă scriu.

Împușcaseră o santinelă germană. Trecea pe acolo, pe bicicleta lui, la momentul nepotrivit, când ei puneau luminile de semnalizare pe pistă. Stătuse o clipă uitându-se și, după cum s-a dovedit, luând notițe – iar când ei l-au zărit, a făcut cale întoarsă, pedalând cât de repede putea, și cum nu-l puteau urmări pe jos, și-au luat și ei bicicletele, la timp ca să-l prindă din urmă, așa că agentul englez îl împușcase. Pur și simplu. Au fost mulțumiți că se aleseseră cu o bicicletă, dar îngroziți că aveau un cadavru de care trebuia să scape.

Epava Lizzie, cu pilot în viață, era ca un dar providențial al zeilor. Oricum ar fi trebuit să distrugă avionul, ca să facă să pară că a fost o prăbușire și nu o aterizare. Prin urmare, au instalat soldatul mort din patrulă în cockpitul pilotului, îmbrăcat cu tunica și pantalonii mei ATA, credeți sau nu. A trebuit să spintece pantalonii pe cusătura de pe vipușcă pentru a încăpea pe bietul băiat și chiar și așa n-au putut să-l încheie la brăcinar, căci era mult mai gras decât mine. Toate acestea au durat o vreme, iar eu nu le-am putut fi de prea mare ajutor, ci am stat amețită rău la marginea terenului, îmbrăcată doar într-o camizolă și chiloți, pe sub un pulover împrumutat și un palton. Mitraillette, care-mi dăduse puloverul ei, probabil a înghețat, numai în bluza aceea dantelată pe sub haină. De asemenea, mi-au luat și bocancii, mă doare sufletul după bocancii mei! Dar în afară de tașca de zbor, tot echipamentul meu de pilot britanic a trebuit distrus, și caschetă, și parașută, și tot. Chiar și masca de gaze. Țsteia n-am să-i duc dorul. Tot ce-a făcut vreodată a fost să ocupe spațiu, bălăngănindu-se inutilă de umărul meu în raniță, ca un albatros kaki fără aripi,

în ultimii patru ani. Nu cred că mi-am pus-o vreodată, decât la instrucții.

Mi-ar fi plăcut acum să fi urmat cursul ăla de dactilografie – mi-ar fi prins bine să știu stenografie. Am reușit să îndes toate astea în 3 pagini din Jurnalul Pilotului meu, cu cel mai mărunț scris din viața mea. Nu-i rău, dacă e imposibil de citit.

Aranjarea avionului pentru a exploda în flăcări a luat multă vreme – și multă alergătură în jurul lui, la lumina lunii. Presupun că ei sunt organizați, dar eu nu ghiceam ce se întâmpla și nu eram nici folositoare, nici necesară la momentul acela. De asemenea mă durea capul de crăpăm, eram îngrijorată pentru Julie, și mă întrebam de ce nu-i dădeau foc pur și simplu nenorocitului de Lizzie ca să termine odată cu el. S-a dovedit că ei aveau chiar o grămadă de echipament de care voiau să scape, în plus de pacostea de cadavru – jumătate de duzină de aparate de telegrafie nefolositoare, din care luaseră piese, plus vreo două mai vechi, pe care nu le mai voia nimeni – au trimis pe cineva să le aducă din ascunzătoare; au plecat pe biciclete și s-au întors cu roabele. Hambarul pe care îl folosiseră ca să ascundă lucrurile astea e cel în care mă ascund eu acum. Fermierul proprietar a pus la bătaie un gramofon vechi, căruia îi lipsea pâlnia, o mașină de scris defectă, într-o valiză de carton, și un incubator de pui plin cu bucăți de sârmă prea scurte ca să se conecteze la ceva, ca să facă să pară să avionul era încărcat cu aparate de radiotelegrafie! Mitraillette, fata mai mare a fermierului, care era singura fată de acolo, în afară de mine, a fost foarte bucuroasă să umple avionul cu vechituri.

— *Onze radios!* murmura ea mereu și chicotea. *Onze radios!*

Adică unsprezece aparate de radiotelegrafie. E o glumă, pentru că e improbabil ca noi să fi trimis unsprezece aparate odată. Fiecărui aparat îi corespunde un operator, iar fiecare operator e echipat cu coduri distincte, cristale⁶⁵ și frecvențe.

O să-i zăpăcească pe nemți, când or să examineze resturile.

Cele 225 de kilograme de Explozibil 808 au fost cărate cu o căruță trasă de cal. A luat timp ca să-l găsească pe tot, fiindcă mai multe cutii căzuseră din fuzelajul spart și din cabina din spate, pe care Julie o lăsase deschisă, bineînțeles. Făcuse o treabă excelentă când ancorase încărcătura.

Totul a fost făcut la lumina lunii, pentru că nimeni n-a îndrăznit să folosească vreo lumină – aici se dă stingerea devreme, așa că toată lumea devenea extrem de nervoasă – eu aterizasem după ora 1,00 a.m. Și durase aproape o oră ca să fie organizată distrugerea lui Lizzie.

Nu pot spune că mă simt în deplină siguranță în mâinile Rezistenței, dar fără îndoială au resurse. Odată ce radiourile și pseudo radiourile au fost strânse într-o grămadă și neamțul mort fixat pe locul lui, au deschis pur și simplu rezervoarele de combustibil – bineînțeles, avionul era aproape vertical și benzina a curs imediat – și au folosit puțin din explozibilul și din sârma detonatoare ca să-l aprindă. Floare la ureche. S-a transformat într-un strașnic foc de tabără.

Era cam vreo trei dimineața când am plecat în fugă de la terenul pe care aterizasem și când Lysander-ul lui Peter a fost cuprins de flăcări. A trebuit să fiu dusă într-una dintre roabe, căci nu mai aveam nici pantaloni, nici bocanci – și m-au ascuns sub aceiași saci pe care-i folosiseră să ascundă

⁶⁵ Detectoarele de unde radio erau făcute pe bază de cristale de cuarț.

radiourile și care trăsneau a ceapă și a vaci. M-au ajutat să urc pe o serie de scări improvizate, până în podul hambarului în care mă aflu acum. E un spațiu tainic, chiar sub coama acoperișului. Pot să stau drept în picioare numai dacă mă așez chiar sub vârf. N-am început încă să sufăr de claustrofobie. Aș zice că oricum îmi petrec cea mai mare parte din viață legată în curele, în spații mici și aglomerate. Am destul loc să-mi întind oasele, dacă stau pe jos. Îmi închipui că e spatele unui Fox Moth – e la fel de frig. Cel mai peste mână e cu spălatul și necesitățile, toată apa și vasele murdare trebuind să fie cărate în sus și-n jos pe scările improvizate.

Nu-mi dau seama ce altceva ar mai fi de povestit despre prăbușire. Am primit haine, mâncare și adăpost cu foarte multă generozitate, având în vedere că, dacă sunt descoperită, vor fi cu toții împușcați. Sunt un risc uriaș – un pericol pentru mine însămi și pentru toată lumea din jurul meu, probabil singura femeie aviator din trupele Aliate doborâtă în afara Rusiei. Am văzut circularele. Zece mii de franci recompensă pentru capturarea oricărui membru al echipajelor de zbor Aliate sau parașutiști, și „mai mult, în anumite circumstanțe”. „Anumitele circumstanțe” de bună seamă că includ o fată care ar putea indica precis celor din Luftwaffe unde se află Escadrila Lunii RAF.

Și asta mă îngrozește și, dacă n-am să spun nimănui numele meu adevărat, probabil n-o să observe nimeni, dar în plus de asta, *sunt evreică*. E adevărat că am fost la o școală elementară a Bisericii Anglicane și că dieta noastră nu e câtuși de puțin cușer, nici măcar de sărbători, iar bunicul e singurul dintre noi care intră vreodată în sinagogă. Dar tot sunt o Brodatt. Nu cred că Hitler mi-ar da drumul să plec pentru că sunt atee.

Mai bine nu mă gândesc la asta.

Nu m-am gândit la aproape nimic în prima zi și jumătate. Am dormit mai mult de 24 de ore, lată, ceea ce a fost foarte bine pentru că aceea a fost ziua în care ferma a fost pur și simplu năpădită de soldații nemți. Locul prăbușirii a fost înconjurat de un cordon timp de două zile, cât au făcut fotografiile din toate unghiurile cu putință, inclusiv din aer, și au scormonit prin rămășițele avionului. Și acum e închis cu cordon, dar se pare că au mari bătăi de cap să țină la distanță vulturii obișnuiți – băiețașii vânând suveniruri RAF! Un hobby mult mai periculos în Franța decât acasă.

Încă mă doare, incredibil de tare, tot corpul – nu de la prăbușire, ci de la ținut blestematul de avion la orizontală, în ora aceea finală. Fiecare mușchi îmi trimite săgeți până sus, în brațe, din vârful degetelor până în umeri și chiar pe tot spatele. Mă simt de parcă m-am luptat corp la corp cu niște tigri. Așa că nu mă deranjează că mă pot odihni, de fapt. Niciodată n-am putut să mă simt complet odihnită, nici măcar când aveam permisie. Aș putea dormi și-o săptămână.

Tocmai am început să picotesc. Lumina pătrunde printre șindriile acoperite cu plasă de sârmă, ca să nu intre porumbeii. Platforma spațiului ăstuia din pod e la jumătatea pantelor acoperișului – dacă ai fi suspicios și le-ai număra, ai vedea că sunt mai multe șiruri de șindrilă pe afară decât pe dinăuntru. E o ascunzătoare deșteaptă, dar nu cu totul sigură. Înainte de a adormi din nou, o să inventez un codon să ascund însemnările astea stupide. Dacă le citește careva, Curtea marțială va fi cea mai mică dintre grijile mele.

Mi-ar plăcea să apară Julie.

Am petrecut după-amiaza asta (joi, 14 oct.) pe platforma de treierat a hambarului ăstuia, învățând să trag cu un pistol Colt 32. Ce distracție. Mitraillette și câțiva dintre amicii ei au ținut de șase, Paul mi-a dat lecții și arma. Arma face parte din trusa lui SOE, dar și-a luat unul mai mare, un Colt 38, când au dezarmat pe cineva, și toți s-au gândit că așa avea nevoie de unul, cum nu am altceva după care să mă ascund – nu acte și foarte puțină franceză. Din punctul de vedere al lui Paul, eu sunt doar un alt agent SOE care trebuie antrenat rapid – nu știu sigur cum o să se petreacă asta, dar în orice caz învăț să fiu eficientă în sistemul „Dublu Cep” al SOE. Tragi de două ori, rapid, de fiecare dată când țintești, ca să nu fii niciodată obligat să iei vreun prizonier. Sunt o țintașă decentă. Cred că așa considera-o o îndeletnicire chiar mulțumitoare, de n-ar fi zgomotul – și mâinile umblărețe ale lui Paul. Îmi aduc aminte de el acum, din zborul acela de charter din Anglia. De mâna lui pe coapsa mea ÎN AER. Uhh. Mitraillette zice că nu doar cu mine face așa, ci cu orice femeie sub 40 care se apropie de el destul cât s-o poată atinge. Nu știu cum se descurcă Julie cu treburile astea, ba chiar le încurajează, ca parte a muncii ei. Presupun că e doar mai îndrăzneată decât mine, și în asta ca și în toate.

Mitraillette, am înțeles eu, nu este adevăratul nume al fetei din Rezistență. A râs de prostia mea când l-am luat de bun – e numele ei de cod. Mi le-a spus pe amândouă, căci a fost ciudat că tatăl ei o striga pe numele adevărat chiar sub ferestruica mea de ventilație, când trebuia să vină să dea mâncare la găini – e o fermă de păsări. N-o să-i scriu aici numele adevărat. Mitraillette înseamnă „pistol-mitralieră”. I se potrivește.

Maman – mama ei – e din Alsacia și toți copiii vorbesc

fluent germana. Are o soră mai mică pe care ei o strigă La Cadette – cred că înseamnă „mezina”. Fratele, cel mai mare, e ofițer de Gestapo – un francez adevărat care a fost convins să se transforme în lacheu la cartierul general Gestapo din Ormaie. Familia, inclusiv Maman, e dezgustată de colaborarea băiatului cu naziștii, dar se agită și îl cocoloșesc toți cu atenții când vine în vizită pe acasă. Aparent, colaboraționiștii sunt atât de violent disprețuiți în Ormaie, încât toată lumea i-ar împușca, până și cetățenii obișnuiți care n-au nicio legătură cu Rezistența, iar el trebuie să țină capul jos. Etienne, cred c-așa îl cheamă, pe numele lui adevărat. N-o știe, dar e chiar în siguranță. Este acoperirea ideală pentru implicarea familiei sale în Rezistență și s-au dat dispoziții clare să fie ținut în viață.

Mitraillette a petrecut mai bine de două ceasuri stând la taclale cu mine, noaptea trecută, aici, sus, în pod, pe întuneric. Engleza ei e la fel de slabă ca și franceza mea, dar deși stăruim să mutilăm definitiv ambele limbi, ne înțelegem una pe cealaltă foarte bine. Am supravegheat drumul, în timp ce ei transportau clandestin o parte din explozibil – ea avea un fluier ca o pasăre de lemn, cu care să prevină oamenii de dedesubt dacă vedea faruri coborând pe deal. De când am sosit eu, explozibilul a fost ascuns nu în foarte mare siguranță sub baloții de fân de pe podeaua hambarului. Clădirea are pe puțin 300 de ani vechime, probabil mai mult, cu schelet de lemn și pereți din chirpici ca Wythenshawe Hali, și dacă cineva ar arunca un chibrit sau o țigară, totul ar exploda ca Vezuviul. Eu n-aș avea nicio șansă să mai ies. Încerc să nu mă gândesc la asta.

De asemenea, încerc să nu mă mai frământ pentru Julie. Se zice că alaltăieri s-a întâlnit cu prima persoană de contact. Nu știu unde sau cu dne – informațiile mele sunt la a treia mână – dar ce imensă ușurare să știu că a aterizat cu bine! Din câte am înțeles, comitetul de primire, care a pregătit terenul de aterizare, nu are legături cu contactele prestabilite ale lui Julie din Ormaie – mai precis, ei sunt membri diferiți ai aceleiași rețele. E concepută să funcționeze ca o cursă cu ștafete, în care Julie e ștafeta, dar ea a ratat prima etapă a cursei, legătura de la capătul acesta – probabil din cauză că a ajuns la sol în alt loc decât trebuia, pe întuneric.

Trebuie să mă obișnuiesc să-i spun Verity. Toți ceilalți o fac. Rețeaua ei se numește Damask, după cel mai venerabil membru al ei, care are 83 de ani și cultivă trandafiri – în general denumesc rețelele după o anumită meserie. Nu mi s-a spus numele cultivatorului de trandafiri. Nimeni nu e numit sau nici măcar cunoscut după numele adevărat. N-aș vrea să-i deconspir numele lui Julie din greșală.

Misiunea ei e atât de strict secretă încât primul ei contact n-a aflat că ea și bunurile ei ajunseseră, decât atunci când i-a spus ea însăși, prin urmare, deși auzise că se prăbușise un Lysander în împrejurimile orașului Ormaie, nu știuse că ea supraviețuise decât atunci când o întâlnește – iar când a vorbit ea cu el, niciunul dintre ei nu știa că și explozibilul aterizase în siguranță. Dar prin rețea s-a răspândit vestea că atât Julie Verity, cât și explozibilul sunt aici. Următoarea oprire, primăria orașului. Ea ar trebui să obțină acces la arhivele orașului și să caute planurile arhitecturale originale pentru clădirea vechiului hotel pe care o folosește Gestapoul din Ormaie drept cartier general. N-o să poată face asta până nu

rezolvăm cu actele de identitate, totuși.

Ne muncim creierii cum s-o facem. Mitraillette nu are voie să vorbească direct cu persoana de contact a lui Julie Verity, așa că trebuie să găsească pe altcineva ca să-i ducă mesajul. Au mare grijă să țină sarcinile și numele separate. Și noi nu vrem să dăm actele de „Katharina Habicht” ale lui Verity altcuiva decât lui Verity, respectiv „Katharinei” înseși. Mitraillette o să încerce să aranjeze ca V să le ridice de la una dintre „*cachettes*” – cutiile poștale secrete – ale Rezistenței. Asta înseamnă că va trebui să trimitem vorbă cumva.

Spun „noi” de parcă m-aș pregăti și eu să fac ceva spectaculos ca să ajut, altceva decât să stau aici, suflându-mi în degete ca să le încălzesc și sperând că nu mă găsește nimeni!

Operațiunea decurge așa cum a fost stabilit – au echipamentul, o au și pe Verity, contactele sunt toate pe poziții. Cu un pic de atenție și plănuiind bine, cartierul general al Gestapoului din Ormaie o să fie cel care-o să sară în aer ca Vezuviul și nu hambarul ăsta. Numai dacă Kathe Habicht n-ar opera „în spatele liniilor inamice”, cum s-ar zice, cu actele de identitate ale britanicei Kittyhawk!

Încep să cred că a fost una dintre cele mai puțin deștepte idei ale ei să-și ia numele de Kitty Hawk ⁶⁶în germană. Foarte drăguț, dar nu foarte practic. Deși, ca să fim drepecți, nu se așteptase să vin și eu cu ea.

Am demontat revolverul lui Paul și l-am montat la loc de șapte ori. Nu e la fel de interesant ca un motor radial.

⁶⁶ Atât *Hawk* în engleză, cât și *Habicht* în germană, înseamnă uliu, pasăre de pradă. Practic, Kathe Habicht e traducerea germană a numelui Kitty Hawk.

A mai căzut un Lysander.

Incredibil, dar adevărat. Acesta a reușit să treacă de tunurile antiaeriene și a sosit exact cum fusese stabilit, floare la ureche, la vreo sută de kilometri nord de aici, luni, 18 oct. Din nefericire, terenul de aterizare devenise o mare de noroi, pentru că pe aici numai a plouat, a plouat și iar a plouat, în ultima săptămână, în toată Franța, cred. Comitetul de recepție de pe teren a petrecut cinci ore încercând să scoată avionul din noroi – au adus o pereche de boi, căci era prea mare noroiul și să intri cu un tractor pe câmpul ăla, dar în cele din urmă au renunțat, căci se crăpase de ziuă. Așa că au distrus încă un avion și încă un pilot de la Servicii Speciale a rămas blocat aici.

Am spus încă unul, dar firește că eu nu sunt chiar de la Servicii Speciale. E o oarecare mângâiere că nu sunt singura – meschin și nesimțit din partea mea, știu, dar nu mă pot abține.

Vorbiseră să încerce să mă scoată pe mine de aici cu avionul ăla. Urma să încerce să mă înghesuie în el, împreună cu cele două persoane pe care ar fi trebuit să le duc eu înapoi, în Anglia, în primul rând – ar fi trebuit să stau cumva pe podea, dar SOE și ATA sunt aproape înnebunite pentru soarta mea, acasă, și vor neapărat să mă scoată de aici. N-a fost să fie. A trebuit ca multe lucruri să fie aranjate, apoi aranjate din nou, apoi au ieșit prost, în ultima clipă. Toate mesajele spre Londra trebuie să fie laborios codate și trimise cu bicicleta la un radiotelegraf ascuns, la vreo 16 kilometri de aici. Mesajul probabil n-a putut fi transmis imediat, întrucât cineva a mișcat frunza din gaura cheii sau geana împăturită în biletul pentru curier și au fost nevoiți să aștepte trei zile, ca să se asigure că

n-au fost urmăriți. Ploaia a fost îngrozitoare, cu nori la 300 de metri și vizibilitate aproape zero în văile râurilor, unde ceața adăsta – oricum nimeni n-ar fi putut ateriza acolo. Nu e niciun teren mai aproape de cel de la Tours, la 80 de kilometri de aici, ca să-l înlocuiască pe cel pe care l-am compromis eu.

Ei numesc un teren distrus *brille* – ars. Și al meu e chiar așa.

Va trebui să trimită un Hudson ca să ne ia pe toți, căci pur și simplu într-un Lysander nu e atâta loc. Și asta va însemna să așteptăm să se usuce noroiul.

Uhh! Nu m-am mai simțit niciodată murată și abătută atât de multă vreme – e ca și când aș sta într-un cort, fără lumină, fără căldură. Mi-au adus un maldăr de plăpumi cu puf de găscă și piei de oaie, dar ploaia e constantă – ploaie cenușie, grea, de toamnă, care te împiedică să faci orice, chiar dacă n-ai fi închis într-un spațiu îngust, sub doliile acoperișului. Am fost pe jos de vreo câteva ori – ei încearcă să-mi dea o masă în casa fermei în fiecare zi, ca să mă mai încălzesc și să-mi mai rupă monotonia. N-am mai scris aici de o săptămână, căci degetele mele încep să-mi degere – mereu îngrozitor de amorțite de frig. Am nevoie de mitene din acelea pe care le-am făcut eu după cartea cu modele pe care mi-a dat-o bunica, cu clapete care se pot întoarce pe spate, ca să-ți poți folosi degetele. *Esențiale pentru armată*, zicea în carte. Dacă aș fi știut cât de esențiale ar fi fost mitenele alea acum, nu mi le-aș fi scos niciodată din sacul de pilot – decât ca să le port. Nu ca pe nesuferita de mască de gaz.

Mi-ar plăcea să fiu scriitor – mi-ar plăcea să am cuvinte ca să descriu complicatul amestec de frică și plictiseală în care am trăit în ultimele 10 zile și care se întinde leneș, nedefinit, înaintea mea. Trebuie să fie un pic ca la închisoare.

Așteptându-ți sentința – nu să-ți aștepți execuția, căci nu sunt chiar în situația asta. Dar posibilitatea să sfârșesc prin moarte există. Și e reală.

Totodată, zilele mele sunt mai monotone decât o viață întreagă ca țesătoare, încărcând la nesfârșit suveici – n-am ce să fac decât să-mi sug degetele înghețate, ca Jamie în Marea Nordului, și să-mi fac griji. Nu sunt obișnuită cu asta. Întotdeauna fac câte ceva, întotdeauna sunt la muncă sau ceva. Nu știu să-mi ocup mintea fără să fiu ocupată cu toată ființa mea. Celelalte fete de la Maidsend stăteau ba sforăind, ba tricotând, ba făcându-și unghiile, când ploua și vizibilitatea era atât de redusă că nimeni nu putea zbura. Tricotatul nu mi-a fost niciodată de ajuns. Mă plictisește atât de tare, încât nu mă pot angaja la nimic mai mare decât ciorapi sau mănuși. Întotdeauna sfârșeam șutind câte o bicicletă și plecând în explorare.

Îmi aduc aminte Aventura pe Biciclete, când i-am spus eu lui Julie toate fricile mele – mi se par atât de neînsemnate acum. Groaza instantanee, din cauza bombelor care explodează subit nu se compară cu frica ce pătrunde, până în măduva oaselor, constantă, c-o să fii descoperit și prins. Nu trece niciodată. Nu simți vreo ușurare sau vreo posibilitate de a auzi sirena „Pericolul a trecut!”. Întotdeauna trăiești cu senzația unei dureri surde pe dinăuntru, știind că în orice clipă s-ar putea întâmpla ce-i mai rău.

Am spus că mi-e frică de frig. E adevărat, frigul e neplăcut, dar... nu e ceva de care să-ți fie într-adevăr frică, nu? Care sunt cele 10 lucruri de care mi-e frică acum?

1) FOCUL.

Nu frigul sau întunericul. Există încă o mare grămadă de

Explozibil 808 ascunsă sub baloturile de paie de pe podeaua hambarului ăstuia. Mirosul e copleșitor, uneori. E ca de marțipan. Pur și simplu nu poți uita că e aici. Dacă vreo santinelă germană își vâra nasul aici, nu știu cum nu l-ar remarca.

Mă face să visez că amestec la nesfârșit în glazură pentru tarte cu fructe, dacă mă credeți.

2) Să nu cadă bombe pe bunica și bunicul. Asta nu s-a schimbat.

3) Să nu cadă bombe pe Jamie. De fapt, îmi fac mai multe griji pentru Jamie acum, când am trecut un pic și eu prin ce-a avut el de îndurat.

4) Noutate pe lista asta: lagărele de concentrare naziste. Nu știu nici măcar unul după nume, nu știu unde sunt – probabil pentru că n-am fost atentă. În mintea mea n-au fost niciodată sută la sută reale. Faptul că bunicul făcea tamtam pe marginea poveștilor sumbre din *Guardian*, nu însemna că neapărat erau și reale. Dar să știu că aș putea cu ușurință să sfârșesc în vreunul din ele e mai înspăimântător decât orice știre de jurnal. Dacă mă prind și nu mă împușcă imediat, or să-mi trântescă o stea galbenă pe mine și-or să mă expedieze în vreunul dintre acele locuri groaznice și nimeni n-o să mai știe vreodată ce s-a întâmplat cu mine.

5) CURTEA MARȚIALĂ.

Încerc să-mi amintesc ce altceva i-am spus lui Julie că mă sperie. Cele mai multe din acele „frici” despre care am vorbit în prima noastră zi, la cantină, erau atât de prostești. Să îmbătrânești! Mi se face jenă când mă gândesc. Lucrurile pe care i le-am spus ei, în aventura noastră pe biciclete, erau mai serioase. Căinii. Hah – asta mi-aduce aminte:

6) Paul. A trebuit să-l gonesc de aici cu arma – a fost, firește, propriul lui pistol, cel pe care mi l-a dat el și m-a învățat să-l folosesc. Probabil a fost exagerat de teatral să îndrept pistolul spre el. Dar el a urcat pur și simplu în pod la mine, de unul singur, ziua în amiaza mare, fără ca niciunul dintre membrii familiei să știe că el era aici, lucru foarte alarmant în sine. Ei au mare grijă să țină socoteala cui vine și pleacă și au nevoie să aibă încredere în el. Presupun că tot ce voia era un sărut și o îmbrățișare. S-a retras, arătând profund insultat, și m-a lăsat simțindu-mă vinovată, și murdară, și mironosiță, toate deodată.

Episodul ăsta m-a speriat teribil, și mai mult după aceea, când m-am gândit la el, decât la momentul respectiv. Dacă el – sau oricine – încerca să mă forțeze, eu n-aș fi putut să fug. N-aș fi putut striga după ajutor. Ar fi trebuit să suport fără luptă, și în tăcere, altminteri riscând să mă dau de gol naziștilor.

Am stat trează, grozav de speriată, toată noaptea, cu nenorocitul de pistol al lui Paul în mână, cu urechea lipită de trapa de acces, ascultând, așteptându-mă să vină înapoi și să încerce din nou, la adăpostul întunericului. De parcă n-ar fi avut lucruri mai bune de făcut la adăpostul întunericului! În cele din urmă, am adormit și am visat că era un soldat german care bătea violent în trapă. Când a spart-o și a intrat, eu l-am împușcat în față. M-am trezit găfâind îngrozită – apoi am adormit iarăși și am visat același lucru, și apoi iar, de cel puțin trei ori la rând. De fiecare dată, mă gândeam: A fost un vis, mai devreme, dar DE DATA ASTA e real.

Când Mitraillette a urcat ca să-mi aducă rația de la micul dejun, de pâine, ceapă și greșosul lor surogat de cafea, i-am

dezvăluit imediat toată povestea sordidă. În engleză, firește. Am sfârșit prin a izbucni în lacrimi. Ea s-a înduișat, dar era nedumerită. Nu sunt sigură cât a înțeles ea și nu cred că ar putea face oricum ceva.

„În engleză, firește” mă conduce la Frica Numărul 7 – să fiu englezoaică. Cred că i-am spus lui Julie că îmi era frică să nu mi îmbrac cum trebuie uniforma și oamenii să râdă de accentul meu, și bănuiesc că încă mai sunt preocupată de lucrurile astea – dar dintr-un motiv mai serios. Hainele mele! Nu mă potrivesc cu Mitraillette în talie și șolduri. A trebuit să port o rochie de-a mamei sale – demodată și severă, cu care nicio fată care se respectă din generația mea nu s-ar îmbrăca nici moartă. Puloverul lui Mitraillette mi se potrivește și am și o jachetă de lână, peticită și răspeticită, care i-a aparținut odinioară fratelui ei, dar combinația dintre aceste veșminte călduroase și rochia urâtă arată mai mult decât ciudat. Toaleta este completată cu *saboți de lemn* – exact cum poartă grădinarul bunicii, acasă. Nu e nicio speranță să mă echipez mai bine, cel puțin dacă nu folosesc cupoanele pentru haine ale lui Julie. Nu mă interesează să fiu elegantă, dar evident port o colecție bizară de vechituri și, dacă sunt văzută, o să stârnesc întrebări.

Și „accentul” meu! Bine.

Mitraillette zice că ea poate să spună și DUPĂ CUM MERG că nu sunt din Ormaie. Dacă mă duc până la magazinul din colț, îmbrăcată după ultima modă și nu scot un cuvânt, nu vorbesc cu nimeni, tot o să mă trădez, pe mine și pe toți cei din jurul meu. Mi-e atât de frică să-i dezamăgesc.

Oh, da, să-i dezamăgesc pe ceilalți. E următoarea frică sau e vinovăție? Pare un gogoloi de granit blocat în mecanismele

creierului meu și sfâșiindu-le dureros. Să-i dezamăgesc pe ceilalți. O mare listă circulară de eșecuri și necazuri. Și dacă sunt prinsă și divulg locația Escadrilei Lunii RAF? Deja i-am dezamăgit pe toți ceilalți piloți de Lysander – care m-au plăcut și m-au încurajat atât de mult, încât au fost destul de nechibzuiți să mă lase să iau unul din avioanele lor în Franța. Direcția de Operațiuni Speciale a avut încredere în mine, de asemenea, ca să nu mai spun de refugiații pe care ar fi trebuit să-i iau de aici. Sunt un eșec colosal, în ceea ce privește piloții din rezerva de charter ATA, am dat bir cu fugiții pe termen nedeterminat, și mi-e groază că o să-mi trădez gazdele din greșeală – fiind găsită pe proprietatea lor – sau fiind prinsă și dându-i de gol, sub presiune.

Nu prea cred că aș putea să țin ceva ascuns de Gestapo, dacă mă torturează. Oh, ajutor – iar am ajuns la asta, înapoi la locația Escadrilei Lunii și la Gestapo.

Totul duce la Gestapoul din Ormaie. Ei bine, pot fi ei Frica Numărul 9. Poliția secretă nazistă, alt lucru la care mi se face rău când mă gândesc. Sunt absolut sigură că la cartierul general al Gestapoului din Ormaie o să fac prima escală pe drumul meu spre un știu care închisoare în care va fi să sfârșesc.

Cel puțin dacă n-o să sară mai întâi în aer cartierul general al Gestapoului din Ormaie. Dar nu pare probabil să se întâmple prea curând. Sunt 10 zile de când am ajuns noi aici. O parte a motivului pentru care nu am scris până săptămâna trecută este acela că nu vreau să pun pe hârtie ce urmează să scriu, nu vreau să dau niciun fel de realitate acestui hidos „probabil”. De asemenea, dacă mi-am îngăduit să scriu săptămâna asta, tocmai mi-am irosit jumătate din hârtie

înșirând posibilități și întrebându-mă.

A trecut prea mult. E chin, caznă curată, să aștepti vești – orice.

Julie a dispărut.

E adevărat că a fost la prima întâlnire – marți, 12 oct., la o zi după ce am ajuns noi aici, dar apoi pur și simplu a dispărut de parcă n-ar fi fost niciodată în Franța. Azi e 21. Lipsește de peste o săptămână.

Înțeleg acum de ce mama ei joacă rolul Doamnei Darling și lasă ferestrele deschise în dormitoarele copiilor ei când aceștia sunt plecați. Câtă vreme poți să-ți închipui că ei vor veni înapoi, există speranță. Nu cred că poate fi ceva mai rău pe lume decât să nu știi ce li s-a întâmplat copiilor tăi – să nu știi niciodată.

Aici, se întâmplă tot timpul. Se întâmplă tot timpul – oamenii dispar pur și simplu, uneori familii întregi. Nimeni nu mai aude vreodată ceva despre ei. Se evaporază. Piloți doborâți, bineînțeles, marinari torpilați, bineînțeles, la asta te aștepti. Dar aici, în Franța, li se întâmplă și oamenilor obișnuiți. Cum ar fi ca, peste noapte, casa de alături să devină pustie sau poștașul să nu mai apară la lucru, sau prietena sau profesoara ta să nu mai vină la școală? Presupun că a fost o vreme, în urmă cu vreo doi ani, când exista o șansă să poți fugi în Spania sau în Elveția. Însă chiar și acum, există o foarte firavă speranță ca Julia să fi reușit să se ascundă de vreun pericol pe care nici măcar nu-l bănuim. Cu toate că e mult mai probabil să fi fost absorbită în motoarele mașinării morții naziste, ca un nagăț ghinionist nimerind în elicea unui bombardier Lancaster – în cazul ăsta nu rămâne nimic, decât pene care zboară în urma avionului, de parcă aripile alea calde

și inima aceea care bătea nici n-ar fi existat vreodată.

Nu există nicio înregistrare publică a arestațiilor. Sunt arestări în fiecare zi. Adesea oamenii întorc capul dacă e vreo bătaie în stradă, ca să evite de-a intra în bucluc ei înșiși.

Julie a dispărut.

Mă șochează s-o scriu, să văd aici, în marginea Jurnalului meu de Pilot, lângă „De Havilland Mosquito – Defecțiune a motorului după decolare”. Dar e adevărat. A dispărut. Ar putea fi deja moartă.

Mă tem că voi fi prinsă. Mă tem că Julie a murit. Dar dintre toate lucrurile de care mi-e frică, nimic nu mă înspăimântă mai mult ca faptul că se pare – aproape sigur – că Julie e prizonieră a Gestapoului din Ormaie.

Mă trec fiori pe șira spinării când scriu asta și mă înfiorez din nou când citesc cuvintele pe care tocmai le-am scris.

Trebuie să mă opresc. Cerneala e uluitoare, chiar nu se întinde nici când plângi peste ea.

Verity, Verity, trebuie să țin minte s-o numesc Verity. Fir-ar.

Operațiunea nu poate avansa – n-au încă niciun contact în interior. Cu Julie afară din peisaj, totul stagnează. Ea ar fi trebuit să fie pionul principal în operațiunea asta, informatoarea, translatorul vorbitor de germană, care trebuia să facă legătura între primăria orașului și cartierul general al Gestapoului. Mitraillette n-o poate face – e de-a locului, prea ar da de bănuț. Acum întreaga rețea Damask e pe muchie de cuțit, și toți se tem că prinderea lui Julie îi va trăda.

Adică Julie îi va trăda ea însăși. Ea îi va deconspira cedând presiunii. Cu cât mai mult durează tăcerea, cu atât e mai ca

sigur că ea a fost prinsă.

Intre timp, ei tot mai încearcă să facă ceva pentru mine. Au trecut două săptămâni – nimic nu s-a schimbat.

Mi-au făcut o fotografie. O să dureze o vreme până când va fi dezvoltat clișeul. A fost greu să-mi facă rost de un fotograf de încredere, care e ocupat pe mai multe fronturi. Majoritatea negocierilor nu m-au inclus și pe mine. Din nou, au făcut un mare efort pentru a mă proteja – pot să spun cât de neliniștită a fost Maman a lui Mitraillette să ne aibă, pe mine, pe Paul și pe fotograf, în salonul ei.

Ideea e să se lucreze pe falsa *carte d'identite* a lui Verity ca să transforme Kittyhawk – adică pe mine – în Kathe, respectiv Katharina Habicht. Aș deveni verișoara taciturnă și nu prea isteată din Alsacia, a cărei casă a fost bombardată și care a venit aici ca să fie în grija lor și să ajute la fermă. E un risc din nenumărate motive, cel mai rău fiindcă există deschisă o posibilitate ca, dacă Julie a fost prinsă, să fi compromis deja numele. Am discutat și rădiscutat despre asta – Mitraillettee, Maman și Papa, cu mine ca principal consultant și cu Paul ca translator. Dacă naziștii au pus mâna pe Verity, trebuie să presupunem 1) că au pus mâna implicit pe licența de pilot a lui Margaret Brodatt și pe cartea de identitate de la Registrele Naționale și că deja știu numele MEU adevărat, și 2) că Julie le-a spus *propriul nume* adevărat, pentru că în calitate de ofițer înrolat sub prevederile Convenției de la Geneva asta ar trebui să facă și așa ar avea cea mai mare șansă de a fi tratată decent ca prizonier de război. Noi nu credem că ea le va spune numele de pe falsa *carte d'identite* Katharina Habicht. Paul nu crede că ar fi posibil s-o întrebe și, chiar dacă o fac, ea le-ar putea spune *orice*, căci ei n-ar avea cum să-și dea seama. Ar

putea inventa un nume – sigur ar face-o. Sau probabil să-l dea pe cel de Eva Seiler.

Dar motivul real pentru care ea nu va divulga numele de Kathe Habicht e acela că știe că, dacă eu am aterizat în siguranță, e singura identitate pe care o am.

Fotograful lucrează și „pentru inamic”. Aviatorii britanici adevărați care zboară deasupra continentului european duc cu ei niște fotografii în trusa lor de urgență, pentru eventualitatea în care ar fi doborâți și ar avea nevoie de acte de identitate false. Dar fotografiile mele au fost făcute de un fotograf francez, angajat oficial al Gestapoului! Una dintre celelalte îndeletniciri ale lui e să dezvolpeze poze mărite ale prăbușirii mele – a adus câteva copii, să ni le arate. Imposibil de descris dublul sentiment de entuziasm și de groază privindu-l desfăcând sfoara ce lega copertele dosarului de carton, apoi scoțând dinăuntru hârtia lucioasă – hârtie destinată pentru birourile căpitanului Gestapo din Ormaie. Ca atunci când simți ghiontul primelor degete fantomatice de aer rece atingându-ți aripile, când norul de furtună pe care ai încercat s-o întreci începe să te prindă din urmă. Atât de aproape sunt eu de Gestapoul din Ormaie – fotografii nu mi-a putut da fotografiile.

M-a prevenit, în engleză:

— Nu sunt plăcute la vedere.

Cel mai tulburător lucru era să știu că ar fi trebuit să fiu eu. Cadavrul acela groaznic carbonizat purta hainele mele, oase și piele topite în carlinga zdrobită în locul meu. Aripile ATA încă mai trasau un palid contur pe coșul pieptului său coșcovit. Era o fotografie mărită a aripilor abia vizibile, numai aripile – n-ai fi putut spune că era un însemn ATA, cu siguranță.

Nu mi-a plăcut asta. De ce să se concentreze pe însemnele pilotului – pur și simplu... De ce?

— Asta pentru ce e? am întrebat eu, și aș fi putut s-o spun și în franceză. Ce vor face cu toate aceste fotografii?

— E un aviator englez ținut prizonier la Ormaie, mi-a explicat fotograful. Vor să-i arate fotografiile astea și să-l interogheze despre ele.

Au doborât un bombardier englez săptămâna asta. Pe vreme rezonabilă, avem roiuri de avioane Aliate zburând pe deasupra în fiecare noapte, unele și ziua. Cred că ne-am oprit să mai bombardăm Italia după invazia Aliților de luna trecută, dar acum, când Italia a declarat război Germaniei, lucrurile s-au încins rău. Suntem prea departe de Ormaie ca să auzim sirenele, doar dacă vântul bate din direcția potrivită. Dar se poate vedea fulgerul pe cer când artileriștii de la sol trag în avioanele care trec.

Spuneam că eu țineam strâns de fotografiile mărite ale aripilor mele arse, încercând să-mi dau seama de ce. E cea mai puțin îngrozitoare fotografie a falsului pilot, dar e cea care m-a tulburat cel mai mult. În cele din urmă, mi-am ridicat ochii la Paul.

— Ce-o să știe cineva capturat dintr-un echipaj de bombardier despre un avion de recunoaștere distrus?

El ridică din umeri.

— Tu știi mai bine. Tu ești pilotul.

Foaia lucioasă de hârtie tremura în mâinile mele.

M-am oprit imediat. Pilotează avionul, Maddie.

— Crezi că aviatorul englez capturat ar putea fi Verity?

Paul a ridicat din nou din umeri.

— Ea nu e aviator.

— Nici englezoaică, am adăugat.

— Dar probabil avea licența ta de pilot englez și cartea de identitate de la Registrele Naționale, a conchis Paul, liniștit. Nu există nicio fotografie pe actele tale britanice, nu? Ești civil. Deci chiar dacă îți cunosc numele, n-or să știe cum arăți. Spune-mi, Kittyhawk, cât de convingătoare consideri tu fotografiile astea? Tu te-ai recunoaște? Dar altcineva?

Cadavrul ăla topit ar fi fost greu de recunoscut și ca om. Dar aripile acelea ATA... Oh, nu vreau ca Julie să vadă fotografiile astea și să i se spună că se uită la mine.

Pentru că ea știe avionul. Nu se poate tăgădui că e același avion – marcajele sunt vizibile, R 3892. Numai... nu mă pot gândi la asta, Julie în închisoare, pusă să se uite la fotografiile astea.

I-am spus lui Paul:

— Întreabă-l pe fotograf cât poate trage de timp până să dea astea.

Fotograful m-a înțeles fără să aibă nevoie de traducere.

— O să aștept, a zis el. Căpitanul Gestapoului o să aștepte. Fotografiile n-au fost bune când le-am scos, probabil, nu destul de clare, și trebuie să le mai fac o dată. O să ia mult timp. Englezul trebuie să-i spună căpitanului și despre alte lucruri.

N-o să vadă încă fotografiile cu pilotul. Le putem da pe celelalte, ca să înceapă cu ele...

Scoase mai multe foi lucioase din dosar și mi le întinse. Erau cu interiorul părții din spate a cockpitului, încărcat cu rămășițele carbonizate ale celor „*onze radios*” – unsprezece „aparate de radiotelegrafie”.

Am pufnit în râs. Oribil din partea mea, știu, dar e o

fotografie EXCELENTĂ – absolut convingătoare. Este cel mai bun lucru pe care l-am văzut în ultimele două săptămâni. Dacă au prins-o pe Julie și i-au arătat fotografia asta, or să fie păcăliți. Ea o să inventeze un operator și o destinație pentru fiecare dintre aceste false radiouri, și frecvențe, și seturi de coduri. O să-i vrăjească.

— *Oui, mais oui*, oh, da! m-am bâlbâit eu, un pic prea isteric, și toată lumea s-a încruntat la mine.

Am întins ambele fotografii înapoi – cea care avea s-o frângă pe Julie și cea care ar putea s-o salveze.

— Dă-le pe astea.

— Bine... a zis fotograful, rece și neutru. Bine, o să fie mult mai puțină bătaie de cap pentru mine, dacă măcar câteva dintre ele vor fi livrate la timp.

Sunt atât de... profund umilită de riscurile pe care și le asumă toți, de viețile duble pe care le duc toți, de cum ridică ei din umeri și continuă să muncească.

— Acum să-ți facem dumitale fotografia, Mademoiselle Kittyhawk.

Maman s-a agitat în jurul meu și a încercat să-mi aranjeze părul, ca să arate frumos. Zadarnic. Fotograful a făcut trei fotografii și a început să râdă.

— Zâmbetul dumitale e prea larg, mam'selle, a zis el. În Franța, nouă nu ne plac cărțile astea de identitate. Fața dumitale trebuie să fie... neutră, *oui*? Neutră. Ca Elveția!

Atunci am râs cu toții, un pic încordați, și cred că am sfârșit prin a mă uita mânioasă. Chiar am încercat să zâmbesc la toată lumea – e unul dintre singurele lucruri pe care le știu din ce trebuie să faci când ești sub acoperire în teritoriul inamic. Asta și cum să tragi cu un revolver folosind metoda „Dublu Cep”.

Nici nu pot să spun cât de mult îl urăsc pe Paul.

Fotograful mi-a adus, de asemenea, și o pereche de pantaloni de lână, căptușiți, de alpinist, de-ai soției sale, niște pantaloni buni, bine făcuți și nu foarte uzați, pe care mi i-a dat după ce și-a scos echipamentul. Am fost atât de surprinsă și de recunoscătoare, că am început să mă smiorcăi iar. Bietul om a înțeles greșit reacția mea și și-a cerut iertare că n-a adus niște haine mai frumoase! Maman s-a apropiat de mine, ștergându-mi lacrimile cu șorțul, cu o mână, și arătându-mi cu cealaltă mână cât de călduroși și groși erau pantalonii aceia. Își face foarte multe griji pentru mine.

Paul s-a întors spre fotograf și a făcut o remarcă pe un ton amical, de parcă beau împreună o sticlă de vin într-o crâșmă. Dar a vorbit în engleză, ca să înțelegem eu și fotograful, și nimeni altcineva.

— Kittyhawk nu e supărată pentru pantaloni. Ce are între picioare nu-i folosește la nimic oricum.

Îl urăsc.

Știu că e organizatorul, piatra de temelie a rețelei de Rezistență. Știu că viața mea depinde de el. Știu că pot avea încredere în el ca să mă scoată de aici. Dar tot îl urăsc.

Fotograful i-a răspuns lui Paul printr-un chicotit stingherit – de la bărbat la bărbat, o glumă foarte suculentă – și mi-a aruncat o privire într-o parte, ca să vadă dacă eu m-am prins – dar firește că eu hohoteam de plâns mai departe, în îmbrățișarea largă, ca de la fermă, franțuzească, a lui Maman, și am arătat ca și când n-aș fi auzit. Și m-am prefăcut că nu auzisem, pentru că era mai important să-i mulțumesc cum se

cuvenea fotografului decât să-l atac pe Paul.

ÎL URĂSC.

După ce a plecat fotograful, a trebuit să mă duc la o altă ședință de tir, împreună cu Paul. El TOT nu-și ținea mâinile acasă – nici măcar după ce fusese amenințat cu arma, nici măcar cu Mitraillete de față – nu le-a lăsat să umble, ci doar le ținea pe brațul meu sau pe umăr un exagerat de mult timp. Trebuie să fi știut cât de tare mi-ar fi plăcut să-i zbor creierii cu propriul revolver. Dar evident că primejdia îi face plăcere și, în pofida viselor mele violente, n-am așa ceva în mine. Bănuiesc că și el știe asta.

În ultimul weekend din fiecare lună, lui Maman i se permite să taie un pui special autorizat, ca să poată pregăti masa de duminică pentru o jumătate de duzină de ofițeri Gestapo. Din cauză că Etienne e de-al locului, familia lui trebuie să-i întrețină superiorii cu regularitate și, bineînțeles că naziștii știu că mâncarea e mai bună la fermă decât în oraș. Mi-am petrecut toate cele trei ore ale ultimei lor vizite strângând în mâini Coltul 32, atât de tare, că, patru zile mai târziu, mâna încă îmi e amorțită. Uitându-mă printr-o parte a șindrilelor hambarului am deslușit doar capota luciosului lor Mercedes-Benz, pe care îl parcaseră în curte, și am zărit tivul lungii haine de piele a căpitanului, care i s-a prins de apărătoarea roții, când a suit din nou în mașină.

De vizită mi-a spus La Cadette, sora cea mică. Numele adevărat al lui La Cadette este Amelie. Pare un pic stupid să nu le scriu acum numele celor din familie, de vreme ce naziștii sunt oricum foarte familiari cu ei. Dar am ajuns să mă gândesc la cei doi Thibaut pur și simplu ca la Maman și Papa, și nu mă

pot gândi la Mitraillette ca la Gabrielle-Therese, cum nu mă pot gândi la Julie ca la Katharina. Familia a lăsat-o pe Amelie să ducă greul conversației, când naziștii le-au ocupat bucătăria – aparent n-are decât tărăște în cap, dar i-a încântat cu desăvârșire pe vizitatori cu germana ei alsaciană fluentă. Toată lumea o place.

Au încercat să facă vizita aceasta lunară neceremonios – toată lumea avea haine civile, deși cu toții se poartă față de căpitanul Gestapo cu un respect de parc-ar fi regele Angliei. Atât Mitraillette cât și sora ei spun că el le inspiră o frică mortală — calm și vorbind fără să ridice tonul – niciodată nu rostește ceva nechibzuit. E cam de aceeași vârstă cu Papa Thibaut, fermierul. Subordonații lui trăiesc într-o continuă teroare față de el. Căpitanul nu favorizează pe nimeni, dar îi place să stea de vorbă cu Amelie și îi aduce câte un mic dar ori de câte ori vine. De data asta, i-a adus o cutie de chibrituri, pe care e imprimat în relief blazonul hotelului pe care l-au ocupat ei pentru birourile lor – C d B, Chateaux de Bordeaux. Amelie mi l-a dat mie. Drăguț din partea ei, dar nu vreau deloc să dau foc la ceva pe aici!

Au început cu băuturile. Toți bărbații au stat în picioare, în bucătărie, sorbindu-și coniacele. La Cadette servea la masă, Mitraillette stătea stingherită într-un colț, împreună cu posaca nemțoaică pe care căpitanul o târa peste tot, ca secretara/camerista/sclava lui – tot ea e și șoferul lui. Ea nu obișnuia să bea coniac cu bărbații; avea mâinile pline cu dosarul căpitanului, cascheta și mănușile lui.

Astăzi, fratele, Etienne, avea un cucui mare și urât pe frunte, deasupra ochiului stâng – destul de proaspăt, o vânătaie violetă cu o julitură sângerie în mijloc, încă umflată. La

Cadette îi dădea târcoale, plină de compasiune, Mitraillette și Maman, ceva mai reținute. N-au îndrăznit să-l întrebe de unde o avea – ei bine, sora lui mai mică a îndrăznit, dar nu i-a răspuns el. De asemenea, era extrem de stingherit de atenția și de agitația din jurul lui, în fața șefului, a celor doi colegi ai lui și a celeilalte fete.

Atunci, La Cadette s-a întors spre căpitan și l-a întrebat:

— Asta face Etienne toată ziua la serviciu, se bate cu lumea? Nu-i nicio deosebire, ar putea fi din nou la școală!

— Fratele tău e foarte bine-crescut, a răspuns căpitanul. Dar uneori, câte un prizonier rău ne aduce aminte cât de periculoasă poate fi munca unui polițist.

— Și munca dumneavoastră e periculoasă?

— Nu, i-a zis el cu blândețe. Eu am o muncă de birou. Tot ce fac e să stau de vorbă cu oamenii.

— Cu prizonieri răi, i-a atras ea atenția.

— De aceea îl am pe fratele tău să mă apere.

La acest moment, sclava secretară a chicotit pe înfundate, foarte, foarte încet, pe sub palma ei – prefăcându-se că-și drege glasul și schițând un gest spre capul lovit al lui Etienne – și i-a murmurat lui Mitraillette, de alături:

— O femeie i-a făcut asta.

— Și el a meritat? a întrebat-o, tot în șoaptă, Mitraillette.

Secretara a ridicat din umeri.

E un IAD să nu știi ce s-a întâmplat sau ce i se întâmplă lui Julie. Au trecut mai bine de trei săptămâni, acum, deja suntem în noiembrie. Tăcere completă – ar putea fi la fel de bine și pe partea întunecată a lunii. E incredibil de ce fire subțiri de ață începi să-ți agăți speranțele.

Nu interoghează multe femei la Ormaie – de regulă, le trimit direct la închisorile din Paris, cred. Sunt sigură că mi s-a oprit inima a doua oară când am auzit asta și încă o dată acum, când o scriu.

„O femeie i-a făcut asta.”

Nu știu dacă sunt dezamăgită sau ușurată – am petrecut cea mai mare parte din ziua de ieri (duminică, 7 noiembrie) încercând să ies din Franța, iar acum sunt înapoi aici, în același hambar vechi – epuizată, dar în viață, în stare să scriu pentru că deja s-a luminat de ziuă și Paul mi-a dat o pastilă de benzedrină⁶⁷, aseară, ca să continui să merg.

Mă bucur că am din nou însemnările astea. Le lăsasem aici, ca să nu fie găsite asupra mea, dacă aș fi fost prinsă în timpul călătoriei de 80 de kilometri până la terenul de aterizare. Bineînțeles, cum mi-am spus de un milion de ori, în primul rând că n-ar fi trebuit să fac nenorocitele astea de însemnări, dar cred că o să le iau cu mine, data următoare. Am simțit cumva că las o parte din mine însămi aici și e o ofensă cu caracter de trădare să-mi pierd Jurnalul de Pilot.

Am călătorit în portbagajul unei mașini mici, aparținând unui bun prieten de-al lui Papa Thibaut, un Citroen Rosalie – motor cu 4 cilindri, pe puțin 10 ani vechime, mergând – exact asta! — Cu un amestec grețos de gudron de huilă și alcool etilic din sfeclă de zahăr. Bietului motor nu-i plăcea deloc – a tușit și a bolborosit tot drumul – presupun că sunt norocoasă că nu m-am asfixiat cu gazele de eșapament. Papa Thibaut avea o dubă pentru livrările fermei, dar aceasta și șoferul ei

⁶⁷ Denumire comercială pentru amfetamina.

sunt cu atâta grijă verificați și programați, încât nu îndrăznește nimeni să îi folosească pentru activitățile Rezistenței. În călătoria de ieri, o după-amiază de duminică, au fost nu mai puțin de șase puncte de control prin care a trebuit să trecem, mai mult de unul la fiecare 15 kilometri. Oamenii nu știu întotdeauna unde va fi următorul punct de control și, astfel, pentru noi a fost un mijloc bun să le aflăm ca să le putem evita la întoarcere, după ora de stingere. Eu eram în spate, cu un coș de nuiele de picnic ca accesoriu și vreo două găini – găini ouătoare – care erau duse legal la altă fermă. Tămbălăul și agitația declanșate de găini la punctele de control au fost de necrezut. Spre deosebire de mine, ele au propriile acte.

Un mijloc de distragere a atenției extraordinar de deștept, totuși. De îndată ce deschidea careva portbagajul, ceea ce s-a întâmplat la jumătate dintre punctele de control, găinile începeau să se agite ca – păi, ca găinile! Pentru mine, ce-a fost mai greu, ghemuită în spatele portbagajului pe sub sacii goi de nutreț, n-a fost să nu fac stop cardiac de fiecare dată când se uita cineva înăuntru, la noi, ci să izbutesc să nu mă dau de gol râzând isteric.

A luat secole până să ajungem la terenul de aterizare – se întunecase când am sosit, mai puțin găinile, care fuseseră lăsate la destinația lor. A trebuit să aștept în ascunzătoarea mea aproape un ceas până când tranzacția cu găinile să se încheie, dar băieții au pus deoparte un sandviș și un strop de coniac și pentru mine. Apoi ne-am continuat drumul până la teren, pe o pantă puțin cam abruptă, dar nu foarte rău, din nefericire cu niște cabluri de înaltă tensiune în apropiere, a căror prezență nu-mi plăcea deloc și, în cele din urmă, nu i-au plăcut nici pilotului, care n-a aterizat acolo – o să ajung și la

asta...

În plus, față de mine și de găini, în mașină mai erau prietenul lui Papa Thibaut, șoferul, Papa Thibaut, pentru autenticitatea vânzării găinilor, Amelie și Mitraillette, pentru autenticitatea picnicului de duminică, și Paul, pentru cunoștințele generale și execuția planului. Paul a stat între fete, și tot drumul Amelie i-a tors pe umăr. E o actriță magiciană, La Cadette. Sub bancheta din spate, aveau ascunse două Stenuri – pistoale mitralieră, omonimele lui Mitraillette – și un aparat de radiotelegrafie. Terenul se afla sus, la capătul unui drum noroios, cu trei porți de lemn de deschis și de închis până acolo – cu „paznici” de-ai noștri deja postați la fiecare dintre porți. Toți veniseră pe biciclete, ascunse acum în tufele de la marginea drumului – câțiva bicicliști urcaseră și cu o persoană în spate, astfel încât, după ce pleca avionul cu pasagerii, să nu rămână biciclete în plus pe care să le ia înapoi cu ei. „Echipajul de la sol” local ne-a montat radioul la bateria bieteii Rosalie, înfigând antena sus, într-un copac, care, pe deasupra, ascundea lejer mașina pentru a nu fi văzută din aer. Recepția a fost bună, la început, deși când vântul s-a întetit, ceva mai târziu, a devenit din ce în ce mai dificil să auzi ceva.

Ne-am strâns în jurul căștilor, când s-a auzit BBC-ul în emisie, câte doi sau trei la un difuzor de cască.

— *ICI LONDRES* —

AICI, LONDRA! Ce emoție, niciun alt cuvânt nu s-ar potrivi, EMOȚIE, să auzi BBC-ul – pur și simplu incredibil! Cât de uimitor, de *uluitor* e faptul că avem tehnologia asta, legătura asta – toate sutele de kilometri dintre noi, câmp și

pădure și râu și mare, toate gârziile și tunurile, evitate cât ai clipi. Și apoi vocea moderată, vorbind atât de clar în franceză că până și eu am putut înțelege, de parcă tipul stătea chiar lângă tine, spunându-ți tainic pe terenul de aterizare european camuflat că planul tău de salvare este Pe Drum!

Paul a prezentat toți băieții comitetului de primire – nu cu numele lor reale, bineînțeles. Trebuia să dai mâna cu *fiecare*.

Greu să-i ții minte pe toți, după o singură întâlnire, în întuneric. Era o fată care trebuia să fie scoasă din țară odată cu noi, o radiotelegrafistă, pe care ardeau de nerăbdare s-o trimită înapoi în Anglia, fiindcă, aparent, avea jumătate din Gestapoul din Paris pe urmele ei.

— Nu știi ce-o să ne facem fără tine, Prințesă, a zis Paul, strângând-o cu un braț pe după mijloc.

— O să mă întorc, a zis ea, liniștită.

Nici pe departe ca Julie, dimpotrivă – timidă și vorbind blând. Deși trebuia să fie absolut la fel de curajoasă. Nu-mi pot imagina ce fel de nervi au ființele astea.

Apoi, Paul mi-a atras atenția:

— Tânărul acela care tocmai a venit, cu ultima bicicletă, e celălalt pilot, cel care s-a împotmolit în noroi, la vest de aici. Probabil vă cunoașteți?

Mi-am ridicat privirile. Era Jamie, JAMIE BEAUFORT-STUART. Chiar și în umbrele dese și sub o lună palidă, l-am recunoscut, iar el a dat cu ochii de mine în același timp. Și-a lăsat bicicleta jos și am sărit unul spre celălalt ca doi canguri. El a izbucnit:

— MA...

Și a fost cât pe-aci să-mi rostească numele. S-a oprit și s-a bâlbâit puțin, apoi a strigat, fără ezitare:

— MA CHERIE!

Și m-a aplecat pe spate într-un sărut cu leșin de Hollywood. Amândoi am găfâit după aer, la sfârșit.

— Scuze, scuze! mi-a șoptit el la ureche. Primul lucru la care m-am gândit... n-am vrut să-ți stric acoperirea, Kittyhawk! N-o să mai fac, promit...

Apoi am rămas amândoi ca prostiți, chicotind ca idioții. L-am sărutat și eu, foarte rapid, ca să știe că nu mă supărasem.

M-a ridicat din nou în picioare, dar și-a păstrat un braț peste umărul meu – toți sunt așa, acești Beaufort-Stuart, afectuoși ca niște cățeluși, absolut dezinvolți cu asta. Nu e deloc britanic! Nu englezesc, în orice caz, dar nu cred că e nici foarte scoțian. Pentru o clipă, l-am văzut pe Paul privindu-ne, el însuși cu un braț încă agățat de mijlocul celeilalte fete – apoi s-a întors și i-a zis ceva unuia din echipa de teren.

— Vreo veste de la Verity? a întrebat Jamie grăbit.

Am clătinat din cap, neavând încredere în mine ca să pot răspunde.

— Fir-ar să fie, a murmurat el.

— O să-ți spun planul general al lui Paul...

Ne-am dus și ne-am așezat în mașină, cu Amelie, care din fericire adormise, pe bancheta din spate. Mitraillette era cocoțată pe capotă, cu unul dintre Stenuri pe genunchi, ținând de șase cu ochii în patru, ca de obicei. Aveam să mai treacă vreo două ore până să sosească avionul – comitetul de primire așeza luminile pe pistă – lanterne legate de țărugi. Noi nu aveam ce să facem, decât să așteptăm și să ne uităm până când venea timpul să aprindem luminile.

— Și care era planul? m-a întrebat Jamie.

— E o femeie la Paris care prezintă un program radio

destinat yankeilor, i-am spus eu lui Jamie. Paul a întrebat-o dacă poate lua interviuri Gestapoului din Ormaie, eventual să includă niște propagandă pentru susținerea lor, în emisiunea ei – să-i lase pe băieții americani de pe navele de luptă să știe cât de lipsit de inimă e din partea noastră să folosim fete nevinovate ca spioane, și cât de bine le tratează nemții, când le prind. Crainica se numește Georgia Penn...

— Doamne, nu prezintă ea grețoasa „Nicăieri nu-i ca acasă”, pentru Radioul celui de-al Treilea Reich sau cum naiba se numește? Am crezut că e o nazistă!

— E...

Nu-mi venea în minte cuvântul potrivit – în afară de „agent dublu”, ceea ce nu era ce voiam eu să spun, deși presupun că asta este de fapt.

— Nu e curier, nu duce mesaje... Cum se numește cel pe care îl trimite regele înaintea armatei lui și se așteaptă să nu fie ucis?

— Herald?

— Exact!

Ar fi trebuit să-mi amintesc. E numele ziarului american la care obișnuia ea să lucreze.

— Și ce-o să facă ea pentru noi, în timp ce-și realizează în Ormaie campania clar pronazistă?

— O să încerce s-o găsească pe Verity, am zis eu, șoptit.

Asta e ceea ce face femeia aceasta, această smintită crainică americană, deși simbria ei e plătită de Ministerul nazist al Propagandei de la Berlin – intră cu un tupeu nerușinat în închisori și în lagărele de prizonieri și găsește persoane. Uneori. Alteori, i se refuză accesul. Alteori, ajunge prea târziu. Foarte adesea oamenii pe care-i caută ea pur și simplu nu pot

fi găsiți. Dar ea încearcă. Obține permisiunea de a intra ca un divertisment pentru soldații prizonieri și iese cu informații. Și încă n-a fost prinsă.

Blestemat de vânt. Încă urlă peste toată Franța – altminteri, o zi senină, în sfârșit.

Ei bine – avionul a ajuns acolo, în sfârșit, un Lizzie din Escadrila Lunii – minunat de familiarul fuzelaj, atrăgător, cu aripi delicate ca de șoim – urma să fie încărcat la maximum cu noi trei în spate, dar am fi scos-o la capăt, căci niciunul dintre noi nu era prea gras – oricum, n-a aterizat. Vântul trebuie să fi bătut cu vreo 40 de noduri,⁶⁸

Suflând transversal peste fâșia de teren de aterizare, stâlpii de tensiune, în care s-ar fi putut încurca, erau prea aproape, bateriile lanternelor pe care le folosiserăm ca să luminăm pista abia mai pâlpâiau – până la urmă, Paul, Jamie și cu mine a trebuit să stăm să stingem lanternele ori de câte ori pilotul se înălța din nou, îndepărtându-se, și aprinzându-le la loc când începea iarăși să dea roată terenului. Omul s-a învârtiri deasupra capetelor noastre vreo trei sferturi de oră și a încercat să coboare de vreo șase ori, înainte s-o șteargă. Presupun că e un pic nedrept să spun că „a șters-o”, oricine cu un dram de minte în creier ar fi făcut același lucru și nu cred că eu aș fi rămas atâta timp în preajmă cât stătuse el. Luna a asfințit pe la vreo 4 dimineața, azi, și probabil tot cam atunci a ajuns și el în Anglia.

Jamie și cu mine înțeleseserăm că n-avea cum să reușească. Totuși – am fost deznădăjduită când a luat din nou înălțime și s-a îndreptat înapoi spre vest. Am stat privind-l lung, cu

⁶⁸ Aproximativ 75 km/h.

fețele îndreptate spre cer, pe întuneric, și degetele strângând tare întrerupătoarele lanternelor, numai vreo câteva secunde, după care n-am mai putut vedea nimic, firește – dar am mai putut auzi bâzâitul familiar al motorului pentru încă vreo două minute, apoi stingându-se în depărtare.

Ca finalul din *Vrăjitorul din Oz*, când balonul zboară fără Dorothy. N-am vrut, nu m-am putut abține să nu izbucnesc într-un copilăresc plâns în hohote, în timp ce ne târâm picioarele înapoi, peste zona de aterizare. Îmi venea să urlu la orice. Când am ajuns la mașină, Jamie m-a apucat de ceafă și mi-a îngropat fața în umărul lui, ca să mă facă să tac.

— Ssst.

M-am oprit, mai mult de rușine, pentru că telegrafista vânată suporta atât de stoic eșecul.

A trebuit să împachetăm totul și să ne întoarcem de unde veniserăm – noi, refugiații, spre diversele noastre ascunzători, iar acum bineînțeles că trecuse mult de ora de stingere și nu mai aveam găinile cu care să blufăm, de data asta. Am început să bocesc *din nou* când a trebuit să-i spun la revedere lui Jamie.

— Ei, încetează. O să te duci înapoi în Ormaie și o să ai grijă de Verity.

Știi că și el era bolnav de îngrijorare pentru ea și că se arăta curajos ca să-mi dea și mie curaj, așa că am dat din cap. El mi-a șters obrajii cu degetele mari.

— Bravo. Capul sus, Kittyhawk! Nu-ți stă în fire să plângi.

— Numai că mă simt atât de inutilă, am suspinat. Mă ascund toată ziua, toată lumea aleargă pe lângă mine riscându-și viața, servindu-mă tot timpul, împărțindu-și mâncarea cu mine când trebuie să dea socoteală pentru fiecare firimitură

care lipsește, nu pot nici măcar să-mi spăl singură chiloții – și ce-o să se întâmple când ajung acasă? Or să mă trimită la închisoare, oricum, pentru că l-am păcălit pe comandantul meu, furând un avion RAF și prăbușindu-l în Franța...

— Pot să ne prăjească pe toți, fiindcă toți o să te apărăm. N-au oprit pe niciunul dintre noi să zboare – sunt disperați după piloții Lunii. Tu n-ai făcut decât ce ți s-a spus.

— Știu eu ce-or să zică. Fată proastă, fără minte, prea molâie, nu poți să lași o treabă de bărbat pe mâna unei femei. Nu ne lasă să pilotăm avioane operaționale decât atunci când sunt disperați. Și sunt întotdeauna mai severi cu noi când stricăm ceva.

Totul e foarte adevărat, și ceea ce am zis mai departe e adevărat, dar un pic cam neînsemnat:

— Tu măcar ai reușit să-ți păstrezi BOCANCII, dar ai mei sunt ARȘI.

Jamie a izbucnit în râs.

— Dar nu pentru că sunt bărbat m-au lăsat să-mi păstrez bocancii, a zis el, cu tot atâta indignare în glas cât trebuie să fi fost în al meu. Ci doar pentru că n-am nici măcar un deget la picioare!

Asta m-a făcut, în sfârșit, să râd și eu puțin.

Jamie m-a sărutat ușor pe frunte.

— Trebuie s-o cauți pe Julie, mi-a șoptit el. Știi că pe tine contează.

Apoi, a strigat încet:

— Ei, Paul! Aș vrea să-ți spun o vorbă!

Jamie și-a ținut mai departe un braț drăgăstos pe după mijlocul meu – exact ca sora lui. Paul s-a apropiat de noi prin întuneric.

— Ați mai folosit terenul ăsta și înainte? a întrebat Jamie.

— Pentru parașutiști.

— Stâlpii întotdeauna or să fie o problemă pentru aterizări, chiar și fără vânt transversal. Ascultă, prietene, dacă ai putea risca s-o scoți pe Kittyhawk la lumina zilei ceva mai des, ea e cea mai potrivită alegere de pilot de prin Ormaie. E un pilot-navigator al naibii de bun și, în plus, un mecanic acceptabil.

Paul rămase tăcut, un moment.

— Mecanic de avioane? a întrebat, în cele din urmă.

— Și motociclete, am adăugat.

Un alt moment de tăcere.

Apoi, Paul a întrebat, ca din întâmplare:

— Explozibili?

Nici nu-mi trecuse o clipă prin cap așa ceva. Dar... ei bine, de ce nu? E o chestie genială pentru a-mi pune mintea trândavă la muncă: să fac o bombă.

— Nu încă, am răspuns eu, prudentă.

— Muncă grea pentru o zgâtie de fată – te bagi, Kittyhawk? Am dat din cap ca un cățeluș nerăbdător.

— Hai să-ți facem actele alea și să-ți mai dăm un pic drumul din lesă, cât aștepți următorul zbor.

L-a întors spatele lui Jamie și a vorbit din nou pe tonul acela de glumă între amici, de parcă eu n-aș fi putut auzi, de parc-aș fi fost surdă.

— Un cal cu aptitudini nebănuite, Kittyhawk a noastră, este? Credeam că nu-i plac bărbații. Însă, cu tine, e gata să sară ca o nevăstuică.

Jamie mi-a dat drumul.

— *Tacă-ți fleoanca aia murdară, omule.*

După care se apropie de neînfricatul nostru lider pe

întuneric, îl apucă de guler și, pe o voce liniștită, care înseamnă primejdie mare la scoțieni, adaugă amenințându-l înfierbântat:

— Mai vorbește tu o dată așa de față cu fetele astea curajoase și-o să-ți smulg limba aia de englez spurcat din cap, *să n-am parte c-o fac*.

— E-n regulă, băiete, a zis Paul calm, dându-i încet mâinile la o parte lui Jamie. Las-o mai moale. Suntem toți un pic zbuciumați...

Ce mai rămăsese din mâna subțire a lui Jamie părea atât de firavă și mică în strânsoarea fermă a lui Paul, iar Jamie, în general, nu era nicicum la fel de mare cât Paul – cam ca un copoi luându-se de un labrador. În momentul acela, aerul începu să zbârâie. Un alt avion se strecurase, cât de jos putea el zbura, cu două puternice fascicule de proiectoare întinzându-se și repezindu-se pe pământ, una înaintea și una în urma lui.

Paul a reacționat cel dintâi și-a tras-o pe operatoarea telegrafistă sub tufele în care erau ascunse bicicletele. Noi, ceilalți, ne-am aruncat în șanțul care marca hotarele terenului. Nicio parte din noaptea trecută n-a părut să dureze atât de mult ca acele cinci minute în care am zăcut pe burtă, captivi și lipsiți de apărare, în noroiul înghețat și iarba uscată, așteptând mitralierele Luftwaffe să ne sfredească țintuindu-ne de pământul bocnă sau să treacă peste noi.

Evident, avionul a trecut mai departe. N-a zăbovit peste terenul nostru de aterizare în mod deosebit – trebuie să fi fost un soi de patrulă de rutină – nu-mi place să mă gândesc la ce s-ar fi întâmplat dacă și-ar fi făcut rondul când ne suiam noi într-un Lysander.

Ne-a trezit pe toți la realitate.

Am condus refugiații și pe toți cei care au mai încăput, cu mașina, până la vreo doi sau trei kilometri de casa lor de refugiu, unde erau în siguranță, cu 3 biciclete legate de scările automobilului și pe acoperișul Rosaliei, și cu interiorul absolut ticsit cu 3 dintre noi pe scaunul din față, 4 în spate, 2 în portbagaj, eu și telegrafista cocoțate pe bara din spate și ținându-ne de acoperiș ca puii de maimuță agățați de mama lor – ideea fiind că, dacă am fi fost opriți, ea și cu mine am fi putut măcar sări și încerca să fugim. Niciunul dintre ceilalți n-ar fi avut vreo șansă. E o minune, la modul disperat, să alegi viteza și nu discreția – la fel ca plonjatul în viteză ca să stingi focul când avionul tău e în flăcări.

De fiecare dată când ajungeam la o poartă, noi două săream jos ca s-o deschidem și s-o închidem la loc și săream din mers pe bara de protecție din spate, în timp ce Rosalie pornea din nou la drum.

— Ce noroc ai să fii în Damask, mi-a strigat telegrafista, în timp ce ne zdruncinam prin beznă – fără niciun far, nici măcar cu luminițele alea ca niște fante nefolositoare ale stopurilor mașinii. Nu aveam nevoie de ele, totuși, cu luna aproape plină.

— Paul o să aibă mare grijă de tine. Și o să facă orice ca să găsească agentul vostru dispărut – e o chestie de mândrie pentru el. N-a pierdut pe nimeni vreodată în rețeaua asta.

Engleză elegantă din sud, cu un slab accent franțuzesc.

— Rețeaua mea a căzut – 14 arestări făcute săptămâna trecută. Organizator, curieri, localnici – cineva a turnat numele. A fost iad curat. Eu i-am fost trimisă lui Paul să mă țină la adăpost – păcat că e așa un fustangiu, dar câtă vreme știi...

— Nu pot să-l sufăr! i-am mărturisit eu.

— Nu trebuie să-l iei în seamă. Nu vrea să facă niciun rău.

Închide ochii și gândește-te la Anglia!

Am răs amândouă. Presupun că eram un pic drogate – stimulate de benzedrină, hodorogind pe drumuri de țară prin Franța la lumina lunii, cu oameni la care țineam și cu care lucram dispărând în jurul nostru ca artificiiile. Greu de imaginat cum și noi am fi fost moarte dacă ne-am fi întâlnit cu cineva – ne simțeam vii și imbatabile.

Nu vreau să mă gândesc că ea este vânată. Sper că va reuși să iasă din Franța.

Acum sunt Katharina Habicht. Nu e nici pe jumătate cât de înfricoșător crezusem c-o să fie – acest lucru a adus niște schimbări atât de uriașe în viața zilnică încât pericolul suplimentar nu înseamnă nimic. Cui îi pasă? N-aș fi putut deveni un pachet de nervi mai amorsat decât sunt deja.

Acum dorm în camera lui Etienne – „ascunzătoare în fața ochilor” dusă la extrem. De asemenea, i-am șutit câteva lucruri. Am golit un sertar ca să facem loc pentru lenjeria de corp a lui Kathe și o fustă în plus – ilegal obținută din cupoanele lui Julie. În fundul sertarului erau un minunat briceag elvețian, inclusiv cu un deschizător de conserve și o șurubelniță, și caietul acesta – un maculator de școală, de acum cincisprezece ani. Etienne a scris o listă cu păsările din partea locului, pe primele trei pagini. Pentru o săptămână, în 1928, Etienne Thibaut se hotărâse să devină un naturalist entuziast. Genul de lucruri care te-apucă pe la zece ani, cam la aceeași vârstă demontasem și eu gramofonul bunicii, piesă cu piesă.

Lista păsărilor m-a întristat. Ce l-a putut schimba pe băiețelul preocupat de păsări într-un anchetator Gestapo?

Camera asta nu e un loc potrivit pentru mine ca să ascund lucruri – Etienne știe unde sunt toate ascunzătorile de aici. Două scânduri din dușumea desprinse din cuie, o nișă de sub pervaz și o gaură în tencuială sunt toate ticsite cu Lucrurile Lui de când era Mic – nu l-a atins pe niciunul de ani buni, toate sunt pline de praf, dar sunt sigură că știe de ele. Carnetul ăsta și Jurnalul Pilotului le țin ÎN saltea – pe care am despicat-o chiar cu briceagul lui Etienne.

L-am întâlnit. Probă de foc pentru Kathe. Am ieșit cu Amelie și Mitraillette cu bicicletele, prima mea ieșire să caut terenuri de aterizare – trei fete pe biciclete, știți, petrecând împreună o după-amiază veselă pe afară, ce ar putea fi mai normal? Bicicleta mea e aceea care a aparținut santinelei împușcate de Paul când am aterizat eu aici. A fost „refăcută”. La întoarcere, pe drumul principal, ne-am întâlnit cu Etienne venind din partea cealaltă și firește că el s-a oprit să-și tachineze surorile și să afle cine sunt eu.

Acțiunea mea evazivă constă în a zâmbi ca idioata, ascunzându-mi fața în umăr, de parcă aș fi prea timidă ca să merit să trăiesc, chicotind nițel și mormăind. Franceza mea nu s-a îmbunătățit, dar m-au învățat ele câteva răspunsuri și saluturi, pe care am voie să le rostesc când mi se adresează cineva direct – apoi le-am lăsat pe Mitraillette și pe sora ei *cadette* să susțină restul conversației din partea mea.

— E fiica verișoarei mamei din Alsacia. Casa lor a fost

Bombardată și mama ei a fost ucisă. Stă pe la noi o vreme, până când tatăl ei îi găsește o nouă casă unde să locuiască – e

un pic zdruncinată, acum, nu-i place să vorbească despre asta, știi?

În caz de urgență, ar fi trebuit să spună o parolă, MAMAN, și să vorbească direct cu mine, în germană. Acela e semnalul pentru mine ca să izbucnesc zgomotos în plâns, la care fetele să răspundă cu egal de zgomotoase mângâieri și alintări – toate în germană. Spectacolul ăsta e menit să șocheze și să stingherească pe oricine și-ar vârî nasul prea sâcâitor, astfel încât să ne dea repede actele înapoi fără să se uite la mine prea îndeaproape, și să fugă unde vede cu ochii, ca să scape de noi.

Am practicat sceneta asta și am făcut o operă de artă din ea. Și în fiecare dimineață de când m-am mutat în casă, La Cadette – Amelie – vine, sare în patul meu și strigă:

— Trezirea, Kathe, hai să dai mâncare la găini!

Presupun că lor le e foarte ușor să-și aducă aminte „numele” Meu, căci oricum ele m-au cunoscut numai ca Kittyhawk.

Deci... ne-am întâlnit cu Etienne. Și bineînțeles că toată conversația s-a purtat în germană, pentru că nu doar că ei o vorbesc acasă, cu mama lor, dar e de așteptat ca și verișoara lor s-o înțeleagă. Mi-a trebuit toată puterea mea de concentrare să ascult după parolă în conversația lor, care ar fi putut fi purtată și în dialect de Glasgow în ceea ce mă privește! Roșeața mea feciorelnică nu era prefăcută – am simțit că-mi ia foc fața de frică și de rușine. A trebuit să le las pe fetele Thibaut să poarte greul și să mă acopere, prezentându-mă fratelui lor ca o verișoară de care el nu mai auzise niciodată până atunci.

Dar Etienne și Amelie s-au luat la ceartă, Amelie devenind din ce în ce mai palidă, pe măsură ce vorbea el – cred că și eu am făcut la fel, după o vreme – până când am avut impresia că

ea într-adevăr o să verse, moment în care Mitraillette a mârâit niște înjurături la fratele ei colaboraționist și l-a amenințat că-l pocnește. El a încremenit pur și simplu, i-a zis ceva urât lui Mitraillette și a plecat cu bicicleta, îndepărtându-se de noi. Dar nu după mult timp s-a oprit și a dat din cap spre mine, un salut foarte politicos și formal, apoi și-a văzut de drum.

Când n-a mai fost pe lângă noi să ne audă, Mitraillette a izbucnit, în engleză:

— Fratele meu e un SHIT⁶⁹.

Nu știi de unde a învățat cuvântul ăsta – nu de la mine!

— E un SHIT, a repetat ea și a dat-o pe franceză, în care era mai greu pentru mine s-o înțeleg, dar mai ușor pentru ea să înjure.

Etienne asistase la un interogatoriu. Și asta îl marcuse, încât se răzbunase pe Amelie, care *din nou* îl impusese în zeflema pe seama vânătăii mai șterse acum de pe fruntea lui. Atunci el îi povestise, cu amănunte oribile, ce-ar fi pățit ea dacă ar fi fost o prizonieră care ar fi refuzat să răspundă când Gestapoul ar fi interogat-o.

Nu-mi mai iese din minte, acum, odată ce știi.

Continui s-o aud, mereu și mereu, în frânturi neregulate de la Amelie însăși, care crede despre mine că știu să ascult, cu toate că eu nu înțeleg nici jumătate din ce zice ea. E în parte supărată și pe implicarea căpitanului Gestapo, pe care ea îl așezase, în mintea ei, în aceeași categorie cu preotul sau cu directorul școlii ei – cineva cu autoritate, puțin cam distant, de regulă binevoitor cu ea, dar mai presus de toate cineva care juca strict după reguli. Cineva care *trăia* după reguli.

⁶⁹ Rahat.

Și să înfigă ace pe sub unghiile oamenilor numai pentru că nu voiau să-i vorbească, nu se potrivea cu nicio idee de reguli de care să fi auzit cineva vreodată.

— Nu cred că i-ar face asta unei femei, i-a zis Amelie fratelui ei, când stăteam în drum, cu bicicletele.

— Acele ți se înfig în sâni, dacă ești femeie.

Acela a fost momentul când Amelie a înghițit în sec și s-a făcut verde la față, iar Mitraillette s-a înfuriat.

— Închide-ți pliscul, Etienne, nătărăule. O să-i faci pe copii să viseze urât! Doamne! De ce naiba mai stai acolo dacă e atât de oribil? Te excită să te uiți cum oamenii înfig ace în sâni unei femei?

Acela a fost momentul în care Etienne a devenit rece și oficial.

— Stau pentru că asta e slujba mea. Nu, nu e excitant. Nicio femeie nu mai e atrăgătoare când îi torni apă înghețată în cap ca s-o readuci în simțiri și ea reușește să borască în părul ei.

I-am spus lui Amelie să nu se mai gândească la asta. Apoi mi-am spus mie să nu mă mai gândesc la asta. Apoi mi-am spus că *trebuie* să mă gândesc la asta. E REAL. Se întâmplă ACUM.

Ceea ce mi-a spus Jamie îmi dă coșmaruri. Dacă Julie nu e deja moartă – dacă nu e deja moartă, contează pe mine. Mă cheamă, șoptindu-mi numele când e singură, în întuneric. Ce pot să fac – nici nu pot să dorm. Mă învârt în cerc toată noaptea, încercând să mă gândesc ce pot să fac. CE pot să fac?

Am găsit un teren minunat – cam departe de aici, totuși – am mers cu bicicleta toată ziua, vineri 12 noiembrie, împreună cu M. Incredibil ce greu e să găsești un teren de aterizare

cumsecade pentru SOE. Toate sunt la fel, fermă după fermă, troițe la fiecare răspântie de drumuri și câte o brutărie în fiecare sat. Câmpurile sunt atât de netede că ai putea ateriza oriunde. Dar nu sunt deloc bune ca să le luminezi noaptea sau ca să ofere vreo acoperire pentru o echipă de recepție. Trebuie să fie minunat să le survolezi pe timp de pace.

Sunt în Franța de cinci săptămâni.

Picioarele mele sunt mai puternice ca niciodată – am mers cu bicicleta vreo sută de kilometri, de două ori, săptămâna asta, o dată când am găsit terenul și altă dată, două zile mai târziu, ca să-l duc și pe Paul să-l vadă. Trebuie s-o pună pe w/op să ceară ca să trimită RAF un avion să facă fotografiile pentru aprobarea celor din Escadrila Lunii. Între maratonurile cu bicicleta am petrecut majoritatea timpului îngrijind de găini, învățând cum să leg sârmele pentru mici dispozitive explozive și căznindu-mă din răspuțeri să nu țip de să înnebunesc de nervi.

Crainica radio Georgia Penn a obținut un „nu” hotărât de la mai-marele Gestapo pe regiunea asta – un om cu multă putere și cumplit, numit Ferber, cred, șeful căpitanului din Ormaie. Penn ne-a informat că are de gând să-i ignore refuzul și să încerce din nou, ducându-se direct la căpitan – o să schimbe data cererii, o să-i încurce în propria birocrație, mâna dreaptă neștiind ce face mâna stângă. O femeie uimitoare, dar absolut țicnită, dacă mă întrebați pe mine – sper că mâna ei dreaptă știe ce face mâna stângă.

O altă îmbarcare într-un Lysander e plănuită pentru mâine noapte, marți 16 noiembrie, pe același teren infestat cu stâlpi de înaltă tensiune de lângă Tours. Vremea e imprevizibilă,

dar e ultima șansă înainte de a pierde luna plină din noiembrie. Aș putea să mă întorc acasă cu priceperea la muniția de război netestată.

Nu, sunt încă aici. S-o ia naiba pe Rosalie.

Nu pot da vina pe biata mașină, bănuiesc, dar nu vreau să-l învinuiesc pe prostănacul de șofer, bine intenționat.

Oh, sunt obosită. Răsărit de lună la 10 p.m., noaptea trecută, așa că avionul nu avea să vină decât la două dimineața – Paul a venit să mă ia după ce s-a dat stingerea și am mers cu bicicleta ca să ne întâlnim cu mașina, el pedalând și eu în spatele lui, stând pe o rangă înfiptă prin cadru. A trebuit să mă țin strâns de el, cu disperare, vreo șapte kilometri. Pariez că i-a plăcut. Mașina a întârziat la locul de întâlnire – șoferul a trebuit să evite o patrulă neașteptată – Paul și cu mine am stat vreo jumătate de oră tremurând și tropăind pe loc în șanțul de asanare unde ne ascuseserăm bicicleta. Nu știu *când* mi-au mai degerat atât de tare degetele de la picioare, stând în noroi înghețat, la mijlocul lui noiembrie, încălțată cu saboți de lemn – m-am gândit tot timpul la Jamie plutind în Marea Nordului. Eram gata să plâng când a venit mașina.

N-am fost decât trei în această călătorie – periculoasă în ambele direcții, nu voisem să-l târâm și pe Papa Thibaut după noi. Prietenul lui care are mașina a pornit la viteză maximă, ambalând și scoțând un zgomot ca de pârâitoare, fără lumini, ca de obicei, numai cu luna gheboasă în descreștere abia răsărită. Rosalie chiar nu voia să meargă ca o pârâitoare și a făcut obișnuitele sale scene de bolnavă de tuberculoză de fiecare dată când urcam câte o pantă, tușind și horcăind ca o eroină pe moarte de-a lui Dickens, ca în final să se oprească

pur și simplu – motorul încă mai șuiera puțin, dar mașina s-a oprit. Pur și simplu n-a mai vrut să urce dealul. Cu șocul tras până la capăt, cilindrii însă pocneau jalnic, de parcă am fi încercat să facem bietul motor să funcționeze numai cu aer.

— Șocul nu funcționează, am zis eu, de pe bancheta din spate.

Bineînțeles că șoferul nu m-a înțeles, iar eu nu știam cum se spune în franceză „șoc”, nici Paul nu știa – *le starter*, am aflat pe urmă, ceea ce nu e același lucru cu starterul care ar putea să-ți pornească motorul englezesc. A ieșit o confuzie de necrezut. Paul a încercat disperat să traducă, iar șoferul s-a încăpățânat să nu primească sfaturi de la o Zgâtie de Fată sau cum naiba se spune în franceză la „zgâtie de fată” – sunt sigură că traducerea directă în orice limbă e mai mult sau mai puțin „gâsculiță”, cum sunt numită eu ori de câte ori se așteaptă lumea să nu reușesc câte ceva – să pilotez un avion, să încarc un tun, să fac o bombă – să repar o mașină – așa că am pierdut un sfert de oră certându-ne.

În cele din urmă, cum era foarte clar că șocul *nu* funcționa, șoferul l-a zgâlțâit destul de violent pentru ca un ceva să alunece în sfârșit la locul lui și, după câteva tușituri mai sănătoase, Rosalie să se urnească din nou, fără niciun chef.

Toată rutina asta a fost repetată, detaliu cu detaliu, de încă trei ori. DE PATRU ORI ÎN TOTAL. Mașina se oprea, eu spuneam că șocul nu merge, Paul încerca să traducă fără succes, toți ne certam un sfert de oră, prietenul lui Papa Thibaut zgâlțâia maneta șocului o vreme și, în sfârșit, Rosalie strănuta și revenea la viață, rostogolindu-se iar mai departe.

Pierdusem astfel o oră, o oră întreagă, și eu *turbam*. La fel și șoferul francez, care se săturase să audă țipând la el în engleză

o Zgâtie de Fată mai tânără decât fie-sa. De fiecare dată când ne porneam din nou, Paul întindea mâna în spate și mă strângea de genunchi, liniștitor, până când în cele din urmă l-am plesnit și i-am spus să-și țină mâinile libidinoase acasă, astfel că și atunci când mașina mergea, tot mârâiam unii la alții ca motanii.

Nu-mi mai era teamă c-o să ne prindă naziștii, nici nu mai eram îngrijorată că o să ajungem prea târziu ca să mai urc în Lysander – ambele variante fiind din ce în ce mai probabile, cu cât mai mult stăteam pe drum. Eram pur și simplu furioasă ca o viespe, pentru că eu știam ce era în neregulă cu mașina, iar ei nu mă lăsau să fac nimic în privința asta.

Când mașina s-a oprit pentru a cincea oară, am sărit peste Paul și m-am dat jos.

— Nu fi idioată, Kittyhawk, a zis el printre dinți.

— O să mă duc PE JOS până la terenul ăla, am zis eu. Știi coordonatele și am busolă. O să mă duc PE JOS până acolo și, dacă ajung prea târziu ca să prind avionul, o să mă întorc PE JOS până în Ormaie, dar dacă mai vrei VREODATĂ să mă urc în mașina asta franțuzească, O SINGURĂ DATĂ, va trebui să-l faci pe dobitocul ăla de francez care conduce să deschidă capota motorului ca să pot repara șocul ÎN CLIPA ASTA.

— Dumnezeu, n-avem timp pentru asta – suntem deja cu o oră și jumătate în întârziere...

— DESCHIDE CAPOTA SAU O DESCHID EU CU PISTOLUL.

Nu vorbeam serios. Dar a fost o amenințare inspirată, fiindcă mi-a dat ideea de a-mi îndrepta Coltul 32 spre capul șoferului și a-l da jos din mașină.

El nici măcar n-a întors cheia în contact – motorul încă horcăia când am ridicat panoul lateral al capotei cu desfăcătorul de conserve din briceagul elvețian al lui Etienne. Dedesubt, totul era negru ca smoala. Șoferul a înjurat și s-a tânguit, dar Paul i-a murmurat în franceză niște cuvinte liniștitoare, căci nu mă mai putea opri de acum. L-am pus pe unul dintre ei să-mi țină aprinsă o lanternă, iar celălalt să-și țină haina deschisă ca o pavăză ca să ascundă lumina. Oh – șurubul care ținea cablul legat de valva șocului se desfăcuse – probabil de la nenorocitele alea de zgâlțâituri – clapa care ar fi trebuit să se închidă peste admisia de aer a carburatorului nu se închidea cum trebuie, și tot ce-a trebuit să fac a fost să strâng șurubul cu șurubelnița mea de buzunar șterpelită de la nazist.

Am trântit capota la loc, m-am aplecat pe ușa șoferului și am tras șocul, iar motorul a mugit înviorat ca o grădină zoologică plină de lei fericiți.

Apoi m-am urcat din nou pe locul fecioarelor, bancheta din spate, și n-am mai zis nimic până am ajuns la teren, la o jumătate de oră după ce avionul plecase. Majoritatea celor din comitetul de primire se risipise, de asemenea, și numai doi rămăseseră să ne mai aștepte, în eventualitatea că ni s-ar fi întâmplat ceva groaznic.

Eu eram prea furioasă de data asta ca să mă gândesc la Dorothy din finalul Vrăjitorului din Oz. I-am ars bieteii Rosalie un asemenea șut în aripa din față că i-am făcut o ditamai adâncitură cu sabotul meu de lemn. Toată lumea a rămas perplexă. Aparent, îmi făcusem o reputație de a fi tăcută și plângăcioasă – într-un cuvânt, credeau că sunt nătângă.

Paul, din nou, a explicat:

— N-au putut să aștepte – e foarte târziu acum și o să se facă ziuă până ajung înapoi în Anglia. Nu puteau risca să fie prinși deasupra Franței la lumina zilei.

Atunci m-am simțit foarte egoistă, și despotică, și rea, și am încercat să-mi cer iertare prietenului lui Papa Thibaut, în franceza mea fără căpătâi, pentru că îi turtisem aripa.

— Nu, nu, eu trebuie să vă mulțumesc, mademoiselle – a zis el, în franceză – pentru că mi-ați reparat șocul!

Și mi-a ținut, galant, ușa deschisă ca să urc. Nicio aluzie că el își pierduse încă o noapte riscându-și viața pentru o străină nerecunoscătoare, care nu va fi niciodată în stare să-l răsplătească – Principiul Lăsării la Aerodrom dus la extrem.

— *Merci beaucoup, je suis desolee* – vă mulțumesc mult, îmi pare rău.

Îmi pare rău – se pare că eu tot timpul spun „Mulțumesc, îmi pare rău”.

Unul din echipa de primire și-a vârât capul în mașină, după mine.

— Pilotul scoțian a zis să vă dau astea.

Jamie mi-a lăsat mie bocancii lui.

În conformitate cu reputația mea de nătângă, am plâns aproape tot drumul până la Ormaie. Dar cel puțin îmi era cald la picioare.

Penn a găsit-o. Georgia Penn A GĂSIT-O! Julie a dispărut la 13 octombrie și Penn a vorbit cu ea ieri, 19 noiembrie APROAPE ȘASE SĂPTĂMÂNI.

Nu-mi mai recunosc nici eu emoțiile. Nu e nici pe departe bucurie simplă sau mâhnire. E groază, și ușurare, și panică, și recunoștință, toate claie peste grămadă. Julie trăiește – e încă

în Ormaie – e încă întreagă, în echipamentul ei obișnuit de luptă, cu fiecare fir de păr la locul lui, elegant strâns la două degete deasupra gulerului, ba chiar a reușit cumva să-și facă și blestematele de unghii.

Însă *este* prizonieră. Au prins-o aproape imediat. S-a uitat în direcția greșită când a traversat. Tipic pentru Julie. Oh – nu știu dacă să râd sau să plâng. Sunt atât de sătulă să mai plâng, dar prea supărată ca să râd. Dacă ar fi avut actele corecte, când au luat-o prima oară la întrebări, ar fi scăpat. Dar, fără acte, n-a avut nicio șansă.

Domnișoara Penn a întrebat dacă putea lua interviu unui vorbitor de engleză și așa au ajuns față în față, sub pază, iar Penn a verificat-o pe Julie după numele ei de cod. Nu i se spusese numele adevărat al lui Julie. Nu știu ce pretext au invocat. Penn a plecat foarte convinsă că tot interviul fusese o simulare de la început până la sfârșit, până și Julie fusese cumva strânsă bine în frâu. Invizibil, dar palpabil. Presupun că Julie știa că dacă depășește limita, ei or s-o reducă la tăcere și pe Georgia Penn – știu că Julie n-ar fi riscat niciodată asta. Nici măcar n-a încălcat ordinele cât să-și spună numele. Toată informația s-a schimbat în aluzii și cuvinte-cod. Căpitanul și fata sclavă fuseseră amândoi de față, împreună cu alți vreo doi, și s-au așezat cu toții să bea un coniac – mai puțin sclava, firește! — În biroul foarte luxos al căpitanului, unde Julie fusese instalată temporar să muncească la o traducere. Deci, de fapt, ea chiar face lucrul pe care a fost trimisă să-l facă!

Fără să dea vreun nume, fără să menționeze niciun rang militar – i s-a prezentat lui Penn ca operatoare de radiotelegrafie. Le spusese naziștilor că e operatoare de radiotelegrafie. NEBUNIE – nu de asta se află ea aici; din

cauza asta ei au depus mare efort să scoată codurile de la ea – Penn nu are nicio îndoială că au scos codurile de la ea, trebuie să fie unele vechi sau inventate, dar cu siguranță ceva cu care ei pot încerca să lucreze. Penn crede că tocmai de aceea le-a spus ea că e operatoare w/op – în SOE se numește W/T, radiotelegrafistă – ca să le poată da coduri. E mai comun pentru o fată în SOE să vină în Franța în calitate de curier, dar dacă Julie le-ar fi spus că era curier, ar fi torturat-o ca să spună persoanele de contact din rețea – codurile vechi sunt mai sigure de trădat, presupun, decât oameni vii adevărați. Și e perfect adevărat, din punct de vedere al pregătirii de bază a lui Julie și al brevetului ei WAAF, și se potrivește și cu fotografiile pe care le-au făcut la locul prăbușirii avionului, pe care cu siguranță i le-au arătat până acum. Câtă vreme ei se concentrează asupra inexistentelor ei activități de radiotelegrafie, n-or să-i pună întrebări despre *Operațiunea aruncarea în aer a cartierului general al Gestapoului din Ormaie* sau cum or fi denumit-o.

Lui Penn i s-au arătat doar câteva dintre birourile administrative și un dormitor gol, cu patru paturi aranjate frumos – niciun contact cu alți prizonieri și niciun semn despre condițiile în care erau ținuți. Julie îi dăduse niște indicii. A zis Ea

Julie era

— LA DRACU'. PILOTEAZĂ AVIONUL, MADDIE.

N-O SĂ PLÂNG.

Am fost să vorbesc cu domnișoara Penn eu însămi. Mitraillette și cu mine am întâlnit-o pe malul unui mic lac, într-o zonă rezidențială selectă din Ormaie, și am stat pe o

bancă, făcând gheme de lână în timp ce vorbeam, noi, fetele, de o parte și de alta a domnișoarei Penn, ea cu o sacoșă de pânză în poală, plină de ciorapi de lână de deșirat. Trebuie să fi arătat ca doica noastră. E aproape cu o jumătate de metru mai înaltă decât fiecare dintre noi. Ea vorbea și noi tot vâram mâna în sacoșă, în timp ce ascultam. Deodată, la mijlocul raportului, când am întins mâna după un alt ciorap, domnișoara Penn m-a luat de mână și mi-a ținut-o strâns. Numai pe-a mea, nu și pe-a lui Mitraillette. Nu știu cum a ghicit că eu eram cea căreia îi era mai greu. Un pic interogatoare și ea, acum, că mă gândesc – aceeași slujbă ca și a lor, să scoți povești senzaționale de la surse îndărătnice. O fac diferit, dar e aceeași slujbă. Iar Julie, și ea o expertă, a făcut-o să fie ușoară, oferind voluntar informația pe care Penn nu i-a cerut-o.

— Ești tare, Kittyhawk? m-a întrebat Penn, ținându-mi mâna strâns.

I-am răspuns cu o grimasă de zâmbet:

— Bănuiesc că da.

— Nu există o cale blândă de a-ți spune asta, a zis Penn, iar vocea ei clară, de americană pragmatică și serioasă era mânioasă.

Am așteptat.

Penn ne-a spus, liniștit:

— A fost torturată.

N-am putut răspunde timp de un minut. N-am putut face nimic.

Probabil am părut chiar posacă – nu surprinsă, pe cuvânt, dar Penn fusese atât de francă încât parcă promisem un pumn în față. În cele din urmă, am cârâit, prostește:

— Ești sigură?

— Mi-a arătat, a zis Penn. A fost foarte explicită. Și-a aranjat eșarfa de îndată ce ne-am dat mâna – și s-a uitat la mine cu înțeles. Un șir de arsuri triunghiulare urâte în jurul gâtului și pe claviculă, care tocmai începuseră să se vindece. Arătau ca și când fuseseră făcute cu un ciocan de lipit. Mai multe arsuri asemănătoare la interiorul încheieturilor. A fost foarte iscusită în a mi le arăta, nepăsătoare cât cuprinde, fără să facă o dramă din asta. A smucit puțin de fustă, când și-a pus picior peste picior, sau și-a lăsat mâneca să i se ridice pe braț când a luat o țigară, de fiecare dată făcând mișcarea numai când căpitanul se uita în altă parte. Urme de vânătăi pe picioare. Dar toate erau în curs de vindecare, trebuie să-i fi fost făcute în urmă cu două sau trei săptămâni. Au lăsat-o mai moale. Nu știu de ce – a făcut un soi de înțelegere cu ei, asta-i sigur, altminteri n-ar mai fi încă aici. Trebuie să te fi gândit până acum că, la Ormaie, or obțin ceea ce vor, ori renunță.

— A făcut o înțelegere cu ei! m-am înecat.

— Ei bine, unii dintre noi reușesc să scoată asta.

Domnișoara Penn mi-a condus cu blândețe mâna înapoi spre sacoșa cu ciorapi. Apoi, a mărturisit:

— E greu de spus ce crede prietena ta că face, totuși. Era... era *concentrată*. Nu se așteptase să-și audă propriul nume de cod pomenit în conversație și asta a șocat-o, dar nu a... știi, n-a făcut aluzie la salvare... cred că e încă foarte hotărâtă să-și ducă misiunea la îndeplinire și are motive să creadă că o poate face din interior.

Domnișoara Penn mi-a aruncat o privire precaută:

— Știi cumva ce misiune avea?

— Nu, am mințit eu.

— Ei bine, a zis domnișoara Penn, asta e ce mi-a spus. Poate deduci tu ceva.

Dar nu pot. Nu știu ce să fac cu niciuna dintre ele. E ca – trebuie să fie ca în paleontologie. Să încerci să refaci un dinozaur pornind de la câteva oase la întâmplare și nici măcar nu știi dacă sunt toate de la același animal.

O să notez ceea ce ne-a transmis Julie – poate va înțelege Paul ceva din ele:

1) Clădirea pe care o folosește Gestapoul în Ormaie are generator propriu. Penn s-a plâns de penele de curent și de cât de enervant e să nu poți conta pe electricitate când lucrezi la radio, iar Julie a zis „Ei bine, aici ne-o producem singuri. Cât de tipic pentru ea să vorbească de parcă și ea ar fi unul dintre ei. Ca atunci când m-a luat să vedem *Colonelul Blimp* și a plâns tot timpul scenei în care ofițerii germani prizonieri ascultă Mendelssohn.

2) Panoul de siguranță e sub scara principală. Domnișoara Penn n-a spus cum a reușit Julie să-i comunice asta. Dar a mai menționat:

3) E știut că naziștii au un birou de radiotelegrafie vizavi de cartierul general al Gestapoului, în aceeași piață, în clădirea primăriei, și, potrivit lui Julie, asta trebuie să fie pentru că nu există o instalație de transmisie în clădirea Chateau de Bordeaux – Penn crede că din pricină că pereții sunt prea groși pentru o bună receptare, dar eu mă gândesc că generatorul interferează cu recepția mai mult decât pereții. Informația asta i-a fost trecută cu nonșalanță perfectă – SOE numește radiotransmisiile „artrite”, floare la ureche. Mi-o pot imagina pe Julie. Studiindu-și unghiile. „Din fericire, eu nu sufăr de artrită. Nimeni de aici nu suferă. Cum ar mai profita naziștii

ăștia!”

4) Penn a descoperit multe lucruri despre fata-sclavă secretară. Julie crede că e pe cale să aibă o criză de conștiință, de care am putea profita noi – sugerează s-o ținem sub observație și să-i ușurăm întâlnirea cu un membru din Rezistență, când e gata.

Îmi muncesc creierii să înțeleg cum a reușit Julie să comunice toate acestea, în timp ce căpitanul Gestapo *asculta*. Aparent, ele au vorbit în engleză, iar fata sclavă a trebuit să traducă pentru căpitan, așa că fie nu s-a prins ea, fie le-a acoperit în traducere, ceea ce întărește bănuiala lui Julie. Julie o numește, îngerul ei” – l’ange” – teribil de stingheritor, dacă mă întrebați pe mine. Nu-i de mirare că biata fată tace mâlc. Pe deasupra, e masculin, în franceză, nu doar un substantiv comun cum e în engleză. E o traducere directă a prenumelui ei, Engel, din germană.

Uneori, Julie obișnuia să mă facă geloasă – cu istețimea ei, cu ușurința de a trata cu bărbații, cu cât de elegantă e – cu vânătoarea de potârniche, cu școala elvețiană, cu faptul că vorbește trei limbi, și că i-a fost prezentată regelui într-o rochie de bal de mătase albastră – chiar și cu MBE-ul primit după ce a prins spionii aceia, ca și când ar fi fost făcută cavaler, și *mai ales* cu semestrul ei de la Oxford – și mă urăsc pentru că m-am gândit vreodată la vreuna dintre aceste calități ca fiind demne de invidiat.

Acum, nu mă pot gândi decât unde e ea și cât de mult o iubesc. Și am început să plâng din nou.

Am visat că zburam cu Julie. O duceam acasă, zburând peste Scoția în Puss Moth-ul lui Dymrna. Urcam de-a lungul

coastei, spre Marea Nordului, cu soarele mult coborât spre apus – cer și mare și nisip numai aur, lumină aurie în jurul nostru. Niciun baraj de baloane sau ceva, doar cer deschis, ca pe timp de pace. Dar nu era timp de pace, era sfârșit de noiembrie 1943, cu prima zăpadă pe Cheviot Hills, la vest.

Zburam aproape de sol, pe deasupra lungii plaje de la Holy Island, și era frumos, dar avionul tot dădea să urce și eu mă luptam din răspuțeri să-l țin jos. Exact ca Lysander-ul. Eram speriată, îngrijorată și obosită, toate deodată, mânioasă pe cer pentru că era atât de frumos când noi eram în pericol de a ne prăbuși. Atunci, Julie, care stătea lângă mine, a zis:

— Lasă-mă să te ajut.

În vis, Puss Moth-ul avea două manșe de control, una lângă alta, ca un Topsy,⁷⁰

Iar Julie a apucat de manșa ei și a împins-o încet înaintea și deodată pilotam avionul amândouă.

Toată încordarea s-a dus. Nu era nimic de care să-mi fie teamă, nimic cu care să mă lupt, doar noi două zburând împreună, pilotând avionul împreună, una lângă alta, în cerul auriu.

— Floare la ureche, a zis ea și a râs, și asta a fost.

Oh, Julie, n-aș ști eu dacă ai muri? N-aș simți-o întâmplându-se, ca pe un șoc electric în inima mea?

Amelie tocmai a văzut o execuție la Chateau de Bordeaux. Chateau de Bourreaux, așa îi spune toată lumea acum – Castelul Călăilor. Copiii de aici au joia liberă la școală, în loc de sâmbătă, iar Amelie s-a dus în Ormaie cu două prietene de-

⁷⁰ Avions Fairey Topsy M, model de avion cu un motor și două manșe, produs pe la sfârșitul anilor 1940, ca avion-școală, pentru pregătirea viitorilor piloți.

ale ei la o cofetărie ieftină care le place lor și care se întâmplă să fie la capătul străduței din spatele clădirii Gestapoului. Amelie și prietenele ei stăteau lângă geamul cofetăriei și au observat oamenii strângându-se pe stradă – fiind copii, s-au vârât și ele în mulțime, ca să vadă ce se întâmpla – a reieșit că nenorociții ăia aveau o ghilotină ridicată în curtea lor din spate și executau oameni...

Copiii *au văzut*. Nu știuseră ce urma să se întâmple, altminteri nu s-ar fi dus niciodată să se uite, a zis Amelie, dar au ajuns exact când se întâmpla și au văzut. **AU VĂZUT CÂND S-A ÎNTÂMPLAT**. Amelie a plâns sfâșietor toată seara, n-a fost cu puțință s-o împăcăm. Au văzut o fată omorâtă și Amelie *a recunoscut-o* de la școală, deși fata era cu vreo câțiva ani mai mare decât Amelie și deja terminase – dacă ar fi fost vechea mea prietenă, Beryl? Sau sora lui Beryl? Pentru că așa ar putea fi, atunci când colegii de școală sunt ghilotinați ca spioni. N-am înțeles asta înainte – chiar n-am înțeles. Să fii copil și să-ți faci griji că o bombă te-ar putea ucide e groaznic. Dar să fii copil și să-ți faci griji că poliția ți-ar putea tăia capul e cu totul altceva. N-am cuvinte pentru asta. Până să vin aici, n-am putut să-mi închipui că pot exista atâtea orori.

Când aveam opt ani, înainte de Marea Recesiune, am făcut o excursie la Paris – îmi amintesc fragmente din ea, că am luat vaporețul pe Sena și că am văzut *Mona Lisa*. Dar lucrul pe care mi-l amintesc cel mai bine a fost când bunicul și cu mine ne-am urcat în vârful Turnului Eiffel. Am luat liftul până sus, dar am coborât pe scări și, pe drum până jos ne-am oprit la prima platformă și am putut s-o vedem pe bunica, stând în parcul de dedesubt, purtând noua ei pălărie mare, cumpărată în

dimineata aceea, și i-am făcut cu mâna – arăta atât de elegantă, singură în Champ de Mars, că n-ai fi crezut că nu era o franțuzoaică. Ea ne-a făcut o fotografie și, cu toate că eram atât de departe și mici, de nici nu ne deslușești în fotografie, eu știu că noi suntem acolo. Și îmi amintesc, de asemenea, că era un magazin, sus, la prima platformă, și bunicul mi-a cumpărat un Turn Eiffel mic de aur, pe un lănișor de aur, ca suvenir, și încă îl mai am, acasă, în Stockport.

N-a fost cu foarte mult timp în urmă. Ce s-a *întâmplat* cu noi?

Maman Thibaut a tratat-o pe Amelie cu *café au lait* la masa mare din bucătărie. Mitraillette și cu mine am făcut cu rându s-o strângem tare în brațe, schimbând priviri îngrozite peste capul ei. Nu se mai oprește din vorbit. Eu nu prind decât un cuvânt din trei, sau cam așa. Mitraillette șoptește o traducere la repezeală —

— *Il y en avait une autre* – mai era una. *Ily avait deux filles* – erau două fete – *La Cadette et ses amies nont rien vu quandon a tue l'autre...*

N-au văzut când a fost executată a doua fată. A fost tulburător pentru noi *toți* să aflăm informația asta de la micuță. Au fost *două* fete aduse acolo, împreună, legate una de cealaltă. Cea de-a doua a trebuit să stea și să se uite când au decapitat-o pe prima – atât de aproape, au pus-o să stea *atât de aproape*, încât

Amelie zicea că sângele a împrășcat-o pe față. Apoi au închis porțile. Pe deasupra zidului curții, Amelie și prietenele ei i-au văzut ridicând din nou lama și atunci au plecat.

Cea de-a doua fată era Julie. Cu siguranță. Nu poate fi o altă blondă minionă într-un pulover de culoarea frunzelor de

toamnă ținută prizonieră în cartierul general al Gestapoului din Ormaie. *Amelie a văzut-o.*

Dar nu cred că au ucis-o și pe ea. Pur și simplu nu cred. Mă tot gândesc la pozele acelea cu pilotul. Trebuie să i le fi arătat, între timp, și lui Julie și probabil ea crede că sunt moartă. Dar nu sunt. Și la fel e și pentru ea, sunt sigură. Poate părea că ea e moartă, dar nu e. Au avut un motiv să-i însceneze moartea acum, după ce Georgia Penn a vorbit cu ea, săptămâna asta, și au nevoie să-și restabilească supremația sau, mă rog – controlul asupra a ceea ce toată lumea știe sau nu știe. Acel căpitan/comandant trebuie să fie în încurcătură – a acționat în spatele superiorului său lăsând-o pe Penn să intre. Probabil i s-a spus s-o omoare pe Julie. Dar eu cred că e la fel de probabil să i se fi spus să-i însceneze moartea și astfel ea să dispară din nou. Să bei un coniac cu ea și apoi s-o trimiți la ghilotină, în aceeași săptămână? Pur și simplu nu cred.

VREAU SĂ ARUNC LOCUL ĂLA ÎN AER.

Avioanele trec pe deasupra aproape în fiecare noapte – sunt câteva fabrici de muniție care lucrează pentru nemți și niște locuri de lansare în Franța pe care ei vor cu disperare să le scoată din funcțiune. N-or să arunce o bombă în mijlocul orașului Ormaie, nu intenționat, de teamă să nu ucidă civili. Au lovit nodul de cale ferată de aici și au dat un atac asupra fabricilor din nordul orașului, desi nu cred că Ormaie are vreo manufactură importantă în afară de cea de umbrele. Dar RAF n-o să bombardeze centrul orașului. De aceea Julie a fost trimisă aici, ca să putem ajunge la cartierul lor general de la sol. Nu multă lume știe că RAF încearcă să se ferească de a-i lovi pe ei – nimeni nu se simte în siguranță.

Americanii au aruncat câteva bombe în Rouen în plină zi.

Oamenii intră în panică atunci când aud sirenele de raid aerian și aleargă în adăposturi exact cum am făcut și noi, în Manchester Blitz. Dar nimic nu lovește vreodată centrul orașului Ormaie.

Uneori, îmi doresc să se întâmple – o singură mare explozie care să șteargă de pe fața pământului Castelul Călăilor. Vreau să văd locul ăla drăcesc cuprins de flăcări. Vreau atât de mult, încât *sufăr*. Apoi îmi amintesc că Julie e încă înăuntru.

Nu cred că e moartă, nu cred în niciuna dintre cacialmalele lor, și minciunile lor, și amenințările lor lăudăroase. Nu cred că ea e moartă și nu VOI crede că e moartă până când nu aud eu ÎNSĂMI împușcătura și n-o văd căzând.

O altă masă de duminică nazistă la familia Thibaut, 28 noiembrie. A trebuit să stau cât mai ferit. Îmi pot doar imagina cum La Cadette le-a servit replica:

— Kathe și-a găsit un bărbat *mai bătrân* \Nici n-ați crede ce repede lucrează. E un prieten de-al șoferului lui Papa. L-a întâlnit când am încărcat noi găini, acum vreo două săptămâni. Ies împreună în fiecare duminică. Și în unele seri din săptămână, de asemenea!

Și Maman dându-și ochii peste cap:

— Nu-i drept, nu-i drept pentru o fată așa de tânără, el e de două ori mai bătrân ca ea. Dar ce pot face eu s-o opresc? Nu e copila mea – o punem la treabă zdravăn și nu primește nicio simbrie, așa că trebuie să-i dau liber duminica după-amiaza – și e majoră. Nădăjduiesc doar că va avea grijă, că nu intră în *încurcătură*...

„În încurcătură” cu Paul, îhâh.

El și cu mine am ieșit împreună cu bicicletele până la casa

altcuiva ca să-mi perfecționez arta de a face bombe și priceperea de a trage cu arma. E așa o ușurare să te concentrezi la niște lucruri neutre – de cât plastic ⁷¹ai nevoie ca să arunci în aer o mașină, cum să legi contactele, cum să folosești un magnet ca să atașezi un detonator, cum să lovești o țintă mobilă cu un pistol de buzunar – unul împrumutat, întrucât Kathe nu poartă în mod normal o armă, de vreme ce ar fi arestată dacă ar fi prinsă cu ea. Mulțumesc, Jamie și Julie Beaufort-Stuart, pentru primele lecții de tragere. Azi, ținta mobilă n-a fost un Me-109 sau un fazan, ci o cutie goală de conserve într-un băț, legănat deasupra capului de un suflet foarte curajos în capătul celălalt al grădinii. Zgomotul e acoperit de gaterul de lângă casă. Nu știu dacă în mod normal lucrează duminica după-amiaza sau dacă zgomotul a fost programat special pentru noi.

— Ce păcat că nu te putem păstra, Kittyhawk, a spus proprietarul casei. Ești născută să devii soldat.

Îhm. M-a făcut chiar să mă umflu în pene și totodată m-a umplut de dispreț – ce prostie! Nu sunt născută să devin soldat. E război, așa că livrez avioane. Dar nu caut aventura sau senzațiile tari și de bună seamă nu umblu să mă iau la bătaie cu oamenii. Îmi place să fac lucrurile să meargă. Îmi *place* să zbor.

Trebuie să-mi aduc aminte că sunt încă Maddie – nu mi-am mai auzit numele de șapte săptămâni. Iar cascadoarea Kathe care mă dublează o să fie solicitată la maximum, în următoarele zile.

Ea – eu – trebuie să transmită mesajul – invitația? —

⁷¹ Masă de exploziv fabricat cu un amestec de cauciuc sintetic și un plastifiant.

Recrutului lui Julie, fata-sclavă secretară nemțoaică, Engel. De ce eu? Pentru că nu sunt din partea locului și, cu puțin noroc, n-o să mai fiu aici după următoarea lună plină. Engel nu-mi cunoaște fața. Foarte puțini oameni o cunosc. Dar nici eu n-o văzusem vreodată până azi, așa că am aranjat lucrurile să mă pot uita bine la ea, înainte s-o abordez pe stradă, mâine. Paul și cu mine ne-am întors la ferma Thibaut înainte să plece vizitatorii naziști și am așteptat – am așteptat – am așteptat să-i vedem ieșind.

Închiseserăm poarta. Prin urmare, Mercedesul Gestapoului a trebuit să oprească, iar Engel, care este șoferul lor, a trebuit să se dea jos să deschidă poarta.

Și acolo eram eu, stând la marginea drumului cu bicicleta omului ucis, așteptând la ceva distanță de Merțan, cu capul jos și purtând una dintre basmalele înflorate ale lui Maman Thibaut. Și acolo era Paul, pipăind-o pe fata nemțoaică cu tupeu nerușinat – sunt sigură că nimeni nu s-a uitat mai bine la mine din cauza spectacolului pe care l-a oferit el. A lăsat-o pe biata fată să deschidă poarta aproape o jumătate de metru, apoi și-a pus una dintre mâinile lui mari peste a ei, ca s-o ajute, desigur, dar a reușit să-și lipească cealaltă mână, cu palma desfăcută, pe fundul ei, în timp ce împingeau împreună poarta. Cred că nu mă înșel spunând că acum și ea îl urăște la fel de mult ca și mine. S-a grăbit să se întoarcă la mașină, strângându-și haina și fusta mai bine pe lângă picioare, iar Etienne, pe bancheta din spate, râdea.

Dar toată prosteala lui Paul mi-a dat ocazia să mă uit bine la ea. E înaltă, aproape de vârsta mea, cu păr șaten închis, tuns rotund și sever ondulat, un pic demodat. Ochi uluitori, verde pal. Nu frumoasă, dar interesantă – ar fi probabil mortală într-

o rochie roșie scurtă, de ocazie, dar arată foarte încruntată și ștearsă în pantofii modești și haina de culoarea prafului.

Oh, am vorbit ca Julie., Ascultă, Fată Sclavă Nazi, ai arăta *super* dacă m-ai lăsa să mă ocup puțin de sprâncenele tale.”

Așadar Engel s-a întors valvârtej la mașină și a oprit motorul, încercând s-o calce – într-atât de furioasă era. A pornit imediat din nou, totuși, și s-a îndepărtat lin – nici nu s-a uitat la Paul când a trecut pe lângă el, lăsându-l să închidă singur poarta.

Nu cred că m-a observat vreunul dintre ei. Erau mult prea captivați să se holbeze la comedia romantică a lui Paul și Engel.

Am aruncat o privire și la căpitan.

Știi că ar fi trebuit să-mi țin capul jos. Dar nu m-am putut abține să nu casc puțin gura. Omul acesta care a interogat-o pe Julie, omul care va ordona execuția ei – sau care a făcut-o deja.

Nu știu la ce mă așteptam, dar arăta ca *oricine* – genul de individ care ar veni în magazin și ar cumpăra o motocicletă pentru cea de-a șaisprezecea aniversare a fiului său – ca directorul școlii voastre. Dar deopotrivă – arăta de parcă ar fi îngenuncheat. Obosit mort, absolut răvășit de epuizare. Arăta ca și când nu mai dormise de o săptămână. Piloții arătau așa toți în septembrie '40, în timpul celor mai rele zile din Bătălia pentru Britania – băiatul vicarului arăta așa, alergând spre avionul lui, în ziua în care a fost ucis.

Nam știut atunci – vreau să spun, n-am știut ceva mai devreme, azi, când i-am văzut fața căpitanului și m-am gândit cât de obosit și de muncit părea – dar acum știu că Gestapoul Ormaie e în fierbere nu doar deoarece căpitanul a făcut

greșeala să-i acorde interviul lui Penn, dar și din cauză că au fost *jefuiți*. Mitraillette a aflat asta de la fata-sclavă Engel, în timpul coniacului ritual de la Thibaut. Un set de chei n-a fost de găsit timp de o oră, săptămâna trecută, și apoi le-au găsit într-un loc în care nu trebuia să fie și nimeni nu poate spune cât timp au lipsit. Absolut toți oamenii din serviciu au fost interogați nemilos de căpitan, iar mâine căpitanul însuși va fi luat la întrebări de comandantul său, temutul Nikolaus Ferber.

Dacă eu aș fi căpitanul, i-aș pune căluș lui Engel – mai mult ca sigur n-ar trebui să lase informația să se scurgă așa. Ei bine – dacă nu va veni la noi de bunăvoie, probabil o vom putea șantaja – acum e șansa noastră —

Și depinde de mine s-o atrag. Nu pot să cred că i-am spus ofițerului acelaia de la Informații că eu nu aș putea face genul ăsta de misiuni! Nici n-aș putea să fiu mai neliniștită decât sunt, oricum – atât de *ușurată* că fac ceva util. Nu cred c-o să dorm prea mult în noaptea asta, totuși. Mă tot gândesc la ce a spus Theo, după primul meu zbor de charter cu un Lysander – „Am putea fi foarte bine și operativi...”

PILOTEAZĂ AVIONUL, MADDIE.

Vise oribile despre ghilotine. Toate în franceză, probabil o franceză foarte proastă – niciodată nu mi-am închipuit că aș putea visa în franceză! Foloseam briceagul lui Etienne ca să strâng șuruburile ce prindeau un cablu care ridica lama ghilotinei, ca să fiu sigură că avea să cadă curat. Dezgustător – dacă avea să fie o moarte urâtă, ar fi fost numai vina mea. Mă tot gândeam: Funcționează exact ca un șoc – *C'est comme un starter...*

Da, bine, dom'șoară, cum ar zice scoțianul.

Dacă nu sfârșesc în scârboșenia aia de curte a hotelului cu capul într-o copaie de tablă, o să fie un mare miracol...

Am stat în cofetăria favorită a lui Amelie o oră ca să-l aștept pe un bătrân, al cărui nume nu-l știu, să vină să-mi spună: „*L'ange descend în dix minutes*” – îngerul coboară peste zece minute. Asta însemna că Engel se dusese să scoată mașina din garaj, ca să-l poată duce pe căpitanul Gestapo la întâlnirea cu temutul comandant. Tot ce aveam de făcut era să mă plimb prin fața hotelului, tocmai când îi ținea ea ușa să intre în mașină, și să-i dau un ruj cu un bilet ascuns în tub, care îi spune unde i-am aranjat o *cachette*⁷²

Pentru ea, personal – dacă vrea să ia contact cu Rezistența, putea lăsa un bilet în cofetărie, împăturit într-o batistă de pânză care e vârată sub piciorul unei mese, ca s-o împiedice să se mai clatine.

Bineînțeles, ea poate să-mi întindă acum o cursă, de vreme ce trebuie să recuperez biletul și ea știe de asta.

Dar știți ceva? Dacă e să mă trădeze, n-are nevoie să-mi întindă o cursă. Dacă e să mă trădeze, sunt deja moartă.

Când am ajuns lângă ea, în după-amiaza asta, am îngenuncheat repede la picioarele ei, ca și când i-ar fi scăpat ceva pe jos, când de fapt eu îi plantam ceva acolo. Apoi m-am ridicat și i-am întins tubul strălucitor. Am zâmbit ca o idioată și i-am spus o jumătate din cele câteva cuvinte pe care le știu în germană:

— *Verzeihung, aber Sie haben Ihnen Lippenstift fallengelassen* – scuzați-mă, v-a căzut rujul.

Căpitanul era deja în mașină și Engel încă nu-și deschisese

⁷² Loc secret (fr.)

ușa ei. El nu ne-a putut auzi. N-aș fi fost în stare să înțeleg nimic din ce mi-ar fi răspuns, așa că ar fi trebuit doar să-i zâmbesc dulce și, dacă ea nu lua rujul, să-i fi zis: „*Es tut mir leid, das es doch nicht Ihr Lippenstift war*” – mă iertați, nu era rujul dumneavoastră, de fapt.

Ea s-a uitat în jos la tubul auriu, s-a încruntat, apoi și-a ridicat privirea din nou la rânjetul meu senin, stupid.

A întrebat curioasă, și în engleză:

— Tu ești Maddie Brodatt?

A fost un lucru bun că rânjeam deja. N-am făcut decât să las rânjetul să-mi înghețe pe față. L-am simțit cu desăvârșire fals, de parcă aveam o mască – de parcă aș fi purtat fața altcuiva. Dar nu m-am oprit din zâmbit. Am clătinat din cap.

— Kathe Habicht, am zis eu.

Ea a dat din cap o dată – ca o plecăciune. A luat rujul, a deschis portiera șoferului și s-a urcat în Mercedes.

— Danke, Kathe, a zis, înainte să închidă portiera. Mulțumesc, Kathe. Absolut normal. Familiar și tupeist, de parcă aș fi fost o copilă.

În timp ce se îndepărta, mi-am amintit că biata Kathe n-ar trebui să înțeleagă engleza.

Pilotează avionul.

Mi-ar plăcea să pot, mi-ar plăcea SĂ MĂ STĂPÂNESC.

Încă nu sunt moartă și am primit răspunsul lui Engel. L-am preluat eu însămi, devenind chiar degajată în privința mersului cu bicicleta în oraș, căci Mitraillette folosește întotdeauna același punct de control – gărzile mă cunosc deja și îmi fac semn să trec fără să se mai ostenească să-mi verifice actele. Engel ne-a lăsat eșarfa lui Julie. La început, n-am recunoscut-

o. Era sub masă, în cofetărie, iar băiatul care mătură podelele mi-a întins-o mie.

— *Cest a vous?*

— Ea dumneavoastră?

La început n-am știut ce era – un cocoloș de pânză cenușie – dar când am atins-o mi-am dat seama că era mătase, așa că am luat-o, în caz că era importantă. Mi-am înnodat-o la gât, zâmbind cu zâmbetul meu idiot:

— *Merci.*

Am stat acolo încă zece minute, cu stomacul întors pe dos de frică și surescitare, silindu-mă să termin o cană de cel mai dezgustător înlocuitor de cafea fiert vreodată, ca să nu dau de bănuț plecând în grabă.

Am pedalat înapoi acasă ca un demon, mi-am smuls mătasea mototolită de la gât și am întins-o cât era de mare pe patul din camera lui Etienne. Atunci mi-am dat seama că era eșarfa de mătase pariziană a lui Julie...

Eram mică atunci când a murit tata, dar îmi amintesc cum obișnuiam să deschid sertarul unde își păstra el cravatele, înainte să le ia bunicul de acolo, și să inspir adânc, mirosindu-le.

Cravatele miroseau ca tata, încă – a tutun cu aromă de cireș și colonie, și vag a ulei de motor. Adoram mirosul cravatelor acelora. Îl aducea înapoi.

Eșarfa lui Julie nu mai miroase ca Julie. Deși mi-am îngropat nasul în ea. Miroase a săpun carbolic. A școală. Sau a închisoare, presupun. Sunt pete de cerneală peste tot, într-un colț, iar mătasea e destrămată la mijloc, de parcă Julie și Engel

s-ar fi jucat odgonul⁷³

Cu ea.

Mirosul acela chimic, dulceag și ca de catran, nu se potrivea deloc cu Julie. Mi-am amintit că Penn ne spusese că Engel era chimistă.

Am alergat pe scări.

— *Tu cherches Gabrielle-Iherese* – o cauți pe sora mea? a întrebat La Cadette, ridicându-și capul din cărțile de școală de pe masa din bucătărie.

— *Oui – toute de suite* – imediat. Am nevoie de un fier... un fier de călcat... oh, fir-ar...

Frustrată, habar n-aveam cum să-i spun asta. Am mimat călcatul rufelor. Copila asta e atât de ageră de minte – s-a prins numaidecât, a pus fierul de călcat al lui Maman pe soba din bucătărie să se încingă, mi-a făcut semn spre masa de călcat și a dat fuga după sora ei.

Mitraillette, Amelie și cu mine am stat ca vrăjitoarele din Macbeth deasupra mesei de călcat, ținându-ne respirația – am fost atât de îngrijorată că am s-o stric, c-am să ard eșarfa, dar, nu – după vreun minut sau cam așa, mesajul lui Engel a început să apară, cu cerneală maronie, printre carourile cenușii, în colțul opus față de pata de cerneală.

Nu trebuie să fii instruit de Direcția de Operațiuni Speciale ca să știi să folosești cerneală invizibilă. Nu-i nevoie nici măcar să fii chimist. Beryl și cu mine învățaserăm cum s-o facem din Ghidul Fetelor. Obișnuiam să ne scriem mesaje

⁷³ Joc de măsurare a forțelor: se trasează o linie pe pământ și peste ea, de o parte și de alta, jucătorii trag de capetele „odgonului” (orice înlocuitor) până când adversarul (sau primul din șirul adversarilor) e întrecut în forță și silit să calce linia.

secrete cu lapte.

E ușor.

Nu știu ce folosise Engel, dar scrisese în franceză, așa că nu-mi amintesc exact cuvintele ei. Fie ne-a vândut un pont, fie ne-a trădat. Nu urmează s-o știm decât la noapte. Mitraillette a trimis după Paul – folosesc curierul lui ca să comunice unul cu altul – nu știm exact unde locuiește.

În seara asta, 19 prizonieri din Poitiers vor fi transportați către un lagăr de concentrare, undeva în nord-estul Franței. Autobuzul va trece prin Ormaie și va mai lua 5 prizonieri de aici. Julie va fi printre ei.

Dacă îl fac ca pe un raport de accident...

Nu cred că voi fi în stare să-l fac să sune ca un raport de accident, dar trebuie să scriu ceva – va trebui să-mi amintesc – s-ar putea să fie un proces. Nu-mi pasă nicidecum dacă mă judecă. Eu vreau să îl scriu corect, cât îl mai țin minte.

Mitraillette a încercat să mă trateze cu încă o doză năucitoare de drog, acum câteva minute – 30 de minute de uitare. Dar de data asta am păcălit-o și vreau să scriu. Probabil o să-l iau mai târziu.

Cred c-o să-l iau. Când o să termin, n-o să vreau să mă mai gândesc vreodată.

RAPORT DE INCIDENT

Tentativă sabotaj la Podul Poitou, pe drumul Tours-Poitiers, cu intenția de a opri autobuzul militar german transportând 24 de prizonieri francezi și Aliați – miercuri, 1 dec. 1943

Ei bine, i-am oprit.

Am făcut și ditamai gaura în pod, care o să-i împiedice să mai deperteze pe cineva via gara din Tours, pentru o vreme

ÎI URĂSC ÎI URĂSC

Trebuie să-mi amintesc de Paul – Paul, pe care de asemenea l-am urât.

A fost minunat. Trebuie s-o spun. A plănuit totul din zbor, s-a gândit în timp ce mergeam. Măcelul n-a fost vina lui. A adunat o armată de o duzină de bărbați și două femei în aproape o oră. Am lăsat toți bicicletele și mașina ascunse – e același Citroen Rosalie, nu știu cum face proprietarul ca să nu fie descoperit sau cel puțin să nu-i fie mașina sechestrată, iar eu cred că e oricum prea bătrân pentru genul ăsta de activitate. Am ascuns mașina într-un garaj, credeți sau nu, aparținând unei încântătoare și eroice bătrâne care locuiește singură, într-o vilă de la malul râului Poitou, pe partea dinspre Tours. Ea este cultivatoarea de trandafiri după care este numită rețeaua. Ne-am lăsat mașina parcată în spatele mașinii ei, care e, de fapt, un model mai nou și mai încăpător de Rosalie, așa că se pare că mașina noastră a fost înainte a ei, și am ascuns-o sub o prelată prăfuită. Bicicletele au fost ascunse în grajdurile ei abandonate, sub fân vechi de douăzeci de ani.

Apoi i-am împrumutat bărcile. O barcă cu vâsle, din lemn de tec, din secolul al nouăsprezecelea, și două canoe canadiene din castan. Mult prea bune pentru noi. Podul e mai sus pe râu de casa ei – mai întrerupseseră traficul aici, cu ceva vreme în urmă, și pentru un timp doamna fusese sub strictă supraveghere. Sper să nu intre din nou în prea mari necazuri, acum – deși se pare că a scăpat, de data asta. Am fost grijulii.

Atee cum sunt, mă rog să scape. E ca atunci când stârnești

unde într-un iaz, nu-i așa? Nu se opresc într-un loc.

În orice caz, ne-am încărcat focurile de artificii în bărci – nu cred că pot să dau vreun detaliu despre explozibile, căci n-am fost responsabilă cu ele și n-am fost atentă, și am vâslit pe râu în amonte, pe întuneric. Ne-a luat aproape o oră, cu vâslele învelite, ca să nu facă zgomot. Ați citit despre vâslele învelite în poveștile cu pirați – sunt sigur că e o parte și în *Peter Pan* unde se folosesc vâslele învelite. Probabil au fost și în *Rândunele și Amazoane*. Vara englezească și vacanțele școlare par îngrozitor de departe acum. Era greu să vezi ceva – râul era plin de ceață. Dar am reușit. Am montat explozibilul pe pod și am așteptat.

Ce n-a mers?

Nu știu, pe cinstite nu știu. N-a fost o capcană. N-am fost depășiți numeric, nu la început. Bănuiesc că am jucat pur și simplu pentru o miză mai mare decât nemții. N-ar fi trebuit să ghicim că vor fi mai nemiloși decât noi? Cum am fi putut ghici?

Și noi eram destul de nemiloși.

Ce n-a mers – probabil a fost prea întuneric, și noapte și ceață totodată. Ceața era și bună și rea, pentru că ne ascundea, dar făcea atât de greu să vezi ceva. Ar fi trebuit să fie o lună în primul pătrar, dacă asta are vreo importanță, dar cerul era acoperit și noi eram ca orbii, până când a apărut autobuzul închisorii, cu farurile luminând puternic.

Partea asta a mers bine – în mai puțin de un minut, l-am scos cu desăvârșite din acțiune. Eram foarte bine camuflați în lăstărișul de pe malul râului – un hățiș de sălcii, arini și plop, năpădiți de vâsc. O grămadă de bălării înalte, uscate, ne

ascundeau, bașca și ceața. Mica noastră explozie n-a rănit pe nimeni, în afară de pod și de autobuz. Masca radiatorului a sărit cât colo, explozia a ratat farurile și probabil bateria a rămas întreagă, fiindcă a fost destulă lumină ca Paul și proprietarul lui Rosalie să izbutească să tragă în trei dintre roți.

Șoferul s-a dat jos. Apoi un gardian s-a dat jos. Aveau lanterne – amândoi au mers în sus și-n jos pe lângă autobuz, inspectând stricăciunile și înjurând.

Paul i-a doborât ca pe rațe la bâlci cu pistolul-mitralieră Sten. În timp ce el s-a ocupat cu asta eu mă ghemuisem cu brațele deasupra capului și cu dinții încleștați, așa că am pierdut un pic din filmul acțiunii. Născută să fiu soldat pe naiba. Un raid seamănă, de fapt, foarte tare cu o bătălie. E război. E un război în miniatură, dar e totuși RĂZBOI.

Alți doi paznici au ieșit din autobuz și au tras la întâmplare în tufișuri, spre noi, în întuneric. Mitraillette a trebuit să se așeze peste mine ca să mă țină să nu ne dăm de gol acoperirea, într-atât de zăpăcită eram. În cele din urmă, Paul mi-a tras o scatoalcă peste cap.

— Adună-te, Kittyhawk, a șuiertat el. Avem nevoie de tine. Ești o țintașă extraordinară, dar nimeni nu se așteaptă de la tine să ucizi pe cineva. Ochește echipamentul, bine? Or să înceapă să repare lucrurile dintr-o clipă într-alta. Încearcă să le scoți din uz echipamentul.

Am înghițit în sec și am dat din cap. Nu știu dacă el m-a văzut dând din cap, dar s-a strecurat înapoi la postul lui, pe sub răchitele foșnitoare și cucută, lângă șoferul lui Rosalie, și amândoi au doborât încă un paznic.

Paznicul rămas a sărit înapoi în autobuz. A urmat o liniște

rău prevestitoare – nu s-a întâmplat nimic, timp de un minut sau două. Apoi, cei patru soldați rămași i-au coborât pe toți prizonierii din autobuz și i-au pus să stea jos, față în față, în mijlocul drumului. Totul s-a petrecut la lumina lanternelor și noi n-am mai îndrăznit să tragem în nimeni, de teamă să nu rănim pe vreunul dintr-ai noștri.

Nu puteam desluși niciun individ anume – nu puteam spune nimic despre captivi, nici vârsta lor, nici sexul sau cum erau îmbrăcați, dar îți dădeai seama după cum mergeau că unii erau speriați, alții erau sfidători, iar câțiva erau legați împreună cu lanțuri de picioare. Cei înlănțuiți au avut mari greutateți să ajungă la drum, împiedicându-se unul de altul până s-au dat jos din autobuz. Când toată lumea a fost aliniată cu fețele în noroi, ca sardinele, unul dintre paznici a împușcat șase dintre ei în cap.

S-a întâmplat ATÂT DE REPEDE.

Omul ăsta îngrozitor a strigat la noi în franceză. Mitraillette a șoptit toate cuvintele englezești de care și-a putut aminti la urechea mea:

— Răzbunare... doi pentru unul... propria lor moarte. Dacă noi ucidem...

— Știu, știu, i-am șoptit înapoi. *Je sais.*

Pentru fiecare dintre cei pe care îi omorâserăm noi, ei aveau să omoare doi dintre ai noștri. Ostatici de care se putea dispune.

Trei paznici și-au ținut armele îndreptate spre prizonieri, în vreme ce al patrulea a pornit în fugă pe drum – să caute un telefon, cred.

Apoi am așteptat. Impas. Era groaznic de frig.

Paul și alți doi oameni s-au sfătuit rapid în șoaptă și au

hotărât să-și croiască drum pe sub pod și să încerce să atace paznicii din spate. Rămăseseră într-adevăr doar trei paznici, plus cel care plecase după ajutoare – părea imposibil să nu fim în stare să-i înfrângem.

Dar aveau 18 ostatici zăcând neajutorați și înlănțuiți la picioarele lor.

Iar unul dintre ostaticii lor era Julie.

Sau probabil, m-am speriat eu atunci, probabil deja o împușcaseră. Imposibil să-ți dai seama. Dar paznicii au aprins un proiector portabil, legat de bateria autobuzului, și i-au fixat lumina asupra prizonierilor, iar acum puteai vedea că numai câțiva erau femei și că toți arătau pe jumătate morți de foame. Iar printre ei, chiar în mijlocul lor, era cea pe care o căutam eu – un gogoloi de păr blond și un pulover de culoarea flăcării. Brațele îi erau legate strâns la spate, aparent cu sârmă, așa că zăcea pur și simplu întinsă pe burtă, mai lipită de sol decât ceilalți, care se sprijineau pe antebrațe. Dar nu era nici la capătul șirului, nu era niciuna dintre cele șase persoane care tocmai fuseseră împușcate. Respira liniștit, așteptând. Tremurând de frig ca noi toți.

Și am așteptat, cred, aproape o oră.

Paznicii și-au luat măsuri să fie greu de ochit. Își mișcau încontinuu lanternele spre noi – unde credeau ei că am fi noi – orbindu-ne, uneori. Am descoperit, mai târziu, că îmi rosesem unghia degetului mare până la sânge, așteptând asaltul lui Paul din spate. N-a mai venit niciodată. Cei trei soldați germani s-au organizat astfel încât erau întotdeauna cu fața în direcții diferite, iar unul dintre ei avea întotdeauna o armă îndreptată spre prizonieri. Pur și simplu nu puteam ajunge la ei. Una dintre femeile întinse pe drum a început să plângă – cred că

pentru că era atât de frig – iar când bărbatul de lângă ea a încercat să pună un braț pe după ea, un paznic l-a împușcat în mână.

Atunci mi-am dat seama că nu aveam să câștigăm bătălia asta – că nu puteam să învingem.

Cred că și Mitraillette a înțeles tot atunci. M-a strâns ușor de umăr. Și ea plângea. Dar în tăcere.

Al patrulea paznic s-a întors și a început să vorbească nepăsător cu tovarășii lui. Am așteptat. Nu mai era liniște, pentru că în timp ce soldații vorbeau și femeia plângea, bărbatul cu mâna rănită gemea și gâfâia. Alte zgomote nu se mai auzeau – doar sunete discrete venite de pe malul râului, vântul printre crengi, șipotul adânc al apei de sub podul de piatră deteriorat.

Atunci Julie a ridicat capul și a zis ceva spre soldați care *i-a făcut să râdă*. Cred – jur, noi nu o puteam auzi, dar jur că ea sporovăia cu ei. Sau ceva asemănător. Unul dintre ei s-a apropiat și a împuns-o din loc în loc cu țeava automatului, de parcă ar fi testat o bucată de carne. Apoi s-a lăsat pe vine lângă capul ei și i-a luat bărbia în mână. A întrebat-o ceva.

Ea l-a muscat.

El i-a trântit fața de drum și s-a ridicat în picioare, dar când a coborât arma spre ea, unul dintre ceilalți paznici a râs și l-a oprit.

— Zice să n-o ucidă, mi-a șoptit Mitraillette. Dacă o ucid aici n-o să fie nicio... distracție.

— E nebună? am șoptit eu. De ce mama naibii l-a mușcat? O să fie împușcată.

— *Exactement*, a încuviințat Mitraillette. *C'est rapide*. Nicio distracție pentru nașiști.

Au sosit întăririle. Două camioane militare cu acoperitoare din prelată, cu jumătate de duzină de soldați înarmați în fiecare. Chiar și în momentul acela, tot nu eram cu mult depășiți numeric. Au început să descarce saci de nisip și scânduri și au reușit să ridice autobuzul din groapa în care aterizase, l-au dat înapoi și au așezat scânduri peste porțiunea deteriorată din drum ca să poată trece cu camioanele dincolo.

Dar când au fost gata să încarce ostaticii în camioane, au întâmpinat rezistență. Nu de la noi. Câțiva dintre prizonieri au revenit la viață – o mână de bărbați care nu erau legați cu lanțuri pur și simplu au luat-o la fugă, aruncându-se în șanțul din partea cealaltă a drumului și, spre norocul lor, după cum s-a dovedit, au nimerit drept în brațele lui Paul și a oamenilor săi, care i-au băgat repede sub pod și i-au condus înapoi la bărci, pe firul apei. Iar împușcături și vreo doi soldați s-au luat după ei, dar oamenii lui Paul i-au pus la pământ. Țintește în echipament, îmi ordonase Paul, și pentru un minut schimbul de focuri a fost atât de îndârjit, încât știam că două focuri de la micul meu revolver aveau să treacă neobservate. Am ochit lanțurile. Dublu Cep, două focuri rapide în aceeași țintă. Lanțurile pe care le ochisem au explodat ca un balon de jucărie – nu mi-a venit să cred ce noroc am avut. Iar cei doi bărbați pe care am reușit să-i eliberez au fugit, de asemenea.

Când un alt bărbat a încercat să fugă, soldații l-au secerat ca spărgătorii de bănci dintr-un film american cu gangsteri.

Când primii prizonieri fugiseră, paznicul pe care Julie îl atacase a ținut-o la pământ, înfigându-și călcâiul în ceafa ei – nu-i dădea nicio șansă. Ea s-a zbatut din răspuțeri și a fost lovită cu piciorul de cel care spusese să n-o ucidă. Așadar, acum, cu vreo câțiva ostatici morți, alți câțiva urcați în

camioane și alți câțiva evadați, nu mai erau decât șapte oameni vii rămași întinși pe pământ – Julie, cu cizma paznicului apăsată pe ceafă și alte două femei. Doi dintre bărbații rămași erau legați cu lanțuri gleznă de gleznă. Iar acum caporalul neamț sau ce-o fi fost, cel cu comanda care sosise cu întăririle, a hotărât să-i învețe pe toți o lecție categorică – pe noi, pentru că încercaserăm să-i eliberăm pe prizonieri, și pe prizonieri, pentru că voiseră să fie eliberați...

S-a luat de bărbați, mai întâi, de cei doi care nu erau înlănțuiți, și i-a săltat în picioare. Văzând că Julie primea un tratament special de la soldatul care o ținea în loc sub bocanc, a ridicat-o și pe ea în picioare și a îmbrâncit-o lângă ceilalți doi prizonieri – unul dintre ei, un muncitor voinic, iar celălalt un băiat chipeș, cam de vârsta mea, amândoi zdrențuroși și bătuți.

Și Julie era în zdrențe. Încă purta exact aceleași haine pe care le avusese când se parașutase în Franța, fustă cenușie de flanelă și un pulover parizian șic, de culoarea luminii stacojiu oranj a lanternelor chinezești, cu găuri în coate, acum. Părul ei strălucea arămiu auriu în lumina artificială, căzându-i despletit și ciufulit pe spate. Fața îi era piele și os. De parcă – de parcă îmbătrânise cincizeci de ani în opt săptămâni – trasă, lividă, fragilă. Copie la indigo a lui Jamie când îl văzusem prima oară, la spital. Dar mai pirpirie. Arăta a copil, cu un cap mai scundă decât cel mai scund dintre bărbații care stăteau în jurul ei. Oricare dintre acei soldați ar fi putu s-o înșface și s-o arunce cât colo.

Trei prizonieri în șir. Soldatul care avea comanda a dat un ordin și paznicul care o ținuse pe Julie la pământ și-a îndreptat arma spre cel mai tânăr dintre bărbații captivi și cu un glonț l-a

mutilat între picioare.

Băiatul a țipat și s-a prăbușit, iar ei au tras din nou în el, mai întâi spulberându-i un cot, apoi și pe celălalt, și l-au ridicat din nou în picioare, încă țipând, și l-au mânat spre camion, silindu-l să urce, după care s-au întors spre următorul bărbat și l-au împușcat de asemenea în vintre.

Mitraillete și cu mine am căzut amândouă în genunchi, gâfâind îngrozite, una lângă alta, la adăpostul lăstărișului și al întunericului. Julie a stat chircită, albă ca hârtia, în bătaia crudă a proiecteurului, privind drept înaintea ei, în gol. Ea urma. O știa. Cu toții o știam. Dar încă nu terminaseră cu a doua lor victimă.

Când l-au împușcat în cot și apoi, rapid, în același loc ca să i-l zdrobească, stăpânirea mea, oricum fragilă, s-a dus și am izbucnit în plâns. Nu m-am putut abține, ceva a plesnit, ca atunci când ne-am dus să-l ajutăm pe tunar la Maidsend și am găsit băieții morți. Am izbucnit în hohote puternice, înecându-mă în suspine, zbierând ca un copil mic.

Fața ei – fața lui Julie – fața ei s-a luminat deodată ca un răsărit de soare. De bucurie, de ușurare, de speranță, toate deodată, și instantaneu a fost din nou atrăgătoare, ea însăși, *frumoasă*. M-a auzit. Mi-a recunoscut plânsul de frica tunurilor. N-a îndrăznit să mă strige, n-a îndrăznit să mă dea de gol, pe mine, cea mai disperată fugară din Ormaie.

Nemții au tras din nou în cel de-al doilea prizonier, distrugându-i și celălalt braț, iar el și-a pierdut cunoștința. Au trebuit să-l târască până la camion.

Julie era următoarea.

Dintr-odată, a început să râdă nebunește și a scos un cutremurător strigăt, cu vocea înaltă și disperată.

— SĂRUTĂ-MĂ, HARDY! Sărută-mă, REPEDE!

Și-a întors fața spre mine, ca să-mi fie mai ușor.

Și am împușcat-o.

I-am văzut corpul tresăltând – glonțul i-a smucit capul într-o parte, de parcă primise un pumn în față. Apoi a pierit.

S-a dus. În clipa asta, zbura în lumina verde a soarelui, în clipa următoare cerul era brusc cenușiu și întunecat. S-a stins ca o lumânare. Era aici, apoi n-a mai fost.

O să continui să scriu, da? Pentru că nu acela a fost sfârșitul. N-a fost nici măcar o pauză.

Ofițerul a tras o altă femeie de la pământ, ca să-i ia locul lui Julie. Fata condamnată a strigat la noi, în franceză:

— *ALLEZ! ALLEZ! Resistance idiots sales, vous nous MASSACREZ TOUS!*

Plecați, plecați! Idioți mizerabili din Rezistență, ne ucideți pe toți!

Am înțeles ce-a zis chiar și cu franceza mea de două parale din școala generală. Și avea dreptate.

Am fugit. Ei au tras în urma noastră și au venit după noi. Paul și oamenii lui au tras în spatele LOR, apărând pe după parapetul podului și atunci ei s-au întors să înfrunte acest atac din ariergardă. Măcel. MĂCEL. Jumătate dintre noi, Paul printre ei, au fost sfârtecați în bucăți pe pod. Noi, ceilalți, am ajuns înapoi la bărci și am pornit pe râu în jos, cu cei cinci fugari pe care izbutiserăm să-i salvăm.

Când ne îndepărtaserăm de mal și altcineva vâslea în locul meu, iar eu nu mai aveam nimic de făcut, m-am ghemuit, cu capul pe genunchi, și inima zdrobită. E încă zob. Cred că așa o să rămână pentru totdeauna.

Mitraillette mi-a descleștat degetele de pe Coltul 32 și l-a luat de la mine. A șoptit:

— *C'était la Verite?* Era Verity?

Sau probabil a vrut să spună doar: Acela a fost adevărul? A fost adevărat? Chiar s-a întâmplat vreunul dintre lucrurile alea? Au fost ultimele trei ore *reale*

— Da, i-am șoptit eu. *Oui. C'était la veriti.*

Nu știi cum am reușit s-o duc mai departe. Pur și simplu. Trebuie s-o faci și o faci.

Planul inițial, când sperasem că vom avea 24 de oameni în plus cu care să ne mișcăm și să ne ascundem, era să-i transportăm pe malul opus, unde să-i împărțim în grupuri mai mici, de 2 sau 3. Apoi urma să ne spargem și propria noastră echipă, ca să-i conducem, peste câmpuri, spre diversele adăposturi și staule de vite, pentru noaptea de dinaintea celei mai complicate sarcini, aceea de a-i scoate teferi din Franța, peste Pirinei în sud spre Spania sau peste Canalul Mânecii, acasă. Dar acum nu aveam decât 5 fugari de ascuns și nu mai rămăseserăm decât șapte, așa că era loc pentru toată lumea ca să ajungem dintr-un singur drum înapoi la vila de pe malul râului. Mitraillette a hotărât să rămânem împreună. Nu cred că am observat vreodată – atât de absorbită fusesem de propriile mele spaime și necazuri – dar ea era locțiitoarea lui Paul la comandă.

Nu știi ce ne-am fi făcut și fără ea. Eram cu toții atât de *năuciți*. Însă ea ne-a condus ca un demon.

— *Vite! Vite!*

Repede! Comenzi șoptite scurt și calm – bărci ridicate înapoi pe suporturile lor, vâslele duse la adăpost, toate șterse cu grijă de apă cu cârpe de praf, pe care le-am ascuns apoi sub

dușumea. Poți lucra și năucit. Dacă îți dă cineva de făcut un lucru la care să nu-ți folosești mintea, poți să-l faci automat, chiar dacă inima ta e bucăți. Mitraillette s-a gândit la toate – probabil o mai făcuse și înainte? Am frecat vâslele și fundul bărcii cu paie străvechi din grajduri, lăsând un strat subțire de praf pe toate. Cei 5 bărbați din autobuzul închisorii au lucrat în tăcere și de bunăvoie laolaltă cu noi, dornici să ajute. Șopronul bărcilor era perfect când am plecat – arăta de parcă nu mai fusese folosit de ani buni.

Apoi a sosit patrula de căutare a naziștilor și am petrecut un ceas întinși pe noroi, la malul râului, ascunzându-ne în pipirig ca Moise, așteptându-i să plece. Îi puteam auzi stând de vorbă cu stăpânul proprietății. El s-a întors, mai târziu, ca să încuie la loc șopronul bărcilor și ne-a dat semnalul de drum liber – așa cum și era – acum erau santinele naziste postate pe drumul principal, așa că nu aveam s-o recuperăm pe Rosalie prea curând. Dar proprietarul s-a gândit că ar fi mai sigur dacă vreo două biciclete ar pleca pe poteca de pe malul celălalt al râului. Ni s-a împărțit tuturor benzedrină. Am scos din nou una dintre canoe și am transportat două dintre biciclete, doi dintre oamenii noștri și doi prizonieri evadați dincolo de râu și i-am văzut dispărând în ceață.

În momentul acela, unul dintre băieții din autobuz rămași cu noi a căzut la pământ, tremurând, iar Mitraillette cumva s-a pierdut cu firea.

— *Nous sommes faites*, a zis ea.

Suntem mâncați.

Ne-am culcat în grajduri, cu biciclete cu tot. Nu era cel mai sigur loc din lume.

Mă întreb unde e acela în clipa asta – cel mai sigur loc din

lume? Chiar și țările neutre, Suedia și Elveția, sunt înconjurate. Irlanda e neputincioasă, fiind divizată. Au fost nevoiți să marcheze porțiunea neutră „IRLANDA”, cu litere mari făcute din pietre de calcar, sperând că avioanele nemțești n-or să bombardeze locurile, crezând că e partea engleză de la granița de nord. Am văzut asta din aer. America de Sud, probabil.

Eram cu toții încă treji când s-a crăpat de ziuă. Eu stăteam ținându-mi genunchii în brațe, lângă unul dintre băieții care scăpaseră când trăsesem eu în lanțuri. Bărbații care fuseseră înlănțuiți trebuiseră să rămână cu noi, fiindcă trebuia să scape de cătușele de la glezne înainte să poată pleca undeva.

— Cum te-au prins? Ce ai făcut? am întrebat eu, uitând că era francez.

El mi-a răspuns în engleză, totuși:

— Exact ce-ați făcut voi, a zis el cu amărăciune. Am aruncat un pod în aer și am dat greș în a opri armata germană.

— De ce nu te-au împușcat direct?

El a rânjit. Toți dinții de sus îi fuseseră sparți cu sălbăticie.

— Tu de ce crezi, *gosse anglaise*? — Copil englez. Nu te mai pot interoga dacă te împușcă.

— Cum de numai o parte dintre voi au fost puși în lanțuri?

— Numai o parte dintre noi sunt periculoși.

Încă mai rânjea. Presupun că avea motive să fie optimist – i se dăduse a doua șansă la viață, la speranță. Una firavă, dar era mai mult decât avusese în urmă cu douăsprezece ore.

— Te pun în lanțuri dacă ești periculos. Fata cu brațele legate la spate, ai văzut-o? Ea nu era periculoasă, era o... *collaboratrice*.

Colaboraționistă. Și a scuipat în paiele putrede.

Inima mea zdrobită a înghețat. Parcă înghițisem ace de gheață.

— Stop, i-am zis. *Tais-toi*. TACI DIN GURĂ.

El nu m-a auzit sau nu m-a luat în serios și a continuat, fără pauză:

— Mai bine c-a murit. Ai văzut-o, chiar și zăcând pe drum, azi-noapte, cum tot vorbea mieros cu paznicii în germană? Pentru că brațele îi erau legate, cineva ar fi trebuit s-o ajute pe drumul spre destinația noastră, care-o fi fost aceea – să-i dea de mâncare, s-o ajute să bea. Ar fi trebuit să-și ofere favorurile paznicilor ca să-i convingă pe ei. Niciunul dintre noi n-ar fi ajutat-o.

Uneori sunt periculoasă.

În dimineața aceea, am fost o mină antipersonal, o mină-fluture, neexplodată și ticăind, iar el a atins amorsa.

Nu-mi amintesc exact ce s-a întâmplat. Nu-mi amintesc să-l fi atacat. Dar pielea de pe încheieturile degetelor mi-e jupuită unde pumnul i-a întâlnit dinții spârți. Mitraillette zice că au crezut c-o să-i scot ochii din cap cu ghearele.

Îmi aduc aminte că trei oameni mă țineau și îmi aduc aminte că urlam la băiat:

— N-ai fi ajutat-o să MĂNÂNCE ȘI SĂ BEA? EA AR FI FĂCUT-O PENTRU TINE!

Apoi, în panică, pentru că făceam atâta gălăgie, ei s-au așezat din nou peste mine. Dar de îndată ce mi-au dat drumul, am fost din nou călare pe el.

— EU TE-AM ELIBERAT! Ai fi încă ÎN LANȚURI și înghesuit CA O VACĂ într-un vagon de vite împutit, dacă n-aș fi fost eu! *Și tu n-ai fi ajutat un alt prizonier SA MĂNÂNCE ȘI SA BEA?*

— Kathe, Kathe!

Mitraillette, plângând, a încercat să-mi ia fața între palme ca să mă liniștească și să mă facă să tac.

— Kathe, *arrete* – oprește-te, oprește-te! *Tu dois* – trebuie! Stai – *attends*...

Mi-a apropiat de gură o cană de tablă cu cafea rece dreasă cu coniac – și m-a ajutat. M-a ajutat să beau.

Aceea a fost prima oară când m-a făcut KO. Durează treizeci de minute ca drogul să-și facă efectul. Presupun că sunt norocoasă că nu mi-au dat una în cap cu o bicicletă ca să-i grăbească acțiunea.

Când m-am trezit, m-au pus să mă duc cu șoferul înapoi la vilă. Mă simțeam ca dracu', încălzită toată, bulversată și ușor îngreșată, cu o foame de lup, și cred că probabil nu i-ar fi păsat nimănui, dacă bătrâna care locuiește acolo m-ar fi dat pe mâna poliției. **NU ASTA SE ÎNTÂMPLĂ CÂND ÎȚI UCIZI CEA MAI BUNĂ PRIETENĂ?**

Dar, nu, șoferul m-a dus într-un antreu întunecos și elegant lambrizat cu stejar, iar femeia a venit să mă întâmpine – este una dintre făpturile acelea frumoase, cu perfecțiune de bibelou, din secolul trecut, cu părul alb ca zăpada strâns într-un concii exact ca al lui Julie – am remarcat asta. M-a luat de mână fără să spună un cuvânt și m-a condus la etaj, într-o baie de mărimea unei săli de bal, unde era pregătită o cadă fierbinte și așteptând, iar ea cumva m-a împins în încăpere și m-a lăsat acolo, să mă descurc.

M-am gândit să pun în folosință briceagul lui Etienne și să-mi tai venele, dar mi s-a părut nedrept pentru plăpânda și eroica femeie în a cărei casă eram și, de asemenea – DE

ASEMENEA, VOIAM RĂZBUNARE, LA DRACU'!

Așa că am făcut o baie. Ceea ce, trebuie să mărturisesc, a fost de vis. M-am șters cu un imens prosop pufos, evident lăsat acolo pentru mine, simțindu-mă idioată. Și un pic pe altă lume.

Bătrâna doamnă – s-ar cuveni să spun doamna în vârstă, nu bătrână, este genul acela de persoană rafinată – m-a întâmpinat la ușă, când am ieșit. Eram curată pe dedesubt, dar pantalonii mei de alpinist aveau cruste de noroi, iar părul meu ud stătea drept în sus, și m-am simțit zdrențăroasă ca un copil al străzii. N-a părut să conteze – încă o dată, ea m-a luat de mână și, de data asta, m-a condus într-un salonaș, unde avea un foc aprins în sobă și un ibric pe plită. M-a făcut să iau loc pe mătasea cu franjuri a banchetei sale din secolul optsprezece, în vreme ce ea mi-a pregătit un mic supeu, cu pâine, miere și cafea, niște mere micuțe, galbene, și un ou fiert.

A așezat tava pe o măsuță cu tăblia din marmură, a spart capul oului și mi l-a curățat cu o linguriță frăguță din argint, de parcă aș fi fost un copil căruia trebuia să-i dea de mâncare. Apoi a înfipt lingurița în ou și gălbenușul a ieșit ca un soare dintr-un banc de nori. Asta m-a dus imediat cu gândul la cina luată cu Trupele neregulate de la Castelul Craig, prima dată când mă dusesem acolo. Apoi mi-am dat seama că Julie și cu mine nu fuseserăm niciodată pe acolo în același timp și de acum nici n-aveam să mai mergem vreodată, și m-am frânt de mijloc și am început să plâng.

Bătrâna, care nu știa cine sunt, și a cărei viață era în primejdie numai pentru că mă avea în casa ei, s-a așezat lângă mine pe bancheta veche și m-a mângâiat pe păr cu mâinile ei subțiri și zbârcite, iar eu am hohotit neajutorată în brațele ei,

pentru aproape o oră.

După un timp, s-a ridicat și a zis:

— O să fierb un alt ou pentru tine, numai trei minute – cum le place englezilor. Asta s-a răcit.

A mai fiert unul și m-a făcut să-l mănânc, în timp ce ea l-a mâncat pe cel rece.

Când am plecat să mă întorc la grajduri, m-a sărutat pe amândoi obraji și a zis:

— Ducem împreună o groaznică povară, *chirie*. Suntem la fel.

Nu sunt sigură ce a vrut să spună.

Am sărutat-o și eu pe obraji, și am zis:

— *Merci, Madame. Meni miile fois.*

O mie de mulțumiri chiar nu-i de ajuns. Dar nu aveam nimic altceva să-i dau.

Grădina ei e plină de trandafiri – tufe bătrâne, larg desfăcute și dese, și mulți dintre trandafirii ei damask, care înfloresc toamna, mai aveau încă ultimele flori încă plecându-și capetele și ofilindu-se în ploaie. Bătrâna e cea după care a fost numită rețeaua. Mitraillette a zis că, înainte de război, femeia era chiar o horticultoare de renume – șoferul/propietarul domeniului este, de fapt, un foarte priceput grădinar – și a cultivat și a denumit câteva soiuri noi ea însăși. Eu nu observasem trandafirii când sosiserăm, noaptea trecută, nici când am mers până la vilă, pe ziuă, în stupoarea mea, dar i-am observat când m-am întors la grajduri, după baie. Florile erau pălite și pe moarte în ploaia de decembrie, dar tufele zdravene erau încă vii și aveau să fie frumoase cândva, în primăvară, dacă armata germană nu le taie ca pe acelea din piața orașului

Ormaie. Din nu știu ce motiv m-au făcut să mă gândesc la Paris și de atunci am din nou în minte, tot timpul, cântecul acela.

Nici unuia dintre ceilalți nu i s-a mai oferit o baie sau un ou fiert moale, fierbinte, deși, li s-au împărțit și lor unele fierte, tari și reci. Cred că am fost trimisă în casă ca o diversiune, în timp ce ei scăpau de băiatul pe care încercasem eu să-l omor, în dimineața aceea, și de celălalt bărbat înlănțuit. Oricum, nu i-am mai văzut a doua oară. Nu știu cum și-au scos cătușele de la picioare, sau unde s-au dus, sau dacă sunt teferi. Așa sper. Chiar sper.

Toți ceilalți au plecat, pe rând, în următoarele două zile. Mitraillette a spus că e de fapt mai sigur să mergi ziua, decât noaptea, dacă ești evadat, de vreme ce ziua umblă oamenii pe afară și nu e nicio interdicție sau stingere – nu cred că mi-am dat seama de asta, de vreme ce eu întotdeauna am încercat să mă urc într-un avion care sosea după miezul nopții, pe vreun teren de aterizare îndepărtat.

Ea, eu și proprietarul lui Rosalie am fost duși acasă de șoferul doamnei cu trandafirii, în propria ei mașină – ne-am gândit s-o mai lăsăm o vreme pe bătrâna Rosalie acolo, în caz că naziștii se întorceau și percheziționau din nou garajul. Podul încă nu fusese reparat și, în afară de soldații germani pe care îi omorâserăm noi, toate celelalte cadavre mai zăceau încă acolo, în ploaie, cu santinele postate să le păzească de oricine ar fi încercat să le îngroape. *Cincisprezece oameni* zăceau acolo. Eu n-am văzut. Oricum n-am fi putut s-o luăm cu mașina pe acolo, câtă vreme podul era dezafectat. Trebuia să curețe drumul când reparau podul, dar am sentimentul groaznic și destul de sigur că îi vor lăsa grămadă, pur și

simpliciu, pe marginea drumului, ca să ne aducă aminte să nu mai încercăm altădată. Julie, of, adorabilă Julie,

JULIE

O să beau chestia asta acum și o să încerc din nou să dorm, dar ar trebui să scriu că am un proiect la care să lucrez când sunt trează – în timp ce Mitraillette și cu mine eram plecate, o prietenă de-a lui Maman Thibaut, care are o spălătorie, a adus o sacoșă de cămăși curate, făcute în Germania, etichetate „Kathe Habicht” și ascuns sub ele era un uriaș teanc de hârtii, prin care va trebui să mă uit. Nu știu ce sunt – n-am avut curaj să mă uit – trebuie să fie din nou de la Engel. Amelie a aruncat un ochi și a descoperit că paginile sunt numerotate, așa că le-a pus ea în ordine pentru mine, dar sunt scrise în engleză și ea n-a putut citi. Sunt încă ascunse în sacoșa cu rufărie, sub noua mea colecție de lenjerie donată „anonim”. N-am niciun chef să citesc nimic din ce mi-a mai trimis Engel în seara asta, dar mâine e duminică și o să avem croasante cu cafea, și mă aștept c-o să plouă în continuare.

Nu e scrisul lui Engel

E al lui Julie

N-am terminat încă de citit. Abia am început. Sunt *sute* de pagini, jumătate din ele scrise pe bucățele mici de carton. Maman Thibaut îmi tot face cafea după cafea, iar fetele țin sub supraveghere drumul din față și drumeagul din spatele casei. Nu mă pot opri. Nu știu dacă e sau nu vreo urgență – Engel ar putea cere hârtiile înapoi, fiindcă există un număr, cu aspect oficial, ștampilat la sfârșit cu cerneală roșie, și un groaznic ordin de execuție, pe hârtia Gestapoului, atașat de maleficul

Nikolaus Ferber. Nu un ordin, vreau să spun, numai o recomandare – potrivit traducerii lui Engel. Dar eu cred că era pe cale de a se duce la îndeplinire când am oprit noi autobuzul.

Pot să spun când Julie a plâns. Nu pentru că zice ea, ci pentru că scrisul devine mânjit și pagina se încrețește. Lacrimile ei, uscate pe paginile astea, sunt amestecate cu ale mele, care le udă iarăși. Am plâns atât de mult din cauza asta, că încep să mă simt prost. Ei *într-adevăr* i-au arătat fotografiile alea nenorocite. Și ea *într-adevăr* le-a dat codurile – unsprezece seturi de poeme codate, parole și frecvențe. Unsprezece seturi de coduri – unsprezece seturi de coduri fictive, CÂTE UNUL PENTRU FIECARE DINTRE FALSELE NOASTRE APARATE DE TELEGRAFIE, câte unul pentru fiecare dintre cele „onze radio” pe care le plantaserăm noi în Lysander-ul naufragiat. Fotografiile acelea au fost o păcăleală. Le-ar fi putut spune *asta*, ea știa *asta*, dar tot ce le-a dat a fost un cod fictiv.

Nu le-a spus niciodată numele meu de cod – deși ei trebuie să se fi întrebat. Nu le-a spus niciodată numele de Kathe Habicht, care m-ar fi putut da de gol, oricum. Nu le-a spus niciodată NIMIC.

Nume, nume, nume. Cum a făcut? Cattercup – Stratfield – SWINLEY??? Newbery Colege? Cum naiba a făcut? Le face să pară ca și când ea ar fi atât de distrusă fiindcă le dă informația asta, când totul nu e decât născocire din mintea ei. Nu le-a spus niciodată NIMIC. Nu cred că le-a dat numele

corect al niciunuia dintre aerodromurile de pe tot cuprinsul Marii Britanii, mai puțin Maidsend și Buscot, care, bineînțeles, erau cele la care era ea detașată. Ar fi putut cu ușurință verifica. E totul atât de aproape de adevărat și atât de credibil – identificarea avioanelor ei e mai degrabă bună, socotind după cât protestează. Mă face să mă gândesc la prima zi când am întâlnit-o, când a dat acele coordonate în germană. Atât de calmă și de sobră, atâta autoritate – dintr-odată ea *chiar era* o operatoare de radio, o operatoare nemțoaică de radio, era *atât de bună* la a se preface. Sau atunci când i-am spus eu să fie Jamie, cât de subit s-a transformat în *Jamie*.

Confesiunile acestea ale ei abundă în erori – eu mi-am făcut pregătirea în Garda Civilă Aeriană la Barton, nu la „Oakway”, iar balizajul de ceață de la așa-numitul Oakway e electric, nu pe gaz. Nu a fost cu un Spitfire prima oară când am zburat la Castelul Craig, bineînțeles că era un BEAUFORT, și ea știa prea bine asta! Deși transportasem Spitfire-uri la „Deeside”. Presupun că a vrut cu tot dinadinsul să nu atragă atenția asupra niciunui nume real. Îl numește pe locotenent-comandorul RAF de la Maidsend „Creighton”, când ea știe absolut sigur că numele lui adevărat e Leland North. Creighton e numele colonelului din *Kim*. Știu, pentru că Julie m-a pus să citesc romanul ăla – în parte, sunt foarte sigură, ca un avertisment despre cum amândouă am fost fin acordate pentru mașinăria de război de către acel Afurisit și Machiavelic Ofițer Englez de Informații, al cărui nume real îl cunoaște, de asemenea, foarte bine.

Nu-mi amintesc absolut deloc povestea despre sora bunicii ei care și-a împușcat soțul. Bineînțeles că Julie a trebuit să inventeze o grămadă din discuțiile noastre ca să mențină

fluxul narațiunii, dar niciuna n-a decurs exact așa, din câte îmi amintesc eu. Cele mai multe sunt acolo și le recunosc, numai că nu cred că mi-a spus vreodată povestea aia. Nu-mi aduc deloc aminte de ea.

E straniu și greu de suportat. E ca și când ar încerca să-mi spună ce vrea să fac eu. Dar n-ar fi putut să știe ce avea să se întâmple sau măcar că voi citi lucrurile astea. Ea a crezut că eu murisem. Așa că nu mie mi-au fost adresate, dar atunci – de ce să le mai spună?

Ce e cel mai ciudat dintre toate e că, deși plină de aberații, este deopotrivă *adevărată* – Julie a spus povestea noastră, a mea și a ei, a prieteniei noastre, cu atâta fidelitate. E despre *noi*. Chiar am avut același vis, în același timp. Cum am putut să avem același vis în același timp? Cum poate ceva atât de minunat și de misterios să fie adevărat? Dar este.

Și asta, chiar mai minunat și misterios, este de asemenea adevărat: când citesc, când citesc ce a scris Julie, ea e instantaneu vie din nou, întreagă și nevătămată. Cu vorbele ei în minte în timp ce citesc, ea e la fel de reală cât sunt și eu. Splendid de scrântită, mortal de fermecătoare, plină de aberații erudite și de limbaj murdar, curajoasă și generoasă. E *chiar aici*. Înfricoșată și epuizată, singură, dar *luptând*. Zburând în lumina argintie a lunii, într-un avion care nu poate ateriza, blocat pe urcare – vie, vie, VIE.

C d B = Chateau de Bordeaux

H d V = Hotel de Viile primărie

O.HdV.A. 1872 B. Nr. 4 CdB

O = Ormaie?

Probabil A = Anale? Arhive

B = Boite cutie

1872 ar putea fi anul

Arhive 1872 cutia nr. 4

AM ÎNȚELES

PRIMĂRIA ORMAIE ARHIVELE 1872 CUTIA NR. 4
CHÂTEAUX DE BORDEAUX

I-am prins. I-AM PRINS.

- ✓ Celulele închisorii noastre sunt doar niște camere de hotel, dar suntem păziți ca niște capete încoronate. Și. De asemenea. Sunt câini.
- ✓ Aceste pivnițe sunt goale, pentru că nu sunt securizate
- ✓ Există mai multe lifturi de serviciu, elevatoare pentru a urca tăvile. În afara celui mare, pentru încărcatul lăzilor și a celorlalte lucruri din strada principală

Mai sunt și altele – știu că mai sunt și altele – Engel a subliniat toate instrucțiunile cu roșu – roșu e culoarea ei, zice Julie. Paginile sunt numerotate și datate tot cu roșu. Julie a menționat că Engel trebuia să numeroteze paginile. L-au creat între ele, Julia Beaufort-Stuart și Anna Engel, și mi l-au dat mie ca să-l folosesc – codul nu e în ordine, nici nu e nevoie să fie. Nu e de mirare că era atât de hotărâtă să-l termine...

Uhh, sunt ATÂT DE MULTE HÂRTII AICI

Sunt...

- ✓ A fost un raid aerian și toată lumea s-a grăbit să intre în adăposturi, ca de obicei... vreo două ore
- ✓ „C d B” Château de Bordeaux

- ✓ ca în toate camerele prizonierilor, și fereastra mea a fost bătută în scânduri
- ✓ Gestapoul folosește parterul și două mezanine pentru cazarea proprie și birouri
- ✓ „H d V”
- ✓ prin pivniță și afară. Într-o curte mică, pavată unde este! o poartă spre drumeagul din spate

Putem pătrunde în clădire prin pivnițe, și din față și din spate. Există o intrare din drumeagul din spate și un lift utilitar din strada principală, în față. Pivnițele nu sunt securizate și folosesc camerele de hotel drept celule. În timpul raidurilor aeriene, toată clădirea e lăsată nepăzită, în afară de câini. Timp o să avem cam două ore. Putem planta amorsele, deconecta generatorul, și umple lifturile de serviciu cu Explozibil 808, când plecăm.

Julie a introdus povestea surorii bunicii pentru că s-a gândit că s-ar putea să fim nevoiți să aruncăm clădirea în aer cu ea înăuntru. Că s-ar putea să nu fie altă soluție. Și voia ca noi s-o facem oricum.

Dar noi n-o să lăsăm niciun prizonier înăuntru. Putem intra în camere cu ranga și șperaclul și să scoatem pe toată lumea afară. Numerele cu aspect oficial de la sfârșit, ștampilate cu cerneală roșie sunt REFERINȚA LA ARHIVA ORAȘULUI. Acolo vor fi PLANURILE ARHITECTULUI pentru Chateau de Bordeaux. O să avem o hartă a clădirii.

Totul pare să capete sens. Noi două încă mai suntem o echipă senzațională.

SOE LONDRA – W/T MSG, CIORNĂ PENTRU

CODIFICARE

Regret raportăm organizatorul vostru Paul al Rețelei Damask și locotenentul de aviație Julia Beaufort-Stuart au fost uciși în acțiune 1 dec 1943 STOP solicităm zbor operațional RAF în Franța rută deasupra Ormaie luna plină curentă sâmbătă 11 dec pentru crearea diversivene permițând Operațiunea Verity

La Cadette a strâns desenele. S-a dovedit că oricine se poate duce să scormonească prin arhivele Primăriei Ormaie. E ca și când disprețul naziștilor pentru țările ocupate e dus la extrem – de parcă ar saluta cu bucurie faptul că localnicii vin să jefuiască propria moștenire, ca să nu mai fie nevoie să-și mai bată altcineva capul cu ele. Ești percheziționat când intri în clădire, bineînțeles, dar nu și când ieși, iar la cartea de identitate a lui Amelie nici măcar nu s-au *uitat* – ea le-a zis că lucra la un proiect pentru școală, floare la ureche. Ar fi trebuit să spună că verifica un hotar al fermei Thibaut, dar când a văzut cât de ușor era să intri și să ieși, a inventat pe loc o explicație mai simplă. E atât de *ageră*.

I-a luat douăzeci de minute, în timpul pauzei de prânz de la școală, și a lăsat paginile în locul secret de unde să le ridic eu, ca să nu fie prinsă cu ele asupra ei.

A fost probabil o greșeală să-i spun să le lase în *cachette* a lui Engel. Mă gândesc la aceea ca la a mea, dar e a lui Engel. De asemenea, cred că ar trebui să evităm să folosim cofetăriile și cafenelele. Ce bine era dacă aș fi fost antrenată pentru asta. Nu a mai contat, până la urmă, dar, of, cum mi s-a mai răscolit

stomacul când am intrat și am găsit-o pe Engel stând la masă.

Am dat să trec pe lângă ea către o altă masă, zâmbind cu zâmbetul meu stupid, încremenit – mă face să mă simt ca un zombie, săptămâna asta – dar ea mi-a făcut semn, abrupt.

— *Salut, Kathe.*

A bătut cu palma în scaunul de lângă al ei. Când m-am așezat, și-a stins țigara și a aprins alte două, întinzându-mi și mie una. Cumva a fost cel mai de infarct lucru pe care l-am făcut vreodată, să ating cu buzele țigara asta pe care o atinseseră buzele Annei Engel, o secundă mai devreme. Am simțit că... o știu atât de bine, după ce am citit confesiunile lui Julie. Ea trebuie să aibă același sentiment în ceea ce mă privește, deși presupun că n-o sperii cum mă sperie ea.

— *Et ton amie, ca va?* a întrebat ea, degajat.

Ce mai face prietena ta?

Mi-am întors privirea, am înghițit în sec, n-am mai putut să-mi păstrez zâmbetul plastifiat. Am tras un fum din țigară și m-am înecat, fiindcă n-am mai fumat de mult și niciodată țigări din astea franțuzești. După vreo două minute, și-a dat seama că, dacă tăceam, însemna că nu fusese un final fericit.

A înjurat încet în franceză, un singur cuvânt violent de dezamăgire. Apoi a făcut o pauză și a întrebat:

— *Elle est morte?*

Am dat din cap. Da, e moartă.

— *Viens*, a zis Engel, împingându-și cu zgomot scaunul înapoi. *Allons. Viens marcher avec moi, j'ai des choses a te dire.*

Dacă s-ar fi pregătit să mă ducă de mână la închisoare, nu cred că aş fi putut refuza – Hai să facem câțiva pași împreună, am niște lucruri să-ți spun? Nicio șansă.

M-am ridicat din nou, în norul de fum al lui Engel – nu comandasem nimic, din panica mea dintotdeauna de a trebui să vorbesc în franceză cu necunoscuții. Engel a bătut cu palma în pachetul gros de hârtie împăturită de lângă scrumiera ei, amintindu-mi. L-am luat și l-am îndesat în buzunarul jachetei, laolaltă cu cartea de identitate a lui Kathe.

Era jumătatea după-amiezii, străzile puțin circulat, iar Engel a comutat pe engleză aproape imediat – revenind la franceză numai când trecea cineva pe lângă noi. E foarte straniu să vorbești cu ea în engleză. Pronunță ca o yankee. Accentul ei e american și vorbește foarte fluent. Parcă Penn îmi spusese că fusese la universitate în Chicago.

Am dat colțul drumeagului secundar și am intrat în Place des Hirondelles, piața primăriei orașului, plină de vehicule blindate și santinele cu fețe plictisite.

— Am cel mult o oră, a zis Engel. Pauza mea de prânz. Nu aici, totuși.

Am dat din cap și am urmat-o. Ea a continuat să vorbească tot timpul – trebuie să fi părut absolut banale, două amice care se plimbau și fumau împreună. Ea nu poartă uniformă – e doar o funcționară, nici măcar nu are un rang. Ne-am plimbat pe caldarâmul din fața primăriei.

— Ea traversa strada, chiar aici, și s-a uitat în direcția greșită.

Engel a suflat un grozav nor de fum.

— Ce loc stupid să faci o greșeală ca asta, drept în mijlocul lui La Place des Hirondelles! Aici e *întotdeauna* cineva care supraveghează – primăria pe o parte și Gestapoul pe cealaltă.

— Era duba lui Thibaut, nu-i așa? am zis eu, cu jale. Duba aproape c-a lovit-o.

O dubă franțuzească plină cu găini franțuzești, asta spusese ea, în primele pagini pe care le scrisese.

— Nu știu. Duba dispăruse când am ajuns eu aici. Sunt sigură că șoferul n-a vrut să fie amestecat în arestare. Tot orașul Ormaie își întoarce privirile în altă parte când e vreo bătaie în Place des Hirondelles – alt evreu târât afară din ascunzătoare, sau vreun idiot care a aruncat cu balegă în ferestrele birourilor.

A aruncat o privire spre ferestrele ofensate – niciun cadavru atârând aici, săptămâna asta, slavă Domnului.

— A stârnit o luptă încrâncenată, prietena ta, a zis Engel. A mușcat un polițist. M-au chemat pe mine, să vin s-o potolesc cu cloroform, s-o las fără cunoștință, știi? Erau patru ofițeri care o țineau la pământ când am venit în fugă, prin piață, cu cloroformul, iar ea încă se mai zbătea. A încercat să mă muște și pe mine. Când vaporii au dat-o gata, în cele din urmă, a fost ca și când ai fi privit o lumină stingându-se...

— Știu. Știu.

Eram afară din piață, acum. Ne-am întors să ne uităm una la cealaltă exact în aceeași clipă. Ochii ei sunt uluitori.

— Am transformat locul ăsta într-o adevărată cloacă, a zis ea. Erau trandafiri în piața aia, la început, când am fost trimisă aici. Acum nu e nimic decât noroi și camioane. Mă gândesc la ea *de fiecare dată* când trec pe pietrele alea de pavaj, de trei ori pe zi. Urăsc treaba asta.

Și-a întors privirea.

— Vino. Ne putem plimba de-a lungul râului cam vreo jumătate de kilometru. Ai mai fost?

— Nu.

— E încă frumos.

Și-a aprins o altă țigară. Era a treia în vreo cinci minute. Nu pot să-mi închipui cum reușește să și le permită sau măcar de unde și le ia – femeile nu mai au voie să cumpere țigări în Ormaie.

— Am mai folosit cloroformul pe oameni și înainte. E un lucru pe care îl așteaptă ei de la mine, face parte din munca mea – sunt chimistă, am studiat farmacia în America. Dar nu m-am disprețuit niciodată atât de tare cum am făcut-o în ziua aceea – ea era atât de mică și...

S-a poticnit pierzându-și cuvintele, iar eu a trebuit să-mi mușc obrajii pe dinăuntru ca să nu izbucnesc în plâns.

— Atât de energică, atât de *frumoasă*, era ca și când ai rupe aripile unui șoim, ca și când ai astupa un izvor limpede cu cărămizi – ca și când ai scoate trandafirii ca să faci loc să-ți parchezi tancurile. Inutil și urât. Ea era pur și simplu... o explozie de viață și de nesupunere, în clipa asta, și apoi, în clipa următoare, nimic decât un trup fără simțire, zăcând cu fața în canal...

— ȘTIU, am șoptit.

Mi-a aruncat o privire, curioasă, încruntându-se, cercetându-mi fața cu ochii aceia ageri, palizi.

— Într-adevăr?

— A fost *cea mai bună* prietenă a mea, am zis eu, printre dinți.

Anna Engel a dat din cap.

— *Ja*, știi. Ah, probabil mă urăști.

— Nu. Nu, îmi pare rău. Povestește-mi. Te rog.

— Uite râul, a zis Anna și am traversat o altă stradă.

Exista o balustradă de-a lungul malului și ne-am oprit, sprijinindu-ne coatele de ea. Odată existaseră ulmi mărginind

ambele maluri ale lui Poitou aici – acum nimic decât cioturi, pentru că în ultimii trei ani fuseseră toți tăiați pentru lemne de foc. Dar a avut dreptate – șirul caselor istorice de pe malul celălalt e încă frumos.

Anna a tras adânc aer în piept și a vorbit din nou.

— Când a leșinat, am întors-o ca să pot verifica să văd dacă era înarmată, iar ea strângea în pumn eșarfa de mătase, făcută ghem. Trebuie s-o fi ținut strâns tot timpul luptei, iar când și-a pierdut cunoștința, degetele i s-au relaxat. Nu era treaba mea s-o percheziționez în amănunțime, asta era sarcina altcuiva, dar m-am întrebat ce protejase cu atâta înverșunare în pumnul strâns – o pastilă de sinucidere, probabil – și i-am luat eșarfa din mâna deschisă...

Și-a întins și ea palma deschisă pe balustradă, demonstrând.

— Pe palma ei era o pată de cerneală. Pe eșarfă era imprimat perfect, în oglindă, un număr de referință din Arhiva Primăriei Ormaie. Își scrisese numărul pe palmă și încercase să-l șteargă cu eșarfa când a fost prinsă. Am scuipat pe eșarfă – ca din dispreț pentru ea, înțelegi? — Și am strâns-o într-un ghem pe care i l-am îndesat înapoi în palmă. Dar am frecat mătasea umedă cu putere de palma ei ca să șterg numerele și i-am strâns degetele moi în jurul ei, și tot ce a mai descoperit cineva a fost o bucată de mătase murdară de cerneală și *nimeni n-a mai întrebat-o ceva despre asta*, pentru că ea completase formulare în biroul de rații chiar înainte de a fi prinsă, pretinzând că făcea cumpărături pentru o presupusă bunică foarte bătrână, iar degetele ei erau oricum pătate de cerneală.

Un stol de porumbei plini de speranță a coborât pe caldarâm, în jurul picioarelor noastre. Am fost dintotdeauna uluită de modul în care ei fâlfâie și aterizează – niciodată cu

vreun recul sau vreun salt. Nu-i învață nimeni, o fac din instinct. Dăunători zburători, dar ce frumos se lasă pe pământ.

— De unde ai știut pentru ce îi trebuia numărul? am întrebat, în cele din urmă.

— Ea mi-a spus, a zis Anna.

— Nu.

— Ea mi-a spus. La sfârșit, după ce a terminat. Scria tâmpenii. I-am luat stiloul ca s-o opresc și ea i-a dat drumul fără să se opună. Era obosită. Noi o storseserăm de vlagă. S-a uitat în sus, la mine, fără speranță – acum nu mai încăpeau nici scuze, nici amânări. Ordinele lui Ferber sunt toate, chipurile, învăluite în secret, dar amândouă știam ce avea să-i spună el lui von Linden să facă în privința ei. Unde aveau s-o trimită.

Anna lovi ușor cu dosul palmei în balustradă pentru emfază și demonstrează cu țigara, ținând-o ca pe un stilou.

— Pe palma mâinii mele am scris: 72 B4 CdB.

Trase prelung din țigara stilou, regăsindu-și calmul.

— Era singura care putea să vadă. Înainte de a se usca cerneala, mi-am strâns degetele și am șters cifrele, făcându-le o pată nedeslușită. I-am luat paginile pe care le terminase și le-am strâns pachet. „Astea-s *ale mele*”, a zis ea. Știam că nu vorbea despre teancul de hârtii volante și cărți de credit pe care le strângeam eu. Vorbea despre referința de arhive pe care o scrisesem pe palma mea.

„La ce-ți trebuie?” am întrebat-o.

„Nu-mi trebuie”, a răspuns ea. „Nu-mi mai trebuie. Dar dacă aș putea...”

„Ce ai face?” am întrebat-o, liniștit. „Ce-ar trebui eu să fac?”

Ea și-a mijit ochii, ca un șobolan încolțit.

„Le-aș da foc și aș incendia locul ăsta. Asta ar fi cel mai bun lucru de făcut cu ele.”

Am ținut teancul de hârtii la piept. Instrucțiunile ei. Ea s-a uitat la mine cu ocheada aia provocatoare, acuzatoare, știi?

„Anna, îngerul Răzbunător”, a zis ea și apoi mi-a râs în față. *A râs.* Și a zis: „Ei bine, e problema ta, acum.”

Anna și-a aruncat țigara terminată în Poitou și și-a aprins o alta.

— Ar trebui să te duci acasă, Kathe, a zis ea deodată. Fata asta englezoaică, fata care vinde motociclete evreilor, această Maddie Brodatt – o să te vâre în bucluc. Ar trebui să pleci acasă, în Alsacia, mâine, dacă poți, și s-o lași pe Maddie să-și încerce singură norocul.

S-o scot pe Kathe din peisaj înainte să se întâmple ceva – asta se înțelegea. Ar fi mai sigur pentru familia Thibaut. Deși nu puteam suferi gândul să mă întorc iar în ascunzătoare. Mâine noapte o să fiu înapoi în podul hambarului, și acum e mai frig decât era în octombrie.

— Și tu? am întrebat.

— Mă întorc în Berlin. Am depus cererea pentru un transfer în urmă cu mai multe săptămâni, când am început s-o interogăm pe ea și pe amărâta aceea de copilă franțuzoaică. *Doamne.*

Se cutremură, fumând furibund.

— Ce îndeletniciri de mizerie îmi dau mie. Ravensbruck și Ormaie. Cel puțin, când obișnuiam să rechiziționez produse farmaceutice pentru Natzweiler, nu trebuia să și văd ce făceau cu ele. Oricum, mai stau aici doar până la Crăciun.

— Ai putea fi mai în siguranță aici. Bombardăm Berlinul, am zis eu. Îl bombardăm de aproape două săptămâni.

— *Ja*, știu, a zis ea. Ascultăm și noi BBC-ul. Berlin Blitz. Ei bine, probabil o merităm.

— Nu cred c-o merită cineva, de fapt.

Ea se întoarse brusc și-mi aruncă o privire pătrunzătoare cu ochii aceia palizi, verzi ca sticla.

— Cu excepția Castelului Călăilor, nu-i așa?

— *Tu ce crezi?* am provocat-o eu, mânioasă.

A ridicat din umeri și s-a întors s-o pornească iar spre Place des Hirondelles. I se terminase pauza.

Știți de cine îmi amintea ea – asta-i o nebunie. Îmi amintea de Eva Seiler.

Nu de Julie, firește, nu tocmai, dar de Julie când era mânioasă. M-a făcut să mă gândesc la cum îmi spusese ea povestea falsului interogatoriu, când se pregătea la SOE, încălcând flagrant Legea Secretelor Oficiale – singurul moment pe care mi-l pot aminti când ea suda țigările una după alta, cum face Engel, și înjura ca un docher. „Și, șase ore mai târziu, am înțeles că nu mai puteam îndura, dar eram chită, dracu’ să mă ia, dacă aș fi cedat și mi-aș fi spus numele. Așa că m-am prefăcut că leșin și ei toți au intrat în panică și-au plecat în fugă după un doctor. Bulangiii dracului.”

Engel și cu mine nu ne-am mai spus multe pe drumul înapoi. Mi-a oferit o altă țigară și am avut o clipă de rebeliune.

— Nu i-ai dat niciodată vreuna lui Julie.

— Nu i-am dat niciodată vreuna lui Julie!?

Engel a scos un hohot scurt, uluit, de râs.

— Ba i-am dat mai bine de jumătate din salariul meu în țigări, scoțiană mică, sălbatică și lacomă! Aproape că m-a ruinat. A fumat continuu de-a lungul tuturor celor cinci ani ai tăi de carieră ca pilot!

— N-a spus-o niciodată! Nici măcar n-a făcut vreo aluzie!
Nici măcar o dată!

— Ce crezi că i s-ar fi întâmplat, a zis Engel cu răceală, dacă ar fi scris asta pe hârtie? Ce mi s-ar fi întâmplat mie?

Întinse mai mult țigara oferită.

Am luat-o.

Am mers în tăcere, o vreme – două amice fumând împreună o țigară. Da, bine, domșoară.

— Cum ai reușit să iei tot teancul cu mărturisirile lui Julie? am întrebat-o deodată.

— Gazda lui von Linden a făcut-o pentru mine. El avea teancul pe biroul din camera lui și, când era el plecat, a pus totul într-un sac cu rufe de spălat. Lui i-a spus că le folosise ca să aprindă focul în bucătărie – chiar arăta ca un teanc de deșeuri, cu toate nenorocitele alea de carnete de rețete și formulare mângălite.

— Și el a *crezut* asta? am întrebat eu, stupefiată.

Ea ridică din umeri.

— N-a avut de ales. Ea o să aibă de suferit – laptele și ouăle reduse până la provizia strictă pentru chiriașii ei – întreaga familie sub interdicții în propria casă, așa că nu vor mai putea sta treji, seara, ci se vor duce la culcare imediat după cină. Ea va trebui să spele toate vasele dimineța, înainte să gătească micul dejun pentru oaspeți. Copiii au fost toți bătuți cu cureaua.

— Oh, NU! am izbucnit eu.

— Au scăpat ușor. Copiii ar fi putut să-i fie luați. Sau femeia, trimisă la închisoare. Dar von Linden e un pic mai îngăduitor cu copiii.

Îmi lăsasem bicicleta pe o stradă ce ducea în piață. Tocmai

când o luam de coarne, Anna și-a pus mâna peste a mea. A apăsat ceva dur, rece și subțire în palma mea.

O cheie.

— Mi-au cerut să aduc niște săpun ca s-o spele când a dat interviul acela, a zis Anna. Ceva parfumat și drăguț. Aveam ceva pe care îl luasem din America, știi cum mai păstrezi lucruri, câteodată, și am reușit să fac un tipar în el al cheii pentru ușa de serviciu din spate. Asta e cea nouă. Cred că aveți tot ce vă trebuie, acum.

I-am strâns mâna cu putere.

— *Danke*, Anna.

— Ai grijă, Kathe.

În momentul acela, de parcă l-ar fi invocat spunându-i numele, Amadeus von Linden în persoană a apărut pe după colțul străzii, mergând spre Place des Hironnelles.

— *Guten Tag, Fraulein Engel*, a zis el cordial.

Ea și-a aruncat țigara jos și a strivit-o sub picior, și-a îndreptat spatele și gulerul hainei într-o grabă de panică exersată. Mi-am aruncat și eu țigara – mi s-a părut lucrul corect de făcut. Ea i-a spus ceva despre mine – și-a petrecut repede brațul pe după brațul meu, de parcă eram prietene vechi, și am auzit-o spunând numele de Kathe și Thibaut. Mă prezenta, probabil. El mi-a întins mâna.

Am rămas absolut încremenită, pentru vreo cinci secunde.

— *Hauptsturmfuhrer von Linden*, m-a îndemnat Anna, cu seriozitate.

Am vârât cheia în buzunarul hainei, lângă desenele arhitectului și cartea mea de identitate falsificată.

— *Hauptsturmfuhrer von Linden*, am repetat eu și i-am strâns mâna, zâmbind ca o lunatică.

N-am avut niciodată un „dușman de moarte”. N-am știut niciodată ce înseamnă, măcar. Ceva din Sherlock Holmes și din Shakespeare. Cum poate toată ființa mea, toată viața mea de până acum, să se măsoare cu un bărbat într-o luptă mortală?

El a stat privind prin mine, distras de propriile probleme colosale. Nu i-a trecut nici măcar o clipă prin minte că eu i-aș putea spune coordonatele secrete ale aerodromului Escadrilei Lunii, sau i-aș putea da numele unei jumătăți de duzină de luptători din Rezistență de aici, chiar din orașul lui, sau că eu plănuiisem să-i pun foc întregii sale administrații în cinci zile. Nu i-a trecut nici măcar o clipă prin minte că eram, din toate punctele de vedere, dușmanul lui, oponentul lui, că eu reprezint *tot* împotriva a ceea ce se luptă el, sunt britanică și evreică, în ATA sunt o femeie care face munca unui bărbat la cota de simbrerie a unui bărbat și că munca mea este aceea de a livra avioanele care îi vor distruge regimul. Nu i-a trecut nici măcar o clipă prin minte că eu știam că el privise și luase notițe când cea mai bună prietenă a mea stătea legată de un scaun, numai în chiloți, având răni de arsură la încheieturile mâinilor și pe gât, că știam că el ordonase asta, că *știam* că, în pofida tuturor îndoielilor nutrite, el urmase ordinele ca un laș și o expediase ca să fie folosită ca șoarece de laborator până ce avea să piară – nu i-a trecut nicio clipă prin minte că acum se uita la stăpâna lui, la singura persoană din lume care îi ținea soarta chiar între palmele ei – eu, în haine de bogdaproste peticite, cu părul neîngrijit și cu zâmbet idiot – și că ura mea pentru el e pură, și neagră, și neiertătoare. Și că nu cred în Dumnezeu, dar, dacă aș fi crezut, *dacă aș fi crezut*, atunci acela ar fi fost Dumnezeul lui Moise, mânios și exigent și

PORNIT PE RĂZBUNARE, și

Nu contează dacă îmi pare rău de el sau nu. Era misiunea lui Julie, iar acum e a mea.

El mi-a spus ceva, politicos, cu o expresie neutră pe fața lui trasă. Am furișat o privire spre Anna, care a dat din cap o dată.

— *Ja, mein Hauptsturmfuhrer*, am zis, printre fălcile încleștate.

Anna mi-a tras un șut puternic în gleznă și a intervenit să-și ceară scuze din partea mea. Eu mi-am vârât mâna în buzunar și am simțit trosnind hârtia groasă de șaptezeci de ani vechime și cheia nouă atârând grea în cusătura lânii împletite și roase.

Ei au dat din cap spre mine și au plecat împreună. Biata Anna.

Mi-a plăcut de ea foarte mult.

Kathe s-a întors în Alsacia și eu aștept din nou luna plină – totul e la locul său și am primit confirmarea unui zbor de bombardier la mică înălțime plănuit pentru sâmbătă seara – fie că Op. Verity avea sau nu succes, ei trimiteau un Lysander pentru mine, la câmpul de aterizare pe care-l găsisem eu, duminică sau luni – în funcție de cum avea să permită vremea și, firește, presupunând că noi puteam s-o recuperăm pe Rosalie. Mi-e foarte greu să dorm și, când o fac, am numai coșmaruri despre pilotat avioane în flăcări cu șocurile defecte, fiind silită să-i tai gâtul lui Julie cu briceagul lui Etienne etc. Dacă mă trezesc urlând de trei ori pe noapte, nu prea mai are rost să încerc să mă ascund. Pilotez singură.

Arzând arzând arzând arzând —

*Tăiați-mi capul sau spânzurați-mă
Asta niciodată n-o să mă înspăimânte
O să ardauchindoon-ul
Chiar dacă viața mă părăsește.*

Ormaie e încă în flăcări în mintea mea. Dar eu sunt în Anglia.

M-am întors în Anglia.

Știți... probabil o să fiu trimisă la Curtea marțială. Probabil o să fiu judecată pentru crimă și spânzurată. Dar tot ce simt e *ușurare* – ușurare – de parcă am fost sub apă și am respirat printr-un pai în ultimele două luni, iar acum mi-am scos din nou capul la aer. Trăgându-l în piept cu nesaț, inspirând prelung, umplându-mi plămâni cu el – aerul rece și umed de decembrie, mirosind a petrol lampant, a cărbune și a libertate.

Ironia e că nu sunt liberă. Sunt în arest la domiciliu aici, la Cazarmă, pe aerodromul Escadrilei Lunii. Sunt încuiată în dormitorul meu obișnuit, cel pe care obișnuiam să-l împart cu Julie, și am și un paznic la fereastră. Nu-mi pasă – eu o simt ca pe libertate. Și dacă mă spânzură, or să mă spânzure curat, rupându-mi gâtul instantaneu, și o voi merita. N-or să mă facă să trădez pe nimeni. N-or să mă pună să privesc întâmplându-i-se altcuiva. N-or să-mi incinereze cadavrul și-o să-l prefacă în săpun. Or să se asigure că bunicul știe ce s-a întâmplat.

Au trimis după Afurisitul și Machiavelicul Ofițer Englez de Informații al lui Julie, ca să mă interogheze el. Am încredere că o s-o facă fără să recurgă la un ciocan de lipit, apă înghețată și ace.

Căni de ceai, probabil. Mă înspăimântă interogatoriul dintr-o mulțime de motive, dar nu mi-e frică de el.

Nu pot să cred cât de în siguranță mă simt aici. Nu-mi pasă că *sunt* prizonieră. Doar mă simt *atât de în siguranță*.

RAPORT DE INCIDENT NR 2

Acțiune de succes de sabotare și distrugere a cartierului general al Gestapoului, Clădirea Chateau de Bordeaux, Ormaie, Franța – 11 dec. 1943

Rapoartele mele sunt atât de neimportante.

Știu că Forțele Aliate plănuiesc o invazie adevărată a Europei ocupate cu tancuri, avioane și planoare pline de trupe de comando, dar când mă gândesc la Franța că va fi eliberată, îmi închipui o armată răzbunătoare, sosind pe biciclete. Așa am intrat noi în Ormaie, sâmbătă noaptea, toți venind din direcții diferite, toți cu coșurile și coșnițele ticsite cu bombe artisanale. Sirenele n-au pornit decât după ce s-a dat stingerea și toți ne-am lungit gâturile pândind încordați – pariez că era câte o bicicletă explozivă pe după fiecare chioșc de ziare din Ormaie – eu însămi am stat sub un camion pentru cel puțin două ore, cu unul dintre camarazii lui Mitraillette. Mulțumesc din suflet pentru bocancii lui Jamie.

A trebuit să aruncăm în aer poarta din spate – un pic riscant, dar nu era nimeni prin preajmă, de vreme ce raidul aerian era în desfășurare, și, bineînțeles aveam cheia cu care să intrăm în clădire după aceea. De nenorociții de *câini* mi-era mie cel mai groază să dau nas în nas cu ei. Bieții câini bătrâni, n-a fost vina lor. Eu n-a mai trebuit să-mi fac griji, căci Mitraillette a fost fără milă.

Cred că ar trebui să scriu în detalii obiective. Dar nu sunt multe de raportat. Am fost rapizi și eficienți, știam exact unde

să ne ducem – am operat în echipe de câte 2 sau 3 oameni și fiecare echipă avea secțiunea și misiunea sa specifică – să împuște câinii, să deschidă ușile, să adune prizonierii, să descarce bombele. Și să iasă naibii afară. Aș spune că am intrat și am ieșit într-o jumătate de oră. Cu siguranță nu mai mult de trei sferturi de oră – nu prea mulți prizonieri de eliberat, căci nu e o închisoare propriu-zis – 17 în total. Nicio femeie. Dar...

Am făcut asta intenționat, mi-am asumat misiunea ca eu și partenerul meu să eliberăm pe oricine ar fi fost în celula lui Julie. Nu mă gândisem serios la ce avea să însemne să trec prin camera de interogatorii, care era vecină...

Din fericire, nu era nimeni acolo, dar oh — abia pot suporta gândul la cum era. *Cum putea*. Mi se întoarce stomacul pe dos numai amintindu-mi. Am intrat și mirosul ne-a izbit în față. Pentru moment, n-am putut face nimic decât să gâfâi și să încerc să nu vomit, iar băiatul francez care mă însoțea, s-a clătinat puțin și s-a agățat de mine, să se sprijine. Bineînțeles că am operat la lumina lanternelor, așa că n-am putut vedea mai nimic – contururi neclare de mobilier instituțional, scaune și mese de fier și vreo două fișete, nimic sinistru care să-ți sară în ochi, dar, *vai*, era cea mai îngreșoșătoare și insuportabilă duhoare pe care am simțit-o vreodată – ca o privată plină, dar deopotrivă și amoniac, carne intrată în putrefacție, păr ars, vomă și – nu, era de nedescris și mă face să vreau să vomit din nou numai scriind despre asta. Abia mai târziu m-am gândit că Julie fusese silită să trăiască în mirosul ăla opt săptămâni – nu e de mirare că au spălat-o îndelung înainte de a o lăsa la întâlnire cu Penn – oricum, noi nu ne-am gândit la *nimic*, decât la cum să ieșim mai repede de acolo, fără să ne sufocăm.

Ne-am tras hainele peste nasuri și am trecut la lucru, descuind ușa celulei lui Julie și târându-l pe locatarul uluit după noi prin camera aceea oribilă și pe coridor.

Bărbatul pe care l-am salvat n-a înțeles când i-am vorbit în franceză. S-a dovedit a fi jamaican – un mitralior în RAF, doborât săptămâna trecută – probabil speraseră să afle planurile de invazie ale Aflaților de la el? E în formă bună, n-au apucat să-l supună la cazne și, cu toate că nu mâncase mai nimic o săptămână, a fost în stare să ducă pe sus până afară un băiat ai cărui genunchi fuseseră ruși...

E un individ adorabil, jamaicanul, și se află aici. Bine, nu cred că e aici, în Cazarmă, cred că a fost trimis la aerodromul RAF propriu-zis, dar vreau să spun că a venit în Anglia, cu mine. Și s-a ascuns cu mine, de asemenea, în hambarul familiei Thibaut. E din Kingston și are trei copilași, trei fete. M-a urmat alergând pe marea scară a aceluia îngrozitor hotel ruinat, cu băiatul acela cu picioarele rupte, tăcut, suferind, agățat de spatele lui – eu ținând lanterna într-o mână și Coltul 32 al lui Paul în cealaltă, orientându-mă după o hartă memorată, ca de obicei.

Ne-am întâlnit să-i numărăm pe toți în curtea unde se află ghilotina. Ultimul ieșit a repus generatorul în funcțiune – atașaserăm un cronometru cu program. Odată ce era pornit, mai aveam douăzeci de minute. Vreo două Lancaster-uri încă se mai roteau deasupra capetelor noastre, sfidând luminile proiectoarelor, iar noaptea vuia de protestele antiaerienei – multe dintre tunurile de antiaeriană sunt manevrate de băieții din partea locului, constrânși să sprijine armata de ocupație și când trag în avioanele Aflate nu o fac chiar cu tragere de inimă. Douăzeci de minute ca să ieșim din Place des

Hirondelles și, probabil, încă o oră ca să ajungem la ascunzători înainte de a se suna încetarea alarmei.

Trebuia să găsec pe cineva care să locuiască aproape și care să-l ia pe băiatul rănit. Mitrallette s-a ocupat de asta, iar noi, ceilalți, ne-am răspândit în grabă, pe biciclete și pe jos. Mitraliorul meu jamaican și cu mine am apucat pe un drum întortocheat, peste o serie de ziduri de grădină, ca să evităm punctele de control de pe drum. Dar eram în afara orașului, amândoi pe aceeași bicicletă, eu stând pe cadru, în spatele lui, și el pedalând pentru că era cu mult mai solid decât mine, când s-a auzit explozia.

Ne-a provocat un asemenea șoc că ne-am răsturnat. Nu o simțiserăm – am fost doar luați prin surprindere și rămași perplecși de bubuitură. Pentru vreo câteva clipe, am stat în mijlocul drumului râzând ca nebuna, lumina lunii pline și focul luminând tot cerul, și atunci mitraliorul salvat de mine m-a condus, cu multă blândețe, înapoi pe bicicletă și am pornit din nou la drum, cu Ormaie în spatele nostru.

— Pe unde-o iau, domnișoară Kittyhawk?

— La stânga, la răspântie. Spune-mi doar Kittyhawk.

— E numele tău?

— Nu.

— Of, a zis el. Nici tu nu ești franțuzoaică.

— Nu, sunt englezoaică.

— Ce faci în Franța, Kittyhawk?

— La fel ca tine – sunt pilot doborât.

— Mă iei peste picior!

— Nu. Sunt locotenent în cadrul Auxiliarei de Transport Aerian. Și pariez că nici pe tine nu te crede nimeni când le spui că ești mitralior în Forțele Aeriene Regale.

— Aici ai dreptate, frumoaso, a zis el, călduros. E o lume a bărbaților albi.

Mă țineam strâns de mijlocul lui și speram că el nu era un afemeiat ca Paul, altminteri ar fi trebuit să-l împușc, când aveam să fim închiși în hambarul lui Thibaut, numai noi doi.

— Ce te frământă, Kittyhawk? a întrebat el, încet. Ce te face să plângi atât de tare? Mare pagubă c-a sărit clădirea aia în aer.

Mă atârnasem și mă aplecasem peste umărul lui, acum, plângându-i în ceafă.

— Au avut-o pe cea mai bună prietenă a mea, închisă acolo – tu ai fost în celula ei. Au ținut-o acolo două luni.

El a pedalat în tăcere, rumegând informația. În cele din urmă, a întrebat:

— A murit acolo?

— Nu, am zis eu. Nu acolo. Dar e moartă, totuși.

Deodată, am putut simți prin jacheta lui că și el plângea, cutremurat de suspine mute, înăbușite, ca și mine.

— Și cel mai bun prieten al meu a murit, a zis el, blând. Era pilotul nostru. A adus avionul ăla până la sol – a continuat să piloteze drept și egal, astfel încât toți ceilalți să putem coborî în siguranță, după ce fuseserăm loviți.

Of — abia cum, când scriu asta, abia acum văd că exact asta am făcut și eu.

Ciudat – mi s-a părut cel mai eroic lucru din lume când el mi-a povestit despre prietenul lui și am rămas uluită că putuse fi cineva atât de curajos și de altruist. Dar eu, când făcusem același lucru, nu mă simțisem eroică – doar prea speriată ca să sar.

Am mers mai departe, la lumina lunii, lăsând flăcările din

Ormaie în urma noastră, și niciunul dintre noi nu s-a oprit din plâns până nu ne-am dat jos de pe bicicletă.

Am dormit spate în spate în podul acela înghesuit din vechiul hambar, pe jumătate din lemn, două nopți – mă rog, o noapte și jumătate, de fapt – am jucat 21 ore în șir cu un pachet de cărți, scandalos de obscene pe care-l șterpelisem dintr-una din ascunzătorile secrete ale lui Etienne Thibaut. Luni, ieri, adică noaptea trecută, am fost luați de către șoferul doamnei cu trandafiri și duși s-o recuperăm pe Rosalie, pentru călătoria noastră către avionul care urma să ne preia.

Aceasta a fost a treia oară când toți membrii familiei Thibaut m-au îmbrățișat și m-au sărutat de rămas-bun – Amelie făcând mare tapaj, Maman încercând să-mi dăruiască o duzină de linguri de argint – n-aș fi putut accepta! Și Mitraillette, cu lacrimi în ochi, prima oară când am văzut-o gătită astfel din pricina a ceva ce nu implica sânge.

N-a venit cu noi, de data asta. Sper...

Mi-ar plăcea să știu cum să mă rog pentru ei toți. Tare mi-ar plăcea asta.

Rosalie ne aștepta pe aleea din fața mării case de pe malul râului Poitou. Era încă lumină când am ajuns acolo, fiindcă nu voisem să-i creăm necazuri șoferului, și în vreme ce ei puneau la adăpost cealaltă mașină, bătrâna doamnă cu părul alb strâns ca al lui Julie m-a luat de mână, la fel cum făcuse în acea primă zi cumplită de după, și m-a condus, fără niciun cuvânt, prin grădina ei înghețată.

La capăt, lângă râu, era un munte de trandafiri, o grămadă *uriașă* de trandafiri damask, dintre cei ce înfloresc toamna. Tăiase absolut toți trandafirii rămași în grădina ei și îi

aruncase grămadă acolo.

— Ne-au lăsat să-i îngropăm pe toți, în sfârșit, mi-a spus ea. Cei mai mulți sunt acolo, lângă pod. Dar eu am fost atât de supărată pentru acele biete fete, acele două frumoase fete lăsate să zacă acolo, în noroi, patru zile, cu șobolanii și ciorile peste ele! Nu e drept. Nu e *firesc*. Așa că atunci când i-am îngropat pe ceilalți, am pus oamenii să le aducă pe fetele acelea aici...

Julie e îngropată în grădina de trandafiri ale venerabilei doamne, înfășurată în vâlul primei Comuniuni a bunicii doamnei și acoperită cu un munte de trandafiri damask.

Firește, acesta e și numele rețelei sale – Damask.

Tot nu cunosc numele surorii bunicii ei. Cum e cu putință? Am știut că era ea, dintr-odată, pur și simplu mi-a fulgerat prin minte – când a spus că folosise vâlurile pe care ea și sora ei le purtaseră la prima lor Comuniune, mi-am amintit că bunica lui Julie era din Ormaie și apoi mi-am amintit povestea surorii bunicii, și ce-mi spusese ea despre faptul că duceam amândouă aceeași groaznică povară, și totul mi s-a luminat și am știut cine era.

Dar nu i-am spus și ei – n-am avut inima să-i spun. Ea nu părea să știe că fusese Julie – bineînțeles, Katharina Habicht trebuise să-și păstreze secretă identitatea reală, ca să evite de a compromite pe cineva. Presupun că ar fi trebuit să spun ceva. Dar pur și simplu *n-am putut s-o fac*.

Acum sunt *din nou* în lacrimi.

Am auzit o mașină oprindu-se, așa că s-ar putea să trimită după mine curând, dar vreau să închei de povestit despre cum am ieșit din Franța – ceea ce probabil mă va face iar să plâng –

nimic nou.

Începusem să bâzâi chiar de când auzisem mesajul la radio care ne dădea de știre că urmau să vină să mă ia în noaptea aceea: „După o vreme, toți copiii spun adevărul” – în franceză e „*Assez bientôt, tous les enfants disent la verite*”. Sunt sigură că au vârat dinadins cuvântul *verite*, dar n-aveau de unde să știe că asta mă va face să mă gândesc la ultima pagină scrisă de Julie – *Am spus adevărul* — mereu și mereu.

Întreaga rutină e atât de familiară acum, ca un vis care se repetă. Teren întunecat, lanterne, aripile Lysanderului conturate de lună. Numai că era din ce în ce *mai frig*, de fiecare dată. De data asta nu mai era noroi, în pofida faptului că plouase săptămâna din urmă – pământul înghețase bocnă. Aterizare cât se poate de lină, din prima, avionul n-a dat roată terenului nici măcar o dată – îmi place să cred că asta a fost din pricina excelentei *mele* alegeri a terenului – și a făcut schimbul de bunuri și pasageri în mai puțin de cincisprezece minute. *Așa trebuie să se facă asta*.

Mitraliorul meu jamaican deja urcase la bord, iar eu aveam o mână pe scară, pregătindu-mă să-l urmez, când pilotul a strigat către mine:

— EI, KITTYHAWK! O să pilotezi să ne scoți tu de aici?

Cine altul decât Jamie Beaufort-Stuart – păi... cine altul?

— Hai sus, schimbăm locurile, a strigat el. Ai zburat singură până aici, poți să zbori singură și până acasă.

Nu-mi vine să cred că mi-a propus asta și nu-mi vine să cred că am acceptat – totul atât de greșit. Ar fi trebuit să fiu măcar retestată după prăbușire, cel puțin.

— Dar la început n-ai vrut să mă lași pe mine să pilotez! i-am reproșat eu.

— Îmi făceam griji pentru voi să fiți în Franța, nu-mi făceam griji pentru felul în care pilotezi! Era destul de rău că una dintre voi se ducea, fără să trebuiască să vă pierd pe AMÂNDOUĂ. Oricum, dacă se trage în noi, tu ești mai bună la aterizări prin prăbușire decât mine...

— Curtea marțială, or să ne trimită la Curtea marțială pe amândoi...

— Ce prostie, tu ești pilot CIVIL! De când ai părăsit WAAF, în 1941, nu mai ești în pericol de a fi trimisă în fața Curții marțiale. Cel mai rău lucru pe care poate să ți-l facă ATA e să te dea afară, și or să facă asta oricum dacă vor. HAI, SUS!

Motorul mergea la ralanti. Avea frâna trasă și am avut spațiu destul să schimbăm locurile odată ce el a sărit peste cupola cockpitului, pe afară – nici măcar n-a trebuit să ajustez scaunul, căci avem exact aceeași înălțime. Mi-a dat casca lui de pilot.

Nu puteam să rezist. I-am spus:

— Am omorât-o. Am împușcat-o.

— *Ce?*

— Eu am făcut-o. Eu am împușcat-o pe Julie.

Pentru o clipă, părea că nimic altceva nu mai conta și nu mai avea vreun înțeles pe lumea asta. Tot ce mai rămăsese pe lume eram eu, în scaunul de pilot al aceluși Lysander, și Jamie, cocoțat pe marginea cockpitului, cu mâna pe cupola glisantă, fără alt zgomot decât turația molcomă a motorului, fără nicio lumină de nicăieri, în afară de cele trei mici licăriri de pe pistă și luna reflectându-se în cadrane. În cele din urmă, Jamie a pus o întrebare scurtă.

— Ai vrut?

— Da. Ea m-a rugat... nu puteam... *nu puteam* s-o dezamăgesc.

După un alt moment, Jamie a zis abrupt:

— Acum nu începe să plângi, Kittyhawk! Cu sau fără Curte Marțială, trebuie să pilotezi avionul, pentru că eu nu prea mai sunt în stare după mărturisirea asta.

A izbutit să se desfacă de la marginea cockpitului și și-a făcut vânt ușor de pe lonjeronul aripii spre scara de acces din spate. L-am urmărit urcând și, după o clipă, l-am auzit prezentându-se prietenului meu jamaican.

PILOTEAZĂ AVIONUL, MADDIE

Am închis cupola și am început să trec prin familiarele verificări de dinainte de zbor.

Apoi, exact când să încep să-i dau drumul, am simțit mâna lui pe umărul meu.

Doar atât – fără cuvinte. Și-a vârât mâna prin peretele despărțitor, întocmai cum făcuse și ea, și mi-a strâns umărul. Are niște degete foarte puternice.

Și-a ținut mâna acolo tot drumul până acasă, chiar și când el se uita pe hartă și-mi spunea coordonatele.

Așa că nu zburam singură, la urma urmei.

Rămân fără hârtie. Caietul acesta al lui Etienne e aproape plin. Am totuși o idee ce-aș putea să fac.

Cu gândul acesta în minte, nu cred că o să-i scriu numele Machiavelicului Ofițer de Informații. N-a spus Julie că el se prezentase spunând un număr, la interviul ei? În după-amiaza asta s-a prezentat ca el însuși. E dificil să scriu despre asta fără să folosesc un nume, totuși. John Balliol, probabil, ăsta e un nume destul de ironic, al mizerabilului rege scoțian pentru

care William Wallace și-a pierdut viața apărându-l. Sir John Balliol. Încep să mă pricep la treburile astea. Probabil ar trebui să mă alătur Direcției de Operațiuni Speciale, în cele din urmă.

Oh, Maddie-fato, NICI ÎNTR-UN MILION DE ANI.

Interviul meu cu Sir John Balliol trebuia să se țină în camera de raportare – presupun că fac și transmitere de instrucțiuni acolo, nu numai anchete, dar așa îi zice toată lumea. Trebuia să se țină acolo, nu-i așa, pentru că trebuia să fie făcut cum se cuvine. Sergentul Silvey m-a condus. Știu că Silvey e indulgent cu mine, întotdeauna a fost, și cred că e îndurerat de pierderea lui Julie, dar a fost foarte scorțos și formal când m-a escortat la interogatoriu – stingheritor, știți? Nu-i plăcea s-o facă. Nu-i plăcea nici că fusesem închisă. Se certase din pricina asta cu locotenent-comandorul. Nu contează – totul se reduce la protocol, în cele din urmă, principalul era că n-ar fi trebuit să iau avionul acela în Franța, în primul rând.

Așa că am mers până la camera de raportare sub pază și, când am intrat, mi-am dat brusc seama, rușinată, de cât de zdrențăroasă sunt mereu – ca un evacuat din Glasgow! — Încă mai purtam pantalonii de alpinist al soției fotografului francez, jacheta roasă a lui Etienne Thibaut și bocancii lui Jamie, aceleași haine pe care le purtasem în ultima săptămână și o bună parte din ultimele două luni, și, între altele, aceleași haine pe care le purtasem și când aruncasem în aer centrul administrației orașului Ormaie. Fără niciun truc feminin la care să fac apel – am pășit în camera de piatră văruiță, cu inima bătându-mi nebunește în piept ca un ceas detonator. Camera arăta exact cum arătase când mă întâlnisem cu el aici prima oară, în urmă cu aproape doi ani – două scaune tari puse aproape de radiatorul electric, un ceainic sub o învelitoare, pe

birou. Nu avea mirosul camerei de interogatorii din Ormaie, dar era cu neputință să nu mă gândesc la aceea.

— Mă tem că asta s-ar putea să dureze, a zis Balliol, în chip de scuză, întinzându-mi mâna. Nădăjduiesc că ai reușit să dormi puțin, noaptea trecută?

Nu avea ochelarii. De-asta probabil mă prinsese pe picior greșit – arăta pur și simplu ca un om obișnuit. Apoi, modul în care mi-a întins mâna. M-a proiectat instantaneu înapoi în Ormaie, pe strada pavată, cu planurile vechi și cheia nouă în buzunar, și cu inima plină de ură și însetată de sânge – și i-am strâns mâna și i-am răspuns printre dinți:

— *Ja, mein Hauptsturmfuhrer.*

S-a uitat cu adevărat șocat și sunt sigură că eu m-am înroșit ca sfecla. OH, MADDIE, HALAL MOD DE A ÎNCEPE.

— Scuze – scuze! am găfâit *tu. Je suis desolee...*

Incredibil, încă mai încerc să vorbesc în franceză cu oamenii.

— Nu ți-ai revenit încă din starea de încordare din tranșee, nu-i așa? a remarcat el, blând.

Punându-și ușor vârful degetelor pe spatele meu, m-a condus spre unul dintre scaune.

— Ceai, Silvey, a comandat el și sergentul Silvey a umplut tăcut ceștile și a ieșit.

Ochelarii lui Balliol stăteau pe birou. El și i-a pus și s-a suit pe marginea biroului, ținându-și ceașca și farfuriuța, iar mâinile lui erau atât de sigure, încât eu a trebuit să-mi pun ceașca mea pe podea – n-am îndurat să-mi zăngănească porțelanul în poală, în vreme ce el stătea acolo, țintuindu-mă cu ochii aceia imenși, măriți de lentile. La naiba – Julie chiar îl plăcea. Nu pot să-mi închipui de ce. Pe mine mă sperie *de*

moarte.

— De ce ți-e frică, Maddie? a întrebat el, liniștit.

M-a luat direct, nu tu aberații de genul „Locotenent de aviație Brodatt”.

N-am de gând să mai spun o dată. Nu mai e nimeni căruia să-i trebuiască să-i spun. Acea a fost ultima oară...

— Am omorât-o pe Julie. Verity, vreau să spun. Eu însămi am împușcat-o.

El și-a așezat ceașca pe birou cu un zăngănit și s-a uitat lung la mine.

— *Pardon?*

— Mă tem c-o să fiu judecată pentru crimă.

Mi-am mutat privirea de la el la gura de scurgere din podea. Acesta era locul unde spionul german încercase s-o strângă de gât pe Eva Seiler. M-am înfiorat, m-am înfiorat la propriu, când mi-am dat seama de asta. În viața mea n-am mai văzut niște vânătăi atât de hidoase, nici înainte, nici după aceea. Julie a fost torturată în camera asta.

Când m-am uitat înapoi la Balliol, el încă se sprijinea de birou, cu umerii căzuți, cu ochelarii împinși pe creștetul capului, strângându-și baza nasului între degete, de parcă ar fi avut o migrenă.

— Mi-e frică de spânzurătoare, am adăugat, nefericită.

— Pe legea mea, fato, s-a răstit el, trântindu-și ochelarii înapoi pe nas. Va trebui să-mi spui ce s-a întâmplat. Mărturisesc că m-ai... surprins, dar cum nu port peruca de judecător, în clipa asta, hai să-ncepem.

— O transportau într-un autobuz plin de prizonieri la unul dintre lagărele lor de concentrare și noi am încercat să-l oprim...

M-a întrerupt, rugător:

— Trebuie să începi chiar cu crima? Ia-o puțin mai dinapoi.

S-a uitat la mine cu o încruntătură neliniștită.

— Mea culpa, iartă-mă. Nefericită alegere de cuvinte. N-ai spus că a fost crimă, nu-i așa? Numai că îți faci griji că alții ar putea s-o considere astfel... Probabil o greșeală sau un accident. Ei bine, spune tot, copilă. Începe de la început, de când ați aterizat în Franța.

I-am spus totul – adică, aproape totul. Există un lucru despre care nu i-am spus și anume teancul de hârtii pe care l-am cărat cu mine, în sacul meu de zbor – tot ce a scris Julie și tot ce am scris eu, toate bucățelele de hârtie din dotarea hotelului și portativele, și Jurnalul meu de pilot, și caietul de exerciții al lui Etienne – nu i-am spus că exista o mărturie scrisă.

Sunt uimită ce mincinoasă abilă am devenit. Sau, nu exact o mincinoasă – că nu l-am mințit. Povestea pe care i-am spus-o e ca un pulover plin de găuri, fire duse care se vor deșira cu ușurință când vei începe să tragi de ele. Mai degrabă – sari unul, împletești unul, treci ochiul sărit dincolo de undrea. Intre Penn și Engel a existat destulă informație încât să nu mai fie nevoie să menționez că aveam confesiunile scrise ale lui Julie în camera mea. Pentru că în niciun caz nu vreau să le cedez vreunui copist din Londra. Sunt *ale mele*.

Cât despre însemnările mele – ei bine, am nevoie de ele ca să pot întocmi un raport cum se cuvine pentru Comitetul de analiza a accidentelor.

Într-adevăr a durat mult, povestitul. Sergentul Silvey ne-a adus încă un ceainic plin, apoi încă unul. La sfârșit, Balliol m-a asigurat, liniștit:

— N-ai să fii spânzurată.

— Dar sunt responsabilă.

— Nu mai mult decât mine. Și-a întors privirea. Torturată și expediată să fie folosită ca specimen de laborator – Dumnezeule Mare. Fata aceea frumoasă, sclipitoare. Aș putea la fel de bine... sunt *distrus*. Nu, n-ai să fii spânzurată.

A tras adânc și tremurător aer în piept.

— „Ucisă în acțiune”, asta ne-a informat prima telegramă și „ucisă în acțiune” o să rămână verdictul, a zis el cu fermitate. Ea a fost ucisă în acțiune, după părerea generală, și având în vedere numărul de persoane care au murit în schimbul de focuri din noaptea aceea, nu cred că va trebui să dăm toate detaliile, cine a ucis pe cine. Povestea ta nu va ieși din această clădire. N-ai mai spus nimănui ce s-a întâmplat, nu?

— I-am spus fratelui ei, am zis eu. Și, oricum, aveți microfoane în camera asta. Oamenii ascultă prin obloane din bucătărie. Va răsufla sigur.

S-a uitat la mine, gânditor, clătinând din cap.

— Mai e ceva despre noi pe care să nu-l știi tu, Kittyhawk? Noi o să păstrăm secretul tău și tu o să-l păstrezi pe al nostru. „Gura slobodă costă vieți.”

În Franța, chiar costă. Nu e atât de amuzant pe cât sună.

— Uite, Maddie, hai să facem o pauză de o jumătate de oră – mă tem că sunt enorm de multe detalii pentru care voiam să te descos și pe care nici măcar nu le-am pomenit în treacăt, deocamdată, iar eu simt că mi-am cam pierdut stăpânirea de sine.

A scos o batistă de mătase cu buline, s-a întors într-o parte și și-a suflat nasul. Când s-a întors din nou cu fața la mine, mi-a întins mâna ca să mă ajute să mă ridic.

— De asemenea, cred că ai nevoie de un pui de somn.

Ce spunea Julie despre mine – sunt antrenată să reacționez pozitiv la ordinele primite de la persoane cu autoritate. M-am întors în camera mea și am dormit buștean vreo douăzeci de minute, visând că Julie mă învâța foxtrot în bucătăria de la Castelul Craig. Bineînțeles că m-a învățat foxtrot, dar a fost la una dintre serile dansante de la Maidsend și nu în bucătăria de la Castelul Craig, însă visul a părut atât de real încât, trezindu-mă, nu mi-am putut da seama, pe moment, unde sunt. După care a fost ca și când aș fi primit o lovitură în moalele capului, complet devastată din nou.

Numai că, în loc de *Ultima oară când am văzut Parisul*, acum rămăsesem cu *Visează puțin și despre mine*, repetându-se la nesfârșit în mintea mea, adică exact ceea ce a cântat formația când am dansat noi la Maidsend. Și nu mă deranjează deloc, căci sunt atât de *sătulă* de *Ultima oară când am văzut Parisul*. Dacă mai aud vreodată melodia asta cântată în vreun local, sunt sigură că o să încep imediat să urlu.

Prin urmare, când Balliol și cu mine ne-am întâlnit pentru o nouă discuție, un pic mai tehnică, eu trebuind să-mi aduc aminte nume și numere pe care habar n-avusesem că le știam – numele de cod pentru fiecare agent din Rezistență pe care îl întâlnisem, Balliol verificându-le cu însemnările sale dintr-un carnetel îmbrăcat în piele de vițel, și localizarea tuturor armelor, proviziilor sau *chachettes* de care aveam cunoștință. A fost un moment când m-am aplecat cu coatele pe genunchi și m-am tras de păr până a început să mă doară pielea capului, încercând să precizez coordonatele corecte pe hartă ale hambarului familiei Thibaut și ale garajului femeii cu trandafirii. Mi-am dat seama că stăteam acolo, smulgându-mi părul din cap, de vreo douăzeci de minute și atunci m-am

înfuriat brusc.

Mi-am săltat deodată capul și am întrebat, mânioasă:

— *De ce? De ce-ți pasă* dacă pot preciza coordonatele din amintiri? Pot să *inventez coordonate* la fel cum inventa Julie un cod! Dă-mi o hartă și o să vi le indic, n-aveți *nevoie* de mine să fac asta! Ce vrei *de fapt*, ticălos machiavelic afurisit ce ești?

El n-a spus nimic, vreun minut.

— Mi s-a cerut să te pun puțin la încercare, a mărturisit el, în cele din urmă. Să cresc un pic presiunea, să văd cum reacționezi. Pe cinstite, nu știu ce să mă fac cu tine. Ministrul Aviației vrea să-ți ridice licența, iar Direcția de Operațiuni Speciale vrea să te recomande pentru o Medalie George. Le-ar plăcea să rămâi la ei.

NICI ÎNTR-UN MILION DE ANI.

Dar, dar. Succesul meu ca agent neoficial pentru SOE va anula zborul meu în Franța ca pilot neoficial pentru RAF. N-am să primesc o medalie și de bună seamă că nu vreau sau nu merit vreuna, dar nici n-am să-mi pierd licența – adică, s-ar putea spune că deja mi-am pierdut-o pe a mea, dar ei mi-ar putea scoate din nou una. N-or să mi-o ia. N-or să-mi ia nici măcar slujba. *Ah* – asta e cu adevărat un bun motiv să plâng, lacrimi de ușurare. Or să mă lase să zbor din nou. Va trebui să mă înfățișez Comitetului pentru anchetarea accidentelor, dar aia va fi strict despre accidentul în sine – de parcă aș fi pilot din Escadrila Lunii însăși, stricându-mi avionul meu. N-o să fiu acuzată pentru nimic altceva.

Și unitatea Auxiliară de Transport Aerian o să transporte avioane în Franța, când va începe invazia. Nu mai e mult – în primăvară. O să mă duc înapoi. Știu că o să mă duc înapoi.

Sunt epuizată. În afară de puiul de somn și de vreo două ore, după ce am aterizat, n-am mai dormit de duminică noaptea și acum e marți seară. Încă un lucru, totuși, înainte să mă culc:

Belliol mi-a dat o copie a mesajului pe care tocmai l-au primit și l-au decodificat ca fiind de la operatoarea de radiotelegrafie Damask:

RAPORTĂM BOMBARDAMENT ALIAT ÎNTEȚIT
DEASUPRA ORMAIE NOAPTEA DE SĂM 11
DEC AC SPRE DUM 12 DEC
OP SUCCES DISTRUS CDB ACTUAL CARTIER
GEN GESTAPO REGIONAL
NICI 0 ARESTARE CUNOSCUȚĂ TOATE BUNE
SVP TRANSMITEȚI MSG LUI KITTYHAWK CĂ
TATĂL ISOLDEI GĂSIT ÎMPUȘCAT ÎN CAP
APARENT SINUCIDERE

— Cine e tatăl Isoldei? m-a întrebat Balliol, când mi-a dat mesajul.

— Ofițerul Gestapo care... care a interogat-o pe Verity. Și a condamnat-o.

— Sinucidere, a zis Balliol, încet. Încă un om distrus.

— Încă o fată distrusă, l-am corectat eu.

Iarăși undele din lac – nu se opresc într-un singur loc. Toate acele vieți care s-au intersectat puțin cu a mea – celor mai mulți nu le știu nici măcar numele adevărate, ca surorii bunicii lui Julie sau șoferului lui Rosalie. Iar despre alții nu știu nimic în afară de numele lor, ca Benjamin Zylberberg, doctorul evreu, și Esther Levi, a cărei muzică de flaut i-a fost dată lui

Julie să scrie deasupra. Și pe unii dintre ei i-am întâlnit, pentru scurtă vreme, și i-am plăcut, dar n-o să-i mai văd niciodată, ca fiul vicarului care pilota Spitfire-uri, și Anna Engel, și mitraliorul jamaican.

Iar pe de altă parte e Isolde von Linden, la școală în Elveția, care încă n-a aflat că tatăl ei tocmai s-a împușcat.

Isolde încă în tărâmul soarelui, încă în lumina tremurătoare a zilei, Isolde...

Am păstrat cutia de chibrituri pe care tatăl ei i-a dăruit-o lui Amelie.

Am făcut o baie și am împrumutat o pijama de la frumoasa șoferiță a mașinii de Prim Ajutor a Asistentelor Voluntare, care nu spune niciodată nimic. Cine știe ce părere are ea despre mine. Nu mai sunt închisă sau sub pază. Cineva o să mă ducă înapoi în Manchester, cu avionul, mâine. În seara asta – în seara asta o să dorm în această cameră încă o dată, în patul ăsta unde Julie a plâns în brațele mele până a adormit, acum opt luni.

O să păstrez eșarfa ei de mătase cenușie. Dar vreau să ia Jamie carnetelul ăsta, și însemnările mele de pilot, și confesiunile Juliei, și să i le dea pe toate lui Esme Beaufort-Stuart, pentru că se cuvine să i se spună și mamei lui Julie. Dacă vrea să știe, cred că e dreptul ei să știe. Până *în cel mai mic detaliu*.

Sunt din nou în Anglia. Mă pot întoarce la muncă. N-am cuvinte să spun cât de uluită și de recunoscătoare sunt că mi s-a îngăduit să-mi păstrez licența.

Dar o parte din mine zace îngropată în dantelă și trandafiri,

pe un mal de râu din Franța – o parte din mine mi-a fost smulsă pentru totdeauna. O parte din mine va fi întotdeauna de nepilotat, blocată pe urcare.

Lady Beaufort-Stuart
Castelul Craig
Craig Castle
Aberdeenshire

26 dec. 1943

Draga mea Maddie,

Jamie mi-a trimis „scrisorile” voastre – și ale tale, și ale lui Julie, și le-am citit. Or să rămână aici și or să fie în siguranță – Legea Secretelor Oficiale e mai puțin importantă într-o casă care absoarbe secretele ca pe umezeală. Câteva rețete și formulare în plus vârate printre nenumăratele lucruri pe care le conțin cele două biblioteci ale noastre cu siguranță or să treacă neobservate.

Vreau să-ți spun ce mi-a zis Jamie când mi-a dat aceste pagini:

„Maddie a făcut ce trebuia”.

Și eu spun la fel.

Te rog, vino să mă vizitezi, scumpă Maddie, de îndată ce-ți vor da voie. Băiețtii sunt toți încă foarte mâhniți de vești și tu o să le faci bine. Probabil și ei or să-ți facă bine ție, deopotrivă. Ei sunt singura mea consolare, în momentul ăsta, și am fost îngrozitor de ocupată încercând să pregătesc un Crăciun „fericit” pentru ei. Ross și Jock și-au pierdut acum

ambii părinți în bombardament, așa că probabil o să-i țin la mine și după ce războiul va lua sfârșit.

Mi-ar plăcea să te „țin” și pe tine, dacă mă vei lăsa – vreau să spun, în inima mea, ca pe cea mai bună prietenă a singurei mele fiice. Ar fi ca și când aș pierde două fiice, dacă ne-ai părăsi și tu acum.

Te rog să te întorci curând. Fereastra e întotdeauna deschisă.

Să zbori teafără.
A ta iubitoare, Esme

P.S. Îți mulțumesc pentru Eterpen. Este extraordinar – niciun cuvânt din scrisoarea asta nu s-a șters. Nimeni nu va ști vreodată câte lacrimi am vărsat când am scris-o!

Vorbesc serios, să zbori teafără. Și vorbesc serios, să te întorci.

RAPORTUL AUTORULUI

Cum cineva a spus deja, „Rapoartele mele sunt atât de neimportante”. Sunt obligată legal să scriu această postfață și sunt obligată legal să vă asigur că această carte nu încalcă Legile Secretelor Oficiale. Asta se vrea o notă istorică și *mă doare* să admit că *Nume de cod: Verity* este o ficțiune – că Julia Beaufort-Stuart și Maddie Brodatt nu sunt persoane adevărate, ci doar produse ale minții mele obsedate de aventură.

Dar o să încerc. Cartea aceasta a început, simplu, ca un portret al unui pilot femeie din unitatea Auxiliară de Transport

Aerian. Fiind eu însămi o femeie și pilot, am vrut să explorez posibilitățile care mi s-ar fi deschis în timpul celui de Al Doilea Război Mondial. Deja scrisesem o povestire de război despre o fată pilot („Something Worth Doing”, în *Firebirds Soaring*, editată de Sharyn November), dar voiam să scriu ceva mai amplu și mai fidel detaliat și, mai presus de toate, mai plauzibil.

Am început cu cercetările, sperând să găsec idei de subiect, și am citit *The Forgotten Pilots*, de Lettice Curtis. Aceasta este fără îndoială povestea unității Auxiliare de Transport Aerian, și e scrisă de o femeie, așa că mi s-a părut corect și firesc ca pilotul meu ATA să fie o fată. Dar povestea ATA mi-a scăpat de sub control când (din întâmplare, în timp ce pregăteam cina) am dat peste modelul pentru *Nume de cod: Verity* și l-am adăugat în persoana unui agent al Direcției de Operațiuni Speciale.

Au urmat și mai multe lecturi – în regulă, aș fi putut avea un pilot ȘI un spion, și amândoi să fie fete. Și tot ar fi fost plauzibil. Pentru că *au existat* femei care au avut aceste îndeletniciri.

N-au fost multe. Dar au fost reale. Au lucrat și au suferit și au luptat la fel de mult ca orice bărbat. Multe dintre ele au murit.

Rețineți că, în pofida intenției mele de a respecta mai degrabă exhaustiv acuratețea istorică, această carte nu are intenția să fie o istorie bună, ci mai degrabă *o poveste bună*. Așadar există un salt major de încredere imaginativă, pe care cititorul trebuie să mi-l admită, și anume zborul lui Maddie în Franța. Femeilor pilot din ATA nu li s-a permis să zboare în Europa decât mult după invazia Normandiei, când teritoriul de

sub ocupație germană a fost din nou înapoi, în siguranță, în mâinile Aliatilor. (Când Maddie e numită singura „aviatoare Aliată doborâtă în afara Rusiei”, aceasta e o referire la femeile din Rusia care au fost efectiv piloți combatanți în timpul războiului.) Am muncit foarte mult să construiesc credibilul lanț de evenimente care au condus la călătoria Lysanderului lui Maddie în Franța – atuul ei e într-adevăr atuul meu, faptul că ea își poate autoriza propriul zbor.

Celălalt lucru pe care l-am născocit (ca un veritabil narator în care nu poți avea încredere) sunt toate numele proprii. Cele mai multe dintre ele, în orice caz. Raționamentul meu a fost că asta este o cale ușoară de a evita neconcordanțele istorice. De exemplu, Oakway e un foarte puțin mascat Ringway (azi, Aeroportul Manchester); dar spre deosebire de Oakway, Ringway nu a avut nicio escadrilă, în iarna anului 1940. Maidsend e un compozit din mai multe aerodromuri din Kent. Orașul francez Ormaie nu există, dar a fost creat, vag, după modelul lui Poitiers.

La începutul cercetării mele plănuisem, de asemenea, să menționez aici că am inventat funcțiile specifice de anchetator SOE și de taxi pilot SOE. Dar am descoperit că a existat un pilot american ATA, Betty Lussier, care a îndeplinit aproximativ aceste funcții, la momente diferite, în timpul războiului (deși ea a lucrat pentru OSS, al americanilor, nu pentru SOE). De fiecare dată când am aflat povestea vieții vreunei femei care a fost pilot în timpul războiului sau agent al Rezistenței, am gândit: *Ai putea să-i evoci pe oamenii aceștia.*

Mi-ar plăcea să trec prin cartea mea, pagină cu pagină, și să spun sursele, de unde au provenit absolut toate detaliile până și cel mai mic – cum am descoperit că poți folosi kerosen ca

să subțiezi cerneala, sau că infirmierele de la școală foloseau penițe de tocure ca să facă testele de sânge, sau unde am descoperit prima rețetă evreiască. Evident, nu pot face asta pentru absolut toate detaliile, dar de vreme ce hârtia și cerneala constituie eșafodajul acestui roman, hai să vorbim despre PIX! Era foarte greu să le asigur tuturor personajelor mele scriitoare provizii de cerneală și ar fi fost mai convenabil să le dau pixuri. Așa că m-am gândit să verific și să fiu sigură că existau pixuri în 1943.

A reieșit că au existat, dar abia apăruseră. Pixul a fost inventat de Laszlo Biro, un jurnalist maghiar care a emigrat în Argentina ca să scape de ocupația germană din Europa. În 1943, a concesionat invenția celor de la RAF, și primele pixuri au fost fabricate în Reading, Anglia, de compania de avioane Miles, pentru a aproviziona piloții cu rezerve de cerneală durabilă! A trebuit să folosesc un stilou eșantion în *Nume de cod: Verity* – pixurile nu erau pe piață încă. Dar a fost plauzibil. Asta a fost tot ce mi-am dorit – ca detaliile mele să fie plauzibile. Și mi-a plăcut că pixul a fost fabricat inițial pentru RAF. Cine ar fi știut?

Există câte o poveste reală, ca și aceasta, în spatele fiecărui detaliu sau episod din carte. Cred că dintr-una din cărțile *Horrible History*, ale lui Terry Deary, am aflat despre agentul SOE care a fost prins pentru că s-a uitat în direcția greșită înainte să traverseze o stradă în Franța. Eu însămi era cât pe aci să fiu ucisă, odată, când am făcut aceeași greșeală. Am petrecut de asemenea câteva după-amiezi rupându-mi spatele la eliberat o pistă de bolovani. Chiar și avariile Lysanderului și al mașinii Citroen Rosalie sunt bazate pe fapte reale. Green Man este o tavernă reală, dacă o puteți găsi. Nici măcar nu i-

am inventat eu numele. Dar se numește altfel, acum.

Știu că trebuie să mai fie greșeli și neconcordanțe presărate prin carte, dar în privința lor, rog permisiunea de mici licențe poetice. Unele sunt conștiente, altele, nu. Numele de cod „Verity” din titlu este cel mai bătător la ochi, pentru mine. Din câte știu eu, agentele SOE în Franța au avut ca nume de cod, toate, nume franțuzești de fete, iar Verity este englezesc. Dar se traduce, foarte asemănător, ca *verite* — cuvântul francez pentru *adevăr* — și unele dintre numele de cod pentru îndeletniciri, ca operatoare radio, sunt atât de întâmplătoare („doică” de exemplu), încât am hotărât să-l păstrez. Un alt exemplu bun e folosirea denumirii de *Nacht und Nebel*, care se referă la tactica nazistă de a face să dispară anumiți deținuți politici ca în „noapte și ceață”. Denumirea a fost atât de secretă că e foarte puțin probabil ca Julie s-o fi auzit vreodată. Cu toate acestea, deținuții din lagărul de concentrare de la Ravensbruck știau că erau desemnați „NN”, iar pe la sfârșitul anului 1944, știau și ce înseamnă. Ultimele cuvinte ale lui Nelson, de asemenea, sunt subiectul unei considerabile dezbateri. Dar indiferent ce a spus, în realitate, Hardy chiar l-a sărutat. Unde acuratețea lipsește, sper să compensez prin plauzibilitate.

Sunt multe persoanele care m-au ajutat să fac această carte completă și perfectă, și toate merită infinite mulțumiri. Printre eroii nelăudați este trioul înrolat de îndrumători „culturali” și lingvistici, scoțian, francez și german: Iona O’Connor, Maire-Christine Graham și Katja Kasri, care s-au angajat în misiunile solicitate cu entuziasmul unor voluntari din timpul războiului. Soțul meu, Tim Gatland, a fost consultantul meu tehnic și de aviație (ca întotdeauna); iar Terry Charman, de la Muzeul

Imperial de Război din Londra a examinat manuscrisul pentru acuratețea istorică. Jonathan Habicht de la The Shuttleworth Collection mi-a îngăduit să mă familiarizez îndeaproape și personal cu un Lysander și un Anson. Tori Tyrell și Miriam Roberts au fost primii redactori ai cărții, iar Tori a sugerat titlurile părților, care, deși evidente, mie mi-au scăpat, la început. Fiica mea, Sara, a sugerat unele dintre cele mai complicate întorsături de situație. Cartea nu ar exista fără minunata Sharyn November, redactor-șef la Viking Children's Book, care mi-a cerut s-o scriu; și sub orchestrarea agentei mele, Ginger Clark, echipele editoriale conduse de Stella Paskins, de la Egmont UK, Catherine Onder, de la Disney-Hyperion Books, și Amy Black, de la Doubleday Canada, au reușit să obțină *Nume de cod: Verity* în forma ei finală.

De asemenea, simt că ar trebui să mulțumesc, discret, multor persoane nenumite ale căror vieți sunt împletite în a mea și care m-au influențat de-a lungul anilor: prieteni, familie, profesori și colegi – germani, francezi, polonezi, americani, japonezi, scoțieni, englezi – iudei și creștini — care în timpul conflictului mondial al celui de Al Doilea Război Mondial au fost diverși luptători de rezistență, artiști în unitățile de camuflaj, piloți RAF și piloți de transport USAF, copii evacuați, prizonieri în lagărele de concentrare americane la fel ca în cele germane, refugiați în clandestinitate, membri în Tineretul Hitlerist, în WAAC, soldați și prizonieri de război. CA SĂ NU UITĂM.

SCURTĂ BIBLIOGRAFIE

(nu include atlasele rutiere, hărțile de evadare, însemnările piloților, listele de jargon RAF etc.)

Unitatea Auxiliară de Transport Aerian

Cărți:

Curtis, Lettice, *The Forgotten Pilots: A Story of their Transport*

Auxiliary 1939—45, Olney, UK: Nelson & Saunders, 1985.
(Publicată prima oară în 1971, la ed. Go To Foulis.)

Du Cros, Rosemary, *7 Girhmemoires of a Wartime Ferry Pilot*, London, Frederick Muller, 1983.

Lussier, Betty, *Intrepid Woman: Betty Lussier's Secret War, 1942*

1945, Annapolis, Md., Naval Institute Press, 2010. Whittell, Giles. *Spitfire Women of World War II*, London, Harperpress, 2007.

Filme:

Ferry Pilot, London, Trustees of the Imperial War Museum, 2004 (Crown Film Unit, 1941).

Expoziții muzeale:

Grandma Flew Spiifires, The Air Transport Auxiliary Exhibition and Study Centre, Maidenhead Heritage Centre, 18 Park Street, Maidenhead, Berkshire.

<http://www.atamuseum.org>

Direcția de Operațiuni Speciale

Cărți:

Binney, Marcus, *The Women Who Lived for Danger: The Women Agents of SOE in the Second World War*, London, Hodder Stoughton, 2002.

Escott, Beryl E, *Mission Improbable: A Salute to the RAF Women of SOE in Wartime France*, Sparkford, UK, Patrick Stephens, 1991.

Helm, Sarah, *A Life in Secrets: The Story of Vera Atkins and the Lost Agents of SOE*, London, Little Brown, 2005.

SOE Secret Operations Manual, Boulder, Colo., Paladin Press, 1993.

Verity, Hugh, *We Landed by Moonlight: Secret RAF Landings in France 1940-1944*, London, Ian Allan, 1978.

Filme.

Now It Can Be Told, London: Imperial War Museum, 2007 (RAF Film Production Unit, 1946).

Forțele Aviatice Auxiliare de Femei

Amold, Gwen, *Radar Days: Wartime Memoir of a WAAF RDF*

Operator, West Sussex, UK, Woodfield Publishing, 2000.

Escott, Beryl E, *The WAAF*, Shire Publications, 2001.

Franța în timpul ocupației germane

Caskie, Donald, *The Tartan Pimpernel*, Edinburgh, Berlinn, 2006 (Publicată prima oară în 1960, la ed. Fontana.)

Knaggs, Bill, *The Easy Trip: The Loss of 106 Squadront Lancaster LL 975 Pommerival 24/25th June 1944*, Perth, Scotland, Perth 8c Kinross Libraries, 2001.

Nemirovsky, Irtne, *Suite Française*, London, Vintage Books, 2007.

Mitenele lui Maddie

<http://www.vam.ac.uk/images/image/13026-popup.html>
(Din *Essentials for the Forces*, scanate de Victoria and Albert Museum, London, sub „1940s Patters to Knit” la

<http://www.vam.ac.uk/images/image/13069-popup.html>)